

نتايج الوقوعات

جلد رابع

Muṣṭafá Nūrī, Paşa

Netāyic ül-vuḳūʻāt

رنجی دفعه اوله‌رق اخوت مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

سنه ۱۳۲۷

افادهٔ مخصوصه

بیك اوچ یوز یدی سنه‌سنده اوقاف همایون ناظری ایكن دار بقایه ارتحال ایدن مصطفی نوری پاشا طقسان اوچدن طقسان سكز سنه سنه قدر دفتر خاقانی نظارتنده بولندیغی صره‌ده (نتایج الوقوعات) عنوانیله بر تاریخ عثمانی طبع ایتدرمكه باشلامش ایدی. و بو اثری اساساً درت جلد اوزرینه ترتیب ایتمش اولدیغی حالده بونك انجق اوچ جلدینی پیدرپی نشر ایده‌بیلوب دردنجیسنك نشرینی بعض اسبابدن طولایی تأخیر ایلمش و یا تصادف غریب یاخود اثر ملهمیت اولمق اوزره‌ده بر جمعه كونی آكسزین وقوع بولان وفاتندن بر هفته اول قاین برادری بولنان پدرم داخلیه ناظری اسبق سعید افندی‌یه خطاباً (برادر اگر بن اوله‌جك اولورسه‌م تاریخمك دردنجی جلدینی بر زمان مساعده‌ده طبع ایتدیریكز) یولنده وشهود محضرنده وصیتده بولنمش ایدی.

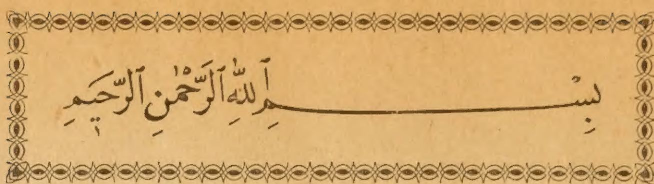
مصطفی پاشانك وفاتندن پدرمك ارتحالنه قدر اون سكز سنه كذران اولمش ایكن مع التأسف او اسباب زائل اولمامش و بناءً علیه (زمان مساعد) حلول ایتمامش ایدی. پدرم ایسه شو موفقیتسزلكندن ناشی تأسفلر ایدرك انشته‌سنك وصیتنی دائما تذكار و بر كون كلیرده امكان بولنورسه بو وصیتك یرینه كتیرلمسنی بو عاجزه امر واخطار ایدر ایدی.

فی الحقیقه پدرم‌ده انشته‌سنك وصیتنی ایفایه مقتدر اولمقسزین بوندن بر سنه اول مرتحل دار آخرت اولدی. فقط لله الحمد والمنه بوندن بش آی اول نسیم حریت، طلوع آفتاب مشروطیتله برابر وزان اولمغه باشلایجه نیجه آثار مستحضره‌نك بر ر نهال شتادیده كبی صارغیلرندن چیقارلمغه باشلامسی و بو فیض ایله ساحهٔ مطبوعات پك آز وقت ایچنده یوزلرجه مؤلفات مرغوبه ایله زینتیاب اولمسی انشته‌دن پدره و پدردن بو عاجزه مدور وصیت احكامنك اجراسنه بر سائق مؤثر اولمغله جلد رابع مذكورك‌ده بلطفه تعالی طبع و نشرینه ابتدار قلنمشدر.

بر ده اثرك اقسام ثلثهٔ اولیه‌سی اساساً آز مقدارده طبع ایتدیرلمش اولوب مع مافیه

نسخ منتشره‌سی دخی بالآخره بعض کارگذارلرك آماج دانهٔ انتفاعی اولمغله هیچ بریرده آلتوب صاتیلمز اولمش وعمومك استفاده‌سنی تأمین ایدر یولده محرر بولنان بو دکرلی اثر اسباب معروضه‌دن طولایی بسبتون اورته‌دن قالقمش ایدوکی جهتله اوچ اولکی جلدلرکده بوکره یکیدن طبعی ــ مؤلفك اودای متباقیه‌سنك اخطارینه وشوصورت مشار الیهك نامنك خیر و رحمتله یاد ایدلمسنه وسیله اوله‌جغنه بناءً ــ مناسب کورلمشدر.
شوراسنی‌ده علاوه ایده‌یم‌که (نتایج الوقوعات) کرچه درت جلد در فقط مندرجاتی اعتباریله آلتی بابه منقسمدرکه برنجیسی ابتدای ظهور آل عثماندن سکز یوز درت تاریخنده‌کی تیمور وقعه‌سنه قدر اولان یوز بش سنه‌لك وقوعاتی ، ایکنجیسی ییلدیرم بایزیدخانك وفاتندن سلطان بایزید خان ثانینك ترك سلطنت ایتدیکی تاریخه قدرتقریباً یوز اون اوچ سنه‌لك احوالی ، اوچنجیسی سکز یوز اون سکز سنه‌سنده واقع یاوزسلطان سلیمك جلوسندن بیك اوچ تاریخنده سلطان مراد ثالثك وفاتنه دکین سکسان‌بش ییللق حادثاتی ، دردنجیسی بیك اوچ سنه‌سنده وقوع بولان سلطان محمد ثالثك جلوسندن بیك طقسان طقوزده سلطان محمد رابعك خلعنه قدر اولان طقسان بش سنه‌لك وقایعی ، بشنجیسی سلطان سلیمان ثانینك جلوسندن بیك یوز سکسان سکز سنه‌سنده منعقد قینارجه مصالحه‌سنه قدر اولان وقوعاتی مبیندر.
بشنجی بابی تشکیل ایدن اشبو جلد رابع ایسه بیك یوز سکسان سکز تاریخندن بیك ایکیوز اللی یدی تاریخنه قدر جریان ایدن التمش طقوز ییللق احوالی محتویدر.

« ومن الله التوفیق » محمد غالب

بشنجی باب

اشبو تاریخك بشنجی بابی بیك یوز سكسان سكز تاریخندن بیك ایکی یوز اللی یدی تاریخنه قدر اولان وقوعاتی مبیندر .

باب سابقده بیان اولندیغی اوزره روسیه‌لو ایله عقد مصالحه اولنوب لکن روسیه‌لولر قریمك ضبطنه مقدمه اولان تاتار سربستلکنی قبول ایتدیرمش اولدقلرندن بمنه تعالی آتیده تفصیل اولنه‌جغی اوزره نوبنو اختلالر ایقاع ایدرك بالآخره غصب وتملك ایلدکلری جهتله اون اوچ سنه قدر ممتد اولان اشبو مصالحه عادتا بر متارکه حکمنده اولوب حتی بین الدولتین جریان ایدن منازعات ومحاورات برایکی دفعه اعلان حرب مرتبه‌سنه واصل اولمشیکن جسارت اولنه‌مامشیدی . چونکه دولت علیه تنظیم عسکر وتتمیم مهماته محتاج اولوب سلطان عبدالحمید خان حضرتلری ایسه بونلرك حصولی مقصدیله صدر اعظملره رخصت کامله ویرمش وارکان دولته تحمیل تمشیت مصلحت ایلمش اولدیغی حالده ابتداکی صدر اعظملری اولان عزت محمد پاشا غایت بطی و اقربا و اتباعنه مغلوب وایکنجیسی درویش پاشا هوا وهوسی ایله مشغول اولدیغنه واوچنجیسی اولان دارنده‌لی محمد پاشا تهدیدینی ایقاعه قادر کوپریلی طرزنده برپیر صاحب تدبیر ایدیسه‌ده سلحدار محمد افندی ایله اویوشه‌مدیغنه مبنی بودخی کما ینبغی برخدمته موفق اوله‌مقسزین منفصل وقلفات محمد پاشا مسند صدارته واصل اولدی. بوذات یکیچریلکدن نشأت ایدوب چندان ادارهٔ مهام دولته لیاقت وکفایتی حائز اولمدیغندن بیك یوزطقسان اوچ شعباننده عزل اولنه‌رق سلحدار مشارالیه که قره وزیر نامیله مشهوردر . اخذ مهر همایون ایله بالذات متصدیٔ امور صدارت اولمغه مجبور اولدی . صدر مشارالیه سلطان عبدالحمید خان حضرتلرینك معتمد ومؤتمنی اولمغله هرخصوصده مستشار سلطنت ایدی عاقل ومعارف شناس وصلاح حال ایله موصوف مقدم ومقتدر برذات اولدیغندن واستقلالی دوبالا ایدوکندن بربچق سنه قدر ممتد اولان ایام صدارتنده حسن اداره‌یه موفق وباخصوص استانبولك ضبط وربطی وحوایجنك جلب واستحضاری خصوصلرنده ابراز مهارت ودرایتله بین الانام ممدوح اولوب امورکلیهٔ دولتك اصلاح وتمشیتنه دخی مظهر اولمسی امید اولنور ایکن بیك یوز طقسان بش صفرنده مرتحل دار آخرت

اولدی . عزت پاشا ثانیاً متکا پیرای صدارت اولوب سابقی وجهله وظیفهٔ صدارتی اقربا وقرناسنه تسلیم ایدرك بربچق سنه قدر تعطیل مهام وخلقی اولان یکن محمد پاشا غایت بغیض وغرضکار برآدم اولمغله درت آیدن عبارت اولان ایام صدارتنده اجرای نفسانیته نصب نفس اهتمام ایدوب طقسان یدی محرمنده معزول و وزیر کتخداسی بولنان خلیل حمید افندی مسند صدارته ارتقا ایله نائل مسئول اولدی .

خلیل حمید پاشانك تشبثاتی

قینارجه مصالحه‌سی متارکه حکمنده و دولت علیه لاجرم عهد قریبده حربه مجبور اوله‌جغی مرتبهٔ بداهتده اولدیغندن دونمانك تکثیری ضمننده کلیتلو کراسته ولوازم سائره ترتیب وتنظیمنه اقدام اولندیغی مثللو سرحداتك احکام وترصیننه واهمیت موقعیه‌سی سفر سابقده متحقق اولان اسماعیله مجدداً برقلعه بناسنه مباشرت وچرکس قبائلنك لدی الحاجه قوللانلملری مقصدیله تحت حکومته ادخال و اصلاح احواللری ضمننده فرح علی پاشا صوغوجق محافظی نصب اولنوب مشارالیهك تدابیر حمیتمندانه‌سیله آناپه قلعه‌سی بنا وقبائل مذکوره کوندن کونه دائرهٔ دین مبین ومدنیته ادخال اولنمقده ایسه‌ده بونلر تفرعات قبیلندن اوله‌رق اصل اعتنا اولنه‌جق ماده عساکر موظفه‌نك تصحیح انتظام واطاعتی قضیه‌سی ایدی لکن ضابطان عسکری اغتشاش نظاماتدن مستفیدونفرات نامنه اولان اشخاص ایسه خیر وشری تمیزه غیر مقتدر اولدقلرندن تنظیم احواللرینه قیام ومفت خواران اللرنده اولان علوفهٔ عسکریه‌نك استردادینه اقدام اولندیغی آنده ضابطانك جزؤی تحریکاتیله رفع علم عصیان و اوجاغمزه سوء قصد ومعاملاتنه حقارت اولنه‌یور دیه‌رك انواع مفسدته اغاز ایده‌جکلری درکار اولدیغندن بوخصوصه جسارت اولنه‌میوب یالکز تیمارلو سپاهینك توجیهاتنه و نا اهل اولانلره تیمار وزعامت توجیه قلنمامسنه دائر برنظام یاپلشیدی . حتی سلطان عبدالحمید خان حضرتلرینه برادرکز عساکر منتظمه ترتیبنه نیت ونظاماتلرینی قلمه آلدیرمغه همت ایلشلر ایدی . سفر ظهوریله اجراسنه موفق اوله‌مدی دیدکلرنده الیله صقالنی کوستروب انشاء اوغلی موفق اولور دیو جامع الکلم برجواب ویرمش اولدقلری منقولدر .

صدر جدید فطین ودرایتکار وصبرلی وجسور کنج ودینج برذات اولدیغندن بوکار الزم ودشواره عازم اولوب اقدمجه ترتیب قلنمش اولان اوچیوز نفر سرعت طوپجیلرینی ایکی بیك نفره ابلاغ ومواقع مهمه‌ده ذخائر کلیه ادخار وسائرلوازم حربیه‌نك استکماتنه

صرف وسعی واقتدار ایلدی . لکن تنظیم عسکر مصارفات عظیمه‌یه محتاج و قارشولق
بولمق مقتضی اولمسیله اولامستحفظ نامیله سرحدلرده بولنان طوائف عسکریه علوفه‌لرینی
یوقلمه ایتدیروب کلیتلو محلول بولدی . بعده استانبولده دخی یوقلمه اجراسنه وفیما بعد
علوفهٔ عسکریه‌نك منع بیع وشراسنه واتباع واصناف کبی ایرادجیلرك عهده‌لرنده بولنان
عساکر علوفه‌لرینك ابطالنه قرار ویروب بعض مرتبه اجرا آتنه دخی تشبث ایلمسیله
اوجاقلو بیننده تحدث ایدن شرارهٔ قیل وقاله ایرادجیلر دخی لهیب افروز اولدقلرندن
ولوله‌ساز مسامع اعیان اولمغه باشلدی . مع مافیه ابتدای صدارتنده اغراض شخصیه‌دن
مجانبت ایده‌جکنه یمین وارکان دولتی تأمین ایدوب برسنه‌قدر عهدنده ثابت‌قدم اولمشیکن
صکره‌لری تغییر اوضاع ایلسی وجمع نقود واموالده حرص وتهالکی وقریم استیلاسنك
هنکام صدارتنه تصادفی پیمانهٔ وقع واعتبارینی شکست ایلشیدی . خلافکیران صدر
مشار الیهدن شیخ الاسلاملقدن معزول عوض پاشا زاده ابراهیم بك همشیرهٔ پادشاهی اسما
سلطانه تذکره تحریر وصدر اعظمك علوفهٔ عسکریه‌یی تنقیحدن مرادی یکیچریلری
آیاقلندیروب تجدید سلطنت ایتدیرمکدر دیو تذکیر ایله لیل ونهار آرزومند اولدیغی
مقام فتوایی تحصیله بو صداقتی آلت ایدوب قپودان دریا غازی حسن پاشا دخی قول
مذکوری تأیید وتصدیق ایلدیکنه ودفتردار بولنان سلیم اغا زاده نظیف افندی‌که سلطان
حمید خان حضرتلرینك شهزاده‌لکلری اوانده تولد ایدوب آخرتلك خانم نامیله مشهور
اولان کریمه‌لری درشهوار خانمك زوجیدر حرمی واسطه‌سیله اشبو شرارهٔ القا آتنه
مروحه جنبان اشتداد اولدیغنه‌مبنی بیك یوزطقسان‌طقوز سنه‌سی جماذی‌الاولینك یکرمی
سکزنجی کونی عزل وبوزجه اطه‌سنه نقل اولنوب بش اون کون مرورنده جده‌والیلکی
توجیه اولنمشیکن متعاقباً قتل واعدام اولندی . واقعا خلیل حمید پاشانك تشبثاتی باعث
اختلال اوله‌بیلمك مظنون ایسه‌ده اویله‌برشئ واقع اولسه طوپك آغزینه اولاکندوسی
کله‌جکی آشکار اولمسیله بووسیله ایله تجدیدسلطنت عزویاتی بی اساس وغیرمعقول اولدیغی
بدیهیاتدندر. مقام‌صدارته کتوریلان شاهین علی‌پاشا امی وعامی برآدم‌اولوب صدارتی ایسه
سفر سابقده اوزی قلعه‌سنك محافظه وروسیه‌لی مهاجماتنك مدافعه‌سنه موفقیتی ایچون
برنوع مکافات اولدیغندن سرحدلرده طبخی ممکن اولمیان نفایس اطعمه اکلیله کذارندهٔ
ایام وطقوز آی قدر متکا پیرای مسند عز واحتشام اولدقدن صکره معزول واوچ
درت آی مقدم قپودان پاشا کتخدالغندن رتبهٔ وزارتله موره والیسی نصب اولنان
قوجه یوسف پاشا ایکی یوز سنه‌سی اوائلنده صدر صدارته منقول اولدی بونك

زماننده روسیه ونیچه سفرلری کشاد قلنمش اولدیغندن بمنه تعالی احوالی آتیده تفصیل اولنه‌جقدر .

احوال جزایرلی غازی حسن پاشا

قپودان‌دریا جزایرلی غازی‌حسن‌پاشا دولت عبدالحمید خانی وقوعاتنده اکثریا صاحب رأی وتدبیر اولدیغندن خدمات واقعه‌سیله احوال‌ذاتیه‌سی بیان اولنمق‌مقتضی کورلمشدرکه سلسلهٔ حادثاتك توضیحنه قوت ویرر .

جلدسابقده بیان‌اولندیغی اوزره چشمه‌وقعه‌سنده ولمنی جزیره‌سی‌تخلیصنده مشارالیهدن مشهود اولان شجاعت وموفقیت سببیله رتبهٔ وزارت ایله قپودان‌دریا نصب اولنوب عنوان غازی ایله منشوراعتباری توشیح ایدلمشیدی . محاربهٔ سابقه اواخرنده روسجق سرعسکرلکی و بعدالمصالحه ایکنجی دفعه قپودان پاشالق خلعتیله دوش افتخاری تزیین قلندی . برالشام‌طرفلرنده ماترمیندن ایکن‌تحصیل ثروت وقدرت ودولت علیه‌نك روسیه محاربه‌سیله اشتغالندن استفاده ایله سواحل شامیه‌یی ضبط وعکا قلعه‌سنده تحصن ایدن طاهر عمر نام متغلب مصرده تفرعن ایدن بولوت قپان علی بك ایله اتحاد و مسقو دونماسی آمیرالیله دولت‌علیه علیهنده اجرای‌مخابرات ومذاکرات ایتمکده ایکن ابوالذهب محمد بکك سیف سطوتیله علی‌بك مقتول واو آرالق مصالحه دخی منعقد اولمغله مشار الیه محمد بك جانب سلطنت سنیه‌دن طاهرعمرك تنکیلنه مأمور ایدلمشسه‌ده برالشامه وصولنده مرتحل دار آخرت اولمغله بو خدمت قپودان مشارالیهك عهدهٔ درایتنه حواله اولندی . بناءً علیه سکسان طقوز سنه‌سی اواخرنده دونمای همایون ایله عزیمت وعکا قلعه‌سنی محاصره‌یه مباشرت ایدوب طاهر عمرك اکثری عسکری مغربی وقپودان مشارالیه دخی غرب اوجاقلری بیننده صاحب نام وشان اولدیغندن مغربیلردن ال طوته‌رق باغیٔ مرقومك قتل وازاله‌سنه موفق اولدیغی مثللو ایرتسی سنه دخی اوحوالیده بولنان اولاد واتباعنك اشقیاسنی قتل واعدام ایله بقیه‌سنی استانبوله کتوردی. ینه سفرسابق سیأتندن اوله‌رق هنکام محاربه‌ده موره رعایاسی علم افراز طغیان اولمغله آرنؤدلقدن عسکر سوق اولنوب جمعیت شقاوت پریشان ایدلمشیدی . لکن آرنؤد طائفه‌سی موره جزیره‌سنده یرلشوب تجارت صورتیله کرك اسلام کرك خرستیانلری پنجهٔ قهر وظلملرینه آلدقلرینه وبونلرك دفع تغلب وتسلطلرینه والیلرك قدرت ولیاقتلری قاصر اولمسنه مبنی بیك یوز طقسان ایکی سنه‌سنده قپودان مشارالیه موره والیلکی ضمیمةً بالتوجیه ارسال

قلندی . مقر ولایت اولان طرابلیجه‌یه تقربنده آرناوودلر استحکام انشاسیله
مدافعه‌یه قیام ایلدکلرندن عظیم بر محاربه وقوعیله ایکی اوچبیك شقی اعدام اولنوب
بقیه‌سی استیمان ایلدیلر . اهالی اوزرنده اولان مطلوبلری یوزبیك غروشه قطع وکندولری
جزیره‌دن دفع اولنوب فیمابعد کلمامللریچون کرك ارناودلره کرك اهالی‌یه نذرلر تخصیص
وتعیین قلنه‌رق آسایش مملکت اعاده اولندی . جزیرهٔ مرقومه‌ده واقع مانیه رعایاسی مناعت
موقعیه‌لرینه استناداً اوته‌دنبری شقاوت وعصیان اوزره اولدقلرندن مشارالیه ایرتسی سنه
دونمای همایون ایله آقدکزه خروجنده انلرك دخی تأدیب وتربیه‌لرینه مباشرت وشمدی‌یه
قدر مسبوق اولمدیغی وجهله حرباً مانیه طاغلرینی آوردهٔ قبضهٔ جلادت ایلدی بوندنصکره
هرسنه معتاد اولدیغی اوزره دونمای همایون ایله آقدکزه سفر وجزیره‌لرده و آناطولی
ساحللرنده مخالف طور تابعیت حرکات باغیانه‌یه متجاسر اولان دره‌بکلری مثللو متغلبه‌یی
کشتهٔ تیغ ظفر ایتمکله کوندن کونه وقع وشانی مترقی اولوب اتابك دولت و محارس
تحت سلطنت مقامنده بولنور ایدی . بیك‌ایکی‌یوز برسنه‌سی بغاة امرای مصریه‌یی تأدیب
مأموریتیله اولجانبه عزیمت و خطهٔ مصریه‌یی عصاة امرادن تخلیص و تخلیه‌یه
همت ایدوب انجق روسیه سفرینك ظهورینه مبنی بروجه مسارعت استانبوله دعوت
اولندیغندن امر تأدیبی لایقیله اکمال ایتمکسزین عودت و تحصیل ایلدیکی اون ایکی بیك
کیسه ذممات امرایی خزینه‌یه تسلیم ایلدی مشارالیه مهیب ووقور و کثرت ثروت وقدرت
ایله مشهور بر وزیر شجاعت سمیر اولوب حتی اعانهٔ سفریه اوله‌رق اون بیك کیسه
ویرمشدرکه دیرکلی ریال ایکی غروش اعتباریله شمدیکی حساب اوزره یوزبیك کیسه‌یی
تجاوز ایدر . چشمه وقعه‌سنده دونمای همایون کلیاً محترق اولمشکن ازسرنو انشا و اکمالی
اثر غیرت واقدامی اولدیغندن بشقه ترسانه‌ده مجدداً قالیونجی قشله‌سی و جسیم برجامع
شریف وسائر ابنیهٔ خیریه انشاسنه موفق اولوب آق دکز آطه‌لرنده و دونمانك کشت
وکذار ایلدیکی ساحللرده چشمه و سائره مثللو آثار خیریه‌سی بولنمدق محل یوقدر .
عصرینك مورخلری جمع ماله انهماك ایله اتهام ایدرلرسه‌ده هر حالده محاسنی سیئاتنه
غالب اولدیغی درکاردر .

قریم وقوعاتی

کله‌لم قریم وقوعاتنه : طائفهٔ تاتارسربست اولوب ایستدکلرینی قریم خانلغنه انتخاب
ایلملری قینارجه معاهده‌سی احکامندن اولمق حسبیله عقب مصالحه‌ده قریم علما وامراسی

صاحبکرایی مقام خانی یه انتخاب ایدوب لکن موسقولونك نیت وافکار غصب کاریسنی تفرس ایتملریله طرف دولت علیه‌یه ارسال مبعوثان وتقدیم معروضات ایله سربستلکك رفعنی وقدیمی وجهله جانب سلطنت سنیه‌دن صاحبکرایه خانلق توجیه اولنمسنی استدعا ایلدیلر. بوماده معاهدهٔ مذکوره‌نك اس‌اساسی اولوب روسیه‌لولرك بوکا بروجهله موافقت ایتمیه‌جکی معلوم ایسه‌ده هیچ اولمازسه برصورت متوسطه‌یه ربط اولنمق اوزره پادشاه انام خلیفهٔ اسلام اولدیغندن خان مشار الیهه ارسال تشریفات ایله تصدیق امارتی لوازم مذهبیه‌دن اولدیغی هنوز استانبوله کلان روسیه ایلچیسنه افاده اولنوب قرق بر کونده پترسبورغدن جواب موافق کلمکله میرعلم محمد بك ایله ازمان سابقه‌ده معتاد اولان تشریفات ارسال قلندی . سفر هنکامنده سابق خانلردن دولت کرای خان جانب دولت علیه‌دن مأموراً قوبان طرفلرنده بولندیغندن عقد مصالحه عقبنده قریمه کذار ایلدکده طائفهٔ تاتار صاحب کرایی خلع و مشار الیهی مسند حکومته اقعاد ایدرك طرف سلطنت سنیه‌یه عرض محضر تقدیم وصاحبکرایك خانلغی اوان مضایقه‌ده اختیار اولنوب دولت کرای کلدکدن صکره آکا کیمسه‌نك اطاعت و انقیاد ایتمیه‌جکی بدیهی اولدیغندن رفع ربقهٔ اطاعت ودولتکرایه تجدید بیعت اولندیغی تذکیر ایتملریله برابر روسیه دولتنه دخی بومألده تبلیغات رسمیه ایفا ایلدیلر روسیه‌لولر محاربهٔ سابقه‌ده قریمه دخول و طائفهٔ تاتار ایله عقدمصالحه ایلدکلری اوانده صورت سفارتده پترسبورغه کیتمش اولان شاهنکرای آرایش دنیایه فریفته وصید همای حکومت هوسیله بصر بصیرتی بسته برمیرزای اقبال پرست اولدیغی روسیه‌لولرك معلومی اولدیغندن قوردقلری دولاب استیلانك اداره‌سنی مشار الیهك کردن بلاهتنه تحمیل ایلمکی تصمیم ایلدیلر بناءً علیه پاره‌لر صرف ایدرك وانواع دسایس اجرا ایلیه‌رك پیدا ایتدکاری طرفدارلری واسطه‌سیله بیك یوزطقسان برسنه‌سنده شاهنکرایی مقام خانی‌یه انتخاب ایتدیروب معاونت فعلیه ایچون دخی معینته مقداروافی روسیه عسکری ترفیق ودولتکرایی قوهٔ عسکریه ایله اخافه وفراره مجبور ایلدکدن صکره مخالفت اظهار ایدن وجوه تاتاری جبراً وکرهاً شاهنکرایه بیعت ایتدیردیلر . بوخبر طرف دولت علیه‌یه منعکس اولدقده قریم خلقی حقنده روسیه‌لونك قولاً و فعلاً واقع اولان مداخله‌لری معاهدهٔ منعقده‌نك تماميله خلافی اولدیغندن بوبابده هردرلو شکایات ودعوایه قیام اولندیسه‌ده اصلا برثمره حاصل اوله‌مدیغندن جانب دولت علیه‌دن دخی بوندن مقدم ایکی دفعه قریم خانلغنده بولنمش اولان سلیم کرای خان انتخاب وقریمه ارسال قلندی. شاهنکرای ایله سلیم کرای بیننده بالدفعات محاربه‌لر واقع اولوب

لكن شاهنكراى طرفى روسيه عسكرينك اعانه‌سيله قوتلو بولنديغندن سليم كراى ايشى باشه
چيقاره‌ميوب بالضروره استانبوله عودت ايلدى. آرتق بونك اوزرينه قريم امورينه
دولت عليه‌نك دخى فعلاً مداخله ايلمسى بين الوكلا قرار كير اولوب بوندن طولايى روسيه
دولتى اعلان حرب ايدرايسه متوكلاً على الله مدافعه‌سنه قيام اولنمسى اختيار اولنمغله جانبكلى
حاجى على پاشا قريم سرعسكرى نصب وحوزهٔ حكومتى اولان طربزون وجانيك طرفلرندن
رقبيك قدر عسكر ترتيب اولنوب بمنه تعالى ايلروده ايجابى وجهله حركت اولنمق اوزره
شمديلك سكز اون بيك قدرينى بالاستصحاب دونمای همايون ايله قريم جانبنه مرور ايلمسى
ضمننده ارسال منشور وقپودان درياغازى حسن پاشا دخى هم دونمای همايون ايله سرعسكر
مشار اليهى قريه‌يه كچورمك وهمده بالاتفاق مطالب دولتى يرينه كتورمك ايچون مأمور
بيورلدى طقسان ايكى سنه‌سى ربيع الآخرنده دونمای همايون ترتيبات سفريه ايله مملو اوله‌رق
بشكطاش پيشكاهنه چيقوب موافق هوايه مترقب اولديغى حالده بحكمته تعالى قرق كون قدر
لدوس روزكارى اسمديكندن حركت ايده‌مدى . فرانسه لولر سكسان ايكى سفرنده سلطنت
سنيه‌يى حربه تشويق وترغيب ايتمشلر ايكن بوكره روسيه‌لولره برخدمت ايتمك وقترينه‌نك
نظر خشنودى وممنونيتنى قزانمق پولتيقه‌لرى اقتضاسندن اولديغندن فرانسه ايلچيسى
درلو دلائل واخافه‌لرله قريم مسئله‌سنى صلحاً بتورمكه چالشمقده اولديغندن بونك تأثيريله
دولت عليه‌نك قرار سابقى توهن ايدوب روسيه جنراليله بالمخابره ايجاب وقت وحاله موافق
حركت اولنمسى ضمننده قپودان وسرعسكر مشار اليهمايه تعليمات ويرلدى بنابرين دونمای
همايون سينوب ليماننده على پاشا عسكرينى آلوب قريم ساحللرينه وصول بولدقده مسقولولر
قرنتنه بهانه‌سيله مخابره ماده‌سنى قرق كون قدر تأخير ايلدكلرندن مشار اليهما تعليمات جديده
وقطعيه طابنه مجبور اولديلر بونك اوزرينه عساكر اسلاميه‌نك مناسب برمحله اخراج
واكر روسيه لولر محاربه‌يه جرأت ايدرلرسه مقابله ومدافعه‌لرينه قيام اولنمسى ايچون
مأموريت قطعيه ويرلمش ايسه‌ده قريه‌يه عسكر چيقارلديغى تقديرده مسقولولرك حربه
مباشرت ايده‌جكلرى ميدانده بولنه‌رق موسم درياده دخى كذار ايلمش اولديغندن حربه جسارت
اولنه‌ميوب دونمای همايون ايله مشار اليهما سنهٔ مزبوره رمضاننده سينوبه عودت ايلديلر
فرانسه ايلچيسنك پيدرپى واقع اولان افادات صلحجويانه‌سيله سنهٔ مزبوره ايام شتاسنده
دولت عليه‌نك درجه‌درجه حرارتى زائل ومطالعهٔ مشكلات سفريه ايله برصورت تسويه‌يه
مائل اولديغندن عبد الرزاق باهر افندى مرخصلغى وفرانسه ايلچيسى توسطيله آينه‌لى قواق
تنقيحنامه‌سى تنظيم وطقسان اوچ محرمنده تعاطى اولنه‌رق قوهٔ قريبه‌يه كلمش اولان حرب

وقتال برمقدار تأخر ایتدی. بوتنقیحنامه‌قینارجه معاهده‌سنك بعض موادینی مفسر حکمنده اولوب فقط روسیه‌لولر شاهنکرایدن واز کچمکدن ایسه اختیار سفر ایتك یزجه دها مرجحدر دیه‌رك مشارالیهك مؤبداً تصدیق حکومتی خصوصنده اصرار ایتلریله مؤبد لفظی یرینه محلولیت حقیقیه تعبیری وضع اولنه‌رق بو قدرجه تعدیلات ایله اکتفا واوزی قیری دینیلان اراضینك جانب دولت علیه‌یه عائد اولدیغی تصریح وممالکت حقنده معهود اولان احکام دخی توضیح قلندی.

بوصورتله شاهنکرای مسقولولرك نصب کرده‌سی اولدیغندن طرف خلافت اسلامیه‌یه پك بارد معامله‌لر کوسترمکله برابر روسیه ایمپراطوریچه‌سی قتریته‌دن برتبهٔ عسکریه رجا وعادتا استجما ایتمکله استدعاسی قرین قبول ونشان وقوالیرلك رتبه‌سی اعطاسیله واصل مسئول اولوب یاور صورتنده یانته برقاچ مسقو ضابطی دخی ترفیق قلندی. مشارالیه انلرك تعلیم والقا آتیله عساکر منتظمه یازمق وقریمده بولنان اوقافی الغا ایتك وآلافرانغه سفرده طعام یمك وعلناً شراب ایچمك کبی اهالینك حوصله‌لرینه صیغشمیه‌جق حرکاته مباشرت وطعن ایدنلر حقنده مجازات شدیده‌یه جرأت ایدوب بوحال ایله درت بش سنه قدر جابرانه حکومت ایلدیسه‌ده مسقولر هم مشارالیهی بووادیلره سوق والقا وهم‌ده برفساد چیقارمق ایچون پس پرده‌دن امرای تاتاری تشویق واغرا ایتکده اولدقلرندن عاقبت طقسان آلتی سنه‌سی اواسطنده شاهنکرایك برادرلرندن بهادرکرای وآرسلان کرای اهالینك اوکلرینه دوشوب شاهنکرایك اوزرینه هجوم ایتلریله مشارالیه بحراً یکی قلعه‌ده بولنان روسیه قوماندانته التجا ایلدی. وجوه تاتاردخی بهادرکرایی مقام خانی‌یه وارسلان کرایی قالغایلق مسندینه اقعاد وعرض محضر ومبعوثلر ارسالیله کیفیتی طرف دولت علیه‌یه وروسیه‌یه اشعار ایلدیلر. روسیه‌لولرك تاتار سربستلکندن وانتخاب قاعده‌سیله خان نصبندن مقصدلری قریمده اختلال وفساد اکسیك اولمامق وبرصره‌سنی دوشوردیکی آنده غصب واستملاك ایتمك قضیه‌سی اولوب بواوانده ایسه انکلتره‌لولر آمریقا اختلالنك دفعی تدارکیله مشغول وفرانسه‌لولر ایسه انکلتره‌نك تباعد طبیعیسندن ناشی قتریته‌نك نظر خشنودیسنی قزانمق املنده بولنمغله وآوستریا ایمپراطوریچه‌سی ماری تره‌زك وفاتیله جالس تحت حکومت اولان ایمپراطور جدید غایت ساده دل ودولتنك منافع ومضراتنی ادراکدن غافل اولوب ممالك سلطنت سنیه‌دن بعض یرلرك نمچه دولتنه الحاق قلنمسی حقنده قتریته‌نك عرض ایلدیکی مواعید ابلهفریبانه‌یه قاپیله‌رق عقد اتفاق ایتمکله مشارالیهانك آرادیغی فرصت میدانه کلش ومارشال پوتمکینی عساکر کلیه ایله قریم

جوارينه كوندروب تصميماتنى تهيه ايلدكدنصكره بودفعه‌كى اختلالى احداث ايلمشدى . بناءً عليه شاهين‌كرايك يانينه مقدار كافى عسكر ترفيق ايدرك قريمه ارسال وقوهٔ جبريه ايله تكرار مقام خانى‌يه اقعاد ايتمكله نقش برآب حكمنده اوله‌رق مشاراليه بوكره دخى يدى سكز آى قدر مسند حكومتده بولنديغى حالده مارشال مزبور موجود معيتى اولان اردو ايله طقسان يدى سنه‌سى اوائلنده قريمه داخل ووسط مملكتده واقع آق صوصحراسنده وجوه تاتارى جمع ايله روسيه ايمپراطوريچه‌سى قترينه قريم وقوبان مملكتلرينى كشور حكومتنه ضم والحاق ايلديكنى بالاعلان جبراً تبعيت ايتديره‌رك نتيجهٔ تشبثاتنه واصل اولدى برمدت دها اغفال قصديله شاهين‌كرايه سنوى سكز يوز بيك روبله معاش تخصيص قلنمش ايسه‌ده اوچ درت سنه مرورنده استثقال اولنديغندن مشار اليه چارناچار ممالك عثمانيه‌يه رحلت وبالآخره ردوسده مقتولاً دارمجازاته مواصلت ايلمشدر قوم تاتار بونتيجهٔ فلاكت اشتمالى مشاهده ايله كرفتار اندوه وملال اولوب چاره وتدبيره اقتدارلرى مفقود اولديغندن اون بيك قدرخانه اوزى‌قيرينه مرور وبرطاقمى دخى بحراً اناطولى ساحللرينه عبور ايدوب عجزه وضعفاسى كرندادهٔ ربقهٔ اسارت اولديلر . بوندن صكره يعنى طقسان يدى سنه‌سى اواخرنده وخليل حميد پاشا صدارتنك برنجى سنه‌سنده اوزى صويى كنارينه جسيم روسيه اردولرى كلمكله برابر درسعادتده بولنان مسقو ايلچيسى قريمك روسيه ممالكنه الحاق اولنديغى مصدق سند ويرلمك اوزره تكاليف شديده‌يه ابتدار ونمچه ايلچيسنى دخى تشريك ايدوب حدودده بولنان قوهٔ عسكريه‌يه يوميه يوز بيك غروش صرف قلنمقده اولديغندن بجمله سريعاً باسند مطلوبنك اعطاسى وياخود جواب رد ويرلمسى خصوصنده فوق الغايه استعجال ايلدى . اركان دولت بالدفعات عقد انجمن مشورت ايدوب ايكى ميليون نفوس اسلاميه‌يى حاوى اولان قوجه بر اقليمك مسقولينك كرفتار يد استيلاسى اولمسى ديناً وملكاً سلطنت سنيه‌يى حربه مجبور ايده‌جكى بديهى ايسه‌ده دشمن تداركات قويه ايله حدودلرده حاضر ودولت عليه ايسه لوازمات حربيه‌سنى هنوز اكمال ايلديكى باهر اولوب باخصوص قريم روسيه‌لونك يد ضبطنه كيرمش وشمدى اختيار اولنه‌جق سفر مقدمهٔ استيلانك وقوعنه ممانعت دائره‌سنى تجاوز ايدرك تخليص مملكت مقصدينه مبتنى بولنمش اولمغله اكمال لوازمات حربيه ايچون سكوت ايله براز زمان تزانلق صورتى قرار پذير اولدى لكن روسيه‌لو سند طلبنده اصرار وفرانسه ايلچيسى بلامحاربه ايشك بتورلمسى خصوصنده صرف وسع واقتدار ايتمكله نهايت قينارجه معاهده‌سنك اوچنجى ماده‌سى كه قوم تاتارك سربستلكنى متضمندر انك كأن لم يكن حكمنده

اولدیغنی مشعرسند اعطاسنه قرار ویرلدی . وکویا دولت علیه قریمك روسیه‌لو حکمنه داخل اولدیغنی صراحةً تصدیق ایتمیوب یالکز قریم حقنده اولان معاهده‌سنی الغا ایلمش اولدی مع مافیه ارکان دولت سند ویرمیه‌رك سکوت ایله کچشدیرمك خصوصنه چالیشدقلری حالده بودرجه‌سنی طوتدیره‌میوب وقریمك روسیه ممالکنه الحاقنی تصدیقاً سند اعطاسنی دخی کوزه آلدیره‌میوب ایکیسی اورتاسی اوله‌رق قوم تاتارك وقریمك بیطرفلغی مقاوله‌سنی اسقاط ایله تنظیم مصلحت اولنمق ترجیح ایدلدی بوماده کویا بردیپلوماتاق اولوب ایلروده سلطنت سنیه‌نك دعوایه قیام ایده‌بیلمسی حقنی محافظه مقصدینه مبتنی ایسه‌ده دولتلرك بومثللو دعوالرینی فصل ایده‌جك محکمه انجق قوهٔ حربیه اولمغله بوکبی تکلفاتدن هیچ بروقتده استفاده اولندیغی کورلمامشدر. حتی ایکی یوز التی‌سنه‌سنده عقد اولنان زشتوی عهدنامه‌سنك ایکنجی‌ماده‌سنده قریم وطمانك روسیه ممالکنه الحاقنی‌مبین اولان سندده اختیار اولنان مطالعات وتکلفات هپ بیهوده اولمشدر. بوکبی شیلر ایکی سببدن منبعث اولوب برنجیسی حقیقةً فائده امید وخلیاسیله یاپیلور . ایکنجیسی‌همعصر اولان معترضلره نوعما مدافعه ایچون حاضرلنور. نته‌کیم عصرمزده بلغرادی صربستانه ترك ایدنلر برقلعه‌یی امارتك امتیازینه ادخال ایتمیوب بافرمان مخصوص محافظلغنی صرب بکنه تفویض ایتدك وقلعه‌ده صرب بایراغیله برابر عثمانلی سنجاغنك رکز اولنمسنی دخی شرط قوشدق دیرلر ایدی بوبابده جریان ایدن مذاکرات ونشراولنان‌اعلاننامه‌لر واعطا اولنان سند مفصلات تواریخده مسطور اولمغله ومرةً بعد اخری اشعار اولندیغی اوزره مقصدعاجزانه‌م هرعصرده ادارهٔ اموردولتی بیانه منحصر بولنمغله سمت تفصیلاته کیدلمیوب فقط بو ماده حقنده وقوعات سابقه وآتیه‌دن استنباط اولنان احکامنك برنبذه بیاننه ابتدار قلندی .

حکم زمان چوق شیلری جریان اصلیسندن چیقاردیغی درکار اولدیغندن بیلوربیلمز احوال اسلافه طعن انداز اولمق مسلك عاجزانه‌مجه مغایر انصاف ایسه ده بوبابده وارد خاطر اولان شیلرك اتیانی فائده‌دن خالی اولمامقله بروجه آتی ترقیمنه ابتدار اولندی روسیه‌لولرك قریم حقنده اولان اقوال وافعاللرینك حاصل ایده‌جکی نتیجه مرتبهٔبداهتده اولوب اویله برکشور اسلامك استیلاسی ایسه بلا محاربه هضم اولنمق قابل اوله‌میه‌جغی آشکار ایدوکندن یدی سکز سنه صکره واقع اولان محاربه طقسان اوچ سنه‌سی یعنی شاهنکرایك خانلغه انتخابی زماننده اختیار اولنمش اولسه دولت علیه ایچون اهون اوله‌بیلمسی مأمول ایدی. چونکه سلطنت سنیه‌نك وقت قزانوب حربه حاضرلنمسی

انقرديلرى اسماعيل قلعه‌سى بنا وچركستان طرفلرى تحت انضباطه وضع اولنمق وبر مقدار زخاير ادخاريله ترسانه وطوپخانه‌جه بعض تنظيمات اجرا قلنمق قضيه‌لرندن عبارت اولوب دشمنه جوابى ويريله‌بيله‌جك درجه‌ده برتدبير كلى اولمديغندن بونلر مهما امكن اولوقت دخى ياپيله بيلوردى لكن مسقولولر تأخر سفردن درت بيوك فائده‌يه دسترس اولديلركه برنجيسى نمچه ايمپراطوريچه‌سى مارى ترەز قترينه‌نك مزاج و مشواربنه وبالآخره اوستريا دولتنى دخى اضرار ايده‌جكنه عارفه اولديغندن قولاً وفعلاً حركاتنه معارض اولديغى حالده هم كندوسى همده بالآخره جالس مسند حكومت اولان اوغلى ايمپراطور ژوزەف روسيه‌لو ايله عقد اتفاقه مجبور اولمغله بالضروره قوهٔ اسلاميه ايكى دشمن اوزرينه منقسم اولمق لازم كلدى ايكنجيسى طقسان اوچ تاريخنده دها قريم اوجاغى كلياً سونمامش و قوم تاتار طاغلمامش ايدوكندن مسقولو ايچون بر چبان اوله‌بيلوردى. اوچنجيسى تاريخ مزبورده روسيه‌لونك قره‌دكزده‌دونمای همايونى تهديد ايده‌جك درجه‌ده قوهٔ بحريه‌سى تأسيس ايتامش اولمسيله سفر آتيده واقع اولان مشكلات بحريه‌يه محل يوغيدى. دردنجيسى روسيه‌لولر هنوز تفليس خانى اركلى خانى تحت حكومته آلمامش اولملريله اوجانبدن سلطنت سنيه‌يى ازعاج و اضراره مقتدر دكل ايديلر بونلردن باشقه پوتيقه‌جه وتداركاتجه اولان منافعلرينى بى‌حد وقياسدر .

سفر ايران

عصر عبدالحميد خانيده خفيفجه بر ايران محاربه‌سى دخى واقع اولمش اولديغندن آنى دخى اجمالاً بيان ايده‌لم : نادر شاهك قتلندن صكره عجمستانده صفويه ونادريه منسوباتندن خيليجه آدم دعواى شاهى‌يه قيام ايده‌رك يكديكريله محاربه‌لر ايتمشلرسه‌ده هيچ برينى علم افراز استقلال اوله‌مديغى حالده طائفهٔ زنديه‌دن كريم خان شيرازطرفلرنده امثالنه نسبتله كسب عظمت وقدرت ايدوب كمال عقل ودرايتندن ناشى اسلافى كبى شاهلق دعواسنه عدم تصدى ايله ايران وكيلى نامنى اشعار وكويا مسند شاهى ايچون مذهب ايرانيانه موافق بربنى اختيار ايده‌جكنى ايما و تذكار ايلدى . مع مافيه دولت عليه‌نك مشغوليت حربيه‌سندن استفاده ايله بغداد طرفلرينى ضبط ايده‌بيلورسه ايرانيان بيننده وقع وشانى برقات‌دها تزايد ايده‌جكى مجزومى اولديغندن سكسان‌طقوزسنه‌سى اوائلنده بر قوهٔ مفرزه ايله برادرى صادق خانى بصره محاصره‌سنه ارسال و بغداد ملحقاتنه دخى اطالهٔ دست تجاوز ايتسيله وقوع‌حالاقدمجه سفارتله مشاراليه زند كريم خانه كوندرلمش اولان شاعر

مشهور وهبی افندی طرفندن وبغداد والیسی عمرپاشا جانبندن انها وعساکر کلیه ارسالیله اعانه وامداد اولنمسی استدعا قلندی بناءً علیه دیاربکر والیسی اسپناقجی مصطفی پاشاواوزون عبداه پاشا وکرکوك والیسی عبدالجلیل زاده سلیمان پاشا وکتخدا عبدی پاشا مشار الیه عمرپاشا معیتنه تعیین وارسال اولندی فقط استیضاح ماده‌یی متضمن اولحوالی مأمورلرینه یازیلان امرنامه‌لره کلان جوابلر یکدیکرینه موافق اولمیوب باخصوص مشار الیه سلیمان پاشانك تحریراتنده زند کریم خانك بغداد طرفلرینه هجومی عمرپاشانك زوار ایران حقنده متجاسر اولدیغی ظلم وتعدیسندن وبغداده وفات ایدن عجملرك مخلفاتلرینی ضبط وبابان پاشالرینی رشوت اخذیله صیق صیق عزل وتبدیل ایلسندن نشأت ایلدیکی اشعار اولندیغنه وعمر پاشا سکز اون سنه‌دنبرو بغداد والیلکنده بولنوب عزلی اوته‌دنبرو جایکیر ضمیر دولت بولندیغنه مبنی بغداد والیلکی بیك طقسان سنه‌سی اوائلنده اسپناقجی مصطفی پاشایه ودیاربکر والیلکی عمر پاشایه تفویض اولنه‌رق توجیه فرمانلریله برابر شاید عمر پاشا اطاعت ایتمیوبده بغدادی تسلیم ایتمز ایسه قتل اولنمسنی متضمن آیروجه برفرمان دخی خفیاً مصطفی پاشایه تسیار قلندی. عمرپاشا امر سلطانی یه اطاعت وبغداددن خروجه مسارعت ایلمشیکن مصطفی پاشا مالنه طمعاً یدنده‌کی فرمان عالی‌یی سوء استعمال وبرتقریبله مشار الیهی قتله استعجال ایلمکله برابر عجملرك صلحی متضمن اولان اخبار اغفال انکیزلرینه فریفته اوله‌رق عمرپاشانك ازاله‌سیله مخاصمات برطرف اولدی ظن ایدوب معیتنه مأمور اولان امرا وعسکری طاغتدی. بصره محاصره‌سی ایسه اون درت ماهه بالغ وامداد ظهوری دخی ممتنع اولمغله صادق خان تکرار هجوم ایدرك بصره‌یی تسخیر ومسلمی بولنان سلیمان اغا ایله اشراف بلده‌یی اسیر ایدوب اموال وغیره ایله شیرازه ایصال ایلدی. بوخبردر دولته واصل اولدقده ویریلان فتوای شریفه موجبنجه زند کریم خان اوزرینه اعلان حرب اولنوب آنجق آزربایجان خانلری جانب دولت علیه‌یه ابراز محبت وزند کریمدن عرض شکایت ایده‌کلدکلرندن آنلره استمالتنامه‌لر تحریر وارضروم جانبندن سوق عسکر اولنمق صورتی تأخیر اولنوب بغداد والیلکی مقتول عمر پاشا کتخدالرندن عبداه آغایه وکرکوك ایالی ماردین ویوده‌سی حسن اغایه بارتبهٔ وزارت توجیه اولنوب مصطفی پاشا دیار بکرده قلعه بند ومتعاقباً قتل واعدام قلندی.

کردستان طرفلرنده بعض مرتبه محاربات ومدافعات واقع اولمش ایسه‌ده بصره‌نك استخلاصی ممکن اوله‌میوب عبداه پاشا دخی وفات ایلدیکندن ایالت بغداد مشارالیه حسن پاشایه توجیه بیورلدی. صادق خان بصره‌یی ضبط ایتدکدنصکره اون ایکی بیك عسکر ایله

برادر زاده‌سی علی‌محمد خانی محافظ براقشیدی . خان مومی‌الیه منتفك عشیرتی شیخی
تامری تحت اطاعته آلمق اوزره اون بیك قدر عسکر ایله بصره‌دن حرکت وتقابل وقوعنده
عسکر ایراندن اوتوز بش قدر آتلو آنجق تخلیص جان ایدوب ماعداسی وخان مزبور
ایله ایکی نفر برادرلری مقتول اولمغله بو وقعه زندکریم خانه پك زیاده تأثیر ایده‌رك خسته
وبیك یوز طقسان اوج سنه‌سی صفرنده سفر آخرته کمربسته اولدی . اوتوز سنه‌دنبرو
مشار الیه زندکریم خان ممالك ایرانده اولدقجه علم افراز استقبال اولمشیکن وقوع وفاتیله
اقربا وتعلقاتی بیننده آتش اختلاف شرر افشان اولمغله وقاچار قبیله‌سندن آغا محمد خان
عراق عجمده متصدیٔ دعوای استبداد اوله‌رق کوندن کونه نشو ونما بولمغله دولت
زندیه اون ایکی سنه صکره کلیاً منقرض اولمشدر بروجه محرر زندیه طائفه‌سی بیننده
مقاتلات ظهور ایلك جهتیله ارتق بصره‌یی محافظه ایده‌میه‌جکلری محسوسلری اولدیغندن
سالف الذکر بصره مسلمی سلیمان اغایه بصره‌یی توجیه ایدوب ارسال ایلمشلر ایدی. حالبوکه
اولجه عجملرك بصره‌دن چکلمش اولدقلری خبری بغداده واصل اولدقده حسین پاشا
طرفندن نعمان افندی نامنده بریسی مسلم اوله‌رق کوندرلمش وشیخ ثامر دخی سلیمان اغانك
خصمی بولنمش اولدیغندن اغای مومی‌الیه هویزه‌ده اقامت ووقوعات سابقه‌یی وکیفیت صداقت
وخدمتنی استانبوله تحریر ایدوب ظهور جوابه منتظر اولدی. مومی‌الیهك لیاقت وقابلیتی
نزد دولت علیه‌ده متعین واو آرالق شیخ ثامر دخی مقتول اولمسیله ایالت بصره ومتعاقباً
ایالت بغداد بارتبهٔ وزارت مشارالیهه توجیه بیورلدی. اشبو سلیمان پاشا یکرمی سنه‌دن متجاوز
بغدادده حکومت وضبط وربط مملکته موفق اولمغله بعدازین بیوك سلیمان پاشا نامیله
کسب شهرت وعظمت ایلمشدر .

ایرانیلر یکدیکرینه دوشوب غوغا ایتمکده اولدقلرندن ومطلوب دولت اولان بصره
استخلاصی دخی حصول بولدیغندن طبیعتیله ایران محاربه‌سی برطرف اولدی .

روسیه ونمچه‌یه اعلان سفر

قینارجه معاهده‌سی سینهٔ دولتی مجروح ایدوب قریم استیلاسی ده داغ بربالای داغ
اولمشیکن طرف دشمنده کوریلان نشو ونما وبالعکس هیئت اسلامیه‌ده مشاهده اولنان
عدم انتظام و فقدانیٔ اسباب وغاچار ناچار ارکان دولتی صبر و سکوته اجبار ایتمکده
اولمسیله برابر سلطان عبدالحمید خان حضرتلری واصل سن فتور اولدیغندن وباخصوص
کمال ورع وتقوی ایله متصف وسفر سابقده سرحداتده بولنان صبیان ونسوانك کرفتار
اولدقلری فلاکتلره واقف اولدیغندن وقوع حربی ایسته‌مز وزمانمده عباداه پایمال

اوله‌جقسه جناب‌حق روحمی قبض ایلسون دیودعاایلردی لکن روسیه ایلچیسنك نوبنو
واقع اولان تکالیف طاقتفرساسی وایمپراطوریچه‌نك کمال دبدبه ودارات ایله قریمه کلمسی
غیرت وحمیت‌عامیانه وامیانه‌ایله‌متصف اولان‌صدراعظم یوسف پاشانك‌واکاپیرواولان‌ارکان
وخدامك صبروآراملرینی احراق وافنا ایدوب انکلتره وپروسیا ایلچیلری دخی کندو
دولتلرینك پولتیقه‌لری ایجابنجه سلطنت سنیه‌یی حربه تشویق ایتمکده ایدیلر روسیه
ایمپراطوریچه‌سی کندی حسابنجه سفرك برمدت‌دها تأخری آرزوسنده اولدیغندن ابراز
رفق وملایمت ایچون ایلچیسنه تعلیمات کوندرمکده اولدیغی حالده رئیس وکلاسی بولنان
بوتمکین قریم وبسارابیه ولهستانی برلشدیروب حکمدار اولمق مالخولیاسنده اولدیغندن
وقوع حربه متهالك وایلچی ایسه انك تحصیل رضاسنه منهمك اولمسیله ظاهراً ابراز
ملایمت‌وحقیقتده استلزام‌سفری متضمن حرکاته نصب نفس‌مفسدت ایلدیکنه مبنی‌طرفین
حکمدارلرینك مرضیسی دکل ایکن‌مقتضای قدر امرسفرمقرراولدی‌بناءً علیه عقداولنان
مجلس مشورتده صدراعظم کشاد سفری التزام ایدوب‌شیخ الاسلام مفتی‌زاده‌احمدافندی
صورت مماشات کوستردیکندن ورأی‌خلافده بولنان اکابرصدرمشارالیهك چهره‌خراش
ازاری اولمسندن وهمناك اولدقلرندن بیك‌ایکی‌یوز برسنه‌سی شوال شریفنده اعلان حربه
قرار ویرلدی حتی‌اولجه آیینه‌لی‌قواق قصرنده عقداولنان مجلس‌مکالمه‌یی ورای باب‌خفادن
سلطان عبدالحمیدخان حضرتلرینه اسماع‌وروسیه ایلچیسنك اظهار ایلکده اولدیغی رعونته
بالذات کسب اطلاع ایله تهییج عروق غضب وغیرت ایتدیرلمش وبوکره دخی ویریلان
فتوای شریفه موجبنجه اعلان حرب اولنمق ضروری اولدیغی وتأخیری موجب مخافات
اوله‌جغی‌صدراعظم‌طرفندن افاده‌اولنه‌رق‌ایستر‌ایسته‌مز‌قبول‌وتصدیقه اجبار ایدلمشدر‌شهریار
مشارالیه حضرتلری اکر سفر اولمزایسه تختکده اوطوره‌مزسین دیورلر ومسقو کمیلری
بالالتزام سرای برونده یاتوب قصداً وتحقیرآبی‌ادبلکه جرأت ایده‌یورلر دیو سویلیورلر
لکن بن‌اویله‌شی کورمدم دیدکلری منقولدر .

عقدمجلس عمومی اولندیغی کونکه بیك ایکی‌یوز برسنه‌سی شوال شریفنك یکرمی
سکزنجی کونیدر روسیه ایلچیسی باب‌عالی‌یه احضار وتنفس اوطه‌سنه‌اقعاد اولنوب مواد
منازع فیهادن اولا بغدانده مقیم مسقوقونسلوسی مفسد بر آدم اولمغله بلاتوقف ممالك
محروسه‌دن قالدیرلمسی ثانیاً تفلیس خانی ارکلی خان حقنده روسیه دولتنك دعوی‌ایلدیکی
صحابت مغایر عهداولوب تفلیسده مسقو عسکرینك بولنمسی دخی ایکی سنه‌دنبرو چلدر
وکرجستان طرفلرنده انواع شورش‌واختلاله‌بادی اولدیغندن روسیه‌عسکرینك اوحوالیدن

چكلمسى ثالثاً استانبولدن مرور وعبور ايدن مسقوكميلرى ممنوعاتدن مال آلدقلرى محقق اولمغله بلااستثنا يوقلانمسى رابعاً التى آى مقدم ياشدن فرار ايدن بغدان ويودهسى علكساندرينك روسيه دولتنه التجا ايلديكى تحقيق قلنمش اولديغندن طرف دولت عليهيه ردوتسليم قلنمسى خامساً برموجب عهداوزى اهاليسنه ويرلمسى مشروط اولان طوزك اعطاسنده تردد قلنمامسى سادساً روسيه ممالكنده بولنان دولت عليه تجاروتبعهسنك حمايهسى ضمننده روسيه مملكتلرنده جانب سلطنت سنيهدن مأمورلر اقامهسى قطعياً مطلوب دولت اولديغى شفاهاً وبالواسطه افاده اولندقده ايلچئ مومىاليه دولتندن استيذان ايتمدكجه جواب ويرهميهجكنى بيان ايلمكله وبودخى وقت كچورمك مقصدينه مبتيدر ديمكله ايلچئ مومىاليه برمعتاد يدىقلهده بالتوقيف اعلان سفر اولندى صدر اعظم تداركات سفريه ايله اشتغال ايلمكده اولوب علامت حركت اولان طوغ اخراجى رسمى اجرا اولنديغى كون نمچه ايلچيسى برقطعه تقرير كوندروب موسقولو ايله اولان اتفاقلرى حسبيله انلردخى اعلان حرب ايلدكلرينى بيان وپساپورطنك اعطاسنى درميان ايلمكله بوكيفيت صدر مشاراليهه موجب دهشت وتلاش اولمشسهده اظهار تجلددن بشقه چاره قالمديغندن نمچه دولتى حقنده جانب سلطنت سنيهدن فوق العاده رعايت و مساعده ابراز اولنمشيكن بلاموجب نقض عهد ايلديكى حقنده قلمه آلنان اعلاننامهنك دول معظمهيه ارساليله بيان حال قلندى بونك اوزرينه حضور همايونده عقد مجلس اولنوب اردوى همايونك قنغى جانبه توجهى مقتضى ايدوكى مذاكره اولنمش ايسهده بر نتيجه استحصال اولنهمامغله ادرنهيه بعدالوصول ايجاب حاله كوره حركت اولنمغه قرار ويرلدى .

وبيك ايكى يوزسنهسى جماذىالاولندهسردار اكرم يوسف پاشا سنجاق شريفى وصنوف عسكريهيى مستصحباً درسعادتدن قيام وادرنهصحراسنه ربططناب خيام ايلدى يوزسنهدنبرو صربستان رعاياسنك دماغنه هواى استقلال صعود ايلمش اولديغندن نمچهسفرلرى واقع اولدقجه طرف طرف عقد جمعيت ايله ذروهٔ عصيانه عروج وقطع طرق ومعابر ايدهكلدكلرندن اردوى همايون سلستره طرفلرينه سوق اولنديغى تقديرجه بلغراد محصور حكمنده قالهجغى مطالعهسنى مبنى روسيه جانبنك جهت بحريهسى قپودان درياغازى حسن پاشايه وطرف بريسى اسماعيل سرعسكرى صدرسابق شاهين على پاشايه حواله اولنهرق موكب همايونك دخى ايكيسى اورتهسى بولنمق اوزره ودين جهتنهسوق اولنمسى قرارلشديرلدى واسماعيل سرعسكرى معيتنه واوزى وخوتين وبندر قلعهلرى محافظهلرينه صنوف متنوعهدن يوزبيكدن متجاوز عسكر ترتيب واسرا قلندى .

نمچەلولرە غلبە

نمچەلولر اول امردە بوسنەیە تعرض ایتمشلر ایسەدە ارسال ایلدکلری قوۀ مفرزەلر منهزم اولمغلە بلغرادك محاصرەسنە نیت ایلمشلر ایدی لکن موکب صدر اعظمینك ودینە طوغری توجهنی استماع ایلدکلرندە قرانتنەموقعی اولوب نظارت دینیلان قصبەیەوکیروسندە واقع مهادیە بوغازینە استحکامات انشاسیلە مترقب مدافعەوانجام کاراولدیلر اردوی همایون ودین صحراسنە لدی الوصول ایکی یوزایکی سنەسی ذی القعدەسندە ودین سرعسکری بولنان ملك پاشا کتخداسی حسن پاشا کە جنازە حسن پاشا دخی دیرلر قلفات طرفنە امرار واورادن نظارت اوزرینە ارسال اولنمغلە محاربات شدیدە وقوعیلە استحکامات موجودە ضبط وعساکر دشمن طرد قلندی صدراعظم سنجاق شریفی واردوی همایونك آغرلغنی ودین صحراسندە براغوب عساکرمنتخبە ایلە فتح الاسلام صحراسنە وارد اولەرق پیدرپی سرعسکر اردوسنە عسکرارسال ومهادیە بوغازینك تسخیرینە اقدام اولنمسنی اشعار ایدوب بالآخرە کندوسی دخی مرور وساحل طونەدە واقع اینلك نام براستحکام مشکل التسخیری فتح ایلدی بوندن صکرە زوربازوی مجاهدین ایلە ذکر اولنان مهادیە بوغازی استحکاماتی ضبط وغایت صرب طاغلرە طوپلر اخراجیلە ونمچە ایمپراطورینك قوماندەسی تحتندە اولان بیوك اردوسی تضییق اولنەرق عساکر منتظمەدن مرتب اولان اویلە جسیم براردو رجعت وفرارە مجبور اولمغلە عساکر اسلامیەنك تعقیباتندن کلی تلفات وضررە کرفتار اولدی بلغراد سرعسکری دخی طونەنك قارشوسندە واقع پانچوەیە عسکرامرار ایلەکلە اورادن افلاق حدودینە قدر ساحلاً یکرمی وعرضاً کذلك یکرمی ساعتلك اراضی کە بنات اووەسی نامیلە معروفدر کاملاً ضبط وتسخیر وحاوی اولدیغی قرا وقصبات یغما وتخریب قلندی بومحاربەلردە سکساندن متجاوزطوپ وعسکروااهالیدن اللی بیکدن زیادەاسیر اخذ واغتنام اولنمشدر . صدر اعظم غایت مقدم وغیور برذات اولدیغندن ضبط وتسخیر اولنان یرلرك ترکنی حوصلۀ حمیتنە صیغشدیرەمامقلە محافظەلری اسبابنە تشبث ایتمش ایسەدە مال غنائملە مغتنم اولان جیوش اسلامیە طاقم طاقم مملکتلری جانبنە روبراە فراراولدقلرینە وروزقاسم مرور ایدوب روسیە طرفی دخی فنالشمقدە ایدوکنە مبنی بالضرورە ایکی یوز اوچ سنەسی محرمندە طونەیی بروطرفە کچوب شهر صفردە روسجق مشتاسنە داخل اولدی ومهادیە ونظارت طرفلرندە براغیلان مستحفظین دخی نمچەلولرك مهاجماتنە تاب آور مقاومت اولەمیەجقلرینی ادراك ایلە مجبور رجعت اولدیلر . نمچەلولر ابتدای سفردە

دارالامارهٔ بغدان اولان یاش شهری اوزرینه براردو سوق ایدوب بغدان ویوده‌سنی اسیر وشهرمذکوری ضبط ایتمش اولدقلری حالده افلاق ویوده‌سی بولنان ماوریانی بك بذل اموال ایله خیلیجه عسکر جمع ایتمش واسماعیل سرعسکری طرفندن دخی معیتنه جیوش وفیره تعیین وارسال قلنمش اولدیغندن طرف طرف نیچه ممالکنه هجوم ایله ممالك دشمنی پامال جند منصور ایلدیکنه وقوبان خانلغی نامیله بسارابیا طرفلرینه مأمور قلنان شهباز کرای دخی عسکر تاتار ایله هیبت بخشای ورود اولدیغنه بناءً نیچه‌لولر یاشی ترکه مجبور وخان مشار الیه ایله جانیکلی علی پاشا زاده مقداد پاشا شهر مزبوره داخل اولمشلر ایدی .

استیلای اوزی

روسیه فلدمارشالی پوتمکین معیتنه تعیین اولان یوزیکرمی بیك قدر عسکرك سکسان بیکنی بالاستصحاب اوزی قلعه‌سی محاصره‌سنه عزیمت ویکرمی بشر بیك کشیلك ایکی قوهٔ مفرزه‌نك برینی یاش اوزرینه ودیکرینی خوتین تسخیرینه سوق ایلدی . یاش اوزرینه مأمور اولان مسقولولره بر نیچه قوهٔ مفرزه‌سی دخی منضم اولمغله شهباز کرای خان ومقداد پاشا اشبو ایکی دشمنه مقاومت ایده‌میه‌جکلرینی درك ایله اسماعیله کلملریله یاش شهری تکرار کرفتار استیلا اولدی . بنابرین اسماعیل اردوسیله خوتین بیننه دشمن خیلولت ایتمش اولدیغندن امداد واعانه قپولری مسدود اولمغله برآیدن متجاوز مدافعه‌دن صکره خوتین قلعه‌سی دخی اعدا النه کیردی . اوزی محافظی محمد پاشا ابتدای سفرده قلبرون قلعه‌سنی ضبط ایتمك داعیه‌سیله اوچ بش بیك قدر عسکری اوفق قایقلر ایله قارشویه کچوروب مسقولولر کرویه چکلمکله اشبو خدعهٔ حربیه‌یه فریفته اوله‌رق تکرار عسکر کتورمك ایچون قایقلر عودت ایلدکده مسقولر کلیتله هجوم ایلدیکندن عساکر اسلامیه دوکوشه دوکوشه واصل رتبهٔ شهادت و بوکیفیت اوزیده مجتمع اولان عسکرك قلتنه وضعف قلبنه علت اولدیغندن محافظ مشارالیه تبدیل واسماعیل اردوسندن عساکر جدیده ارسالیله بازوی اقتدارلری تشدید قلنمشیدی .

قپودان دریا غازی حسن پاشا دونمای همایون ایله اوزی پیشکاهنه واصل اولوب لکن صولر صیغ اولمق حسبیله بیوك کمیلر قلعه‌یه تقرب ایده‌مدکلرندن مستصحبی اولدیغی اینجه دونمایی سوق ایدوب برقاچ کون محاربه اولندی ، مسقولولرك اینجه دونماسی کثرت اوزره اولمغله وطرف اسلامدن صیغ محللره وضع اولنان نشانلر برتقریبله دشمن طرفندن

تحویل اولنه‌رق سفن عثمانیه‌نك خط حرکتلرینی شاشرتمش اولملریله مراکب اسلامیه‌نك
اکثریسی صیغلره اوطوروب کیمیسی محترق وکمیسی ایادیٔ اعدایه کرفتار اولدی . بعده
روسیه‌لونك بیوك دونماسی سیواستپول لیماننده‌ن خروج ایله برولره طوغری کلمکده
ایدوکلری استخبار اولندیغندن قپودان پاشا دونمای همایونی قالدیروب اوزرلرینه وارمش
وبالمحاربه ینه مذکور لیمانه فراره اجبار ایلدکدن صکره اوزی پیشکاهنه عودت ایلمشسه‌ده
استانبولدن طلب ایلدیکی سفن صغیره ایله عساکر جدیده مدت مدیده لدوس روزکاری
اسمامسندن ناشی قره‌دکز بوغازندن حرکت ودونمای همایونه التحاقه مسارعت ایده‌مدکلرندن
وموسم شتا دخی تقرب ایتدیکندن بالضروره قپودان پاشا عودته مبادرت وایکی یوزاوچ
سنه‌سی صفرنده درسعادته مواصلت ایلدی .

مسقولولر اوزی قلعه‌سنی کمال کرمی ایله تضییق ایتمکده اولدقلری حالده دونمای
همایونك عودتندن صکره قلبرون وهوجه بك وسائر ساحللره استحکامات انشاسیله بحراً
دخی محاصره‌یی تشدید ایدوب حکمت خدا بوسنه‌کی قیش قرق اللی سنه‌دنبری کورلمدك
صورتده شدید اولدیغندن کرك استانبولدن وکرك روسجقده مشتانشین اولان اردوی
همایوندن ودها اقرب بولنان اسماعیل اردوسندن بووجهله اعانه وامداده چاره بولنه‌مدی .
روسیه‌لولرك واقع اولان هجوملری تلفات کثیره‌یی مؤدی اولمقده ایدیسه‌ده مارشال پوتمکین
هردرلو مشکلات وضایعاته تحمل ایدرك تسخیر قلعه‌یه نصب نفس اقدام ایدرایدی .
اوزی نهری منجمد اولمق وقلعه‌نك اوجهتی سهل التسخیر بولنمق حسبیله ایکی یوز اوچ
سنه‌سی جماذی الاولنده‌که اربعینك یکرمی التنجی کونیدر . لایعد نردبانلر ایله هجوم ایدوب
اگرچه جیوش اسلامیه قلعه بدنلرنده مدافعهٔ دلیرانه ایله یکرمی بیك مسقولو تپه‌لمش
ایسه‌ده عسکر دشمن بیتر توکنور درجه‌ده اولمدیغندن بالآخره قلعه‌یی ضبط ایلدیلر .
وپوتمکین اوچ کون نهب وغارته رخصت ویرمکله یکرمی بش بیك قدر عساکر واهالی
غریق لجهٔ شهادت اولدی .

ارتحال سلطان عبدالحمید خان اول وجلوس سلطان سلیم خان ثالث

اوزی استیلاسی عامهٔ اهل اسلامه موجب اندوه وملال اولدیغی مثللو سلطان عبدالحمید
خان حضرتلرینه دخی زیاده تأثیر ایلمکله عیش زندکانیلری کوندن کونه متغیر اوله‌رق
نهایت بیك ایکی یوز اوچ سنه‌سی رجب شریفك اون ایکنجی کونی واصل ریاض جنت

وبرادر زاده‌لری سلطان سلیم خان ثالث حضرتلری جالس تخت سلطنت اولدیلر .
شهریار مرحوم حضرتلری بیك یوز اوتوز یدی تاریخنده متولد و سکسان یدی اواخرنده نائل دیهیم عثمانی اولوب اون بش بچق سنه‌دن متجاوز پادشاهلق ایتمشدر . ورع وتقوی ایله متصف وعبادالله حقنده شفقت ومرحمتی مسلم برسلطان ولایت شعار اولوب قره‌سلحدار دیمکله مشهور سید محمد پاشا و جزایرلی حسن پاشا وکریمه‌لری در شهوار خانم زوجی نظیف افندی واندرون رجالندن بعض مؤتمن ومعتمدلرینك القاآتی موجبنجه حرکت ایدرلر وصدراعظملره استقلال تام ویروب معروضاتلرینی رد ایتمزلر ایدی . انجق صفوت قلبلرندن ودسائس کونیه‌یه عدم وقوفلرندن‌ناشی تشخیص اغراض خصوصنده چندان مهارتلری اولمامغله جابجا واقع اولان القاآت مزورانه‌یی صحته حمل ایده کلمشلردر .
سلطان سلیم خان حضرتلری کنج وصاحب عزم برپادشاه اولمغله واصلاح مصالح دولت حقنده اولان موفقیتسزلکی خاقان سابقك اختیارلغنه حمل ایدنلر کندوسندن امیدوار بولنملریله اسباب‌غلبه‌نك تحصیلی وامور مهمه‌نك تنظیمی‌ایچون هردرلو فداکارلغی اختیار ایده‌جکلرینی صادر اولان خط همایونلرنده بیان وتوضیح ایدوب تفقد امور ضمننده دائما تبدیل کزرلر ایدی .
پدرلری مرحوم اکثریا صو یولجی قیافتنده وعمیلری مرحوم دخی بعضاً سوخته هیئتنده کشت وکذار بیوردقلری مثللو سلطان سلیم حضرتلری غالباً خمبره‌جی قیافتنی اختیار بیوردقلری منقولدر. شهزاده‌لکلری اوانده طرف همایونلرینه منتسب بولنانلری مناصب مناسبه ایله تطییب وبرنجی لالالری محمود بکی والده‌کتخدالغی وایکنجی لالالری ولی‌شمس‌الدین بکی قپوجیلر کتخدالغی ایله تلطیف بیوردقلری مثللو خلیل حمید پاشا ماده‌سنده ذیمدخل بولنان ترسانه امینی حاجی سلیم اغایی واوغلی اولان وزیر کتخداسی نظیف افندی‌یی اعدام ایتدیردیلر . قپودان دریا غازی حسن پاشا دخی بوجمله‌دن‌ایسه‌ده مسبوق‌الخدمه غازی بروزیر اولدیغندن یالکز عزلیله اکتفا و اسماعیل سرعسکرلکیله اردوی‌همایون جانبنه اسرا قلندی . حتی اول عصری ادراك ایدنلردن منقولدرکه مشار الیهك دائره‌سی خلقی درت بش‌بیك کشیدن مرکب اولوب استانبولدن حرکت ایلدیکی کون سلطان سلیم حضرتلری کاغد خانه کوشکندن آلاینی تماشا بیورمشلر. قصرهمایون حذاسنه کلدیکنده مشار الیه زمین بوس تمنا اولدقدن صکره عادت عصر اوزره کورك کیدیرلمك ایچون درون قصره دعوت اولندقده دها برخدمتمز سبقت ایتمدی انشاالله

تعالی خدمت ایدر ونائل التفات اولورز دیه‌رك آتنی سوروب ودرحال البسهٔ رسمیه‌سنی سفری قیافته تحویل ایدوب عسکرینك ایچنه قارشمش و تکرار دعوته تشبث قلندی ایسه‌ده اولوقته‌قدر قارشوکی طاغده عسکرینك اوکنده کیتمکده‌ایدوکی مشاهده اولنمشدر. روش حاله وبو روایته باقیلنجه انك حقنده دخی سؤ قصد ملحوظ اولدیغی حالده کثرت خدم وحشمی وقدم خدمت وحیثیتی بردرجه‌یه قدر اغماض عینی موجب اولمشدر .

صدر اعظم یوسف پاشا غایت غیور ومقدم وتهدیدینی ایقاعه قادر برذات‌اولوب حتی شدت شتا مناسبتیله اوزی قلعه‌سنه امداد واعانه طریقلری مسدود اولدقده اوچ بیك نفر منتخب سواری‌یه قیشلق‌البسه یاپدیروب بالذات امداده کیتمك اوزره ایکن استیلا وقوعیله بالضروره تأخر ایتمشیدی. موسم بهارك حلولی‌جهتیله طرف‌طرف تجمع ایتمکده اولان عساکری یوقلمق ایچون کاه یرکوکی‌یه تحوب وکاه طونه ساحللرینی کشت‌وگذار ایدوب‌لوازم حربیه‌نك تنظیم وتدارکیله مشغول اولدیغی‌حالده بیك ایکی یوز اوچ سنه‌سی رمضاننده خدمت صدارت وسپهسالاری ودین سرعسکری کتخدا حسن پاشایه تفویض وذکر اولنان سرعسکرلك دخی مشارالیه یوسف پاشایه احاله قلندی . چونکه قپوجیلر کتخداسی اولان ولی‌شمس‌الدین بك عصر سابقده کوردیکی مؤاخذه‌لری یوسف پاشادن بیلوب غایت بغیض وبویله بروقت مضایقه‌ده تبدل صدارتدن طرف‌سلطنت سنیه‌یه عارض اوله‌جق مضراتی ادراکدن عاجز اولمغله مهر جدید سلطانی‌یی وابقای صدارتی متضمن خط‌پادشاهی‌یی ایصاله مأموراً اردوی همایونه کلدکده یوسف‌پاشا هرنه‌قدر تطییب وتألیفه سعی ایتمش ایسه‌ده اغراض ذاتیه‌سنك تسکیننه مقتدر اوله‌مدیغندن بعدالعوده پاشای مشارالیهك سنهٔ سابقه‌ده نمچه‌دن آلنان اسرا قیزلرندن متمتع اولمق‌کبی احوال ذاتیه‌سی وشوندن بوندن استماع ایلدیکی بعض قبایح واقعه وغیر واقعه‌سنی اعظام وذات شاهانه‌یی اغضاب ایدرك عزل وتبدیلنی استحصال ایلدی . لکن چوق کچمکسزین سلطان سلیم حضرتلری میر مشارالیهك امور مهمه‌ده استخدامه لیاقتی اولمدیغنی تفطن ایتمکله نظر التفاتدن اسقاط بیوردیلر . واقعا یوسف پاشا سفرك مقتضی اولدیغی مهمات و مشکلاتی لایقیله تدقیق وارباب وقوفك سوزلرینه التفات ایتمیه‌رك علی‌العجله اعلان حرب ایلمسندن ناشی مخطی ایسه‌ده حد ذاتنده مقدم وغیر مفتور وتهدیدینی ایقاعه قادر اولدیغندن‌اصلح موجود وپروسیالیلر ایله عقد اتفاق ایدرك سبب اولدیغی حربك ضررسزجه ختام پذیر اولمسی حقنده بذل مجهود ایلمکده ایدوکی مشهود ایدی . یرینه انتخاب اولنان آدمك

رجحانی ونه پایه‌بیله‌جکی موازنه اولنمقسزین شمس‌الدین بك كبی بر بدلانك سوزیله مشار الیهك عزلی دولت علیه ایچون ضایعات عظیمه‌یی مؤدی اولدیغی وقوعات آتیه ایله معلوم اولور .

بوزه بوزغنی

صدرجدید سنهٔ سابقه‌ده مهادیه‌ سرعسكری ایكن موفق اولمش ایسه‌ده سردارا كرم بولنان یوسف پاشانك علی التوالی عسكر ومهمات یتشدیرمسی ومكرراً بالذات موكب سرعسكری‌یه كلوب تمشیت مهام ایلسی اعظم اسباب فتح وظفر اولمشیدی امر عظیم صدارت مشارالیه جنازه حسن پاشانك دوش بی اقتدارینه تحمیل اولندقده نه یپاجغنی شاشیروب اركان دولتك اقوالنه معقول ومناسب دیمكدن غیری چاره‌سی قالمدی . سلطان سلیم خان حضرتلری ایسه كنج وغیور وقرناسنك لاف وكذافلرینی واصل واساسدن عاری تدابیر بی معنالرینی صحیح ظنیله مغرور اولدیغندن اردوی همایونك افلاق طرفنه كچوب مسقو ونمچه‌لولری تدمیر وتحت محاصره‌ده بولنان بندر وآق كرمان قلعه‌لرینی تخلیص ایلسی ضمننده سردار اكرمی تضییق ایلمكده ایدی . بناءً علیه ایكی یوز درت سنه‌سی محرمی‌كه ایام حریف ایدی . اردوی همایون ایله روسجقدن حركت وماچین طرفلرندن طونه نهرینی قایقلر ایله مرور وبونده نهرندن دخی عبور اولنوب فوفشان جوارنده برموقع اتخاذ اولندی ایسه‌ده ایلروده دها مناسب بریر بولنق احتمالیله موكب همایونك كافهٔ سواریسی كانكش مصطفی پاشا رفاقتیله ایلرویه سوق قلنمشدی . موكب همایوندن تقریباً ایكی ساعتلك ایلروده نمچه‌لونك برقوهٔ مفرزه‌سنه تصادف اولنوب قاعدهٔ حربیه اوزرینه كرو چكلمك مقتضی ایكن حربه مباشرت قلنمسیله ویالكز سوارینك طوپ وتفنك قارشوسنده پایدار اوله‌مامسی طبیعی اولمسیله یواش یواش كیرو لیه‌رك موقع اردوی همایونه كلدیلر وبو آره‌لق برروسیه فرقه‌سی دخی ظهور وهجوم ایلدیكه اشبوایكی دشمن فرقه‌لرینك جمله‌سی اوتوز بیك قدر مكمل ومرتب عسكردن عبارت ایدوكی مرویدر بش بچق ساعت قدر محاربه اولنوب آنجق بروجه محرر سواریان اسلام درجنك اول زده‌لنمش اولدیغندن پیادكانك جناحینی محافظه‌یه قادر اوله‌مامرلیه اردوی همایون كرفتار كسر وانهزام اوله‌رق افتان وخیزان بوزه نهرندن عبور ایلمك صددنده ایكن پك چوق انسان وحیوان ومهمات وحتی رئیس الكتاب خیری افندی دخی غرقاب عدم اولدیلر . بوانهزام سببیله تحت محاصره‌ده بولنان بندر وآقكرمان قلعه‌لری مسقولو طرفندن وبلغراد حصن حصینی نمچه‌لو جانبندن كرفتار كمند استیلا

اولدی . مسقولولرك بیوك اردوسی اسماعیل اوزرینه هجوم ایدوب سرعسکر بولنان جزایرلی حسن پاشا اولا خارجده مقابله بعده‌ورای استحکامدن مدافعه ایدرك مسقولولر کلیتلو تلفاته کرفتار ومنهزماً عازم سمت فرار اولدقلری اخبار سارەسی اردوی همایونك رجعتی اوانده وارد اولمغله نوعما موجب تسلیت اولدی . صدر اعظم جنازه حسن پاشا موکب همایونه مشتا اتخاذ اولنان شمنی‌یه دخولنی متعاقب عزل وجزایرلی حسن پاشا مسند صدارته نصب اولنوب ابتدای صدارتنده مقدما ویره‌ایله بندر آقکرمان وکیلی قلعه‌لرینی تسلیم ایدن طیفور پاشا واکثر امرایی قتل ایلدکدنصکره شمنی‌یه وصولنك اوچنجی کونی کتخدا سلیمان رشید افندی ایله مکتوبی امین افندی‌یی دخی بغتةً اعدام ایلدی . بو بابده روایات عدیده‌یه تصادف اولنوب عقله قریبی صدر سابقك جربزه‌سزلکندن ناشی ایش بونلرك النده بولندیغندن هزیمت سابقه‌نك سببی کندولرینه عطف اولنه‌رق تأدیبلری طرف پادشاهیدن اراده بیورلمش اولمسی وصدر جدیدك دخی عداوت سابقه‌سی بولنمسی قضیه‌لریدر . صدرمشارالیهه اول امرده استقلال تام ویرلمشیکن چوق کچمکسزین مباینت افکار ظهوریله اجرا آت ومعروضاتی طرف همایوندن رد وابطال اولنمغه باشلادی هرنه حال ایسه اول بهار ایچون تدارکات حربیه ایله مشغول بولندیغی وسکسان یاشنی متجاوز اولدیغی حالده صدارتنك دردنجی آیی اولان ایکیوزدرت رجبنك اون دردنجی کونی حمای محرقه‌دن شمنیده وفات ایلدی . مهیب و خونریز بر وزیر غازی ایدی . رحمة‌الله علیه سلانیکده اولوقتلری مدرك بر پیردن استماع اولنمشدرکه اورنوس زاده‌لردن فاتحان ناظری اولان احمد بك سفره مأمور اولمغله کندوسی و عسکری حاضرلنوب سنجاقلر دیکلمش ووقت حرکت حلول ایلمش اولدیغی حالده میرمشار الیه آیاق سوریوب وقت کچورمکده اولمسنه کیمسه برمعنا ویره‌مز ایکن ناکاه جزایرلی حسن پاشانك وفاتی شیوعبولدقده درحال حرکت واردوی همایون جانبنه سوق سمند عزیمت ایتمش اولمغله سبب تأنی صدر مرحومك مهابتی خوفی اولدیغی آکلاشلمشدر . اردوی همایون ارکانی دخی کمال دهشت ایچنده بولندقلری حالده مرحوم مشار الیهك و فاتیله تحصیل حیات جدید ایلدکلری منقولدر .

مقام صدارته بریسنك انتخابی خصوصی اندرون رجالی وقائممقام پاشا وشیخ‌الاسلام افندی بیننده بالدفعات مذاکره اولنوب لکن مطالعهٔ انجام کار ایله هیچ بریسی بو امر عظیمه رأی ویره‌مدکلرندن نهایت قرعهٔ شرعیه ایله انتخابنه قرار ویرلمکله روسجقلی شریف حسن پاشانك صدارتی موافق قرعهٔ تقدیر دوشدی . مشارالیه سکسان ایکی

سفرنده روسجق اعيانلغندن رتبهٔ وزارته نائل وختام سفردن صكره اوته‌ده بروده اقامته مأموريتله ثروت وسامانى زائل اولوب بوسفرده راخوه محافظه‌سنه مأمور ايدلمشيدى. بناءً عليه حيثيت ذاتيه وزمانيه‌دن عارى برذاتك صدارتى نه كندوسنك ونه‌ده هيچ كمسه‌نك اصلا خاطرينه ظهور ايتمز ايكن سائق تقدير بويله برصورت غير ملحوظه تصوير ايلدى.

وقوع نصرت دريركوى

بكرشده بولنان نمچه اردوسى قوماندانى قوبورغ قرق بيك قدر عسكرله يركوى قلعه‌سنى محاصره ايدوب صدر مشاراليه دخى كمال غيرت و اقدام ايله اردوى همايوندن وروسجق حواليسندن پيدرپى عسكر ومهمات ارساليله تقويهٔ بازوى مجاهدين ايلديكندن بالآخره عساكر دشمن هزيمت فاحشه‌يه كرفتار واللى قدر طوپ وخمپره وكليتلو جبه‌خانه ومهمات ترك ايدرك رهروسمت فرار اولمريله بومظفريت ومتعاقباً نمچه‌لو ايله عقد متاركه‌يه موفقيت صدر مشاراليهه باعث ممدوحيت اولمشيكن بروجه آتى ماوروياني بكى قتل ايلسى مقدمهٔ نكبتى اولدى چونكه ميرمشاراليه مدت مديده ترسانه ترجمانلغنده بولنمغله جزايرلى حسن پاشايه منتسب اولوب انك همتيله عصر عبدالحميد خانيده افلاق ويوده‌سى نصب اولنمش ايدى حد ذاتنده جرى وجسور وغيور برذات اولمغله سفر ظهورنده خزينهٔ ثروتنى آچوب معينته تعيين اولنان عساكر وكندوسنك جمع ايده‌بيلديكى بهادرلره ايثار ايدرك شهرت وشانى اوالحوالى يى طولديرلمش ومهاديه محاربه‌سى هنكامده طرف طرف نمچه ممالكنه هجوم ايله كسب مظفريت واردوى همايونه كلى خدمت ايتمشدى بوزه بوزغنندن صكره افلاقده پايدار اوله‌ميوب برقاچ بيك آدميله زشتوى طرفنه مروره مجبور اولمشيدى يانندە كليتلو مجوهرات بولنمق شايعه‌سنه مبنى صدراعظم آنلرى غصب ايتمك طمعنه دوشوب بيچاره‌يى دماغنده خيانت اولمق ومتهئ فرار بولنمق اوزره طرف پادشاهى‌يه عرض واعدامنه اراده استحصال ايلمكله اوالحواليده بولنان مأمورين ايله اطرافنى بالاحاطه قتل واعدامنه ظفربولدى شوقدرواركه ميرمشاراليه مقدما افنديسى اولان پتراكينك فامليا سندن ضربخانه صرافى بولنان ديكر پتراكى‌يه عداوت وغمز وسعايتله قتل ايتديرمه درجه‌سنه‌قدر مجاسرت ايدوب حتى افلاق بكى اولديغى كون الاى ايله باب همايوندن خروجنده صراف مرقومك سرمقطوعنى سير ايلمش وكندوسى دخى بالآخره مثليله مجازات كورمشدر

استيلاى اسماعيل

سكسان ايكى سفرنده اسماعيل موقعنك اهميتى تحقق ايلديكنه مبنى بعدالمصالحه غايت

متین وجسیم برقلعه بنا وتجهیز وتسلیحنه اعتنا اولنوب اشبو سفرده عساکر کلیه ایله
تحصین اولنمش وحدود اسلامیه‌نك اك مهم استنادگاهی بولنمشیدی . کچن سنه روسیه‌لیلرك
هجومنده اولوقت اسماعیل سرعسکری بولنان جزایرلی حسن پاشانك سیف سطوتیله
منهزماً ارجاع اولنمشلر ایکن بوسنه دها مکمل قوت وکمال شدتله محاصره ایلدیلر .
صدراعظم ایکی یوزدرت سنه‌سی ذی‌القعده‌سنك دردنجی و تموزك التنجی کونی اردوی
همایونله شمنیدن حرکت و روسیه اوزرینه توجیه وجهۀ عزیمت ایتمشیکن نمچه‌لیلرك
یرکویده مبتلا اولدقلری انهزام سببیله انلرك اوزرینه صولت اولنمق دهاسهولتلی کورندیکنه
مبنی تحویل نیت و روسجقدن یرکوی جانبنه مروره مبادرت ایلدی . انجق متعاقباً
پروسیالیلر حدود سابقه اساس اولمق اوزره آوستریا دولتنی مصالحه‌یه اجبار وارضا
وعقد متارکه سندلرینی امضا ایلدکلری خبری وارد اولمغله یرکوی صحراسنده اللی کون
قدر امرار اولنان وقت اوان حربی اضاعه‌دن بشقه برشیٔ مفید اولمدی . بعده اردوی
همایون روسجغه عودت و موسقولو اوزرینه عزیمته تجدید نیت اولنوب سلستره‌یه قدر
کیدلمش ایسه‌ده موسم شتانك حلولی جهتیله موکب همایونك اکثر عسکری طاغلمش
اولدیغندن حصول مقصده امکان و اقتدار مفقود اولمغله بالضروره شمنی مشتاسنه رجعت
اولنوب فقط صدراعظم کمال حیرت ودهشتندنناشی برمقدار سواری استصحاب واسماعیله
امداد ایلمك خلیاسیله دوبریجه طرفلرینه طوغری شتاب ایلدی. موسقولیلر کیلی قلعه‌سنی
استیلا وطولچی و ایساقجی قصبه‌لرینی احراق ایلدکدن صکره بش التی آیدنبرو تحت
محاصره‌ده بولنان اسماعیل قلعه‌سنی براً ونهراً تضییق ایدوب صدر مشارالیه هر نه قدر
امداد واعانه‌یه دامن درمیان اولدیسه‌ده بر وجهله مقتدر اوله‌مدیغنه وموسقولولر هر درلو
تلفاتی اختیار وکمال شدتله بالدفعات هجومه ابتدار ایلدکلرینه مبنی بالاخره ایکی یوز بش
سنه‌سی ربیع الآخرینك اون التنجی وکانون اولك اون برنجی کونی حرباً استیلا ایلدیلر ایله
طرفیندن یکرمیشر بیك آدمدن زیاده تلفات واقع اولوب حتی روسیه‌لونك معتبر برجنرالی
ومحافظ قلعه آیدوسلی محمد پاشا دخی قنطرۀ سیفدن مرور ایلدی . صدر اعظم بووقعه
اوزرینه کمال خوف وخشیتله صحرالرده طولاشمقده ایکن عزل و قتلنه ارادۀ سنیه تعلق
ایلدیکندن ایکی یوز بش سنه‌سی جماذی الآخره‌سنك طقوزنجی وشمنی مشتاسنه دخولی
کونی قتل و اعدام اولنوب ودین سرعسکری بولنان صدر اسبق قوجه یوسف پاشا
ثانیاً متکا پیرای صدارت عظمی اولدی .

اسوچ اتفاقی

ابتدای سفرده دولت علیه ایله اسوچ دولتی بیننده صلح وحربده برابر اولمق وجانب سلطنت سنیه‌دن یکرمی بیك کیسه اعانهٔ حربیه ویرلمك اوزره عقد اتفاق اولنمغله دولت مشارالیها دخی حربه مباشرت ایتمشیدی . واقع اولان محاربات بحریه‌ده اسوچلو مظهر غلبه اولمش ایسه‌ده محاربات بریه‌ده اکثریا مغلوب اوله کلدیکنه و دولت علیه اردولری دخی مبتلای انهزام اولدیغنه نظراً اسوچ قرالی منوی ضمیری اولان استرداد ممالکه قدرتیاب اوله‌میه‌جغنی وروسیه‌لو افساديله داخل ممالکنده دخی بعض مخالف فرقه‌لر ظهور ایلدیکنی مشاهده ایلسیله عهد نامهٔ اتفاقك مغایری اوله‌رق ایکی یوز بش سنه‌سنده روسیه‌لو ایله عقد مصالحه ایلدی . دولت علیه مبالغ موعوده‌یه محسوباً بر مقدار اقچه اعطا ایلمش اولمغله بوکا مقابل بحربالطقده بولنان روسیه دونماسنك آق دکزه کله‌مامسی منافعنه دسترس اولدی .

پروسیا اتفاقی

سلطنت سنیه‌نك اعلان حرب ایلسنی متعاقب پروسیا وفرانسه واسپانیا دولتلری عرض توسط ایدوب آنجق پروسیالولر اشبو توسطی عقد اتفاق ایله تأیید وتشدید ایدرك پروسیا دولتی طونه‌نك بوطرفنده اولان ممالك دولت علیه‌یی ضامن اولمق وروسیه ونمچه دولتلرینی بالتهدید قبول صلحه اجبار وبوصورت ممکن اوله‌مز ایسه ایکیسنه دخی اعلان حرب ایلمك و دولت علیه دخی پروسیالودن غیری بر دولت توسطیله عقد صلح ایتمیه‌جکنی تعهد ایلمك شرائطیله تجاوزی وتحفظی اتفاق ایلمکی طلب ایدرلر وفرانسه‌لونك عرض ایتدیکی توسط مجرد رقیبلری اولان انکلتره‌لویی روسیه ایمپراطوریچه‌سی قترینه‌نك نظرندن اسقاط ایلمك ایچون روسیه دولتنه خدمت ایلمك افکارینه مبنیدر دیرلر ایدی .

فرانسه‌لولر ابراز خلوص ومودتله برابر یالکز عرض توسط ایدوب پروسیالولر ایچون آنلرك مرامی دولت علیه‌نك زمام اداره‌سنی ید اداره‌لرینه آلوب دردست تقسیم اولان لهستاندن حصهٔ جسیمه الهچیرمك وروسیه وآوستریادولتلرینی اخافه وتهدید ودولت علیه اتفاقنی بهالوصاتمق ضمننده‌در دیوبسط وتمهید واذهان ارکان دولتی تخدیش وتشویش ایلرایدی اسپانیالولر بزم اصلا منفعت ذاتیه وپولتیقه‌جه استفاده‌مز اولمیوب مجرد انسانیته خدمت وبووسیله‌ایله تحصیل شان وشرف ایلمکدن بشقه مطالعه‌مز یوقدردیرلر ایدی .

تفصیلاتی جودت پاشا تاریخنده مسطور اولدیغی اوزره بوبابده بین الوکلا انواع مباحث وسفرا ایله اوزون اوزون محاوبات ومکاتبات جریان ایدوب توسط ایده جك دولتك اولدقجه تهدیدینی ایقاعه قادر اولمسی لازمه‌دن واسپانیالو محارب اولان دولتلردن اوزاق محلده بولندیغندن انك توسطندن ثمرهٔ نافعه مأمول اولمامغله ذهنلر پروسیا وفرانسه‌لو اوزرنده قالوب بالآخره پروسیا اتفاقی ترجیح واجرای ایجابی تصحیح قلنمقده ایکن سلطان سلیم خان حضرتلرینك جلوسلریله هوادکیشوب دشمنلرك دفع تغلب وتسلطریله قریملك استردادی خیالاری تجدد ایلدی وشهریار مشارالیه حضرتلری اخذ انتقام اولنمدقجه صلحه راضی اولمدقلرینی خطوط متعدده ایله اعلان بیوردیلر برقاچ ماه مرورنده بوزه بوزغنی وقوعبولمغله نظامسز عسکر وفقدان مهمات سیروسفر ایله غلبه ممکن اوله میه جغی وکارایده یم دیر ایکن ضرره اوغرالدیغی جهتله جزایرلی حسن پاشا صدارتنده پروسیا اتفاقی تمهید وسنداتی امضا وتعاطی اولندی. انك اوزرینه پروسیالولر نمچه حدودینه برقوهٔ جسیمه سوق ایدرك حدود قدیمه اساسیله عقد مصالحه‌یه اجبار ایلملریله متارکه اولنوب فقط نمچه‌لولر من جهة روسیه‌لویه معاونتی الدن براقمدقلرندن مصالحه مذاکراتی طقوز آی قدر سوروکلیوب دولت علیه‌نك اوستریا حدودلرنده بولنان عسکرینی روسیه اوزرینه سوق ایتمکه میدان ویرمدیلر.

محاربهٔ ماچین

اول بهار حلولنده روسیه‌لولر دوبریجه‌یه کچوب ایصال خساره مباشرت و عساکر مجتمع اولمقسزین اولحوالیده بولنان جنود موحدینه ایقاع پریشانی ودهشت ایلدکلرندن صدر اعظم ایکی یوز بش سنه‌سی شوال شریفنك سکزنجی کونی اردوی همایونی شمنیدن قالدیروب دوبریجه‌یه طوغری عطف زمام و روم ایلی والیسی مصطفی پاشایی سرعسکر نصب ایدرك معیتنه عساکر کلیه ترفیقیله ماچینه اعزام ایلدی . سرعسکر مشار الیه دشمن طونه طرفندن ظهور ایدر ظنیله طوپلری اوجهته تعبیه ایتدیرمش اولدیغی حالده مسقولولر اولطرفدن بر مقدار عسکر ابراز و قوهٔ موجوده‌لریله ارقه طرفندن یوریش ایتدیلر . کوردعلو وتپه دلنلی علی پاشا وجبار زاده سلیمان بك وقره عثمان اوغلی محمداغا کندولرینه منسوب سواری ایله برقاچ دفعه دشمن آلایلرینه هجوم وابراز شجاعت وجلادت ایتدیلر ایسه‌ده سواری ایله پیاده‌بی مدافعه قابل اوله‌مدیغندن بش التی ساعت قدر محاربه‌دن صکره عساکر اسلامیه بر ساعت قدر بر و یه چکیلوب بوهنکامده موکب

صدر اعظمی دخی تقرب ایلمشیدی . محاربه‌نك غالبیت ومغلوبیتی لایقیله تعین ایده‌میوب روسیه‌لولر دخی کلیتلو تلفات ویردکلرندن انلر دخی پایدار اوله‌میه‌رق طونه‌دن قارشویه کچدیلر . صدر اعظم حرسوه‌یه عودت ویکیدن استکمال اسباب مقاتله‌یه مباشرت ایدوب چندکون صکره تتمیم مهمات ایله تکرار ماچین صحراسنه نصب سرادقات اسلام ایلدی .

محاربهٔ بحریه

محاربه‌نك ایکنجی واوچنجی سنه‌لری قپودان دریا کریدلی حسین پاشا دونمای همایونی بالاستصحاب قره‌دکزه چیقوب اوچ درت دفعه مسقو دونماسیله محاربه ایلمش وطرفیندن اوچر بشر کمی تلف اولمشسه‌ده غلبهٔ مطلقه هرایکی جانبه‌ده نصیب اولمدیغندن ختام سفره قدر قره دکز تحت امنیته النه‌مامشدر .

استیلای آناپه

مقدما چیچن قبیله‌سندن شیخ منصور نامنده برذات ظهور وباشنه طوپلادیغی قبائل خلقیله اولحوالیده بولنان روسیه فرقه‌لری اوزرینه هجوم ایدوب نائل فوز وظفر اولمغله ولولهٔ شهرتی عالمگیر اولمشدی سفر وقوعنده اقوام چراکسه‌دن استمداد نامه‌لر وارد اولمسیله جانیکلی حاجی علی پاشانك اوغلی بطال حسین پاشا آناپه سرعسکری نصب اولنه‌رق عساکروفیره ایله اعزام قلندی چراکسه خلقی خفیف سواری دیمك اولدیغندن اچیقدن عساکر منتظمهٔ دشمنه مقابل اوله‌میه‌جقلری مطالعه‌سنه واردوی سرعسکری‌یی نقله کافی عربه وحیوان تدارکی مشکل ایدوکنه مبنی بطال پاشا آناپه‌ده اقامت واطرافه فرقه‌لر سوقیله تعجیزدشمنه مباشرت ایتمکی تصویب ایلمش وروسیه‌لولرك برنجی هجوملرینی دفع ایتمش اولدیغی حالده طرف پادشاهیدن بهمه‌حال عساکر اسلامیه‌یی قبارطای ایچنه صوقمسی امروتأکید وخاصکیاندن جلادمحموددخی مباشر تعیین وارسال اولنمغله بطال پاشا خوف ودهشته دوشه‌رك چارناچار ایکی‌یوزدرت سنه‌سی ذی‌الحجه‌سنده آناپه‌دن حرکت وبش سنه‌سی صفرنده نهرقوبانی مروریله قبارطایه مواصلت ایلدی اردوده قرق‌قدرطوپ ایله یکیچری وکوکللو وقپوخلقی اوله‌رق اوتوزبیکه قریب عسکر موجود اولدقدن بشقه برطرفدن قبائل دلاورلری دخی تجمع ایتمکله اولدقجه برقوت حاصل اولدیغندن رؤسای چراکسه سرعسکرپاشایی‌دها ایلرویه طوغری تشویق ایتمکده اولدقلری حالده مشارالیه اول‌امرده جوارده بولنان برروسیه فرقه‌سنی ازاله‌لازمدردیه‌رك دلی‌باشیسی ایله برمقدار

عسكر افراز وارسال وامرای چراکسه باری هیئت مجتمعمزله کیده‌لم دیدکجه تعند وتجبر اظهار ایلدی لدی‌التقابل دلی‌باشی منهزماً عودت ودشمن دخی تعقیبه مسارعت ایدرك بونلرك تقربی اردوده قارغشه‌لق وقوعنی مستلزم اولدیغی هنکامده سرعسکر بطال پاشا اوچ‌بش آدمی‌ایله روسیه عسکری طرفنه فرار ودخالت ایلدی بناءً علیه عساکر اسلامیه فوج‌فوج رجعته آغاز وقبائل خلقی‌دخی بونلری تعقیب دشمندن محافظه ایدرك قوبان نهرینی کچوب افتان وخیزان آناپه‌یه واصل‌اولدیلر بطال پاشا کندو عهده‌سنده بولنان طربزون منصبك پدری کتخداالغندن نشأت ایدن ارضروم والیسی صاری‌عبداه پاشایه توجیه اولنمسندن وتبدیل خاصکیسی جلاد محمورك تعجیل قیام وحرکت ایچون مباشر تعیین قلنمسندن خوف ودهشته مستغرق اولوب خصوصیله بعض روایته کوره جلاد محموددە بطال پاشانك قتلنی متضمن خط همایون اولدیغی دخی جمله‌ٔ تحقیقاتدن ایدی انسانك خوف جان ایله هرفنالغی اختیار ایلمسی‌طبیعی‌اولمسنه نظراً بطال پاشا بردرجه‌یه‌قدر معذور اوله بیلورسه‌ده معیتنده مجتمع اولان قوهٔ موجوده‌یی مقدمانه و غیورانه استعمال ایدرك دشمن‌ایله لایقیله چارپیشمش اولسه یاغالب ویاخود مغلوب اولمقدن بشقه احتمال اولمیوب غالب کلور ایسه حقنده اولان سوء تصمیم مبدل الطاف واعتبار اولور ومغلوب اولور ایسه اولوقت نفسنی موسقولولره تسلیم ایدرك مجبوراً اسیر اولمش رنکنه قویه بیلور ایکن صرف وسع و مقدرت ایتمکسزین دشمنه دخالت ایلمسی کندوسنك مقدوحیتنی واولاد ومنسوبینك مقتول ومحزون اولمسنی‌مستلزم اولمشدر. بوخبر موحش در دولته واصل اولدقده سالف‌الذکر صاری عبداه پاشا اناپه سرعسکری نصب‌اولنوب سیر سریع ایله یتشمسی تأکید و توصیه اولندیغی حالده مشار الیه طربزون طرفلرنده بولنان بعض‌خصماسیله اوغراشمغه ابتدار ومأموریت مهمه‌سنی عقدهٔ تأخره دوچار ایتمکله مسقولولر ایکنجی دفعه آناپه‌یه هجوم ایدوب حرباً استیلا ایلدیلر ومؤخراً بو تهمت ایله عبداه پاشا دخی قتل اولندی .

متارکهٔ روسیه

دولت علیه قریمك استردادی خلیاسیله اعلان حرب ایلمش اولدیغی حالده بوقدر قلاع وممالك ید دشمنه کچدیکندن امکانسزلغی میدانه چیقدیغنه مبنی ضررسزجه عقد مصالحه اولنه‌بیلور ایسه موفقیتدن معدود اوله‌جغی تسلیم کردهٔ انام‌اولوب فقط سلیم خان ثالث حضرتلری هیچ اولمز ایسه بر محاربه قزانیله‌رق اولدقجه اکمال ناموس ایله صلح

اولنمسی ارزوسنده بولنمغله بو بابده سردارا کرمه تأکیدات و توبیخات اجرا ایتمکده ایدی . اردوی همایون ارکانی ایسه عسکرک انتظام و انضباطسزلغنی مشاهده و پروسیا دولتی فرانسه اختلالنك کسب اهمیت وجسامت ایتمکده اولدیغندن نه نتیجه حاصل ایده جکنی درپیش نظر ایدرك روسیه اوزرینه اعلان حرب ایتمیوب یالکز تهدیدات ایله امر صلحی متمنی بولندیغنی مطالعه ایله غلبه دن بالکلیه مأیوس ایدیلر بناءً علیه طرف صدراعظمیدن قلاصده بولنان روسیه قوماندانی جنراله مکتوب تحریر و اردوی همایونك عساکر کلیه ایله ماچینه کلدیککندن وبو کره وقوعبوله جق محاربه ده غالبیت نه جانبه عائد اوله جغی مجهول بولندیغندن بحثله دولت علیه جنکه حاضر اولدیغی مثللو صلحه دخی مهیا ایدوکی تزبیر اولندی کلان جوابده طوره نهرندن حدود قطع اولنمق وقینارجه معاهده سیله انك متفرعاتندن اولان مقاولات کماکان مرعی اولمق ومملکتینه دائر بولنان معاهدات ومساعدات ابقا قلنمق اساسلریله عقد متارکه یه راضی اولدقلری اشعار قلنمغله کیفیت اردوی همایون ارکانی بیننده لدی التذکر احوال حربیه وعسکریه یه نظراً بو صورتك قبولنده مجبوریت درکار اولوب محاربه یه دوام اولندیغی تقدیرجه دها بیوك فنالقلر ظهوری آشکار اولدیغندن هرحالده عقد مصالحه دولت وملت ایچون خیرلو اوله جغنه اتفاق آرا ایله قرار ویرلمکله وبو اوانده مذاکرات صلحیه یه مباشرت قلنمسی ایچون طرف پادشاهیدن مأذونیت دخی وارد اولمغله مورخ مشهور واصف افندی ارسال اولنه رق چرکستان و آناطولی حدودلری قبل السفر بولندیغی منوال اوزره قالمق وید دشمنده بولنان قلاع وبقاعك طرف دولت علیه یه تسلیمی اساس اولمق اوزره ایکی ماده دخی علاوه سیله ایکی یوز بش سنه سی ذی الحجه سنك اوننجی و تموزك اوتوز برنجی کونی سکز آی مدتله قلاصده عقد متارکه اولندی .

مصالحهٔ نمچه

پروسیا وانکلتره وفلمنك دولتلری توسطلری ایله زشتوی قصبه سنده عقد اولنان مجلس مکالمه یه دولت علیه طرفندن رئیس الکتاب عبدالله بری افندی واستانبول پایه لولرندن عصمت بك ومکتوبی دری افندی مرخص اول وثانی وثالث تعیین قلنمش اولدیغندن نمچه دولتلری مرخصلری و دول متوسطه مأمورلریله لدی الاجتماع مباحثات کثیره وبالدفعات بسط بساط مکالمه دن صکره ایکی یوز بش سنه سی ذی الحجه سنك اون بری تاریخیله مورخ اولان مصالحه نامه یی تنظیم وتعاطی ایلدیلر قلاصده مقیم وپا برکاب سوی جحیم اولان روسیه فلدمارشالی پوتمکین ایله بالمخابره یاش قصبه سی موقع مذاکره تعیین اولنمغله مشار الیهم مرخصلرك اردوی همایونه کلدیکنی متعاقب مرخصیتلری تجدید ایله قصبهٔ مذکوره جانبنه بعث وتسییر اولندیلر .

مصالحهٔ روسیه

طورلهدن حدودقطعی اوزی ایالتنی واوزیقری دینیلان اراضیٔ جسیمهیی مسقولوره ترك وتسلیمی متضمن اولدیغندن سلطانسلیم خانحضرتلری بغایت منفعل اولمغله وهرنقدر اساس سندنده مندرج ایسهده بونك رفعوازالهسی مطلوب وملتزمی بولنمغله بوبابده اقدام واصرار اولنمسی وممکن اولهمدیغی تقدیرده مدتمتارکهنك ختامنده ینه حربه دوام اولنمق اوزره شمدیدن تدارکات مقتضیهیه مباشرت قلنمسنی صدراعظمه امر وارادہ بیورمقده اولملریله موکب همایونده بولنان وزرا ورجال دولت واوجاق اغالری دینیلان ضابطان عسکری اوطاغ سردار اکرمییه دعوت و افادهٔ کیفیت اولندقده مطالعات سابقهلرینی تکرار وعسکره نظام ویرلمدکجه ومهمات سفریه استحضار واستکمال اولنمدقجه مسقولوره مقابله ناقابل وحربه دوام اولندقجه ضایعات ملکیه واتلاف نفوسدن غیری برشی حاصل اولمیهجغی ظاهر اولدیغنه مبنی طرف پادشاهیدن وقوعی ملحوظ اولان مؤاخذهیه راضی اولور ودولت وملته خیرلو اولان صورتی بیاندن اجتناب ایلمیز دیهرك فداکارلق اظهار ایلدیلر وتفصیلات لازمه درجیله ترقیم اولنان عرض محضری بالاتفاق تمهیر وتقدیم ایتدیلر .

بونك اوزرینه استانبولده عقد اولنان مجالس متعدده آن بآن توسع ایتمکده اولان فرانسه سیل اختلالنك اوکنه سد چکمك قصدیله آوروپاده براتفاق دولی آرزوسی مشتد اولدیغنه بناءً پروسیالولر روسیه اوزرینه اعلان حرب ایتمدکلرندن ماعدا مقدما کندولرینه حصر ایتدیردکلری توسطدن فراغت صددنده بولندقلرندن واردوی همایونك حالی دخی سالف الذکر عرض محضردن مستبان اولدیغندن چارناچار عقد مصالحهیه قرار ویریلوب طرف پادشاهیدن دخی قرین قبول اولمغله موکب همایون شمنی مشتاسنه عودت و یاش قصبهسنده بولنان مرخصلر مذاکراته مداومت ایدرك ایکی یوز آلتی سنهسی جمادیالاولیسنك اونبشی تاریخیله مورخ واون اوچ مادهیی حاوی اولان ویاش عهدنامهسی نامیله معروف بولنان صلحنامه تنظیم وتعاطی اولندی . غرائبدندرکه قینارجه مصالحهسنده سلطنت سنیه بالضروره تاتارك سربستلکنی تصدیقه مجبور اولمغله بوکا مقابل مقدما وعد اولنان تضمین سفرییه محل قالمامشیکن رئیس الکتاب ومرخص ثانی بولنان ابراهیم افندینك بوش بوغازلغی دولت علیهیی تضمین نقدی بلاسنه مبتلا ایتمشیدی . بوکره آنك خلافنه اولهرق استانبولده ارکان دولت تضمین سفری اعطاسنه رضا داده اولدیغی ومرخصلره مأذونیت ویرلدیکی حالده روسیه مرخصی شرائط صلحیهیی قبول وطلب تضمیندن عدول ایتمشدر. سکسان ایکی سفرنده اولان پریشانلغه نسبتله بومحاربهنك وقوعاتی اهونجهدر. زیرا

سفرمز بورده دولت علیه‌نك امرا وعسكری متروكیت حالنده بولنوب بودفعه ایسه سفر سابق سببیله اولدقجه تجدید ممارسه ایلمشلر ایدی . اكر نمچه‌لو اعلان حرب ایلامش وبوجهتله سلطنت سنیه‌نك قوتی ایكی یه منقسم اولمامش اولسه بلكه بعض مرتبه موفقیت امید اولنورایدی. نه‌چاره‌كه شیوهٔ قضا حكمنی اجرا ایدوب قریمی تخلیص ایده‌لم دیرایكن اوزی ایالتی الدن چیقدی .

بعدالمصالحه صدراعظم یوسف پاشااردوی همایون ایله شمنیدن حركت وایكی یوزالتی سنه‌سی شعباننده درسعادته مواصلت ایدوب رمضانك اون ایكنجی كونی طربزون والیلكی وآناپه سرعسكرلكیله مسند صدارتدن منفصل وعصر محمودخان اولده نائل وزارت اولوب سكسان ایكی سفرنده علی التوالی بش التی سنه قائممقاملقده بولنمش ومتنفذان عصرك تحصیل رضالرینه موفق اولمش اولان ملك محمدپاشا مقام صدارته نائل اولدی .

بواوانده ایسه قوهٔ بریه وبحریه‌نك تنظیمی ایچون باارادهٔ سنیه اركان دولت لایحه‌لر تقدیم ایتمكده وامور مختلهٔ دولتك یولنه قونلمسی خصوصنه چالیشمقده اولدیغی حالده صدرمشارالیه پركاراداره‌یی متنفذان عصره تسلیم ایلدیكندن بین الظرفا بال بچاغی نامیله مشتهر اولمشدر بعض محرملری رخاوت اداره‌سندن بحث ایلدكده (بن نائل صدارت اولدقدن بش اون كون صكره سلطان سلیم خان حضرتلریله ایلك ملاقاتمده یوقلمه نیتیله طوغریسی رجال دولتكزی پك غیور وصادق ذاتلر بولدم دیدم ایرتسی كونی متنفذان عصرطرفندن عظیم تشكر وهدیه‌لر تقدیم اولندی اكلادمكه هرنه سویلرایسه‌م درحال آنلره واصل اوله‌جق وانلرله استشاره بیوریله‌جق بناءً علیه اویوشمق یولنی طوتدم وصفای خاطرله امرار اوقات ایلدم) دیو جواب ویردیكی مرویدر لكن بوبرعذر واهی ظن اولنور زیرا ابتدای نشأتندن بروحالی بومركزده‌در اسایش نفسنی هرشیئه ترجیح ایدن ذوات بویله اعذار متوهمه تصنیع ایدرلر .

فتح وهرات

فی الاصل جزایر ملحقاتندن اولدیغی حالده عصر محمودخان اولده اسپانیه‌النه كچن وهرات قلعه‌سی مؤخراً جزایرلو ایله اسپانیه بیننده عقد اولنان مصالحه‌ده خارج ازمكالمه طوتلمش اولمسنه مبنی بواوانده جزایر غزاتی براً وبحراً هجوم ایله ضبط وتسخیر ایلمش اولدقلری خبرمسرت اثری‌در دولته واصل اولدی .

كوچك حسین پاشانك قپودانلغی

سلطان سلیم خان حضرتلرینك اوان صباوتندنبرو بندهٔ خاص الخاصلری اولان

كوچك حسين اغا جلوس همايونده باش چوقدار نصب اولنمش وبعدالمصالحه بارتبهٔ وزارت
قپودانلق واسماسلطان شوهرلكيله قدری دوبالاقلنمشيدی سفرهنكامنده روسيه‌لو طرفندن
كوندريلان مأمورلرك تشويق واقداريله موره جزيره‌سنده واقع صولوجه ومانيه اشقياسی
علم افراز شقاوت اولوب تدارك ايلدكلری اون بش يكرمی قدر سفينه‌نك قوماندەسنی قره‌چاق
ولامبو نامنده ايكی شقی يه تسليم ايدرك سواحل وتجار كميلرينه خسارت ايده كلدكلری حالده
مصالحه وقوعيله قپودان جديد بونلرك ازاله واستيصاللرينه مأمور بيورلديغندن دونمای
همايون ايله شراعكشای عزيمت وچامليچه اوكلرنده ملاقات ايدوب بالمحاربه كميلرينك كيمنی
ضبط وكيمنی احراق وقره‌يه دوكيلان اشقيايی قتل وتدمير ايلدكدن صكره مركز اتخاذ
ايلدكلری موقعلرده اولان استحكاملرينی دخی تخريب ايلدی بوخبراشبو ايكی يوزالتی سنه‌سی
ذی القعده‌سنده واصل اولوب سلطان سليم خان حضرتلری تربيتكرده‌سی اولان قپودان
مشاراليهك بووجهله موفقيتندن فوق العاده مسرور اولدی صدراعظم ملك محمدپاشا ايكی بچق
سنه‌قدر مسند آرای وكالت اولوب رضای همايونه توفيق حركت ومتنفذان عصرك
مزاجنه كوره حكومت ايتمش ايسه‌ده بواوانده شهريار انام حضرتلری نظام جديد عسكرينك
تنظيمنه وترسانه‌نك اصلاح احوالنه وايراد جديد تداركنه همت واقدام ايتمكده اولمسيله
ومقدم ومقتدر برذاتك مقام صدارتده بولنمسی لزومی متبين اولمغله ايكی يوز طقوزسنه‌سی
ربيع الاولنك يكرمی التنجی كونی مشاراليه معزول وايكی سنه‌دنبرو مصر واليلكنده
حسن سلوكی مشهود اولان عزت محمدپاشا مقام صدارته موصول اولدی .

پاسبان اوغلی وقعه‌سی

انشاء‌الله تعالی بوبابك تكمله‌سنده ايراد اولنه‌جغی وجهله اناطولی وباخصوص روم ايلی
ممالكی اعيان ودره‌بكی وطاغلی اشقياسی كبی متغلبه اللرنده اولوب بونلردن ودين محصلی
اولان پاسپان اوغلی عثمان اغا كه فی الاصل ودين يماقلرندن يعنی مستحفظ يكيچريلرندن
ايكن كسب قدرت وتميز ايدرك محصللغی دردست ايتمش ومؤخراً ودين واليلكنه دخی
ظفرياب اولوب كوندن كونه دائرهٔ حكومتنی توسيع وطرنوی وروسجق طرفلرينه قدرپای
اندازلقلری اولمشيدی .

روم ايليده بولنان ولاة متغلبهٔ مرقومه‌نك تأديب وتنكيللرينه چالشمقده ايسه‌لرده پاسبان
اوغلی طاقی جسامت واهميت حاصل ايلمش ورفع وازاله‌سی ولاتك حوصلهٔ اقتدارندن
خروج ايتمش اولديغنه مبنی بيك ايكی يوز اون ايكی سنه‌سی قپودان دريا كوچك حسين پاشا

بالاستقلال ودین سرعسکری نصب ومعیتنه عساکر وافیه وطوپ ومهمات تعیین وترتیب اولنه‌رق ارسال قلندی پاسبان اوغلنك روسجق وبلغراد جانبلرینه‌سوق ایلدیکی ایکی فرقه اشقیا والیلرك مدافعه‌سیله منهزم اوله‌رق اردوی سرعسکرینك تقربی‌جهتیله زیرحکمنده بولنان قلاع وبلدان دخی تخلیص اولنمغله ودین قلعه‌سی تحت محاصره‌یه النه‌دی برقاچ آی مقاتلات ایله کرکی کبی تضییق اولنمشکین فرانسزلرك مصری استیلاسی‌خبری وارداولمغله وپاسبان اوغلی‌دخی فیمابعد رضای دولتدن خارج‌حرکتده بولنمامق شرطیله استیمان ایتمکله حسب‌الوقت قرین عفوپادشاهی اولوب رتبهٔ وزارتله ودین‌والیسی نصب اولندی .

فرانسزلرك مصره استیلاسی

فرانسه حکومتنك جمهوریته تحولندن صکره درسعادتده‌بولنان مصلحتکذارك طلب وتشویقیله ایکی‌یوز طقوز سنه‌سی‌جانب دولت علیه‌دن جمهوریت مذکوره تصدیق اولنمغله ورتبناق نام ذات ایلچیلکله درسعادته واصل اولمش واول اوانده جانب سلطنت سنیه‌دن آوروپا دولتلرینه اقامت ایلچیلری نصب وارسال قلنمقده ایدوکندن دفتردار کیسه‌داری علی افندی دخی پارسه سفیر تعیین اولنه‌رق اعزام ایدلمشدی . مومی‌الیه ورتبناق دولت علیه‌ایله فرانسه حکومتی بیننده تحفظی وتجاوزی عقد اتفاق استدعاسنه اغاز ایدوب‌بونك طرفینه فوائدی حقنده لسان دیپلوماسی اوزره انواع دلائل ایراد وقریمك استردادینه قدر توسیع منافعی مستلزم اوله‌جغنی یاد ایدرك سلطان سلیم خان حضرتلرینك میل وخواهشنی استحصاله موفق اولمغله الحالة هذه آوروپاده جاری اولان محارباتك ختامندن اعتباراً آوروپا قطعه‌سنده وقوعبوله‌جق محاربه‌لرده دولت علیه وفرانسه حکومتی مشترك اولمق ویالکز فرانسه‌نك انکلتره ایله محاربه‌سی‌حالنده سلطنت سنیه بیطرف قالمق‌شرائطیله اون بش ماده‌یی متضمن بر اتفاقنامه لایحه‌سی تنظیم وخواص وکلا بیننده مطالعه قلندی فرانسه پولتیقه‌سنك تغیرات متوالیه‌سنه وبو اتفاقدن اغبرار ایله روسیه ونمچه دولتلرینك مخاصمه‌یه قیام ایلملری وارد خاطر اولمسنه نظراً بعض ارکان دولت بونك شمدیلك تأخیری رأینده بولنمشلر ایسه‌ده بوبابده طرف پادشاهیدن اقدام اولنمقده ایدوکندن شیخ‌الاسلام افندی ایله صدور وسائر لازمکلنلرك جابیله بالاطراف تدقیق ومطالعهٔ کیفیت اولنمغه تعلیق اولنه‌رق‌حضور همایونه‌عرض اولندقده بوایش صدورك بیله‌جکی شی‌اولمیوب بغایت‌مکتوم طوتلمسی دخی الزم اولدیغندن‌همان امضا وتعاطی اولنمسی باخط همایون تأکید بیورلمغله ایکی‌یوز اون سنه‌سی ذی‌القعده‌سنك اون یدنجی کونی تمهیر ومبادله اولندی .

آراسی چوق کچمکسزین فرانسه‌لو ایله نمچه‌لو بیننده و ندیك اراضیسی تقسیم اولنوب
جزایر سبعه ایله قارشوسنده واقع پروزه ساحللری فرانسزلرك حصه‌سنه اصابت ایلمش وبو
جهتله روم ایلی قطعه‌سی روسیه و آوستریا دولتلریله همحدود ایکن برده فرانسه ظهور
ایتمش اولدیغندن سلطنت سنیه‌نك اندیشه‌سی متزاید اولدیغی هنکامده فرانسه ترسانه‌سی
اولان طولونده عظیم دونما وقره‌عسکری حاضرلنمقده اولدیغی وبو تدارك مصرك تسخیری
مقصدینه مبتنی ایدوکی خوادثلری شیوعبولمغله دولت علیه مصر قلعه‌سنده استحکامات
انشاسی ولوازم مدافعه استحضاری خصوصلرینه‌تشبث ایلمش ایسه‌ده اوراره وقت‌قالمدی.

شویله‌که بو اوانده ایسه فرانسزلرك ازغونلغی مرتبهٔ کالده اولدیغندن ایتالیا
محاربه‌لرنده تحصیل‌صیت وشهرت ایتمش اولان جنرال بوناپارت تزیید وقع‌وحیثیت‌ایچون
بو امر عظیم وخیم النتیجه‌یه مباشرت و حکومت جمهوریه‌دن استحصال رخصت ایتمکله
حاضرلدیغی آلتمش بیك قدر عسکری یکرمی بش قطعه سفن حربیه ایله اوچیوزدن
متجاوزمراکب نقلیه‌یه تحمیل‌وطولون ترسانه‌سندن‌خروج ایتدی . اولا مالطه‌جزیره‌سنه
اوغرایوب جزؤی محاصره ایله تسخیر وردوسك فتحندنبری مالطه‌یه منتقل و اوچیوز
سنه‌یه قریب حکومت ایدن شوالیه‌لر اداره‌سنی الغا ایدوب بعده بیك ایکیوز اون اوچ
سنه‌سی محرمی اواسطنده اسکندریه‌یه مواصلت وقره‌یه عسکر اخراجنه مسارعت ایلدی.
اسکندریه‌یی حرباً ضبط ایتدکدنصکره مصر اوزرینه توجه ایدوب والیٔ ولایت بکر
پاشا ورئیس امرا ابراهیم‌بك ومرادبك اوتوزبیك‌قدر عسکر جمع ایله مدافعه‌یه مبادرت
ایتمشلر وکوله‌من‌سواریسی دیننانك برنجی اتلوسی ایدوکنی فرانسزلره تسلیم ایتدیرمشلر
ایسه‌ده طوب وتفنك ایله پرآتش اولان عساکر منتظمهٔ دشمنه تاب آور مقاومت
اوله‌مدقلرندن هربری برطرفه پریشان اوللریله فرانسزلر مصری تسخیر ایلدیلر .
انکلتره دونماسی فرانسز کمیلرینی تحریده اولدقلری حالده برطاقم وقوعات جسیمه‌نك
ظهوری وپك‌چوق قانلر دوکلسی مقرراولدیغندن اسکندریه‌یه عسکر اخراج ایتمکسزین
راست کتوره‌میوب اون‌کون صکره انجور پیشکاهنده بولدیلر ودرحال ایقاء نائرهٔ جنك
ایله برمقدارینی حرق‌وغرق وماعداسنی کمند تسخیره ربط ایلدیلر بونك‌اوزرینه فرانسه
اردوسنك پارس ایله مخابراتی منقطع وامداد واستمداد قپوسی منسد اولمغله فرانسزلر
مصرده محصور حکمنده قالدیلر جنرال بوناپارت افکار اسلامیه‌یی جلب ایلمك قصدیله
مصره ورودی انکلتره‌لونك هند معاملاتنی قطع ایتمك وکوله‌من بکلرینی تأدیب ایلمك
ایچون مساعدهٔ دولت‌علیه‌یه مستند ایدوکنی اعلان‌وشعائر اسلامیه‌نك کمافی‌السابق‌اجراسی

وممکتك اعمار واحیاسی خصوصلرینه نصب نفس اهتمام ایده‌جکنی درمیان ایتمکده اولوب بوبابده عکا والیسی جزارپاشایی دخی اغفاله چالیشمش ومخصوص ایلچی اعزامیله عقداتفاقه دعوت ایتمش ایسه‌ده جزار پاشا جانب دولت علیه‌دن مصرك استخلاصنه مأمور اولمغله کلان ایلچی‌یی حضورینه بیله قبول ایتمیه‌رك اعاده ولوازم حربیه‌نك اکمالنه مسارعت ایلدیکندن بوناپارت مصردن حرکت وجزارپاشا اوزرینه عزیمت ایلدی حیفاقلعه‌سنی ویره‌ایله ویافه‌قلعه‌سنی حرباً استیلا وترك سلاح ایدن بشبیك قدر ارنؤدوعربان عسکرینی قورشونه دیزمك کبی غدارانه اجرا ایدرك عکایه واصل اولوب اللی کوندن متجاوز کمال شدتله تضییق وبالآخره صیدعلی بورجنی هدم ایله یوریش ایلدی جزار پاشادخی مقدما حضرلمش اولدیغی ایکی عدد لغمه آتش ویرمکله خبلیجه فرانسز برهوا اولوب قلعه‌یه‌داخل اولنلر دخی طرف طرف تدمیر ویوزاللی قدری اسیر اولندی حتی جزار پاشا کندی سراینك نردبانده بالذات ایکی فرانسز قتل ایلدیکی مرویدر .

بوناپارت بونك اوزرینه برده هجوم ایتمش ایسه‌ده ینه شجیعانه وفداکارانه مدافعه اولندیغندن مأیوساً عودته قرار ویروب بیوك طوپلری اوته‌یه برویه کومه‌رك وکندی اغورنده مجروح اولان خسته‌لرینی آفیون روحی ایله تسمیم ایدرك مصره عودت ایلدی فرانسه ژورناللرنده محرر اولدیغی اوزره مصره کلان فرانسه عسکری آلتمش بیکه قریب ایکن بووقعه‌دن صکره اوتوز بیکه تنزل ایدوب مصر محاربه‌لرنده تلف وخسته‌لقدن فوت اولان فرانسزلر اشبو عکا جنکنه نسبتله جزؤی اولمسنه نظراً بومحاربه‌ده بوناپارت اون بش بیك عسکردن متجاوز تلفات ویردیکی و عکا اوزرینه هجوم ایتمامش اولسه فرانسزلرك مصرده دها زیاده اقامته مقتدر اوله‌جقلری استدلال اولنور . بوناپارت کبی هرطوتدیغنی قوپاران برجهانکیرك عکادن منهزماً فراری جزار پاشایه بیوك بر سرمایهٔ افتخار اولسه سزادر .

مصرك فتح واستردادی

فرانسزلرك مصره استیلاسی خبری استانبوله واصل اولدقده صدر اعظم بولنان عزت محمد پاشا معزول وارضروم والیسی یوسف ضیا پاشا صدرصدارته موصول اولمغله ایکی یوز اون اوچ سنه‌سی جمادی الاولنده درسعادته کلمش و فرانسه علیهنده انکلتره وروسیه دولتلریله عقد اتفاق قلنمش اولدیغندن ایکی یوز اون درت سنه‌سی اوائلنده اون درت قطعه‌دن عبارت روسیه دونماسی خلیج درسعادته وارد اولمغله قپودانهٔ همایون

اولان شرمت قپودان رفاقتنه برفیلوسفن حربیه ویریله‌رك مسقو دونناسیله معاً فرانسه‌لو الندە بولنان جزایر سبعه‌نك تسخیرینه اعزام اولندی .

قورفه وچوقه اطه‌لری حرباً وجزایرملحقه استیماناً تسخیر وایکی بیك قدر فرانسز اسیر ایدلدیکی مثللو ساحلده بولنان پروزه وپارغه ودیکر ایکی قطعه قلعه‌نك دخی فتحنه مأمور تپه دلنلی علی پاشا دلوینه قربنده فرانسزلری مبتلای انهزام و پریشانی وقلاع مذکوره‌یی علاوۀ قلمرو عثمانی ایلدی . جزائر سبعه نامیله مذکور اشبو اطه‌لرده برجمهوریت تشکیل ودوبره وندیك جمهوری کبی اوچ سنه‌ده برکره یتمش بیك غروش ویرمك اوزره تابعیت سلطنت سنیه‌یه ربط اولنوب ساحلده بولنان قلاع اربعه طوغریدن طوغری یه حکومت دولت علیه‌یه الحاق وبوبابده سلطنت سنیه ایله روسیه دولتی بیننده عقد مقاوله اولندی . بوناپارت منهزماً عکادن عودت ایلدکدنصکره بر مدت مصرده مهمساز مصالح جمهور اولوب لکن کوندن کونه فرانسه عسکرینه تنزل طاری وفرانسه‌دن امداد واستمداد قپولری منسد اولمق حسبیله مصرده پایدار اوله‌میه‌جغی شبهه‌دن عاری اولمغله استکشاف احوال شایعه‌سیله اسکندریه‌یه عزیمت وفرانسه‌یه آدم کوندرمك زميننده انکلتره آمیرالنی اغفال وتحصیل رخصت ایله ایکی یوز اون درت سنه‌سی ربیع الآخرنده ایکی قطعه کوچك کمی ایله مارسلیایه عودت ایلدی . مصرده بولنان جنرال قله‌بره یازدیغی مکتوبده کندیسنك فرانسه‌یه کیتمسنه لزوم کورندیکندن بحثله مقام اداره‌ده جنرال قله‌بری توکیل ایلدیکنی والتی ماهه قدر امداد کوندره‌مز ایسه مصری تخلیه ایتمك اوزره عقد مصالحه‌یه مأذون اولدیغنی تحریر ایلدی .

اولجه جزارپاشا مصرك تخلیصی ضمننده سرعسکر نصب اولنمش ایسه‌ده حضور همایونده عقد اولنان مجلس عمومیده صدر اعظم یوسف ضیا پاشا خفیفجه براردو ایله کندوسنك عزیمتی خصوصنی درمیان ایدوب هر طرفدن تقدیر وتحسین اولنمغله ایکی یوز اون درت سنه‌سی اوائلنده برمقدار یکیچری وطوپجی ودائره‌سی خلقیله اسکداردن حرکت وشام شریفه مواصلت ایدوب ولاة وامرا وزعما واصحاب تیمارك التحاقیله تقریباً اللی بیك قدر عسکر تجمع ایتمکله مصر اوزرینه تحریك لوای سطوت ایلدی . عریش قلعه‌سی تسخیر وفرانسه عسکرندن مستحفظ بولنانلرك بقیة السیوفی اولان یوز اللی قدری اسیر اولندیغنی متعاقب جنرال قله‌بر مصری ترك و تسلیم ایله چیقوب کیتمکه راضی اولدیغندن سردار اکرم وانکلیز آمیرالی ومومی الیه جنرال طرفدن تعیین اولنان مأمورلر بالاجتماع شرائط تخلیه‌یی قرارلشدیروب بیك ایکی یوز اون بش سنه‌سی شعباننك یکرمی سکزنجی کونی

عقد مقاوله اولندی . بناءً علیه فرانسزلر تخلیهٔ مواقعه مباشرت ایلملریله مصر والیسی نصب اولنان نصوح پاشا ووزیر کتخداسی مورەلی عثمان افندی وجبەجی باشی وشیخ البلد ابراهیم بك درت بش بیك قدر عسکر ایله مصره سوق اولنوب انجق قلعەنك تسلیم اولنەجنی کونك کیجەسنده یعنی سنهٔ مزبوره شوالنك اون سکزنجی کوننده عکس قضیه ظهور ایلدی . شویله که انکلترەدن آمیراله وارد اولان امرنامەده فرانسزلرك سلاح ایله تسلیم ایلملری اشعار قلندیغنه مبنی امیرال هزار شرم وحجاب ایله تبلیغ مأموریت ایلدکده فرانسزلر پرآتش اولوب درآن ساعت یکرمی بیك قدرعسکر ایله جنرال قلەبر اردوی همایون اوزرینه هجوم ایلدی . عساکر اسلامیه متفرق وبیوك طوپلر کیروده براغلمش اولدیغندن وقوعبولان محاربەده موکب صدر اعظمی کرفتار انهزام و پریشانی اولملغله صدر اعظم شامه عودت وفرانسزلر مصره رجعت ایلدیلر. درون شهرده بولنان جیوش عثمانیه ایله زقاق آرەلرنده جنکه آهنك ایدوب برهفته قدر محاربه ممتد اولدیسەده قلعه دشمن النده اولدیغندن نتیجهٔ مطلوبەیه وصول ممکن اولەمامغله عساکرعثمانیه چیقوب کیتمك واهالی حقنده عفوعمومی اجرا اولنمق شرطیله عقد مقاوله اولنەرق نصوح پاشا وعثمان افندی موجودعسکری آلوب اردوی همایون جانبنه عازم اولدیلر. فرانسزلر اکرچه بویله برغلبەیه نائل اولدیلر لکن کلیتلو تلفاته کرفتار اولدقلرندن قوتلری بردرجه دها تنزل ایتدی. حلب اهالیسندن یکرمی یاشلرنده وسلیمان نامنده برفدایی جنرال قلەبری قتل واعدام ایلمکله فرانسه ضابطاننك انتخابیله جنرال مینو مقام قوماندانی یه اصعاد قلندی. بیك ایکی یوز اون بش سنەسی اواخری که اول بهار ایدی انکلترەلولر آلمانیا واسویچره ومالطه طرفلرندن تدارك ایلدکلری اون بیك قدر عسکری انجوره اخراج ایلدکلری مثللو قپودان دریا کوچك حسین پاشا دخی دونمای همایونده بولنان التی بیك قدر نظام جدید وطوپجی وارناؤد عسکریله اولا رشیدی و بعده رحمانیەیی حرباً تسخیر وآلنان فرانسز اسیرلرینی انکلترەلولره تسلیم ایلدکدن صکره مصره طوغری حرکت ایتمکله جنرال مینو التی بیك فرانسز ایله اسکندریه محافظەسنه شتاب ایدوب تحصن ایلدی . بوسنه سوریەده قحط وغلا ومتعاقباً علت وبا ظهورایتمك جهتیله اردوی همایونده کلیتلو تلفات وقوعبولدیغنه مبنی عساکر اسلامیەیه نقصان طریان ایتمش اولدیغندن صدراعظم یالکز اون بیك قدر یکیچری وطوپجی ویکرمی بیك مقداری باشی بوزوق عسکریله شامدن حرکت ومصره تقرب ایتمکله مصرده قوماندان بولنان جنرال بلیار روم و قبطی طائفەسندن مقدما عسکر یازدیغی درت بش بیك کشی یه بش التی یوز فرانسز ترفیق ایدرك قپودان پاشا فرقەسنی اشغال ایچون

ارسال وكندوسی قلعه‌برك ياپديغی كبی اردوی همايونی اوروب طاغتمق اوزره سكز اون بيك قدر عساكر منتخبه ايله موكب صدر اعظمی اوزرينه هجوم ايلدی . لكن جيوش اسلاميه سنهٔ سابقه كبی غافل ومتفرق بولنمدقلرندن بيك ايكی يوز اون التی سنه‌سی محرمی اوائلنده وقوعبولان محاربه‌ده فرانسزلر منهزم اوله‌رق مصره عودت ايلديلر . قپودان پاشا اوزرينه كيدن فرقه دخی جزؤی محاربه‌دن صكره ترك سلاح ايلديلريله جمله‌سی اسير ايديله‌رك انكلتره‌لولره تسليم قلندی . بونك اوزرينه صدر اعظم و قپودان پاشا اردولری براشديكندن جنرال مومی‌اليه آرتق تسليم مملكت ايله چيقوب كيتمكدن بشقه چاره قالمديغنی تيقن ايتمكله ياپيلان مقاوله وجهله بقيةالسيوف اولان فرانسزلری آلوب رشيد ساحلندن كميلره بينه‌رك فرانسه‌يه عودت ايلدی و عسكر اسلام مصره داخل اولدی . جنرال‌مينو بوناپارطه‌نك كوندرديكی امدادك ورودينه مترقباً اسكندريه قلعه‌سنك محافظه‌سنه اهتمام ايلدی‌ايسه‌ده ذكر اولنان‌امداد انكلتره‌لولرك كرفتارپنجهٔ‌مدافعه كارانه‌لری‌اولديغندن بالضروره تسليم مملكت ومعيتنده بولنان فرانسزلری مستصحباً مارسليايه عزيمت ايلدی . فرانسزلرك كرك مصرده وكرك اسكندريه‌ده ترك ايلدكلری طوپ وتفنك ومهمات وغيره دولت‌عليه ايله انكلتره دولتی بيننده تقسيم اولندی . فرانسزلرك مصرده مدت اقامتلری اوچ سنه‌يه قريب اولوب كلوب كيتملری دخی قرق اللی بيك قدر عسكر وير دوتما اتلافندن بشقه برشيئی مفيد اولمدی . خطهٔ مصريه‌نك تخليص خبری درسعادته واصل اولدقده بك بيوك شنلكلر اجرا اولنمشدر . مصر واليلكی قپودان پاشانك كتخداسی اولوب اولجه عهده‌سنه رتبهٔ وزارت احسان اولنان خسرو پاشايه توجيه وكوله‌منلرك رفع تسلطلری ضمننده معيتنه سكز اون بيك‌قدر روم ايلی عسكری تعيين اولنه‌رق صدراعظم براً استانبوله رجعت وسكز آی‌صكره انكليزلر دخی اسكندريه‌نك تخليه‌سنه مباشرت‌ايلديلر .

مقدمهٔ وقعهٔ سليم خانی

بوندن صكره دولت عليه نظام جديد عسكرينك تكثير وتنظيمنه وروم ايلده رفع لوای طغيان ايدن طاغلو اشقياسنك تنكيلنه و حجازه تسلط ايتمكده اولان وهابيلرك استيصاللرينه تقيد و اهتمام ايلمكده اولمسيله برابر فرانسه ايمپراطورلغنی تحصيل ايدن بوناپارت انكليزلر ايله حربه مداوم ونمچه وپروسيا وروسيه دولتلريله كاه مصالحه كاه محاربه ايدرك مقام مظفريت وتعظمده قائم اولمغله انكلتره وروسيه دولتلری وقت وقت اتفاق سابقك تجديدينی طلب ايله سلطنت سنيه‌يی تعجيزه ابتدار وبعدالمصالحه درسعادته

وارد اولان فرانسه ایلچیلری ایکنجی دفعه اوله‌رق سلطان سلیم خان حضرتلرینی طرفلرینه جلب واماله‌یه درلو درلو مواعید ومعروضات ایله نصب شبکۀ اختیال ایتملریله ارکان دولت کمال حزم واحتیاط ایله ادارۀ اضداده چالشمقده ایدیلر .

نظام جدید تکثر ایتدکجه یکیچریلرك خصومت وعداوتی دخی ترقی ایده کلوب ارکان دولتك رأیی ایسه یکیچریلرك کلیاً رفع وازاله‌سی مرکزنده اولدیغی حالده سلطان سلیمك حلمی وجسارتسزلکی مانع اوله‌رق ایکی طرفی دخی تلطیف ایله بروقعه چیقارمقسزین حصول مطلبی متمنی اولوب حالبوکه کوندن کونه یکیچریلرك شقاوتی آرتمقده واستمالت اولندقجه شمارمقده اولدقلرندن بوکیدیشك برفنا نتیجه‌یی منتج اوله‌جغی مرتبۀ وضوحه رسیده اولمسیله صدراعظم یوسف ضیا پاشا تقدیم استعفا ایلدیکنه مبنی اقدمجه بوستانجی باشیلقدن قپودان دریا اولان حافظ اسماعیل پاشا ایکی یوز یکرمی ایکی سنه‌سی محرمنده نائل مسند صدارت عظمی اولدی .

روم ایلینك هرقضاسنده برر اعیان اولوب بونلرك اکثریسی کسب عصبیت وقوت ایتملریله والیلرك امر ونهیی کاینبغی جریان ایده‌میوب یکدیکریله محاربه‌لری دخی اکسیك دکل ایدی . برده طاغلو اشقیاسی دنیلان فرقه‌لر واردی که بالقانلرك ایکی جانبلرنده اوچر بشر یوز کشی اوله‌رق کشت وکذار وقرا وقصباتی نهب و غارت ایدرلر وطرف دولت علیه‌دن اوزرلرینه سوق اولنان وزرا ومأمورینی کوزلرینه کسدیره بیلورلر ایسه مقابله ایدوب عکس حالده صعب المرور طاغلره واوزاق محللره چکیلوب صکره ینه سرنمای ظهور اولورلردی . بووجهله روم ایلینك اغتشاشی وباخصوص ودین وبلغراد یماقلرینك یعنی مستحفظ یکیچریلرینك مظالم وتعدیاتی روسیه‌لونك تشویقاتنه منضم اولمغله صربستان رعایاسی علم افراز بغی وشقاوت اولدقلرینه وودین والیسی پاسبان اوغلی عثمان پاشا اکرچه مظهر عفو پادشاهی اولمش ایسه‌ده طرف دولتدن بروجهله امین اوله‌مدیغی جهتله رئیس عصاة اولان قره‌یورکی ایله مخادنت اوزره بولندیغنه مبنی مادۀ عصیان مشتد اولدیغندن قونیه والیسی قاضی عبدالرحمن پاشا سرعسکر نصب اولنه‌رق معیتنه سواری وپیاده یکرمی درت بیك قدر نظام جدید ترتیب اولنوب ظاهراً ضرب عصاتی اوزرینه وحقیقتده روم ایلی اصلاحنه وبالکه‌ده روسیه لونك ممالك عثمانیه‌یه هجومی ملحوظ اولمغله انك مدافعه‌سنه مأمور ایدیله‌رك ایکی یوز یکرمی بر سنه‌سی ربیع الاولنده ادرنه‌یه طوغری اعزام قالندی .

روم ایلی اعیانلری بوعسکرك سوقندن متوحش اوله‌رق بربرلریله عقد اتفاق وادرنه‌ده اجتماع ایدوب مقابله‌یه وبعدالغلبه استانبوله هجومه حاضرلنمقده اولدقلری استخبار اولنمقده

اگرچه نظام جدیدك آنلردن پرواسی يوغيسه‌ده مركز سلطنت دخی اشقیای مزبوره ايله متفق‌الافكار اولان يكيچريان ونظام جديد دشمنلری اولان سبكمغزان ايله مالامال اولديغندن ومديران دولت ايسه عزم قوی و بطش شديد اربابندن بولنمدقلرندن نظام جديد اردوسی استانبوله جلب وعبدالرحمن پاشا منصبنه اعاده اولنمغله ادرنه جمعيتی دخی يرلو يرينه طاغلدی .

سلطان سليم خان حضرتلرينك اندرونده امور دولتجه مؤتمنی ومستشاری سركاتبی احمد افندی وامور ذاتيه‌سنجه محرم اسراری ماپينجی كرد احمد بك اولوب طشره‌جه‌ده كيزلی ستمه ديو مشهور اولان حاجی ابراهيم افندی ايله كتخدا دينيلان ابراهيم نسيم افندی منظور ومعتمد پادشاهی ايدی . والده كتخداسی يوسف اغا سنهٔ سابقه‌ده اوج اقبالدن ساقط و قپودان دريا كوچك حسين پاشا ايكی يوز اون سكز سنه‌سنده لحد قبره هابط اولمغله ميدان شهسواری مذكورالاسامی اوتاد اربعه‌يه قالمشيدی . سركاتب عقلادن برذات‌اوله‌رق حتی‌ماپينجی احمدبك ايچون بوكرد پك‌ايلرويه كيديور جمله‌مزك باشنی بلايه اوغراده‌جق ديديكی منقولدر .

صدر اعظم حافظ اسماعيل پاشا قلباً نظام جديدك خلافنده اولوب باخصوص ابراهيم كتخدانك اقبال و استقلالنه طاقت كتوره‌مديكندن وطرف سلطنته اولان افاداتی دخی مثمر اوله‌مديغندن علی‌رواية روم ايلی اعيانلرينی خفياً تحريك ايلمش و ابراهيم كتخدايی قايق ايله ياليسنه كيدر ايكن وياخود ياليسنده اوردرمق كبی افعال وحشيانه تصميم ايلمش اولديغندن هم افكار عامه‌يی تسكين وهمده يكيچريلری تلطيف يولنده بيوك بر توجيهاته لزوم كورنمكله ينه‌اوتاد اربعهٔ مذكوره‌نك تنسيبلری اوزرينه ايكی‌يوز يكرمی‌بر رجبنده صدر مشاراليه اسماعيل پاشا وشيخ‌الاسلام صالح زاده اسعد افندی عزل اولنوب مقام صدارته يكيچری اغاسی بولنان وكچی بوينوزی ديمكله مشهور اولان ابراهيم اغا ومسند مشيخته دخی آل فيضدن عطاءالله افندی نصب اولنوب اقبال واجلال ايله زبانزد انام ونظام جديد مخالفلری طرفندن مظهر دشنام اولان ابراهيم كتخدا و دفتردار مصطفی رشيد افندی كه كوسه كتخدا ديو معروفدر بونلر دخی‌عزل اولنه‌رق برعظيم توجيهات اجرا قلندی . لكن سنهٔ سابقه‌ده اعلان‌عصيان ايدوب خوف قهرسلطانی ايله قريمه فرار ايدن طربزون واليسی طيار پاشا ايله ادرنه‌ده مجتمع اولان اعيانلرك و استانبولده‌كی يكيچری بغاتنك شهزاده سلطان‌مصطفی‌ايله مخابره‌لری تحقق‌ايدوب واسطه اولنلرك تأديب و تربيه‌لری لازمهٔ ذمت حكومت ايكن سلطان سليمك حلم وشفقتی مانع اولدی .

وقوع سفر روسيه

مؤخراً وارد اولان فرانسه سفيری جنرال سباستيانی از سرنو سلطان سليمك فرانسه‌يه ميلنی استحصال ايدوب جنك و صلحده متفق اولمق درجه‌سی متحقق اولمغله وبو اوانده روسيه دولتيله فرانسه بيننده محاربه تجدد ايلكله دالماچياده بولنان فرانسه عسكری طونه ساحليله لهستانه هجوم ايده‌بيلملری احتمالنی سد ايچون روسيه‌لو بغتةً ايكی اردو سوق ايدرك ايكی يوز يكرمی بر سنه‌سی رمضاننده سرحد خاقانيده واقع خوتين وبندر قلعه‌لرينی استيلا ايلديلر بوخبر درسعادته واصل اولدقده روسيه اوزرينه اعلان حرب اولنه‌رق تداركات سفريه‌يه اشتغال قلندی .

انكلتره دونماسنك استانبوله ورودی

انكلتره دولتی فرانسه‌يه دوست اولنلره دشمن ودشمن اولنلره دوست اولمق مسلكنده پايدار اولمغله انكلتره ايلچيسی روسيه‌يه اعلان حربك تأخيرينی تكليف وقلعتين مرقومتينك استردادينی ضامن اوله‌جغنی افاده ايله برابر سلطنت سنيه بوصورتلره موافقت ايتمديكی حالده انكلتره دولتی دخی دولت عليه‌يه اظهار خصومت واستانبوله دونما سوقيله حرب وقتاله مباشرت ايده‌جكنی بيان ايلدی . لكن فرانسه ايلچيسنك افاداتی نزد پادشاهيده بغايت مثمر ومؤثر اولديغندن انكلتره ايلچيسنك تكاليفنه حوالهٔ سمع اعتبار قيلنمدی . بناءً عليه انكلتره ايلچيسی بغتةً فرار وبوزجه اطه‌ده بولنان انكلتره دونماسنده قرار ايدوب موافق هوايه انتظاراً بوغاز محافظلرينی مخابرات ايله اغفال ايدرك نهايت سنهٔ مرقومه قربان بيرامی كونی ايكی اوچ انبارلی وبش قپاق وايكی فرقتين وايكی قروتدن عبارت اولان انكليز دونماسی قوتلی بر لدوس هوا ايله آتش افشان اوله‌رق قلعهٔ سلطانيه‌دن مرور ونغره بروننده لنكر انداز اولان التی قطعه فرقتيندن دردينی احراق وايكی عددينی ده اخذ ايتدكدن صكره قزل اطه‌لر پيشكاهنه كلوب لنكر انداز اولديلر. پای تخت عثمانی‌يه دشمن ورودی غيرمسبوق اولديغندن بوكيفيت كرك دولته وكرك اهالی‌يه پك بيوك وحشت ودهشتی مستلزم اولمسيله يدی قله‌دن سرای بروننه و قاضی كويندن اسكداره قدر استحكامات انشاسنه و دونمای همايونك تجهيز و اخراجنه فوق‌الغايه اعتنا وسرعت كوسترلدی . انكليز آميرالی برتقرير ارساليله روسيه‌لو ايله عهد سابق اوزره تجديد مصالحه اولنمق وفرانسه ايلچيسی استانبولدن طرد قيلنمق ودونمای همايون امانةً كندولرينه تسليم اولنمق شرطلرينك قبولنی يكرمی درت ساعت مهلت ايله تكليف ايلديكندن ترسانه ترجمانی اولان مشهور رياضيات خواجه‌سی اسحق افندی انكلتره دونماسنه اعزام اولنوب دونمای همايونك

تسليمی مسئله‌سی كلياً طی والغا وفرانسز ايلچيسنك طردی انكلتره دونماسنك عودتندن صكره برمناسب زمين ايله اجرا اولنمق وانكلتره دولتنك كفالتيله روسيه معاهدهٔ سابقه‌سی تجديد قلنمق اوزره قرارلشديريله‌رق واوچ كون دها مهلت آلنه‌رق افندیٔ مومی اليه عودت ايلدی. لكن فرانسه ايلچيسی سباستيانی كرك مابين همايونی وكرك باب عالی‌يی تشجيعده دامن درميان اولوب (انكلتره دونماسنده قره عسكری يوقدركه استانبولی ضبط ايده‌بيلمك احتمالی موجب خوف اولسون ياپسه ياپسه استانبولك بعض محللرينی احراق ايده‌بيلور . حد ذاتنده دخی طرف طرف قضاءً ياغمقده‌در . بوندن دولت عليه‌يه بيوك برضرر ترتب ايتمز انجق اون برقطعه انكليز كميسنده قورقيلويده اظهار موافقت ومغلوبانه تنظيم مقاوله اولنورايسه پك بيوك نقيصه‌يی وسلطنت سنيه‌نك كسر ناموسنی مستلزم اولور) ديو بيان حقيقت حاله قيام ايتمكين بوافادات نزد دولت عليه‌ده قرين تصويب اولمغله انكلتره اميرالنه خبرارسال و آق دكز بوغازندن چيقمدقجه تنظيم مصالحه قابل اوله‌ميه‌جغی تذكار قلندی اسكداروواستانبول ساحللرينه بيكدن متجاوز طوب وضع اولنوب يكرمی قطعه سفن حربيه‌كه اكثريسی فرقتين وقروت ايدی بشكطاش پيشكاهنه چيقارلمش اولمغله انكلتره‌لولر حربه مباشرت ايلدكلری تقديرده بعض مرتبه ايراث خساراتيه‌لريله كندولری دخی زده لنه‌جكلری ولامحاله عودته مجبور اوله‌جقلری جهتله تشييد وتنظيم قلنمقده اولان آق دكز بوغازنده يكيدن بر آتشه طوتيله‌جقلری مطالعاتی مانع جرأتلری اولمغله استانبول پيشكاهنه ورودلرينك اوتجی يعنی ذی الحجه‌نك يكرمی ايكنجی كونی رجعت واقدمجه اخذ ايتدكلری ايكی قطعه فرقتينلری لاپسكی اوكنده براغوب بوغازدن خروج ايلديلر. لكن چيقيشلری كيريشلری كبی قولای اولميوب ايكی قطعه فرقتينلری اغراق وقصور كميلری دخی كليتله رخته‌دار ايدلمكله بر مدت بوزجه اطه‌ده تعميرات ايله مشغول اولدقدن صكره چكيلوب كيتديلر . ابراهيم كتخدا وابراهيم افندی و سركاتبی احمد افندی انكلتره‌لو پولتيقه‌سنه مائل وفرانسه‌لولره التفات ايله انكليزلرك كوجندرلمسنه غيرقائل اولدقلری حالده سلطان سليمی اقناع ايده‌مدكلری معلوم اولمغله فرانسه سفيری جنرال سباستيانی سبكمغز اولان يكيچری اغاسی پهلوان اغايه و سائر اوعيارده بولنانلره انكليز كميلرينك استانبوله كلمسی اركان دولتك دعوتی اوزرينه‌در يوللو القاآت مفسده اجرا ايلديكندن و ذاتاً مشار اليهم حقنده خصومت عموميه حاصل اولمش اولديغندن پك چوق آدم بونك موافق حقيقت اولديغنه اعتقاد ايلمش ودرلو روايات تحدث ايلمشدركه عاصم افندی تاريخنده تفصيلاً محرردر . حالبوكه سالف الذكر ذوات اصدقادن و عقلادن اولوب پادشاهی اخافه ايتمك

ایچون پای تخت دولته دشمنی دعوت ایتمك مثللو خطر عظیمی اختیار ایتمیه‌جكلری شویله طورسون پك ساده دل اولنلرك بیله بویله وخیم العاقبه حالاته قولایلقله جسارت ایده‌میه‌جكلری دركاردر . بناءً علیه بواسناد ، سباستیانینك اكدیكی تخم فسادك ثمره‌سی وبرطاقم سبكغزانك اقوال بی مآلی اولدیغنده شبهه اولمیوب فقط عاصم افندی كبی اصحاب فضل وكمالدن اولان برذاتك بوكا وجود ویرمسی جای تعجبدر .

خروج اردوی همایون

ایكی یوزیكرمی ایكی سنه‌سی محرمنك یكرمنجی كونی كه مارتك اون‌یدیسی ایدی صدراعظم وسردار اكرم ابراهیم‌پاشا قاعدهٔ قدیمهٔ دولت اوزره سنجاغ شریفی استصحاب ومرتب آلای ایله داود پاشا صحراسنه چیقوب صفرك اوچنجی كونی ادرنه‌یه طوغری حركت وربیع‌الاولك اون التنجی كونی سلستره‌یه مواصلت ایلدی واستانبولده مهام امور دولت قائمقاملغنه انتخاب اولنان كوسه موسی پاشانك دست خیانت و شیطنتنه تسلیم قلندی .

وقوع اختلال وجلوس سلطان مصطفی خان‌رابع

ایكی‌یوز یكرمی ایكی سنه‌سی ربیع‌الاولنك یكرمی برنجی كونی سلطان سلیم خان حضرتلرینك خلعلری مادهٔ فجیعه‌سی واقع اولمغله بونك اسباب وتفصیلاتی بروجه آتی بیان اولنور شهریار مشارالیه‌حضرتلری طریق مولویه‌یه سالك وشعر وموسیقی‌یه مائل غایت‌حلیم وسلیم شاعرمشرب برپادشاه ظریف ونكته‌دان ایدی عساكر منتظمه ترتیب ایتمك وطوپخانه وترسانه مصالحنه نظام ویرمك وهندسه‌خانه وباروتخانه ومطبعه واقمشه‌كار خانه‌لری مثللو مدنیت ومعموریتی مستلزم شیلر ایجاد ایتمك كبی دولت وملته پك‌بیوك خدمتلر اجراسنه تشبث ایلمش وخلیجه‌دخی ایلرولتمش ایسه‌ده اسباب آتیه‌ایله محووتلف ووجود همایونلری سهام آلامه هدف‌اولدی . اولا یكیچریلر ویكیچریلرك علوفه‌سنی مأكل ایدینان ایرادجیلر نظام جدیدك دشمن قویلری اولدیغی مثللو مرض جزام كبی عروق عوامه سرایت ایتمش اولان یكیچری غیرتكشلكیله مفطور اولانلر دخی آنلره منضم اوله‌رق دائما نظام جدیده لعن وطعن ایدرلر وبلكه كفره نسبت ایلرلر ایدی . ثانیاً عساكر منتظمه‌نك لزومنی متفطن اولان علما وصدور ورجال دولت معدود ومحدود اولوب‌ساده لوحات‌وزرا ومتعصبین صدور واركان ورومایلی واناطولی اعیانلری عموماً طرف خلافنده ایدیلر . باخصوص سلطان سلیم خان حضرتلری ذوق وشوق ایله آلفته ومتنفذان عصر دخی اكا پیرو اولدقلری‌جهتله بوغازایچنده مهتابلرده وسیریرلرنده وقوناق‌وساحلخانه‌لرده اولان طرب وسفاهتی ونظام جدید تتمه‌سندن اولان بعض الافرانغه شیلری كورنلرك

تعصب واركان دولت حقلرنده اولان خصـومتلری آن بآن قوت بولمقده ایدی . رابعاً شهریار مشارالیه حضرتلری طریق علمیه رجالنه چندان اهمیت ویرمیوب حتی فرانسزلر ایله برنجی دفعه عقد اتفاق اولنه‌جغی وقت ارکان دولت بسـط محاذیر وصدور علمانك جمعیله کیفیت بالاطراف تذکر اولنمسنی عرض ایتدکلرنده بو ایش صدور دنیلان آدملرك بیله‌جکی شی دکلدر دیو خط همایون اصـدار بیورمغله درحال اتفاقنامه تعاطی اولنمشیکن متعاقباً فرانسزلرك مصره استیلا ایتملرینه وایکنجی دفعه ینه فرانسزلره الدانوب وارکان سلطنتك سوزنی دیکله‌میوب عقداتفاق ایتمسی انکلتره دونمه‌سنك استانبوله کلمسنه وروسیه‌لونك قلاغ خاقانی‌یه اسـتیلا ایلمسـنه سبب اولدیغنه مبنی طریق علمیه رجالنك اکثریسی مغبر و امور خارجیه وقوفی اولانلر معترض ایدیلر . خامسـاً خاقان مغفورك ارباب قدرت وسطوتدن برمعین صادقی یوغیدی .

اولوقتك احوالنه واقف بعض اصحاب وثوقدن استماع اولنمشدرکه برقاچ سـنه اول برفسـاد جمعیتی تشـکل ایتمش ایکن قپودان دریا بولنان کوچك حسـین پاشانك مهابت واقتداری مانع جسارت اولمشدر . چونکه قپودان مشارالیهك افراط عطایا واحسـانی سببیله دائره‌سی خلق وترسانه چاوشلری وقالیونجی ضابطان ونفراتی اوله‌رق اوچ بش بیك قدر عسکر امر واراده‌سنده ایثار نقدینهٔ جان ایتمکه حاضر وکندوسـنك دخی سلطان سلیم خان حضرتلری اغورنده هردرلو فداکارلغی اختیار ایده‌جکی ظاهر ایدی. مشارالیهك حلم ومرحمتی حکم مقامیله متناسب اولمدیغندن ابتدای جلوسنده بعض قرناسنك تشویقات وتشجیعاتیله اظهار ایلدیکی جرأت وشهامتدن آز وقت ظرفنده فطرت اصلیه‌سنه رجوع ایتمکله خوف سیاستی قلوب عامه‌دن زائل اولمشیدی. جودت پاشا تاریخنده تفصیل اولندیغی وجهله یکیچریلرك سرکشـلکلری آرتدقجه تربیه وتأدیبلری شویله طورسـون بالعکس تلطیفات متنوعه‌ده بولنور وشهزاده سلطان مصطفانك عونه‌سی ایقاظفتنه‌ده دامن درمیان اولدقلری طیارپاشا وادرنه‌وقعه‌لرنده مرتبهٔ ثبوته وارمشیکن مجازاتلرندن وهیـچ اولمزایسه طرد ودفعلرندن بیله اجتناب ایلردی برده شیخ الاسـلام اولان عطاء اه افندی ظاهراً زهد وتقوی اصحـابندن اولمسـیله برابر نظـام جـدید مروجلرندن کورینور ایکن قلباً طرف خلافنده اولدیغندن تقویت بخش اشرار ایدی متجرین صدوردن سیروزی زاده طاهر افندی مرحومدن استماع اولنمشدرکه سلطان سلیم علیهنده بولنان فئهٔ باغیه‌دن بعضیلری خزینه کتخدالغندن مخرج رستم افندی وصالح بك نامنده ایکی نمك بحرامی خفیاً شیخ الاسلام مشارالیهك حضورینه کوتوروب شهریار شهیدك مقـام خلافته منافی بعض احوالنه شهادت ایتدیرمشلر وانك اوزرینه فتوی المشلردر .

اشبو رستم افندی ایله صالح بك مؤخراً شامه تغریب اولنوب منفور انام اولدقلری حالده اوراده واصل دارمجازات اولدیلر قائممقام کوسه موسی پاشا مقدما بعض تأدیبه اوغرامش اولدیغندن ارکان دولت حقنده آتش عداوتی فروزان اولمشیکن درون شیطنت مشحوننده صاقلیوب تبصبص کلی ایله قلوب کبرایی ربودهٔ چوکان اختیال ایتمش اولمسیله لین الجانب برآدمدر دینیله‌رك مقام قائممقامی‌یه اصعادقلنمشدی . حافظ اسماعیل پاشا وقتدنبرو حاضرلنمقده اولان جمعیت فتنه‌یی حسن تلقی ودرحال شرزمهٔ بغی وطغیان دائرهٔ اتفاقنه دخول ایلدی . اسباب مشروحه ایله هیولای فتنه صورت بولمقده ایکن اردوی همایونك خروجندن صکره قره‌غوللره نظام جدید قونیله‌جق وقره دکز بوغازی محافظه‌سیچون طربزوندن وقره‌دکزك سواحل سائره‌سندن ترتیب وجلب اولنان ایکی بیك قدر قلاع یماقلرینه نظام جدید البسه‌سی کیدیریله‌جك حوادثلری شیوع بولمغله وباخصوص حرمین شریفنه وهابی طائفه‌سی مستولی اوله‌رق بوسنه حجاج مسلمینی مدینهٔ منوره‌یه قویمیوب زیارت روضهٔ مطهره‌دن محروماً عودت ایلدکاری خبرلری وارداولمغله غلیان افکار مشتد اولدی . مع مافیه مصر سفری نظام جدیدك زمان ایجادینه تصادف ایتمشیکن عکایه وقپودان پاشا معیتنده اسکندریه‌یه سوق اولنمش اولدقلری حالده بو دفعه دها مهم اولان روسیه سفرینه کوندرلمالرینه دائر مطالعهٔ رسمیه‌یه تصادف اولنماسی ایکی ملاحظه‌یه مبنی اولمسی طبیعیدر : برنجیسی یکیچری طائفه‌سی و روم ایلی اعیانلری نظام جدیدك دشمن جانلری اولدیغندن بر مقاتلهٔ داخلیه وقوعندن احتراز قضیه‌سی وایکنجیسی یکیچریلرك اردوی همایون ایله عزیمتلری اوررینه نوعما استانبول اشقیادن تخلیه قلنمش اوله‌جغندن مرکز سلطنتك نظام جدیده تودیع وتسلیم قلنمسی مقصدی اولمق کرکدر

وقوع فتنه و تبدل سلطنت

بیك ایکی یوز یکرمی ایکی سنه‌سی ربیع الاولنك اون یدنجی پازار ایرتسی کونی سالف الذکر قره دکز بوغازی قلعه‌لرینك یماقلری عقدجمعیت و بزه نظام جدیدالبسه‌سی کوندرلمش قبول ایتمز دمدمه‌سیله رفع لوای شقاوت ایدوب قباقجی مصطفی نامنده برفتنه انکیزی قوماندان انتخاب ایدرك اغالری اولان خلیل خاصکی‌یی وطابیه‌لر تعمیرینه مأمور رئیس سابق انکلیز محمود افندی‌یی پاره‌لدقلری خبری درسعادته واصل اولدقده استعداد دهر وشهره نظراً بوشراره‌نك برآتش خانمانسوز اوله‌جغی سلطان سلیمك اصدقاسی کندوسنه تبلیغ ودرحالده نظام جدیددن برمقدار عسکر سوقیله تأدیب وتربیه‌لرینی تدبیر

ایتمشلر ایسه‌ده شهریار مشارالیهك مزاج همایونلری عطف نظر جلادت ایتمكه مساعد اولمدیغندن و(آمان افندم‌هم كندیكزه وهمده بزه قییارسكز)دیندكجه قان دوكولمكسزین سهولتله ایشك بتورلمسی رأینده مصر اولدقلرندن موجد فتنه اولان قائممقام پاشا ایله آنكله همدست اتفاق بولنان خونه‌یه جمعیت فتنه‌نك حسن تدابیر ایله دفع ورفعی خصوصنی تحمیل ایلدیلر . حالبوكه براختلال عظیم وقوعبوله‌جغنی دور اندیش اولان اصحاب زكا چوقدنبرو جزم ایلمشلر ایدی . حتی دده پاشا مرحوم نقل ایدر ایدی‌كه كوسه كتخدا دیمكله معروف اولان مصطفی رشید افندی وقعه‌یی استماع ایدر ایتمز حادثات مشكله ظهورنده عادت مألوفه ومشهوره‌سی اولدیغی اوزره بش اون قیلدن عبارت اولان صقالنی انامل تفكر ایله قاریشدیره‌رق برمدت كزندكدن صكره كتخداسنی چاغروب عجبا بزم دائره‌ده قباقجی‌یی بیلور آدم وارمیدر دیو سؤال و او دخی آشجی باشینك یكنی ایدوكنی اخبار ایلدكده آشجی باشی‌یی مابین اوطه‌سنه جلب ایله قباقجی مصطفی اغا اوغلمزه سلام ایدرم عامه‌نك معلومیدركه بن اتلی‌یه سوتلی‌یه قارشمدم هرنه امر اولندی‌ایسه آنك اجراسنه تقید ایلدم بو جهتله حمایه ایلملرینی رجا ایدرم وشمدی اوغلمه بعض مصارف ایچون پاره لازمدر دیه‌رك بیكر عدد ییلدیز التونی ایله مملو ایكی طوربه التون اعطا و بریسنی قباقجی خرجلق ایلسون و دیكرینی رفاقتنده بولنان سوز صاحبلرینه توزیع ایتسون دیو ارسال ایلمكله اشبو التونلر اشقیایه واصل اولدقده كوسه كتخدا بزم بابامزدر بزدن اكا ضرر كلمز مستریح اولسون جوابیله آشجی‌باشی‌یی اعاده ایلمشلر وبوجهتله تخلیص كریبان حیات ایلمشدر .

صالی كونی شیخ الاسلام افندی وصدورعلما جلب اولنه‌رق باب‌عالیده مجلس عمومی عقد اولنوب ویریلان قرار موجبنجه اجرای نصیحت ایله جمعیت اشقیایی تفریق ایلمك ضمننده صنادید یكیچریاندن قزغانجی مصطفی بوغازه كوندرلدی ومرقوم اخشام اوزری عودت ایدرك یماقلرك ضابطانی محمود افندینك وخلیل اغانك قتلندن بغایت مكدر ومضطرب اوله‌رق احاد عسكریه‌دن ظهور ایدن بو فعل مكروهك دامن عفو وصفح ایله مستور بیورلمسنی ونفرات عسكریه اوالحوالیده خیمه‌نشین اقامت اولان نظام جدیددن متوحش اولدقلرندن عساكر مرقومه‌نك قشله‌لرینه چكلمسنی رجا ایلدكلرینی سویلدی .

كیفیت حضور همایونه عرض اولنه‌رق نظام جدیدك قشله‌لرینه چكلمسیچون امر ویرلدی وسلطان سلیم حضرتلریله اصدقای دولت بردرجه اغفال واشقیای مرقومه‌نك استدكاری كبی سیر وحركت ایلملرینه ارائهٔ طریق اختیال‌قلندی . بوصورتله ایش بیتدی

ظن اولنیورکن چهارشنبه اقشامی اشقیا طوپخانه‌یه واصل وقائممقام پاشا طرفندن بو مصلحت جمله اتفاقیله اولمشدر صاقین مدافعه قیدنده اولمسونلر دیو طوپجیلره خبر کوندرلمش اولدیغندن انلر دخی اشقیایه ملحق اولمغله صباحه قدر استانبوله کذار ومجمع یکیچریان اولان آت میدانته قزغانلری چیقاروب مقام بغی وطغیانده قرار ایلدیلر. قلعه یماقلری بیك قدر کشتیدن عبارت ایکن طوپجیلرك وسائر یکیچریلرك انضمامیله جمعیت عظیمه حاصل اولدی. پنجشنبه کونی علی‌السحر تکرار باب عالیده عقد مجلس اولنوب ابراهیم کتخدا نظام جدید ایله مدافعهٔ اشقیا خصوصنی ایراد ایدر ایتمز روم‌ایلی قاضیعسکری ولی شمس‌الدین اطالهٔ لسان دشنامه اغاز وسائر متفقین دخی تصدیق ضمنی ایله اتحاد نهفته‌یی باز ایتمکله شمدی‌یه قدر تحت شبهه‌ده بولنان اتفاق فتنه میدانه چیقمغله ابراهیم کتخدا وحاجی ابراهیم افندی صاوشوب کیتدیلر وشیخ‌الاسلام ایله قاضیعسکرلر جمعیت اشقیایه اعزام قلندی. نظام جدیدك کلیاً رفع والغاسی و ابراهیم کتخدا وحاجی ابراهیم افندی وسرکاتبی احمد افندی ومابینجی احمدبك وکتخدا وکیلی محسن افندی و رئیس وکیلی صفی افندی وضربخانه امینی بکر افندی و بوستانجی باشی شاکر بك ووالده کتخداسی سابق یوسف اغا و نظام جدیدك ذخایرینه مأمور اولان قپان نائبی عبداللطیف افندینك قتل واعداملری طائفهٔ باغیه‌نك مطلوبلری اولوب مساعده اولنمدقجه انحلال جمعیت ممکن اوله‌میه‌جغی قائممقام پاشا طرفندن حضور همایونه انها وبوبابده مجمع اشقیاده اولان شیخ‌الاسلام افندی جانبندن دخی تأکید واستعجال اولندیغی اشعار قلنمغله ارتق ایش ایشدن کچمش اولدیغندن بیچاره سلطان سلیم تخلیص نفس ایچون اظهار موافقته مجبور اولدی. بناءً علیه نظام جدیدك رفع والغاسی دلاللر واسطه‌سیله اعلان وطلب اولنان ذواتك دخی هر بری بر یرده دردست اولنوب اعدام قلندی. فقط یوسف اغا هنوز حجدن عودت ایدرك قونیه طرفلرینه تقرب ایلدیکنه و قپان نائبی دخی طریق علمیه‌دن بولندیغنه مبنی ایکیسی دخی بروسه‌یه نفی اولنوب ونائب موی‌الیهه میرمیرانلق توجیه اولنوب بعده اعدام قلندیلر.

رؤسای اشقیانك شدتلری زائل و دائرهٔ اطاعته رجوعلری متقرب اولمشیکن محرك فتنه اولان اعاظم مصلحت بو درجه‌یه کلدکدنصکره سلطان سلیمدن امنیت جائز اولماز دیو القاآت خفیه‌یه مبادرت ایلملریله تبدل سلطنته قرار ویردلی و ایکی بیك قدر عسکر ترفیق اولنه‌رق شیخ‌الاسلام ایله صدور علما جمعه کونی صباحلین باب‌عالی‌یه کوندرلدی. قائممقام موسی پاشا خدنك مفسدتنك هدف مقصده وصولندن منشرح الفؤاد اوله‌رق

باب عالی رجالنی وعلما طاقمنی آلوب سرای همایونه بالعزیمه سلطان سلیمه افادهٔ کیفیت اولندقده بالضروره حرمسرای همایونه عزیمت بیوروب بعده ساعت بشه قریب سلطان مصطفی خان رابع حضرتلری جالس سریر سلطنت اولدی ورسم بیعت اجرا اولندقدن صکره آیاصوفیه جامشریفنه سلاملق رسمی دخی ایفا قلندی .

احوال علمدار مصطفی پاشا

سنهٔ سابقه‌ده روسجق اعیانی ترسنکلی اوغلی برقدابی قورشونیله فوت اولدقده متعلقاتندن هزارغراد اعیانی اولان مصطفی بیراقدار یرینه قائم اولوب فقط جانب سلطنت سنیه‌یه عرض محضر تقدیمیله استحصال مساعدهٔ سنیه‌یه مبادرت و مطاوعتکارانه حرکت ایتمکله روسیه سفری ظهورنده رتبهٔ وزارتله سلستره ایالتی مشار الیهه توجیه اولنمشیدی . اصحاب قدرت وسطوتدن اولدیغندن اسماعیل ویرکوی طرفلرینه وقوعبولان تعرضات دشمنی مدافعه وغالبانه محاربه ایتمکده اولدیغی حالده اردوی همایونك طونه سواحلنه تقربنده بش التی بیك سواری ایله استقبال ایدرك موجب تقویت جیوش مسلمین ولوای شریف سرعسکرلکیله تعظیم وتوقیر اولمشیدی . استانبولده اختلالك ابتدای ظهورنده اردوده یکیچری اغاسی بولنان پهلوان اغادن امنیت دولت منسلب بولندیغنه مبنی عزل وتبدیلنه ارادهٔ سنیه سنوح ایتمکله موجبنجه قول کتخداسی یکیچری اغاسی نصب اولنمشیکن طائفهٔ یکیچریان زوربازوی تغلب ایله ابقا ایتدیردکلرینی متعاقب جلوس خبری واصل اولمغله اغای مومی الیه دخی یکیچریلری تحریك ایله صدر اعظم ابراهیم پاشایی فراره مجبور ایتدی . بوخبر استانبوله وارد اولدقده بوغاز محافظی چلبی مصطفی پاشا صدر اعظم نصب اولنه‌رق ربیع الآخرك یکرمی دردنجی کونی مرکز اردوی همایون اولان سلستره‌یه وصولنده بیراقدارمصطفی پاشا صدارتك تبدلندن دلکیر وبوجهتله صدر جدید ایله میانه‌لرنده آتش عداوت جایکیر اولمغله ارائهٔ روی درشتی ایله روسجق جانبنه عطف زمام ایلدی . مشار الیه تأمین وتلطیف مقصدیله یکیچری اغاسنه الباس فروهٔ وزارت ایلسیله عتو وطغیانی صدچندان اولدیغندن بعض ارکان دولتك تحریکیله یکیچریلر بوکره مشار الیه علیهنه قیام وپاره‌لیوب کمنام ایلدیلر. سلطان سلیم رجالندن رامز افندی وهیبج افندی برر طرفه نقل ایله تبعید اولنمش ایسه‌لرده علمدار پاشا طرفندن جلب اولندقلرینه ووزیر کتخداسی رفیق افندی ایله رئیس غالب افندی دخی سلطان سلیم طرفدارلری ایدوکاری جهتله حقلرنده معاملهٔ غدریه اجراسی متصور ایدوکنی تفرس ایلدکلرینه مبنی آنلردخی یکیچری اغاسنك پاره‌لندیغی کون بغتةً روسجغه فرار وعلمدار

پاشا حمایه‌سنده قرار ایلدیلر .. اردوی همایون بر بحران ایچنده ایکن فرانسه و روسیه ایمپراطوری بیننده تیلسیتده عقد مصالحه اولنوب دولت علیه ایله مسقولو بیننده متارکه ومتعاقباً مصالحه اولنمسی دخی شرط قلنمغله رئیس سابق غالب افندی مأمور ایدیله‌رك جماذی الآخره اواخرنده تنظیم متارکه اولندی . اردوی همایون دخی مشتا نشین اولمق اوزره ادرنه‌یه عودت ایلدی .

محاربهٔ بحریه

انکلیز کمیلرینك عودتندن صکره قپودان دریا سیدی علی پاشا اون‌سکز قطعه سفن حربیه ایله آق دکز بوغازندن خروج وانکلتره دونماسی مصرطرفنه کیتمش اولدیغندن بوغچه اطه‌ده بولنان روسیه دونماسیله جنکه آغاز ایلدی . لکن سفن اسلامیه‌نك اکثریسی قارنیتده قاله‌رق غوغا ایده‌مامکله یالکز قپودان پاشانك راکب اولدیغی مسعودیه نام اوچ انبارلو ایله قپودانه بکك سوار اولدیغی قپاق وبر ایکی کمی دها یدی سکز ساعت جنك ایلدیلر . واقعا پاشا کمیسنده یلکن ودیرکدن اثر قالمیوب قپودانه کمیسی دخی ایادیٔ دشمنه کرفتار اولدی ایسه‌ده مسقو سفینه‌لرنده دخی ایلرطوتار یرقالمدیغندن بوغچه اطه‌یی ترك ایله قورفه‌یه رجعته مجبور اولدیلر وبوجهتله آق دکز بوغازی محاصره‌دن قورتلدی . حقا که قپودان مشارالیهك اظهار ایلدیکی شجاعت محیرعقول اولدیغی معلوم انام ایکن لوندانه مشربی مزاج دولته غیر موافق اولدیغندن عصرینك مورخلری یعنی وقعه نویس عاصم افندی وشانی زاده خدمات جان سپارانه‌سنی مداهنه طریقنه قربان ایلمشلردر. بشقه خصوصلرده فنالغی اولسه بیله بویله برغازی آدمك دین و دولت اغورنده سبق ایدن فداکارلغنی اضاعه ایلمك لایق انصاف دکلدر .

انکلیزلرك اسکندریه‌یه تسلطلری

فرانسه‌لولردن استرداد اولندقدن صکره مصرك حالی پك قاریشمش وانکلتره‌لولر بعض کوله‌من بکلرندن ال طوتمش اولدقلرندن جزؤی اقداملە خطهٔ مصریه‌یی ضبط ایده‌بیله‌جکلری امیدیله اواخر سلطنت سلیم خانیده درونلرنده سکز بیك قره عسکری اولدیغی حالده قرق قطعه‌دن متجاوز سفن حربیه ونقلیه‌دن عبارت اولان انکلتره دونماسی بغتةً اسکندریه‌یی ومتعاقباً رشیدی تسخیر ایتمشلر ایسه‌ده مصر والیسی بولنان محمد علی پاشا کوله‌منلری تأدیب وتربیه ایله اولدقجه اداره‌یی یولنه قویمش بولندیغندن اولا رشید اوزرینه مهاجمه‌نمای سطوت اوله‌رق انکلیزلولری تدمیر وبش التی یوز قدرینی اسیر ایدوب

بعده اسكندريه‌يى محاصره ايلمكله انكليزلر خلاف مأمول بو مدافعه‌يى كوردكلرنده عقد شرائط تخليه‌ايله عودته مجبور اولديلر .

تبدلات داخليه وجلوس سلطان محمود خان ثانى

قائممقام موسى پاشانك اباواجدادندن موروث چفتلكاتى عصر سابقده‌ايكى دفعه مصادره اولنوب بعده‌ينه كندوسنه صاتلمش ومدت مديده اينه‌بختى محافظه‌سنده ترك اولنه‌رق تذليل وتحقير اولنمش اولديغندن اركان دولت حقنده حاصل اولان بغض وعداوتى هضم وكظم ايده‌ميوب اله‌فرصت كچديكى آنده اخذ انتقامه مسارعت ومطالعهٔ انجام كار ايله تبديل سلطنت مادهٔ فجيعه‌سنه‌دخى جرأت ايتمش ومقتوللرك مجوهرات نفيسه واموال كثيره‌سندن خليجه‌شىٔ اختلاس ايلمش ايسه‌ده افعال‌ملعونانه‌سنك يانه قالميه‌جغى انديشه‌سيله مسلوب‌الشعور ايكن پادشاه جديدك‌قرناسى سلطان‌سليمك اعدامنى تكليف‌ايله تضيق‌ايده كلدكلرينه وبوكارمكروهه‌دخى متجاسر اولديغى‌تقديرده ارتق كندوسى‌ايچون تخليص كريبان حيات خيزامكانده اوله‌ميه‌جغى مجزومى بولنديغنه مبنى ايشدن چكلمك تدابيرينه تشبثله استعفايه آغازايلديكندن ايكى‌يوزيكرمى‌اوچ‌سنه‌سى ربيع‌الآخرينك‌يكرمى دردنجى كونى‌چاوش باشى‌شهسوارزاده حمداه‌بك مقام قائممقامى‌يه‌اصعاد وموسى‌پاشابروسه‌ده اقامت ايتمك اوزره ابعاد اولندى اون‌كون صكره شيخ‌الاسلام عطاءاه افندى دخى عزل وصمانى زاده عمرافندى مقام فتوايه اقعاداولندقده معزولك‌هوادارلرى القا آتيله‌يكيچرى ضابطلرى رفع پردهٔ ادب وعطاء اه افنديك ينه مقامنه اعاده‌سنى طلب ايله اصرار ايلدكلرندن بالضروره ايرتسى كونى مسندمشيختده تقريرقلندى وبونك اوزرينه مفتىٔ مشاراليهك استبداد واستقلالى صدچندان اولدى بناءً عليه حمداه پاشانك قائممقاملغى قرق كونه وارمقسزين متفق‌اولان موسى‌پاشايى دفعهٔ‌ثانيه اوله‌رق قائممقام نصب‌ايتديرتدى عصر سليم خانيده طربزون واليسى ايكن عصيان ايدوب بعده قريمه فرارايدن طيار پاشا پادشاه جديده اولان منسوبيت سابقه‌سنه مغروراً استانبوله كلمكله نائل توقير واحترام وموسى پاشا اوزرينه اواخرشعبانده قائممقام اولدى لكن حبث طينت وسلطان سليمه عداوت اصحابندن اولمغله شايد برغدر واهانته تشبث ايدر مطالعه‌سيله اردو رجالى بغايت متوحش ومضطرب اولوب رفع ودفعى ضمننده صدراعظم ايله بينلرينى افساد وطيار پاشا مقام قائممقاميده بولندقچه ماجراى سابقه بناءً جبارزاده اردوى همايونه كلمز ديوبرمطالعه اختراع وايجاد ايدرك ايكى‌يوز يكرمى اوچ محرمنده عزلنه‌ظفرياب اولملريله رجال دولتدن اكينلى مصطفى‌افندى مقام قائممقامى‌يه اعتلا ايلدى .

مقدمهٔ وقعهٔ ثانيه

علمدارپاشانك يانتده مجتمع اولان رفيق وغالب وتحسين وبهيج ورامزافنديلر سلطان سليمك احسانديده .وبركشيده‌سى ومتغلبهٔعصرك منفورى اولدقلرندن علمدار پاشايه شهريار مخلوعك محاسن ومكارمنى تعداد .وانك خلعيله دولت عليه‌نك كرفتار اولديغى اغتشاش ومصائبى بيان وايراد ايده‌ايده عاقبت اعادهٔ جلوس خصوصنه اقناع ايلديلر لكن .بوامرعظيم يك‌چوق مقدماته محتاج اولمسيله صره‌سى دوشدكجه اقتضاسنه كوره حركت اولنمق اوزره ترتيب‌وتصميم اولنقدنصكره اولارفيق‌افندى وايكنجى‌دفعه‌ده بهيج افندى استانبوله كلوب ومقربان دولته حلول ايدوب متغلبهٔ دارالسلطنه‌نك اموردولته مداخله .وذات شاهانه‌نك .برشيخ‌الاسلام عزلنه اقتدارينى سلب ايتمك‌درجه‌ده مغالبه‌لرى اصدقاى دولتى دلخون وخصوصيله علمدار پاشايى مكدر ومحزون ايتمكله مساعدهٔ سنيه‌ازوران بيوريلورايسه تأديب اشقيايه حاضروظهورامرفرمان پادشاهى‌يه منتظردر ديه‌رك‌انواع‌ريش خند وحتى سلطان سليمك اعدامنى دخى تعهد ايله قرنانك بوم‌شوق فؤادلرينى مطمح نظر اولان نقطه‌دن .دانهٔابلهفريب ايله صيدوبند ايلديلربناءً عليه علمدار پاشانك استانبوله كلسنه غايت خفى اوله‌رق رخصت سنيه تعلق ايدوب يكديكرينى متعاقباً رفيق افندى .وزير كتخداسى وغالب افندى رئيس وبهيج افندى دفتردار وتحسين افندى چاوش‌باشى نصب‌اولنه‌رق بووجهله اردوى همايونك اداره‌سى متفقين النه كچدى و رامز افندى عقل خواجه‌سى اولمق اوزره علمدار پاشا يانتده قالدى . متفقين مشاراليهم صورت ظاهره‌ده علمدار پاشايى صدراعظمه مطيع ومنقاد ايدرك صدر مشاراليهى تحت امنيت وامتنانه الدقدنصكره استانبول متغلبه‌لرينك تأديب وتربيه‌لرى كيفيتنى‌اشراب ايلرليه وصدراعظم دخى‌ذاتاً متغلبه‌نك تسلط وتجبرندن بيزار وايشك ايچ‌يوزينى ادراكدن عاجزاولمغله تدابير متصوره‌يى حسن تلقى ايلدى بونك اوزرينه ارتق مصلحت مركزمطلوبه واصل اولمش .وحسب‌التعليمات دور آيالت بهانه‌سيله علمدارپاشا اون‌اون‌بشبيك قدرعسكرايله روسچقدن حركت وبرولره طوغرى عزيمت ايلمش ايدوكندن مذاكرهٔ احوال‌سفريه ايچون‌ادرنه‌يه دعوت اولندى ..

وبرقاچ كون لوازم مهمانتوازى وتعظيمات‌فائقه‌اجراقلندى بعده‌عقداولنان‌مجلس‌مشورتده متاركه‌نك‌امتدادى سبيله‌ادرنه‌ده‌اقامت بيهوده‌مصارف كليه‌يه‌سبب‌اولمغله‌استانبوله‌عودت‌ايديله‌رك تنظيم مصالحه مقدراولمديغى حالده تجهيز لوازمات حربيه ايله حركت دهاسهولتلى ومنفعتلى اوله‌جغى تذكر اولنمغله .وعلمدار پاشادخى‌بنده‌برابر كيدر وخاكپاى همايونه‌يوز سوررم‌ديمكله

اولوجهله حركته قرار ويرلدى. فقط رسماً استيذان اولنورايسه طائفهٔ متغلبه‌نك جواز كوسترميه‌جكلرى دركار اولديغندن استيذاندن صرف نظر وبرقاچ كون مارين وعابرينك سير و سفرلرى منع اولنه‌رق استانبوله تقرب اولنمدقجه طويلمامسنه اعتنا اولنمق صورتى اختيار اولندى . رئيس الاشقيا اولان قره دكز بوغازى ناظرى قباقجى مصطفى نك درجنك اول تدميرى ايچون برمقدارعسكر ايله خصكوى اعيانى ارسال وجماذى الاولينك اون طقوزنجى كونى ادرنه‌دن انتخاب اولنوب اعيان مومى اليه بغتة باغئ مرقومك روم ايلى فنارى قلعه‌سنك خارجنده اولان خانه‌سنى باصوب قتل وقلعه يماقلرى مطلع اولنجه‌يه قدر قلعه‌يى ضبط وتحصن ايلديكى خبريله باغئ مرقومك سر مقطوعى اردوى همايونك چورلى مرحله‌سنه وصولى كونى وارد اولدى. قباقجينك قتلى استانبولده انواع كفتكويى موجب اولديغى حالده اردوى همايونك علمدار پاشا ايله كلمكده اولديغى اركان سلطنتك معلومى اولدقده جماذى الاولينك يكرمى اوچنجى بازار كونى باب فتوا پناهيده عقد مجلس اولنه‌رق كيفيت ميدانه قونلدى . وقعهٔ سابقه‌ده ذى مدخل اولنلرك جان باشلرينه صچرايوب بعضيلرى مدافعه‌لرينى تدبير وبعضيلرى دخى قلعه قپولرينك سديله دخوللرينه رخصت ويرلمامسنى تقرير ايدرلر ايكن قائممقام پاشا بوكون سلورى‌يه وصالى كونى استانبوله واصل اوله‌جقلرينى بيان ايلمكله ارتق تدابير وتداركاته ميدان قالمديغى تبين ايلديكندن بالضروره بر معتاد طرف سلطانيدن دعوتجى ارسال اولندى . وبروجه ترتيب ماه مزبورك يكرمى بشنجى صالى كونى سلطان مصطفى خان حضرتلرى سنجاغ شريفى استقبال ايچون انجيرلى چفتلكنه‌دك چيقوب مرتب الاى ايله اردوى همايون استانبوله داخل وصدراعظم باب عاليه قائد اولوب علمدار پاشا ولى افندى صحراسنده مركوز اردوكاهنده قرار ايلدى. ماه مذكورك يكرمى يدنجى كونى علمدار پاشانك اوچ بش بيك آدم ايله باب عاليه كلمسنى متعاقب شيخ الاسلام عطاءاه افندى عزل وعرب‌زاده عارف افندى نصب اولنوب ايكى كون صكره روم ايلى واناطولى قاضيعسكرلرى چاوش زاده شمس الدين افندى وكوملى زاده محمود نورالدين افندى وانا طولى پايه‌سنى حائز مشهور خواجه منيب افندى نفى وابعاد ويكيچريلرك اشداء اشراسندن ايكى چورباجى اعدام قلندى .

متفقيندن علمدار پاشانك معتمده بولنان رامز افندى سلطان مصطفى‌نك سنجاغ شريفى استقباله ورودنده بالتوقيف سرعت سير ايله استانبوله كيديلوب سلطان سليمى اجلاس ايلمك صورتنى تذكر ايتمش اولديغى حالده ديكرلرى بونى تنسيب ايتميوب

متغلبه‌نك طرد ودفعندن صكره سرای همایونده برمجلس عمومی عقدیله سلطان محمدرابع خلعی طرزنده تبدیل سلطنت اولنمسنه قرار ویرمشلردی. بناءً علیه شیخ الاسلام وصدورك عزل ونفی اولنملرینی متعاقب قپودان دریا سیدی علی پاشانك دخی عزلی طرف صدر اعظمیدن عرض ایتدیرلمش ایسه‌ده والده سلطان حمایه‌یه قیام ایلدیكندن صدر مشارالیه شمدیلك بونك تأخیری لازم كلدیكنی وانتظام امور دولت حاصل اولمش ایدوكندن ارتق عودت ایلملری لزومنی علمدار پاشایه اشعار ایلدكده علمدار پاشا بهمه‌حال قپودانك عزلی مقتضی وبزم عودتمز انك حصولنه موقوفدر . دیو تند وتیز برجواب ارسال ایلكله وصدر اعظم بعض قرائن حالیه‌دن سلطان سلیمی اجلاس نیتنده بولندقلرینی استدلال ایدوب بوایسه كندی منافع ومطالعه‌سنه مغایر بولنمغله كیفیتی مقربان سلطنته اشعار ورفیق وبهیج وتحسین افندیلرك قتللری خصوصنده طرف سلطنتدن ترخیص بیوریلور ایسه متفقینك ترتیب وتصورلری زائل وقلعه قپولرینك سدیله علمدار پاشانك دخی مدافعه‌سی قابل اوله‌جغنی تذكار ایلمش ایسه‌ده مقربان سلطنت متفقین طرفندن اولجه كركی كبی اغفال قلنمش اولدیغندن صدر اعظمك اخطارینه اصلا وجود ویرمدیلر وبویله شیئك احتمالی یوقدر دیو جواب كوندردیلر رفیق وبهیج وتحسین افندیلر اشبو مخابرات خفیه‌یه مطلع اولدقلری آنده علمدار پاشا اردوسنده بولنان رامز افندی‌یه ابلاغ ماجری وبعدازین برلحظه توقف موجب وخامت اوله‌جغنی انها ایلملریله جماذی الاخره‌نك دردنجی پنجشنبه كونی علی السحر علمدار پاشا اون بیك قدر عسكر ایله حركت وباب عالی‌یه دهشتنمای مواصلت اولوب عرض اوطه‌سنده قهراً صدر اعظمدن مهر همایونی اخذ وچاوش باشی تحسین افندی‌یه تسلیم وصدر مشار الیهی قرق اللی سواری‌یه تسلیماً ولی افندی صحراسنده اولان اردوسنه ارسال ایلدكدن صكره شیخ الاسلام افندی ایله سائر اقتضا ایدن اركان دولتی جلب وجمع ایله سرای همایونه عزیمت ایلدی . سلطان مصطفی خان حضرتلری احواله واقف ولدقده اورته قپویی سد ایتدیروب سلطان سلیم وشهزاده سلطا محمودك اتلافنه امر ویرمش اولمغله باش چوقدار فتاح وخزینه كتخداسی ابه‌سلیم ومیراخور محمد وخزینه وكیلی نذیر وتبدیل خاصكیسی بغدادلی علی وبونلره تابع بش اون نفر بوستانجی حرم همایونه دخول ایله سلطان سلیمی شهید ایدرك سلطان محمود خان حضرتلرینه دخی هجوم ایتمشلر ایسه‌ده لالالری عنبر و حافظ عیسی آغالرك محافظه‌لریله سقف سرایه چیقوب تخلیص كریبان حیات ایلدیلر بعض سرای آغالرندن منقولدركه سلطان مصطفی خان چراغان كوشكنه بینش امر ایدوب كیتمك اوزره

ایکن علمدارك باب عالی‌یه ورودی استماع اولنمغله ترك اولنمش و اگر علمدار پاشانك کلسی یارم ساعت قدر تأخر ایتمش اولسه ایدی سلطان مصطفی سرایده بولنمیه‌جق وامر مطلوب سهولتله حاصل اوله‌جق ایمش نه چاره‌که مقدرات الٓهیه سلطان سلیم حضرتلرینك شهادتنه وبو سببله پك چوق قان دوکلسنه متعلق اولمسیله حکم قضا قرین امضا اولمشدر . علمدار پاشا باب‌السعاده‌یی آچدیرمغه چالشمقده ایکن سلطان سلیمك شهادتی متیین وسلطان محموده سوء قصد وقوعی محسوس اولمغله اصدقای دولته بر درجه خشیت وملال استیلا ایلدیکه کمال حیرت ودهشتدن نه یاپه‌جقلرینی شاشرمشلر ایدی .

هله رامز افندینك اخطارات متجلدانه‌سی ایله آرتق سلطان محمودك صحت وسلامتنه حصر همت اولنوب زور بازو ایله باب‌السعاده آچدیرلدی ومشارالیه حضرتلری دخی بالای بامدن اینوب قوشخانه قپوسی جانبندن ظهور ایتمکله درحال تخت عثمانی‌یه اجلاس وبیعت عمومیه اتمام اولنوب علمدار پاشا مقام صدارته اعتلا ایلدی .

خاقان مغفور بیك‌یوز یتمش‌بش سنه‌سنده‌تولد وایکی‌یوز اوچ تاریخنده جلوس ایدوب یکرمی ایکیده مخلوع و اون درت آی مرورنده شهید اولمغله سن شریفلری قرق سکز ومدت سلطنتلری اون‌طقوز سنه‌یه قریبدر. شهادتلرینك ایرتسی جمعه‌کونی لاله‌لیده واقع پدرلری تربه‌سسنه دفن اولندیلر قتلهٔ منفوره ایله بو مادهٔ مستهجنه‌ده قولاً وفعلاً ذی مدخل بولنان اوچیوزدن متجاوز اشخاص قتل و اعدام اولندیغی مثللو خونهٔ سلیم خانیدن قائممقام اسبق موسی‌پاشا وطیارپاشا منفالری اولان ازمیر وشمنیده شمشیر مجازات قنطره‌سندن امرار اولندیلر ووقعهٔ خلعده آت‌میدانی جمعیتی ارکانندن اولان‌شیخ‌الاسلام اسبق عطاءاه افندی ایله قاضیعسکرلر نفی وتغریب و قپودانلق بارتبهٔ وزرات رامز افندی‌یه توجیه اولنه‌رق سلفی سیدی‌علی پاشا بروسه‌ده اقامت‌ایتمك اوزره‌تبعید اولندی .

صدر اعظمك هیبتی وسطوت سیاستی یکیچریلری سوت دوکمش کدی‌یه دوندروب باخصوص مذاکرهٔ احوال سفریه وتنظیم مهام دولت‌علیه ضمننده اناطولی والیسی قاضی پاشا وجبار زاده وقره عثمان زاده وسیروزی یوسف بك و سائر اعیانلر استانبوله جلب اولنمغله درسعادت صحرالری عساکر متنوعه ایله مالامال اولدیغندن ادارهٔ امور دولته تعرض وتعریض ایتمکه کیمسه‌نك زهره‌سی قالمدی . بناءً علیه قانون اساسی طرزنده بر اتفاقنامه یازیلوب صدر اعظم وشیخ‌الاسلام و قپودان پاشا وقاضی پاشا وقاضیعسکرلر و رجال‌دولت ومذکورالاسم اعیانلر جانبندن تمهیر وطرف‌پادشاهیدن باخط‌همایون تصدیق بیورلدی وسکبان نامیله عساکر منتظمه یازمغه شروع اولندی .

بعده سنهٔ آتیه‌ده سفر مقتضی اولدیغی حالده عساکر کلیه ایله سفره کلمك شرطیله اعیانلره رخصت ویرلدیکندن عودت ایتدیلر .

بو کره دخی یکیچریلرك کلیاً رفع و الغاسی تنسیب اولنمش ایسه‌ده طرف پادشاهیدن مساعده بیورلمدی . لکن بو عدم مساعده ایله سلطان سلیم مرحومك جسارتسزلکی بیننده فرق کلی واردر . زیرا سلطان سلیم زماننده اون اون بشبیك نظام جدید میدانه کلمشیدی . بو دفعه ایسه هنوز عساکر منتظمه تدارکنه تشبث اولنوب باخصوص آستانهٔ علیه صدر اعظمك سکز اون‌بیك قدر قیرجه‌لی عسکریله مملو اولدیغندن ای‌فنا ینه دولت عسکری اولان یکیچریلرك محو وازاله‌سی حالنده مرکز سلطنت بتون‌بتون صدرمشارالیهك عسکری الندهٔ قالمق لازم کلوب بو ایسه موافق قانون عقل وسیاست دکل ایدی . حتی سند اتفاق حضور همایونه عرض اولندقده سلطان محمود خان حضرتلری خواجه‌لری اولان شهر امینی ابراهیم افندی و باش چوقدار عمر اغا ایله لدی‌الاستشاره بو شرائط استقلال سلطنتی مخل اولدیغی میدانده ایسه‌ده شمدیکی حالده تصدیق اولنماسی ممکن اوله‌میه‌جغندن ایلروده الغا وامحا اولنمق لازمهٔ ذمت سلطنتدندر دیدکاری وسلطان محمود خان حضرتلری دخی بو نیت ایله خط تصدیق کشیده بیوردقلری منقولدر .

وقعهٔ علمدار پاشا

صدراعظم استانبولك احوالنه غیرواقف ومدیرامور اولانلر یکیچریلرك کلیاً مغلوبیتنه معتقد اوله‌رق صدر مشارالیهی اطرافدن تقدیم اولنان جواری ایله ذوق وشوقه مبتلا وکندولری دخی تکمیل دارات واحتشامه اعتنا ایدوب حزم واحتیاطی فراموش وروم ایلی عسکرینی خانلره ووکلا قوناقلرینه تفریق وتقسیم ایله عروس غفلتی دراغوش ایلدکارینه مبنی منتظر وقت فرصت اولان صنادید یکیچریان هیولای فتنه‌یه صورت ویردیلر ورمضان شریفك یکرمی یدنجی صالی کیجه‌سی امساك وقتلرنده بغتةً باب‌عالی‌یه مهاجمه نمای ورود اوله‌رق القای آتش ایلدیلر ایش بو درجه‌یه کلنجه‌یه قدر ارکان دولت خبر آله‌مامش وحین اقتضاده عسکرك تجمعی ایچون اعیانلره تعلیمات وبعض علایم کبی شیلر اعطا وترتیب اولنمامش ایدوکندن صدر مشارالیه دائرهٔ صدارتده بولنان توابعیله مدافعه‌یه قیام ایلدی ایسه‌ده امداده دسترس اولنه‌مامسیله وآتش هولناك باعث تفرقهٔ جمعیت اولمغله بالضروره برمخزنه کیروب تحصن وهجوم ایدنلره قورشون آتمغه اغاز ایلدی . سکز طقوز ساعت قدر بو حال دوام ایلدکدن صکره یکیچریلر مخزنك قبه‌سنی دلمکه شروع ایلدکارندن

صدر مشار الیه یاننده بولنان جبخانه‌یه آتش ویرمکله قبه ده و جوارده اولان ایکی اوچیوز قدر شقی پابرهوا وکندوسی دخی عازم دار عقبا اولدی .

اشقیانك برطاقمی بونکله مشغول ایکن برطاقمی دخی رئیس غالب افندینك قوناغنه کیدوب مسافر بولنان اللی آلتمش قدر روم ایلی عسکرینی طلب ایتملریله افندیٔ مشار الیه بلامخالفت تسلیم ایلدی . اشقیا دخی بزم خصومتمز وزیر اعظمك ذاتنه منحصر وانك ایشی ایسه تمام اولدیغندن سزه برکونه ضررمز یوقدر دیوب واوکلرینه آدم قاتوب قلعه قپوسندن اخراج وخانلرده وسائر یرلرده بولنانلری دخی بووجهله طرد ودفع ایلدیلر .
وزیر کتخداسی رفیق افندینك قوناغنه کلنلره خاصکوی اعیانی اولوب نفراتیله برابر اوراده مسافر بولنان سلیمان اغانك رأی و تنسیبی اوزره دانهٔ تفنك ایله جواب ویرلمکله آنلر دخی جنکه ابتدار وبالآخره برچرخه طوپی کتوروب انك صدمه‌سیله قوناغك قپوسنی رخنه‌دار ایلدکلرندن افندیٔ مشارالیه لاجل الاستیمان بنك طاشنه ایندکده اوزرینه هجوم ایله پاره پاره ایلدیلر جهادیه ناظری بهیج افندی اختفا ایدوب دفتردار تحسین افندی مختفی اولدیغی محلده طوتلمش اولدیغندن آنی دخی پاره‌لیوب درجنك اول کشتهٔ تیغ شقاوت اولان یکیچری اغاسنك اغا قپوسنده اولان نعشی یاننه القا ایلدیلر . اولوقتی مدرك اولان بعض ارباب وقوفدن استماع اولندیغنه کوره غالب افندی‌یه عدم تعرضك سببی بوایمشکه رمضان شریفده رفیق وبهیج وتحسین افندیلر آیاصوفیه وسائر جوامعده اجتماع ایتدکجه تصحیح امور دولتی مذاکره ایدرلر وغالب افندی آنلره قارشمیوب قرائت قرآن کریم ایله مشغول اولور ایمش . یکیچریلرك جاسوسلری بونلرك احوالنه مد نظر دقت واستراق اقواللرینه حوالهٔ سامعهٔ ملعنت ایده‌کلدکلرندن غالب افندینك بوحالی باعث سلامتی اولمشدر . قپودان رامز پاشا ظهور فتنه‌یه واقف اولدقده کویا سلوری وادرنه طرفلرندن یکیچریلره امداد کله‌جکی جملهٔ تحقیقاتندن اولمق حسبیله آنلری مدافعه ایچون ادرنه قپوسی طرفلرینه برفرقهٔ عسکریه کوندروب کندوسی ترسانه‌ده آرام وبویله بیهوده برمطالعه وتدبیر ایله افاتهٔ وقت ایلدی .

وقعهٔ هولناك منظور پادشاهی اولدقده عساکر منتظمه سرعسکری قاضی پاشا وقپودان رامز پاشا وچرخه‌جی علی پاشا واسکدارده مقیم قپودان اسبق صالح پاشا وسلیمیه قشله‌سنده بولنان عساکر منتظمه‌دن اوچ درت بیك عسکری سرای همایونه جلب ونتیجهٔ مصلحته انتظار اولنوب فتنهٔ باغیه ایسه وکلایی افنا ایتدکدنصکره سرای همایونه هجوم ایتملریله جیوش منتظمه سرکرده‌سی اولان سلیمان اغا ساعت طقوز راده‌لرنده ایکی اوچ بیك قدر

عسکر ایله خروج واشقیایی قهر وتنکیل ایدرك چنبرلی طاشه قدر کلوب اورادن باب عالی طریقیله صغوق چشمه قپوسندن سرای همایونه دخول ایلدی وفرونلرده بوله‌بیلدیکی اتمك وسمید وچورك مثللو مأکولاتی آلوب کتوردی . سلیمان اغانك بو سیر وسفری ایکی ساعت اول واقع اولسه و رامز پاشا کبی دهاة عصردن بولنان بردات تدابیر بیهوده ایله امرار وقت ایتمیوب بابعالی‌یه امداد ایلسه صدرمشار الیهك تخلیصی ممکناتدن اولمسنه نظراً عن قصدٍ اغماض اولندیغی تحت شبهه‌ده در حتی سرای همایون ارکاننك وقعه‌دن اول خبردار ایدوکلری بعض قرائن ایله استدلال اولنمشدر .

سلطان مصطفانك تکرار سلطنتی زبانزد اشقیا و سرای همایونه هجوملری دخی بونی مؤید اولدیغندن چهارشنبه کیجه‌سی شربت شهادت اشراب اولندی . پادشاه مشارالیه غایت ساده‌دل ومیوهٔ نارسیدهٔ سلطنتی اله کچورمك ایچون ایقاظ فتنه‌یه متجاسر اولوب دولت علیه‌نك انواع فلاکت وضایعاتنه سبب اولمسیله برابر هم سلطان سلیمك وهمده کندوسنك اتلافنه بادی اولدی . بیك یوز طقسان اوچ سنه‌سنده متولد وایکی‌یوز یکرمی ایکی سنه‌سنده جالس اورنك عثمانی اولوب اون درت ماه مرورنده مخلوع واوچ آی یکرمی کون صکره شهیداولمشدر. اختلالك ختام بولدیغی جمعه کیجه‌سی پدرلری یانه‌دفن اولنمشدر.

فرداسی چهارشنبه کونی فتنهٔ باغیه ینه سرای همایونه مهاجمه نمای ورود اولدیغندن سالف‌الذکر سلیمان اغا اوچ درت بیك عسکر ایله اخراج وخونریزانه چنکه شروع اولنمغله درت بش بیك قدر شقی رهرو وادیٔ عدم اولوب دونمای همایوندن دخی مجمع امرای یکیچریان اولان اغا قپوسنه کله انداختنه مباشرت قلنه‌جغنه مبنی طائفهٔ باغیه‌نك بنیان ثباتلری متزلزل اوله‌رق اقدمجه اغا قپوسنه احضار ایلدکلری قاضیعسکرلری عفو جرایم رجاسیله حضور همایونه کوندردیلر و فیما بعد مرکز اطاعتده قائم اولمق شرطیله عفو پادشاهی ارزان بیوریلوب طوپ وتفنك منقطع اولدی . بو وجهله ایش بیتدی ظن اولنور ایکن ایرتسی پنجشنبه کونی صنادید یکیچریاندن قادیره‌لی نامنده برکشتنی علی الصباح غلطه طرفلرنده علم افراز طغیان اولوب خوف قهر سلطانی ایله دونکی کون هر بری بر یرده اختفا ایدن اشقیا اجتماع ایدرك درحال طوپخانه وترسانه‌یی ضبط و طوپخانه‌نك قزغانلرینی میدان لحمه ایصال ایلکله آتش فتنه یکی باشدن علو افشان اولدی. ایکی کوندنبرو وقوعبولان مقاتلاتده مومی‌الیه سلیمان اغا وبعض ضابطان و التی یوز قدر سکبان مقتول اولوب اشقیا ایسه سرای همایونك صولرینی کسمك و آیاصوفیه مناره‌لرندن درون سرایه قورشون آتمق درجه‌لرنده ادبسزلکه جرأت ایتملریله و سبکمغزان اهالی جانبندن قولاً

وفعلاً طائفۀ باغيه‌يه معاونت وحتى سراى پادشاهى آشجى وقپوجيلرى مثللو بعض خائنلر بيله عساكر منتظمه‌يه اظهار خصومت ايتمكده بولنملريله آرتق اميد غلبه برطرف اولديغندن قاضى‌پاشا و رامز پاشا وترسانه‌امينى موره‌لى على‌افندى فراره مجبور اولديلر بعده چرخه‌جه على پاشا وقاضى‌عسكرلر مجمع اشقيايه كونديريلوب طول ودراز محاوراتدن صكره سكبان اوجاغى لغو اولنمق اوزره‌سدباب فتنه اولندى وايرتسى جمعه كونى يكيچريلر سليميه ولوند چفتلكى قشله‌لرينى احراق واللرينه كچن عساكر منتظمه ضابطان ونفراتنى اعدام وافنا ايله تتميم شقاق ايلديلر .

اشقيانك طعن انداز اوله كلدكلرى شيخ‌الاسلام عرب زاده افندى عيدشريفك اوچنجى كونى عزل‌ودرى‌زاده عبداه افندى نصب‌اولنوب بدايت وقعه‌ده چاوش‌باشيلقدن قائمقاملغه انتخاب اولنان محسن پاشا دخى صدرصدارته اعتلا ايلدى رؤساى اشقيادن قانديره‌لى محمد چكدير كوندروب بروسه‌ده اقامته مأمور اولان قپودان سابق سيدى على پاشايى كتورتمش اولمسيله طلب اشقيا ايله مقام قپودانى‌يه اصعاد اولندى قاضى‌پاشا مملكتى اولان علائيه‌يه واصل اولمش ايسه‌ده يكيچريلرك ابرام والحاحلريله صادر اولان فرمانلر موجبنجه تكه‌لى‌اوغلى محمداغا هجوم ايدوب سلح سنۀ مزبوره‌ده اعدام ايلدى بهيج‌افندى وموره‌لى على‌افندى دخى دانه‌دام فريب‌ايله ميدانه چيقاريلوب سنۀ آتيه اوائلنده ازاله اولنديلر رامز پاشا روسجغه مواصلت ايدوب لكن سالف‌الذكر قانديره‌لى محمده ميرميرانلق توجيهيله تعقيبنه كوندرلمش وسلستره واليسى خسروپاشادخى روسجق‌اوزرينه مأمور ايدلمش اولديغندن بالضروره قارشويه كچوب روسيه‌لولره‌التجا ايلدى ودرت‌بش‌سنه اوراده آرام ايلدكدنصكره بعد المصالحه بلغراد محافظلغى‌ناميله اغفال وجلب اولنه‌رق يركويده اعدام قلندى .

انكلتره ايله تجديد مصالحه اولنديغى

دولت عليه فرانسه خاطرى ايچون روسيه‌يه وانكلتره‌لولر روسيه خاطرى‌ايچون‌دولت عليه‌يه اعلان‌حرب‌ايلمش اولدقلرى حالده فرانسه وروسيه دولتلرى عقدمصالحه وتنظيم اتفاق‌ايلمش اولدقلرندن سلطنت سنيه‌ايله انكلتره‌لودخى تجديد مصالحه‌يه عرض‌خواهش ايتدكلرى جهتله بالمخابره طرف دولت‌عليه‌دن مرخص‌تعين‌اولنان وحيدافندى‌ايله‌انكلتره مرخصلرى چناق‌قلعه‌سنده اجتماع ايتمشلرايدى.افندئ مشاراليه اصحاب‌درايت ومكانتدن برذات اولمغله يك كوزل برمعاهده عقد وتنظيم ايتمكله سلطنت سنيه‌يى برغائلۀ هائله‌دن تخليص ايلدى معاهدۀ مذكوره ايكى يوز يكرمى سنه‌سى ذى‌القعده‌سنك اون طقوزى

تاريخيله مورخ ومحافظهٔ حقوق دولت‌عليه‌یی متضمن اولوب عهدنامه مجموعه‌سنده مسطور اولمغله عيناً درجنه تصدی اولنمدی

تجدد سفر روسيه

سلطان سليم مرحومی درلودرلو مواعيد دلفريب ايله اغفال ايدرك روسيه‌لويه اعلان حرب درجه‌سنه قدر كتورمش اولان فرانسه ايمپراطوری پوناپارته يتلسيتده روسيه ايمپراطوريله عقد مصافات ايلدكده دولت‌عليه‌نك دخی روسيه‌لوايله متاركه ومتعاقباً معاهده ايلرينی شرط ايلديكنه مبنی روسيه‌نك ضبطنه كچمش اولان قلاع وممالك دولت‌عليه وبوزجه اطه محاربه‌سنده ضبط اولنان قاليون عقب متاركه‌ده جانب سلطنت سنيه‌يه تسليم قلنمق شرائط اساسيه‌سی ايله ايكی يوز يكرمی اوچ سنه‌سی جماذی‌الاخره‌سنك يكرمنجی كونی عقد متاركه قلنمش ومذاكرهٔ مواد صلحيه پارسده اجرا اولنمق اوزره اوراده بولنسان دولت عليه سفيری محب افندی‌يه مرخصلق فرمانی كوندرلمشيدی . مؤخراً روسيه وفرانسه ايمپراطورلری ارفورتده ملاقات ايدرك بينلرنده منعقد اولان مصالحه مرتبهٔ اتفاقه ايصال اولنمغله وباخصوص فرانسه ايمپراطوری سلطان سليمك خلعيله دولت عليه‌نك برخيلی وقتدنبرو چاليشديغی تنظيمات عسكريه وملكيه‌سی برآنده محو وهبا اولديغنی مشاهده ايله اصلاح احوال دولتدن بالكليه مأيوس اولمغله ممالك دولت عليه‌نك تقسيمی مذاكره‌سيله مسقوولرك حريص ومنهمك اولدقلری نقطه‌دن ارائهٔ دانهٔ فريب ايدرك روسيه ايمپراطورينك شهباز فؤادينی شكار ايلدی . لكن بوصورت يكده قولای اوليه‌جغندن بشقه استانبولك مسقولر النه كچمسی بروجهله تجويز اولنور موادن اولمديغندن نهايت شمديلك افلاق وبغدانك تملكيله روسيه ايمپراطورينی ارضا ايده‌بيلدی . بناءً عليه مذاكرهٔ صلحيه‌يه مباشرت اولنمق ايچون محب افندی طرفندن فرانسه خارجيه نظارتنه افاده واستعجال اولندقجه كاه پترسبورغدن ايلچی كله‌جك دنيلوب وكاه سلطان سليمك شهادتندن ناشی عرض انفعال ايديلوب بويله‌جه برخيلی زمان امرار اولندقدن صكره بالآخره مسقولولر افلاق وبغدانی ترك ايتميور ومقدما عقد اولنان متاركه شروطنه روسيه ايمپراطورينك مساعده‌سی استحصال اولنه‌ميور ديه‌رك وتوسطدن دخی اعراض ايديله‌رك عادتا محب افندی‌يی استثقال ايلديلر بوحالك ظهورنده آرتق دولت عليه‌نك طوغريدن طوغری‌يه مسقولو ايله مخابره ايلمسی لازم كلمكله علمدار مصطفی پاشا صدارتنده بكرشده بولنسان روسيه فلد مارشالنه مكتوب يازيلوب جواب موافق النديغندن بعدالوقعه رئيس غالب افندی وحرمين پايه‌لولرندن محمد رضا افندی وبكلكجی

عزت بك مرخصی اول وثانی وثالث انتخاب اولنوب یکرمی اوچ سنه‌سی شـوالنده
اعزام قلندیلر غرائبدندرکه فرانسه ایمپراطوری سلطنت سنیه‌یی روسیه وانکلتره کبی
ایکی دولت عظیمه ایله بوزشدیردقدنصکره اورته‌ده براقیویرمش وبوکره دخی واقع اولان
بیوفالغی دولت علیه‌یه داغ بربالای داغ اولمشیکن ایکی سنه‌یه وارمقسزین روسیه وفرانسه دولتلری
بیننده اولان مصافت واتفاق مبدل خصومت وشقاق اولمقله بوناپارته دولت علیه‌یی یکی باشدن
اغفاله چالشدی ایسه‌ده دولت علیه اوچنجی دفعه اوله‌رق الدانمقدن اجتناب وکندوسندن
اوکرندیکی لسان دیپلوماسی ایله کچشدیروب نهایت روسیه‌لو ایله فرانسه‌لونك کرماکرم حرب
وقتال اولدیغی اوانده مسقولر ایله عقدمصالحه ایلمشدر حتی بعض فرانسز تاریخلری بوناپارتك
خطیئاتنی تعداد ایتدکلری صره‌ده دولت علیه‌یی نظر اتفاقدن براقمسی سببیله مسقولولر
فرانسزلرك هجومنی مشاهده ایتدکلرندن درحال سلطنت سنیه ایله عقدمصالحه ایدرك طونه
سواحلنده بولنان یوزاللی بیکه قریب عسکرلرینی جلب وفرانسه علیهنده اعماله مقتدر
اولدیلر دیو بوناپارته‌یه طعن انداز اولمشلردر. علمدار پاشاوقعه‌سنده صدراعظم نصب اولنان
محسن پاشانك عدم اقتدارندن وسیدی علی پاشانك زوربالر التزامیله قپودانلق مقامنه اصعاد
قلنمش اولمسندن ناشی یکرمی اوچ سنه‌سی ذی القعده‌سنك اونجی کونی محسن پاشا ویکرمی
درت سنه‌سی صفرینك دردنجی کونی سیدی علی پاشا عزل اولنوب مهر صدارت حلب
والیسی صدراسبق یوسف پاشایه ارسال وچرخه‌جی علی پاشا قائممقاملق ومؤخراً قپودانلق
ایله اجلال قلندی وصدر جدید دخی ربیع الاولك طقوزنجی کونی درسعاته واصل اولدی
اسماعیل ویرکوی وابرائیل قلعه‌لرینه هجوم ایدن مسقوفرقه‌لری مدافعه اولنمقده ایسه‌ده
دشمنك طونه‌نك بوطرفنه کچمك صددنده اولدیغی محقق اولمغله صدراعظم سردارا کرم
نصب اوله‌رق سنجاق شریفی مستصحباً موقع حربه عزیمتی قرار کیر اولدیغندن یکرمی
درت سنه‌سی جماذی الاولیسنده قاعدهٔ قدیمهٔ دولت علیه وجهله صدرمشارالیه اردوی همایونله
حرکت وشمنی‌یه مواصلت ایلدی .

یکرمی درت سنه‌سی محارباتی

روسیه‌لینك بیوك اردوسی دوبریجه‌یه کچدکدن صکره ایکی‌یه منقسم اولوب برفرقه‌سی
وارنه ودیکرفرقه‌سی شمنیده بولنان اردوی همایون اوزرینه صولت ایلدی ویك فدا کارانه
جنکه کیرشدی عساکر اسلامیه دخی امر مدافعه‌ده دلیرانه حرکت وتدمیر دشمنده ابراز

شجاعت ايتلريله مسقولو خليجه تلفاته دوچار اولدقلريني مشاهده و برايشه مقتدر اولهميه جقلريني استدلال ايدرك عودته مضطر اولدقلري مثللو دونمـاي همايونك وارنه يه وصولي جهتله اوراده بولنان دشمن فرقه لري دخي كايندني تضييق اولنديغندن انلر دخي رجعت قهقري يه مجبور اولديلر بناءً عليه اردوي همايون روسچغه سـوق اولنوب بركويه كچمك وبكرشه طوغري حركتله طونه نك بوطرفنده بولنان دشمني عودته اجبار ايلمك خصوصنه قرار ويرلمشيكن طونه سرعسكري خسرو پاشا رصوانده بر فرقه روسيه عسكريله محاربه ايدرك منهزم اولمغله ومسـقوبيوك قوماندانی كافهٔ جيوش متفرقه سني جمع ايدرك التمشبيك قدر عسكر ايله سلستره يي محاصره ايلكله بالضروره بكرش اوزرينه مصمم اولان حركت ترك و شجعان غزاتدن پهلوان ابراهيم اغا و بوشناق اغا وفوج فوج كلكده اولان دره بكلري واعيانلر سـلستره طرفنه اعزام اولنوب وصـدراعظم دخي اردوي همايوني روسچقده براغوب عساكر منتخبه ايله بالذات عازم سمت غزا اولدي .

روسيه لولر سلستره پيشكاهنده انشا ايلدكلري استحكاملرنده جزئي عسكر تدارك ايدرك قوهٔ كليه ايله سلستره نك ايكي ساعت بعدنده جنود اسلاميه يي قارشولديلر ورمضان شريفك اون بشنجي كوني حربه مباشرت اولندی سكز طقوز ساعت آتش جنك وقتال كرما كرم اشتعال واحشامه قريب تپه دلنلي علي پاشازاده مختار پاشانك ارنبوددلاورلريله امداده يتشمسی دشمنك باعث انهزامی اولوب سالف الذكر استحكاماتده دخي پايدار اولهميه رق دوبريجه يه طوغري فرار ايلديلر بومحاربه ده اون بيكدن متجاوز روسـيه لولر تلف اولديغي مرتبهٔ تحققه واصل اولمشدر . بعده صدراعظم سلستره صحراسنه اردو قوروب مشاراليه پهلوان ابراهيم اغايه وزارت توجيه وسائر غزات موحديني عطاياي مناسـبه ايله تلطيف ايلدي . روسيه لولر پاره لولريني ومهمات واغرلقلريني وعسكرلرينك چوغني قلاص طرفنه كچيروب بروده برقاچ استحكام ايچنده برمقدار عسكر براغوب حال تدافعي يه كيرمش اولدقلرندن وموسم شتا دخي دخول ايلديكندن صدراعظم شوال ايچنده واقع قاسمك اون التيسـنده اردوي همايوني مشتاي شمني يه ايصال ايلدي .

بوسـنه طونه نك بروجهتنده اكرچه خيليجه موفقيت ظهوره كلدي لكن التي يدی آيدنبرو محصور اولان اسماعيل وابرائيل قلعه لرينه معاونته امكان بولنه مامش اولديغندن مذكور قلعه لرك كرفتار ايادئ اعدا اولديغي خبري اردوي همايونك مشتايه دخولندنصكره جه واصل اولمغله موجب تزايد اكدار وآلام اولدي .

ارضروم واليسي وشرق سرعسكري اولان فرهاد پاشا وطربزون واليسي وچركستان

سواحلی سرعسکری شریف پاشا وچلدیر والیسی سلیم پاشا اولحوالی خاندان قدیملرندن وذاتاً یکدیکریله منافس اولدقلرندن هنکام سفرده اولسون اتحادایلملری فریضهٔ ذمتلری ایکن بالعکس تشدید خصومت ایلملریله بونلرك اتفاقسزلغی اولحوالیده برایش کوریله‌مامسنی وفاش قلعه‌سنك روسیه‌لو النه‌کچمسنی موجب اولمغله‌جمله‌سی عزل وتنکیل‌اولنوب سنهٔ آتیه ایچون شمدیدن ولاة‌وعسکر ترتیبنه مباشرت اولندی .

یکرمی بش‌سنه‌سی وقوعات حربیه‌سی

یوقاریده‌بیان اولندیغی اوزره روسیه وفرانسه ایمپراطورلری بیننده عقد اولنان مقاوله‌نامه حکمنجه دولت علیه‌یی افلاق وبغدان قطعه‌لرینی ترکه اجبار ایتمك ایچون مسقولولر کمال کرمی وشدتله جنکه میاشرت ایدوب اکرچه اسماعیل وابرائیل قلعه‌لرینی ضبط ایده‌بیلمشلرایسه‌ده شمنی وسلستره محاربه‌لرنده منهزم اولدقلرندن وسلطنت سنیه بلافتور مدافعه‌یه دوام ایتمکده بولندیغندن ایکی‌یوز یکرمی‌بش‌سنه‌سی اول‌بهارنده‌روسیه‌لو تکرار تدارکات جسیمه ایله دوبریجه‌ده اجتماع ایدوب وارنه وسلستره وشمنی وینکبولی اوزرلرینه درت قول عسکر ترتیب ایدرك هجوم واقتحامه مبادرت ایلدیلر وارنه‌یی محاصره ایدن فرقه دونمای همایونك اورایه وصولیله عودته مجبور وشمنی اوزرینه کلان فلدمارشال اردوسی‌دخی بش‌اون‌کون محاربه ایتدکدنصکره تلفات کلیه‌یه کرفتار اوله‌رق رجعته مضطراولدی ایسه‌ده دوبریجه جوارلرنده بولنان بابا پاشا وجرخه‌جی‌سروری پاشا وقوشانجه خلیل پاشا مفرزه‌لرینه غلبه‌ایدوب باباپاشا ایله‌سروری پاشایی اسیر وخلیل‌پاشایی شهید ایلدیلر وبالآخره سلستره‌وروسجق قلعه‌لرینی‌ضبطه ظفریاب اولدیلرنیکبولی‌اوزرینه سوق ایلدکلری فرقه اوجهتدن بالقانلره طوغری ایلرولملك وممکن اولورسه تجاوزایدرك دولت علیه‌یی تهدید ایتمك مقصدینه مبنی اولوب کرچه لوفچه‌یه‌قدر تسخیر ایلمشلرایسه‌ده مدافعات شدیده ثمره‌سیله اضمحلال درجه‌لرینه قریب تلفاته کرفتار اولدقلرندن‌لوفچه‌ده پایدار اوله‌میوب طونه ساحلنه عودته مجبور اولدیلر بوسنه‌نك ایام صیفی محاربات‌مذکوره ایله مرور ایدوب انجق روسیه‌لولر اللی‌بیکدن متجاوز عساکر معلمه ضایع ایتملریله قوتلری خیلیجه تدنی ایلدی .

صدارت لاز احمدپاشا

صدراعظم‌یوسف ضیاپاشا عصرسلیم خانیده نظام جدیدمرتبلرندن اولمغله یکیچریلرك

منفوری اولوب کندوسی دخی بونی اندیشه ایدینه‌رك بغاة یکیچریانك تلطیف واستمالتلرینه مکب وساعی وبوجهتله اردوی همایونده طائفهٔ مرقومه‌نك متجاسر اولدقلری سیئاتنه اغماض عین ایله تربیه‌لرندن متحاشی اولمق تهمتیله عزل وتبدیلی نزد پادشاهیده قرارگیر اولمش واولوقتی ادراك ایدن بعض ارباب وقوفدن استماع اولندیغنه کوره تزیید وقع وحیثیتی ضمننده خانلق پایه‌سی طلبنه متجاسر اولمسی اغبرار طبع ملوکانه‌یی استلزام ایلمش ایدوکنه مبنی ایکی یوزیکرمی التی سنه‌سی ربیع الاولنده عزلی واقع اولدی ومقام صدارته علمدار پاشا جانشیننده ارباب حرب وضربدن بریسی آرانلدیغندن ابرائیل ناظری لازاحمداغا بومثللولرك مرجحی کورنمکله خدمت صدارت وسرداری مخول عهدهٔ اشتهاری قلندی یوسف ضیاپاشا صاحب معارف وفن تاریخه واقف برذات اولدیغی حالده خانلق پایه‌سی طلبی کبی معناسز وطبع ملوکه کران کله‌جکی شبهه‌سز اولان برشیئه تصدیسی عقله ناملایم ایسه‌ده پك زیاده زیب وزینته ودارات وحشمته مائل اولمسنه نظراً بلکه بویله برامر نامعقوله جرأت ایتمشدر چونکه صدرمشارالیه اردوی همایون ایله داودپاشا صحراسنده اقامت اوزره بولندیغی حالده شیخ الاسلام دری زاده عبداه افندی مکتوبجیسنی استفسارخاطر ضمننده ارسال ایلدکده لوازم تکریماتی بعدالایفا خزینه‌دارینی چاغروب مکتوبجی افندی اوغلمزه دائرهٔ خیاممزی سیرایتدیردیو امرایتمکله اوطاغ وتیاق چادرلری تماشا اولنورایکن بریسینك کمش آویزه‌سی ناقص اولدیغندن خزینه‌دار اغا بورایه مقتضی اولان آویزه‌دردست اعمالدر دیدکدنصکره لاجل التنفس خزینه‌دار اغانك چادرینه واردیغی متعاقب قیوجی باشی‌یه عتاب وآل عثمان اردوسنك برهفته‌دنبرو تأخر عزیمتنه سبب اولدیغی بیان ایله آویزه‌نك سرعت تنظیمی تنبیه ایلمش اولدیغی مکتوبجیٔ مومی الیهك اوغلی موالیدن عزیز افندی مرحوم نقل ایدر ایدی .

یکرمی التی سنه‌سی محارباتی

اول بهارك حلولیله عساکر عثمانیه فوج فوج اردوی همایونه وارد اولمقده اولدیغندن صدرجدید روسجغك استردادینی تصمیم ایدرك ایکی یوزیکرمی التی سنه‌سی جماذی الاخره‌سنك التنجی کونی شمنیدن حرکت وروسجق اوزرینه صولت ایلدی .

مسقولولرك مدافعه قصدیله کوندردکلری قوهٔ مفرزه منهزم اولمغله وروسیه دولتیله فرانسه دولتی بیننده محاربه وقوعی مرتبهٔ تحققه وصول بولمغله مسقولولر(له) حدودینه عساکر

كليه سوقنه مجبور وبوجهتله كچن سنه طونه سواحلنده واقع اولان ضايعات كليهٔ عسكريه لرينی
اكماله غير مقتدر ايدوكلريته مبنی هجوم اسلاميانه تاب آور مقاومت اوله میوب ماه مزبورك
اون سكز نجی كونی روسجقی ترك ايلدكلرندن جيوش موحدين قلعه يه داخل اولدی .

اشبو روسجق مظفريتی اوزرينه سلستره ودوبريجه طرفلرنده بولنان مسقوفرقه لرينك
طرد وتنكيلی متصور ايسه ده طرف همايوندن طونه نك قارشو طرفنه كچلمسی وبكرشه
طوغری حركت اولنمسی امر بيورلديغندن ودين واليسی ادريس پاشا وسيروزی اسماعيل
بك قلفاته امرار اولنوب صدر اعظم دخی اون بيك قدر منتخب عسكر ايله خلال رمضانده
يركوی جانبنه مرور ايلدی . رروسيه لولر ايكی ساعت قدر كيرويه چكيلوب استحكام آلتنه
كيرديكی مثللو صدر اعظم دخی استحكام انشاسيله مشغول اولدی . بعض اركان دولت
مادام كه طونه عبور اولنمشدر باری بلا توقف ايلرويه كيديلور ايسه خصمك ضعف حالی
مشهود اولمسيله بلكه برايش كوريلور ديو صدر مشار اليهی تشجيع ايلديلر ايسه ده كاركير
اولمدی . رمضانك اواخرنده روسيه لولر روسجغك برقاچ ساعت آشاغيسندن اوچ بش
بيك عسكر امرار وروسجق خارجنده بولنان تپه دلنلی زاده ولی پاشا اردوسنی باصوب
تارومار ايلكله وزير كتخداسی غالب افندی ايله برابر قالان كتبه وخدمه واصناف مثللو
درندی جمعيت بربرينی باصه رق درون قلعه يه جان آتديلر . روسيه لولر دخی محاصره
صورتنده ساحللری احاطه ايلكله صدر اعظم اردوسی مبتلای اضطراب اولدی . زيرا
ذخاير ومهماتلری منقطع اولدقدن بشقه پك احتياطسز كچلمش و حتی لزومی مقدار
مراكب بحريه بيله استحضار قلنمامش ايدی . صدر مشار اليه هزار مشقتله روسجغه
عودت ايده بيلوب قسم اعظمی حال محبوسيتده قالديلر . بواوانده ايسه فرانسه ايمپراطوری
بوناپارت روسيه ممالكنه هجوم ايتمك اوزره اولديغندن روسيه ليلر عقد صلحه خواهشكر
اولملريله بالمخابره وزير كتخداسی غالب افندی مذاكرهٔ صلحيه ضمننده بكرشه كوندرلدی .
آنجق مسقولولر عساكر اسلاميه نك عودتنه رخصت ويرميوب فقط ذخيره اعطا ايدرلردی
بوحال ايله براز زمان دها مرور وموسم شتا حلول ايدوب چادرلرده آرام ممكن اولمديغندن
مسقولولر عساكر اسلاميه نك سلاحلرينی آلوب مسافرةً افلاق كويلرينه تقسيم ايلديلر .

مصالحهٔ روسيه

بوندن اول وقوعبولان مكالمه لرده مسقولولر افلاق وبغدان ممالكنی وفاش نهرينه قدر
چركستانی تماماً طلب ايده كلدكلرندن بشقه صربلولره دخی بيوك امتيازلر ايسترلردی .

شمدی ایسه فرانسه‌لو ایله منتهیٔ حرب اولدقلرندن هر نصل اولور ایسه دولت علیه ایله عقدصلحه مجبور ایدوکلرینه مبنی پروت نهرندن حدود قطع اولنه‌رق خوتین وبندروکیلی و آق کرمان واسماعیل قلعه‌لرینك تملکیله اکتفا وصربلولری دولت علیه‌نك آغوش مرحمت وعاطفتنه تسلیم ایلدیلر . روش‌حاله باقیلنجه اکرهزیمت مزبوره واقع اولمیوب دولت‌علیه اظهار ثبات ایده‌بیلسه حدود سابقه اوزره عقدصلح میسر اوله‌جغی امید اولنور ایدی . اولبابده بکرش عهد نامه‌سی نامیله مشتهر اولان وایکی یوز یکرمی یدی سنه‌سی جماذی‌الآخره غره‌سی تاریخیله مورخ بولنان صلحنامه رسالهٔ عهدیه‌ده مندرجدر .

احوال صرب

ویانه انهزامندن‌صکره نمچه‌لولر بلغراد ونیشه قدر تجاوز واستیلا ایلدکلری هنکامده صرب رعایاسی تحصیل استقلال سوداسنه دوشوب علم افرازعصیان اولمشلر ایسه ده بیك یوز ایکی تاریخنده کوپریلی زاده صدر شهید فاضل مصطفی پاشا صربستان قلعه‌لرینی نمچه‌لولرك آیادیٔ تغلبلرندن‌تخلیص وعصاة صربیه‌یی تازیانهٔ شمشیرایله تأدیب ایلمشیدی .

اوتوز سنه صکره بلغراد وسائر قلاع صربیه تکرار نمچه‌لولرك کرفتار استیلاسی اوله‌رق یکرمی سنه قدر زیر اداره‌لرنده قالدقدنصکره ینه جانب دولت علیه‌دن استرداد اولندی وصربلولرك آرزولری استقلاله دسترس اولمق مرکزنده اولمسیله نمچه‌لرك اداره‌لرندن دخی چندان محظوظ اوله‌مدیلر . سالف البیان عصیان واستیلالر سببیله قرای صربستانده اولان اسلام طاغیلوب بعد ازین دخی امنیت کامله حاصل اوله‌مدیغندن اهالیٔ اسلامیه بلغراد وسمندره وبوکردلنی وفتح‌الاسلام واوزونجه وصوقل کبی صربستانده واقع قلعه‌لرده تمکن ایتمکله نوعما صربیه اراضیسی اسلامدن تخلیه اولنمشیدی . بوندن صکره اجانبك القای مفاسدیله کوندن کونه فك رقهٔ تبعیت هواسی ذهنلرنده تزاید وتقرر ایدوب سلطنت‌سنیه دخی بوحاله مطلع‌اولمش وحتی ایکی یوز ایکی سفرنده اردوی همایونك روسیه و آوستریا دولتلرندن قنغیسی اوزرینه سوق اولنوب دیکرینه سرعسکر کوندرلمسی تذکر اولندیغی اثناده صربستانك ملحوظ اولان عصیان وطغیانی در پیش نظر مطالعه قانه‌رق موکب صدر اعظمینك ودین جانبنه سوقی مقتضی کورلمشیدی . عصرسلیم ثانیده روم ایلینك هرجهتی برر متغلبه النده اولدیغی‌مثللو بلغرادده دخی قلعه یماقلرندن یعنی مستحفظ یکیچریلرندن جزایر غرب اوجاغی‌طرزنده دایلر تغلب ایدرك صربیه رعایاسی حقنده انواع مظالم وتعدیاته قویلدیلر وایکی یوز اون التی تاریخنده والی

بولنان مصطفى پاشـايى دخى اعدام ايلديلر . بناءً عليه صربستان رعاياسى روسيه‌لولردن كوردكلرى تشويقات ودايبلردن مشاهده ايلدكلرى تعديات اوزرينه ايكى يوز اون سكز سنه‌سنده زروهٔ عصيانه عروج ايدوب قره يوركى نامنده بر كمنزى يعنى كوى كهياسنى عموم قوماندانى انتخاب ايلديلر . دايبلر بو وجهله ايشك فنالشـديغنى كوردكلرنده كرك جانب دولت عليه‌دن وكرك بوسـنه وودين جهتلرندن استمداد وبلغراد الدن كيديور ديو فرياد ايتمشلر ايسه‌ده نظر دولتده متهم اولدقلرينـه وقره يوركى دخى صرب رعاياسى دولت عليه‌يه عاصى اولميوب دايبلرك مظـالمنه طاقت كتوره مدكلرندن بالضروره انلرك عليهنه قيام ايلمش اولدقلرينى بيان ايله بوسنه و ودين واليلرينى اغفال ايده‌كلديكنه بناءً كرك جانب دولت عليه‌دن و كرك ولاة مزبوره طرفندن كما ينبغى معـاونت وامداد اولنمامغله صربستان قلاعنده‌بولنان اهالىٔ اسلاميه محصورحكمنده قالديلر . يكرمى تاريخنده بلغراد محافظلغى سليمان‌پاشايه توجيه اولنوب فقط‌صربستان طريقلرى اهل‌اسلامه مسدود اولديغندن نيجه ممالكندن مروراله بلغرادك قارشوسنده واقع زمونه كلدى . اول آرالق بوسنه واليسنك ايكى اوچ بيك آتلو ايله بلغراد امدادينه كوندرديكى قوشانجه‌لى خليل‌اغا حملهٔ صف شكنانه ايله بلغراده واصل وبغتةً قلعه‌يه داخل اولوب اهـالينك اكثريسى دايبلودن بيزار اولدقلرندن خليل اغايه عرض مطاوعت ايلملريله سليمان پاشا دخى درحال بلغراده مرور ورئيس بغاة اولان درت نفر دايى‌يى اعدام ايلدكدن صكره قره يوركى‌يه خبر ارسال وسبب‌فتن اولان دايبلرك ازاله‌سى جهتيله بعدازين اهالىٔ صربيه مظهرعدالت دولت اوله‌جغندن ترك سلاح ايله يرلى يرينه طاغلملرى بيان اولندقده ترك سلاح ايتمك شويله طورسون بر درجه دها قلعه‌ده تقرب ايله دائرهٔ محاصره‌يى تضييق ايلديلر . نهايت ايكى يوز يكرمى بر سنه‌سى عيد اضحى كيجه‌سى بغتةً وبلغرادلى راشد پاشا تاريخى قولنجه واروش قپوسى محافظى بولنان عزيز بك نامنده بر خائنى بيك مجار التونى اعطاسيله اطماع‌ايدرك‌واروشه مستولى‌اولملريله قره‌يوركى قلعه‌ده‌بولنان محافظ‌سليمان‌پاشا وقوشانجه‌لى خليل اغايه خبر كوندروب دولت عليه بلغرادك محـافظه‌سنى بزه حـواله ايلدى چيقوب كيتسونلر ديو تكليف تخليه وتسليم ايلدى . بلغراد اوچ درت سنه‌دنبرو محصور حالنده اولوب بوكره واروش دخى‌الدن كيتمش اولديغندن بلا زادوذخيره درون قلعه‌ده اوتورمق تحت امكانده اولديغنه‌مبنى خليل‌اغا كندى عسكرينى واهاليدن برمقدار كسانى استصحاب ايدوب بر تقريب ايله نهراً سمت سلامته واصل اولمش ايسه‌ده محافظ پاشا وسالف‌الذكر عزيز بك نيشه كيتمك اوزره بلغراددن سـكز اون ساعت مفارقت ايلدكلرنده صرپلولر

باصوب جمله‌سنی اتلاف واهالیٔ قلعه حقنده دخی انواع مظالم ایله قتل عام قاعده‌سنی اجرا ایلدیلر بو وجهله بلغراد الدن کیتدکدنصکره صو قولدن ماعدا قلعه‌لر پایدار اوله‌میوب جمله‌سی عصاة صربیه ید تغلبنه کچدی متعاقباً روسیه سفری ظهور ایتمکله دولت علیه بونکله مشغول ایکن بوسنه و ودین وصوفیه طرفلرندن عساکر کلیه تعیین اولنوب عصاة صربیه‌نك تأدیبیله اوغراشیلوردی . صرب قومی بدویت وجفا کشلکله مألوف وبش اون سنه‌دنبرو کرك کندیلرینك ممارسه‌سی وکرك مسقولرك تعلیمیله قواعدحربیه‌یه ذی‌وقوف اولدقلرندن بك کلیتلو تلفات وضایعاته مبتلا اولدقلری حالده شدائد مقاتله‌یه تحمل ایدرك اصلا فتور کتورمدکلرینه وطاغلر باشنده تحصن ایده‌کلدکلرینه بناءً استیصاللری ممکن اوله‌مامشیدی . روسیه محاربه‌سی ختام پذیر اولدقدن صکره ایکی یوز یکرمی یدی‌سنه‌سی رمضاننده صدراعظم لاز احمدپاشا معزول وصوفیه سرعسکری خورشیدپاشا مقام‌صدارته موصول اولوب اردوی همایونی ادرنه‌یه‌کتوردی واغرانمی استانبوله کوندردی مسقولولر حسب‌المصالحه صربلولره آچیقدن معاونت فعلیه ایده‌مامکده‌ایسه‌لرده تشجیعات وترغیباتدن واعمال‌شدت اولنمامسی ایچون دولت‌علیه‌یی تعجیزاتدن خالی اولمدقلرندن صرب رؤساسی بکرش عهدنامه‌سنده مسطور اولان مساعداته قناعت ایتمیوب استقلاله قریب امتیاز طلبنه جرأت وحرکات عصیانیه‌یه مداومت ایلدیلر . بناءً علیه صدر مشارالیه اوچ قول عسکر ترتیبیله اوزرلرینه هجوم و راست کلدیکی فرق عصاتی تدمیر وتنکیل ایلمکله ارتق‌مقاومته طاقتلری قالمدیغندن بالضروره استیمان وقلاع مغصوبه‌یی تسلیم ایله دائرهٔ اطاعته کیردیلر وسلاحلری دوشیریلوب قلعه‌لره وزرا وامرا ومستحفظین نصب واقامه اولنوب صدر اعظم دخی یکرمی طقوز سنه‌سی اوائلنده استانبوله واصل اولدی .

احوال حجازیه

جودت پاشا تاریخنده تفصیلاً بیان اولندیغی اوزره عصر عبدالحمیدخان اولده حادث اولان وهابی مذهبی جزیرةالعربده کوندن کونه توسع ایدوب بونلرك دفع‌شر وشورلری ایچون بغداد وشام والیلرینه مأموریت ویرلمش وبغداد طرفلرنده بالدفعات مقاتلات واقع اولمش ایسه‌ده دفع صائل صورتنه منحصر ومرکز اجتماع وهابیان اولان درعیه‌یه مواصلت غیرقابل اولمغله کیتدکجه اکثر قبائل مذهب مذکوره مائل ودرعیه‌ده مقیم‌اولان نجد شیخی سعودك اطاعتنه داخل اولمریله شیخ مزبور حرمین شریفینی تهدید ایتمکه باشلادی . اول اوانده سلطنت سنیه فرانسزلری مصردن چیقارمق تدارکاتیله مشغول

اولدیغندن وهابیلرك استیصاللرینه باقمغه وقتی یوغیدی . بناءً علیه اواخر سلطنت سلیم خانیده وهابی طائفه‌سی حرمین شریفینی ضبط ایلدی . متعاقباً روسیه سفری وتجدد سلطنت وقوعیله دولتك مشغولیتی تزاید ایدوب خصوصیله حرمین شریفینك تخلیصی مصردن اعمال قوته موقوف اولدیغی حالده سردار اکرم یوسف ضیا پاشانك مصرده براقدیغی اون بیك قدر ارنبود وروم ایلی عسکریله کوله‌من طائفه‌سی بیننده مقاتلات جریان ایتمکده ایدی . بمنه تعالی فصل مخصوصنده تفصیل اولنه‌جغی وجهله محمد علی پاشا مصر والیلکنده مستقر وکوله‌من بکلرینك استیصالیله استقلال و اقتداره نائل اولدقدن صکره ایکی یوز یکرمی التی تاریخنده اوغلی طوسون پاشایی عساکر کافیه ومهمات لازمه ایله ینبوعه ارسال ایدوب محاربات عدیده ایله حرمین شریفین تخلیص اولنمغله یکرمی سکز سنه‌سی اوائلنده اولا مدینهٔ منوره‌نك و مؤخراً مکهٔ مکرمه‌نك مفتاحلری والئ مشار الیهك انختار اغاسی لطیف آغا واوغلی اسماعیل پاشا واسطه‌لریله استانبوله واصل وعظیم آلای ایله خرقهٔسعادت دائره‌سنه داخل اولدی. احوال حجازیه‌نك اصلاحی وطائفهٔ وهابیه‌نك استیصالی ایچون والئ مشار الیهك بالذات جانب حجازه عزیمتی امرواراده بیورلدیغندن مشار الیه ایکی سنه قدر حرمین شریفین ده اقامت وشیخ وهابیان اولان سعودك کتخداسی عثمان طامی نام شخصی بالمحاربه اله کتیروب استانبوله ارسال ایلمکله الای کوشکی پیشکاهنده اعدام قلندی . بعده والئ مشار الیه اوغلی طوسون پاشایی بالاستصحاب مصره عودت ایتمسنی متعاقب طوسون پاشا مطعوناً مرتحل دار آخرت اولدیغندن منحل اولان جده والیلکی رتبهٔ وزارتله‌دیکر اوغلی ابراهیم پاشایه توجیه بیورلدی . مشار الیه برقاچ سنه دها وهابیلرك تعقیب واستیصالنه اقدام وبالاخره مرکز اجتماعلری اولان درعیه‌یی تسخیر وسعود ایله اوغلی عبداللهی اسیر ایدوب روضهٔ مطهره‌دن اختلاس ایلدکلری مجوهراتی استرداد ایلدیکندن جمله‌سی آستانهٔ علیه‌یه وارد اولدقده سعود وعونه‌سی قنطرهٔ سیفدن امرار ومجوهرات مذکوره بالتعمیر محل عالیسنه ارسال قلندی .

دره بکلرینك استیصاللری

سلطنت سنیه‌نك غائلهٔ سفریه‌سی برطرف اولدقدن صکره بروقتدنبری اناطولی وروم ایلینك هرطرفنده حادثات اولوب دره‌بکی واعیان تعبیر اولنان و اوامر دولت‌علیه‌یه کمایلیغی انقیاد ایلمیان اشخاصك رفع وازاله‌لرینه تشبث اولنوب بونلردن تکه‌لی اوغلی

وقلیونجی وطاغ دویرن اوغلی وسائر معلوم الاسامی اشخاص مأمور تنکیللری اولان وزرا وامرا معرفتلریله اعدام اولنوب سیروزلی یوسف بك وقره عثمان زاده وجبار زاده دره بکلرینك اصحاب قوت و سطوتندن اولملریله برابر مرکز اطاعتده قائم وسفرلرده خدمتله مسبوق اولملغله انلره تعرض اولنمدی .

احوال تپه دلنلی علی پاشا

یانیه والیسی تپه دلنلی علی پاشا ذاتاً ارنبودلق خاندانندن واصحاب درایت وشجاعتدن اولوب یالکز کندیسنك امارتی قرق سنه‌یه قریب ممتد اولمسندن ناشی یانیه‌ویکیشهر وسلانیك و مناستر سنجاقلرنده ایکی یوزدن متجاوز جسیم چفتلکلره مالك اولدیغندن ثروتی کوندن کونه متزاید وقوت ومهابتی مترقی اوله‌رق اوحوالیده علم افرازا ستقلال اولمش وروسیه و نمچه و فرانسه سفرلرنده خدمات مبروره اظهار ایلمش ایدوکنه بناءً اوغلی ولی پاشایه وزارت و دیکر اوغلی مختار پاشا وصالح پاشا وحفیدی محمد پاشایه میرمیرانلق احسان اولنوب موره والیلکی و جوارده اولان سنجاقلر مشار الیهمه توجیه اولنوردی . علی پاشانك افراد حقنده مظالم و تعدیاتی فوق‌الحد ایسه‌ده یوللر تنظیمی و زراعتك تکثیریله اوالحوالی‌یی اعمار ایتمك خصوصنده اولان اقدام و غیرتی غیر منکر اولوب حتی طوپجی نامیله سکز اون بیك قدر عساکر منتظمه ترتیب ایلدیکی حالده استانبولده یکیچریلر تعریض و شکایته اغاز ایلدکلرندن عساکر مرقومه‌یی قلعه‌لره تقسیم ایلمش ایدی .

اولویه متصرفی‌وزیر ابراهیم پاشا که علی‌پاشانك بیوك اوغلی‌ولی پاشانك قائن پدریدر علی‌پاشا عادت مألوفه‌سی اوزره اوورالرینی دخی حوضهٔ‌حکومته ادخال ایلمك ایچون یکرمی بش تاریخنده اهالی‌یی تحریك ایله ابراهیم پاشا اوزرینه غلو ایتدیروب اعانه صورتنده بر مقدار عسکر ارسالیله ابراهیم پاشایی تخلیص ویانیه‌یه جلب وحبس ایلدی . بوکیفیت سلطان محمود خان حضرتلرینك باعث غضب وانفعالی اولوب ابراهیم پاشانك تکراریرینه اقامه‌سی ایچون متعدد خط همایونلر کوندرلمشیکن برطاقم اعذار واهیه سردیله عدم مطاوعت اظهار وبالاخره روم‌ایلیده استخدام اولنمامق اوزره پاشای مشار الیهك تخلیهٔ سبیلی‌اشعار اولندقده بونده‌دخی مبادلاتسزلق ابراز ایلدیکندن تأدیب وتنکیلی‌لازمهٔ ذمت سلطنت اولوب فقط مستعد فساد اولان موره اهالیسی علی پاشانك هیبت و سطوتیله اجرای مافی‌الضمیره قادر اوله‌مدقلری معلوم اولدیغندن پك ایلرویه کیدلمیوب کاه تهدید

وكاه تلطيف ايله معامله اولنوردی. اول عصرده مستشار سلطنت ومؤتمن پادشاهی اولوب زمام اداره يد استقلالنده بولنان نشانجی حالت افندی علی پاشانك معتاد اوزره تقديم ايلديكی مبالغ وهدايايه عدم قناعتله مقطوعاً سنوی بيك كيسه طلب وعلی پاشا دخی بويله ويركوی معين كبی تقدمه اعطاسندن مجانبت ايلديكندن حالت افندی منفعل اولوب علی پاشانك قهر وازالهسنه نصب نفس اهتمام ايلدی . وقتاكه علی پاشانك كتخداسی اولان پاشو بك بعض اسباب ايله مشاراليهدن خوفه دوشوب فراراً استانبوله كلدی . علی پاشا بر ارنبود فداييسی ارسال ايدوب ميرمومیاليه سلطان بايزيد جوارنده ساكن اولديغی قوناغك پنجرهسنده اوطورر ايكن قورشون اتديرمش اولديغندن علی پاشانك دارسلطنت سنيهده بو وجهله فدائی استخدام ايلمسی كندوسندن بالكليه امنيت واعتمادی سلب ايلديكنه وبررجه مشروح حالت افندی دخی شرارهٔ فسادهمروحهجنبان اولديغنه مبنی علی پاشانك تنكيلنه قرار ويرلدی اشبو قورشون آتلق مادهسنی بعضلر حالت افنديك تصنيعاتنه حمل ايتمشلر ايسهده عقلاً ضعيف كورينور اولامرده علی پاشا واوغللرينك حوزهٔ حكومتلرينی يانيه سنجاغنه حصر والويهٔ سائرهدن كفيدله اورالرده اولان چفتلكاتنی سائراصحاب املاك كبی اداره ايتديرمسی امراولنوب علی پاشا عفوجرايم رجاسنه اغاز ايتدكجه شدت غضبی مؤدی ورفع وزارت وامارتلريله تپهدلنده اقامت ايتملری اراده بيورلمسنه بادی اولوب بالآخره اوتوز التی سنهسی اوائلنده موره واليسی صدراسبق خورشيدپاشا سرعسكرنصب وتعيين وروم ايلی واليسی ايله جوارنده بولنان وزرا وامرا علی پاشا توابعاتنك رفع تسلط واستيلالرينه مأمور بيورلديلر بناءً علی ذلك طرف طرف مقاتلاته بدأ ومباشرت اولنمغله وعلی پاشانك اوغللری ولی پاشا ومختارپاشا وصالح پاشا وحفيدی محمد پاشا بلامخالفت موكب سرعسكريه دخالت ايتلريله علی پاشايانيه قلعهسنده تحت محاصرهيه آلنوب اوغللری كوتاهيه وانقرهيه نفی اولنديلر .

ايام محاصره ممتد اولدقده مصلحتده سهولت بيان ايدنلر خوفه دوشوب علی پاشا خاندانك اضمحلالی كورلمدكجه ارنبود طائفهسی عاقبت انديشلك ايدر ولايقيله علی پاشا عليهنده اولهمزلرديه رك سلطان محمودخان حضرتلرينی غدرصريحه سوق ايتملريله سالف الذكر ولی پاشا وصالح پاشا ومحمدپاشا منفالرنده اعدام اولنديلر مختار پاشا روسيه سفرنده اردوی همايونك مضايقهسی حالنده يتشوب غلبهٔ اسلاميانه سبب مستقل اولمغله حضر پادشاهينلورايدی ايكی سنهيی تجاوز ايدن مدت محاصرهده علی پاشانك منتخبی اولان درت بيك قدرعسكرينك بك چوغی تلف وبرمقداری دخی فرار ايتمكله ناچار علی پاشا استيمان ايدوب قلعهدن چيقمش وخورشيد پاشا سننه وقدم خدمتنه بناءً مظهر عفوعالی اولهرق استانبولده اقامهسنی

بالدفعات عرض ونياز ايلمش اولديغى حالده قرين مساعدهٔ پادشاهى اولهمامغله ايكى يوز اوتوزسكزسنه‌سنده قنطرهٔ تيغدن امرار اولندى . بعض تواريخ خصوصيه‌ده كورلديكنه نظراً على پاشاده مأمول اولان درجه مجوهر ونقود چيقميوب املا كندن ماعدا قرق بيك كيسه‌يه قريب نقودى ظهور ايلمشدر .

روم اختلالى

موره جزيره‌سنده بر روم حكومتى تشكيلى خيلى وقتدنبرو روسيه‌لولرك آرزوكرده‌لرى اولديغيدن واقع اولان تشويق وترغيبلريله سكسان ايكى سفرنده موره رعاياسى علم افراز عصيان اولمشلر ايسه‌ده محسن زاده محمد پاشانك ومؤخراً جزايرلى حسن پاشانك سيف سطوتلريله تأديب اولنمشلرايدى دها صكره‌لرى تپه‌دلنلى على پاشانك حاصل ايلديكى قوت واقتدارمانع تصميماتلرى اولمقده ايكن على پاشانك قولى وقنادى قيريلوب يانيه‌ده تحت محاصره‌يه وضع اولنمغله وموره واليسى خورشيد پاشا دخى جزيرهٔ موره طوائف عسكريه‌سنى بالاستصحاب عزيمت ايلمكله مسقولولرك اراديغى وقت وروملرك منتظر اولدقلرى زمان مساعد يوزكوستردى وعلى پاشادخى تخليص كريبان ايچون روملرى عصيانه دعوت ايلدى بناءً عليه اوتوزالتى سنه‌سنده افلاق وموره‌ده آتش فسادعلوانداز اولوب اكرچه افلاق اختلالى دائره‌سنى تجاوز ايده‌مامش وابرائيل ويركوى كبى قلاع طونه ساحلنده اولديغندن پيدرپى اعانه وامداد اولنديغى جهتله كيدعصاتدن مصون اولمش ايسه‌ده موره‌نك مقر ولايتى اولان طرابليجه قلعه‌سى وسط جزيره‌ده وامدادواعانه‌دن مأيوس وذخيره‌سزلكدن بى تاب اولمغله درجنك اول تسليمه مجبور اولدى يانيه‌ده مشغول جنك وستيز اولان سرعسكر خورشيد پاشانك حرمى دخى طرابليجه‌ده بولنمغله دائرهٔ اسارته داخل اولدقلرندن مشاراليه كليتلو پاره اعطاسيله تخليص ايلمشدر اشبوروم اختلالنده كرك استانبول پطريقخانه‌سنك وكرك طشره‌لرده بولنان پك چوق پاپاس وقوجه باشيلرك ذيمدخل ومتفق الكلم اولدقلرى الهكچن اوراق مزاياسندن معلوم اولمغله مظنهٔ سوء اولان اشخاصك قتل واعدامنده استعجال وطرف طرف اطه‌لره وساحلره وزرا وامرا ومحافظين تعينيله تقويه‌لرينه اعتنا اولندى اوتوز يدى سنه‌سنده سرعسكر خورشيد پاشا انتخابيله درامه‌لى محمود پاشا موره سرعسكرى تعيين اولنوب يكرمى بشبيك قدر عسكر ومعيتنه مأمور وزرا وامرا ايله ازديندن تحريك وموره دربندندن امرار اولنوب محصور بولنان انابولى قلعه‌سى پيشكاهنه نصب سرادقات سطوت اولنمش واولحواليده بولنان اشقيا طرد وتنكيل وقلعه‌يه

قرق كونلك قدر ذخاير جمع ووضع اولندقدنصكره طرابليجه‌نك استردادى ضمننده سوق موكب عسكرى اولنمسنه تشبث قلنمش اولديغى حالده يدى بيك قدر ارنبود عسكرى كذشته علوفه‌لرينى طلب ايدوب ايفاسنه چاره بولنه‌مامسى سببيله بغتةً عودت ايتمش اولدقلرندن بوكيفيت عساكر سائره‌نك شاشقنلغنى مستلزم اولدى چونكه بواردونك لوازمات نقليه ومهمات مقتضيه‌سى پك ناقص وموره خرستيانلرى عموماً اياقده وطاغ ودره واورمانلر ايچلرنده مترصد فرصت اولدقلرندن مخابره طريقلرى وجلب ذخاير ومهمات يوللرى بالكليه مسدود اولمسيله اناپولى‌يه كلورايكن چكيلان مضايقه ومشقت يوماً فيوماً مزداد اولدى بنابرين طرابليجه‌يه كيدلمك شويله طورسون اناپوليده دخى اقامتـه امكان اولمديغندن افتان و خيزان عودت و كردوسـه مواصلتده اناپولينك آچلقدن تسليمه مجبور اولدبغى استخبار اولندى وبوغموم ايله سرعسكر محمود پاشا وفات ايلدى . تپه دلنلى ايشى بتدكدنصكره موره اختلالى برطرف اولور اميدى بالكليه خلاف چيقوب كيتدكجه آتش عصيان كسب اشتداد ايلديكندن بوفنالقلره سبب مستقل عد اولنان حالت افندى اوتوز سكز سنه‌سنده مقتول و خورشيد پاشا دخى موره اردوسنك پريشانلقله عودتندن ناشى كنديسى تحت مسئوليته آلنور واهمه‌سيله خسته‌لنوب ايكى اوچ كون صكره دار آخرته موصول اولدى . بوندنصكره موره سرعسكرى نصب اولنان بوسـنه واليسى جلال پاشا موقع مأموريتنه واصل اولمقسزين وفات ايدوب خلفى ابوكبود محمد پاشا دخى يكيشهردن ايلرويه كچه‌مامكله روملر موره جزيره‌سنه كاملاً استيلا ايتدكدن بشقه خارجه دخى تجاوز ايدرك آتنه‌يى ضبط وساقزه برايكى بيك اشقيا ارساليله اهاليسنى اياغه قالديروب قلعه‌يى محاصره ايلديلر . محافظ بولنان وحيد پاشا قرق كون قدر مقام مدافعه‌ده قائم وقپودان على پاشانك دونمای همايونله ورودى اوزرينه اشقيا بالكليه منهزم اولوب قراى رعايا سرتاسر يغما اولندى . خورشيد پاشا مرحوم معيتنده ابراز حسن خدمت واظهار شجاعت ولياقت ايتمش اولان ودين واليسى رشيد محمد پاشا ايكى يوز قرق سنه‌سنده روم ايلى سرعسكرى ومصر واليسى محمد على پاشانك اوغلى ابراهيم پاشا موره واليسى نصب اولنمغله مشار اليه ابراهيم پاشا چند سنه‌دنبرو مصرده ترتيبنه اقدام اولنمقده اولان عساكر منتظمه‌دن اوچ آلاى عسكر ايله موره جزيره‌سنه داخل اولوب طرف طرف اشقيايى تنكيل وطرابليجه‌يى تسخير ايلدكدن صكره سرعسكر رشيد پاشا ايله بالملاقات روملرك دارالحركات اتخاذ ايلدكلرى مسلنك استحكاماتنى محاصره ايلديلر . قپودان دريا خسرو پاشادخى دونمای همايونله وارد اولوب روملرك بحراً اميدوار اولدقلرى

راه اعانه‌یی سد ایتمکله محصور بولنان التی یدی بیك قدر فدایی اشقیادن یك جزؤیسی فرار ایده‌بیلوب ماعداسی قنطرهٔ شمشیردن مرور ومسلنك قلعه‌سی ایادیٔ اسلامیه‌یه دخول ایلدی . قپودان مشار الیه قرق برسنه‌سی خلالنده مجمع سفائن اشقیا اولان سیسام اطه‌سنی اوروب استحکاماتنی تخریبه ویوزدن متجاوز سفائن اعدایی ضبطه موفق اولدی.

وقعهٔ خیریه

عساکر موظفهٔ دولت علیه‌نك اك کزیده‌سی اولان یکیچریلرك نظام وانتظامی بالکلیه مختل اولدیغی مثللو لوازمات سفریه ترتیباتی دخی محو و مندرس اولدیغندن موره قلاعنه بش التی سنه‌دنبرو سوق اولنان اردولره ذخیره و مهمات یتشدیریله‌میوب بوحال ایسه میدانده ودشمن خارجی اولمسه بیله موجب پریشانی اوله‌جغی درت یوز سنه‌دنبرو دولت علیه‌نك رعیتنده بولنان رومطائفه‌سنك متجاسر اولدقلری عصیانك رفع وازاله‌سنه قدرتیاب اوله‌مامسیله متبین وتنظیم احوال عسکریه و سفریه‌یه تشبث واعتنا اولنمدیغی حالده دوام دولت تحت مخاطره‌ده ایدوکی آرتق عقول بسیطه اصحابنك دخی کوزکی کبی منظورلری اولدیغنه مبنی اتفاق ارکان دولت ایله یکیچریلردن اشکنجی عنوانیله عساکر منتظمه ترتیبنه قرار ویریلوب قرق برسنه‌سی اواخرنده تعلیم وتعلمه شروع اولنمشیدی. لکن صنادید یکیچریان بوخصوصده اظهار مطاوعت و اعطای سند ایتمشلر ایسه‌ده امنیت جائز اوله‌میه‌جغندن عصیان وطغیان ایدرلر ایسه تأدیب و تربیه‌لرینه حاضر بولنمق ایچون طوپجی وخمبره‌جی ولغمجی وترسانه اوجاقلری رؤساسی وضابطانی ایقاظ اولندقدن بشقه روم اختلالی سببیله قره دکز بوغازینك جانبینی محافظلری اولان آغا حسن پاشا وعزت محمد پاشانك معیتلرنده بولنان ایکی اوچ بیك قدر سکبانك درحال استانبوله نقلی لوازماتی دخی تهیه ایتدیرلمشیدی فی الحقیقه ظن وتخمین اولندیغی اوزره تعلیمه مباشرت اولندقدن برآی کچرکچمز فئهٔ باغیه علم افرازشقاوت اولمق اوزره عقد اتفاق ایدرك قرق برسنه‌سی ذی القعده‌سنك طقوزنجی پنجشنبه کیجه‌سی باب عالی یی وآغا قپوسنی باصوب یغما ایتمشلر ایسه‌ده صدر اعظم یالیسنده بولنمغله ویکیچری اغاسی جلال الدین اغا دخی اختفا ایتمکله تعدیٔ اشقیادن مصون اولدیلر صدراعظم سلیم پاشا ومشار الیهما حسین پاشا وعزت پاشا ومعزول ومنصوب شیخ الاسلام وقاضی عسکرلر ودرس خواجه‌لری و رجال دولت سرای همایونده مجتمع اولوب سلطان محمود خان حضرتلری دخی بشکطاشدن سرای مزبوره کذار ایلدی . عساکر مرتبهٔ مذکوره فوج فوج سرای همایونه واصل اولمغله سنجاق شریف اخراج اولنوب سلطان احمد خان جامع شریفی مرکز حرکت اتخاذ اولندی . اشقیا ات میداننده واقع قشله‌لرده

مجتمع اولدقلرندن حسن پاشا وعزت پاشا وطوپجی باشی قره‌جهنم ابراهیم اغا وخمبره‌جی باشی دده اغا کندولرینه منسوب عسکر وایکی قطعه طوپ ایله اعزام اولندیلر. فئهٔ باغیه میدان قپولرینی سد ایله تحصن ایتمك ایسته‌مشلر ایسه‌ده طوپ صدمه‌سیله قپو قیریلوب برقاچ نوبت صالقم انداخت‌اولنه‌رق برمقدار اشقیا عازم داربوار اولمسنی متعاقب پرا کنده وپریشان اولدیلر . قشله‌لر دخی درحال یاغلو پاچاوره ایله احراق اولندی . یکیچری اوجاغنك بقا ویاخود الغاسی بین‌الارکان تذکر اولندقده فیما بعد بونلردن حسن خدمت مأمول وامنیت جائز اولمامغله برغلبه واقع‌اولمشیکن اضاعهٔ فرصت‌اولنمامسنی رئیس الکتاب سیدا افندی وسائر اصدقا ایراد واتیان ایلمکله وارادهٔ سنیهٔ پادشاهی دخی بومرکزده متعلق اولمغله یکیچری اوجاغنك کلیاً الغا اولندیغی ممالك محروسه‌یه اعلان و یکیچری ضابطان ونفراتندن اسائت سابقه‌لری معلوم اولان بیکدن متجاوز اشقیا کرك درسعادتده وکرك منفالرنده اعدام اولنوب اهون شر اولانلرینك نفی وتبعیدیله اکتفا قلندی .

بشیوز سنه‌دن زیاده ممتد و وقوعات جسیمه‌یه مظهریتله اس اساسی مشتد اولان یکیچری اوجاغنك بویله اوچ بش ساعت ایچنده محو ونابود اولیویرمسی نفرت عامه‌یه مبتلا اولملرندن وبو دخی نظامات موضوعه‌لرینك بالکلیه محو ومندرس اولمسندن نشأت ایلمشدر . بمنه تعالی تفصیلاتی تکمله‌ده ایراد اولنه‌جق ایسه‌ده یالکز فقرهٔ آتیه‌نك بیانه شروع اولندی . مومی‌الیه دده اغا که اللی اوچ تاریخنده فریقلق‌رتبه‌سیله قرانتنه ناظری نصب اولنوب مأموریتنه نسبتله حفظی پاشا نامی‌ویرلمشدر . مشار الیه شویله سویلر ایدیکه واقعا یکیچریلرك ملحوظ اولان طغیانلرنده نه وجهله حرکت اولنه‌جغی اولجه مصمم بولنمش وطوپجی وخمبره‌جی اوجاقلری ضابطانندن بر درجه‌یه قدر امنیت النمش ایسه‌ده تمامیله‌اطمئنان حاصل‌اوله‌مامشیدی. وقعه‌نك ظهورنده درحال خاصکویده اولان خمبره‌جی قیشله‌سنه کیتدم قشله قپوسنده ضابطان و نفراتك مجتمع و بکا مترقب اولدقلرینی کورمکله بعض مرتبه خوف وتلاشه دوشدم لکن ای اغالر وقعه معلومکز اولمشدر . نه یپاجقسکز دیدیکمده جمله‌سی یکزبان اوله‌رق سلطان‌سلیم‌خان‌مرحوم بزم اوجاغمزك تنظیمنه‌پك‌چوق همت ایلمش وحقمزده احسانلر ایتمشیکن هرنصاسه اووقعه‌ده یکیچریلره اتباعمزدن ناشی متهم اولدیغمزدن بولکه‌نك اوزرمزدن ازاله‌سی ایچون بر خدمت ابرازینه منتظر ایدك بناءً علیه شمدی ارادهٔ دولته جان وباش فدا ایتمکه حاضرز دیدیلر بن دخی اویله ایسه بیورك کیده‌لم دیدیکمده کمال سرعتله قایقلره بینوب و ارقمه صره یالی کوشکنه کلوب جانسپارانه خدمت ایلدیلر دیو توضیح افکار ایدر ایدی . سائر اوجاقلر وعلما واهالینك دخی عموماً متنفر بولنملری ایشك بویله سهولتله بتمسنی موجب اولمشدر .

ظهور سفر روسیه

بالاده مسطور اولدیغی اوزره موره جزیره‌سیله حوالیسنده بر یونان حکومتی تشکیلی روسیه‌لولرك نصب نفس اهتمام ایتدکلری شی اولوب بو خصوصده انکلتره و فرانسه دولتلرینك موافقتلرینی دخی قزانمش اولدقلرندن دول مشار الیهم طرفندن اقچه و مهمات و کوکللو ضابطان و نفرات اعطاسیله فسدهٔ روم اقدار اولنمغله برابر موره رعایاسنه امتیاز اعطا اولنمسنی هربار تکلیف ایتمکده ایدیلر اولجه مسلنك و مؤخراً رشید محمد پاشانك سیف سطوتله آتنه دخی فتح اولنوب اشقیای روم کرکی کبی تضییق اولنمش و بو حالدن برمدت دها دوام ایدر ایسه بالکلیه مقاومت اقتدارندن ساقط اوله‌جقلری میدانه چیقمش اولمسیله دول مشار الیهم سفراسی تکلیفات سابقه‌لرینی تشدید ایدوب مقدما موره قلاعی اهل اسلام التده بولنمق اوزره امتیاز طلب ایدرلر ایکن شمدی موره و حوالیسنك بالکلیه اهل اسلامدن تخلیه‌سنی و بر ویرکوی مقطوع ویرلمك شرطیله ادارهٔ داخلیه‌لرینك کندولرینه ترکنی طلب و موافقت اولنمدیغی حالده ترك سفارت ایده‌جکلرینی قطعیاً بیان ایتدیلر طرف همایوندن دخی موره اهالیسی سلطنت سنیه‌نك تبعهٔ قدیمه‌سندن اولوب تأدیب و تربیه‌لری متحتم ذمت حکومت اولمغله اجانبك مداخله‌یه حقلری اوله‌میه‌جغی و بو بابده هر درلو حادثاتك اختیار قلنه‌جغی صورت متجلدانه‌ده افاده و بیان اولندیغندن سفرای مومی الیهم قرق اوچ سنه‌سی اوائلنده استانبولدن افتراق و انکلتره و فرانسه و روسیه‌لونك موره ساحللرنده طولاشمقده اولان سفن مجتمعه‌لری بغتةً هجوم ایله ناوارین لیماننده لنکر انداز اولان دونمای همایونی اغراق و احراق ایلدیلر بو جهتله موره مصالحتی فناالشمش و تکالیف مزبوره‌نك عدم قبولی حالنده روسیه‌لولرك اعلان حرب ایده‌جکلری مرتبهٔ وضوحه رسیده اولمش ایسه‌ده طرف سلطنت سنیه‌دن طونه ساحللرینه و موره جهتلرینه عساکر و مهمات ارسالیله ابراز متانت و صلابت اولندیغنه مبنی ایکی یوز قرق اوچ سنه‌سی شوالنده روسیه عسکری مفصل حدود اولان پروت نهرینی مرور ایله حرکات خصمانه‌یه مباشرت ایلدی.

اغا حسین پاشا طونه سرعسکری و قپودان دریا عزت پاشا وارنه محافظی تعیین و ارسال و طرف طرف مدافعه تشبثاتنه ابتدار اولنوب انجق دولت علیه عساکر منتظمه ترتیبنه اشتغال ایده‌لی ایکی سنه‌یه وارمقسزین روسیه سفری کبی بر بار کران آلتنه کیرمش و دونمای همایون ناوارین وقعه‌سنده تلف اولمق حسبیله موجود اولان و یکیدن تدارك قلنان بش اون قطعه سفن حربیه قره دکزك محافظه‌سنه غیر کافی بولنمش اولدیغندن روسیه‌لولر

طولچی وایساقچی وابرائیل قلعه‌لرینی ضبط واستیلا ووارنه‌یی براً وبحراً تضییق ایلدکلری خبرلری وارد اولدقده اولا وارنه‌یی تخلیص وبعده طونه ساحللرینه عزیمت ایتمك اوزره صدر اعظم سلیم پاشا سکز اون بیك قدر عسکر ایله قرق درت سنه‌سی اواسط صفرنده اعزام اولنوب ذات پادشاهی دخی داود پاشایه خروج و اوراده بولنان رامی قشله‌سنی مرکز موکب همایون اتخاذ ایتدیلر اوچ آی قدر محصوریتدن صکره وارنه قلعه‌سی کرفتار دست اعدا اولمغله محافظی بولنان عزت محمد پاشا صدر اعظمه اسناد قصور ورخاوتی متضمن خاکپای همایونه عریضه‌لر تقدیم ایلسنه وصدر مشارالیهك دخی وارنه‌نك تخلیصنه موفق اوله‌مامسنه مبنی عزل اولنوب مشارالیه عزت پاشا صدر اعظم نصب اولندی غرائبدندرکه سلیم پاشا موکب صدارتده عزت پاشایی کوز حبسنه وضع ایدوب ترتیب مجازات شدیده عزمنده ایکن کندوسنه خلف اولمش وسلیم پاشانك کافهٔ اموال واشیاسی وحتی ادرنه‌ده برصرافه براقدیغی تحقیق کردهٔ عالی اولان بشیوز کیسه‌لك نقودی دخی عزت پاشایه احسان اولنمشدر .

دول ثلثه دونمالری موره‌یی ابلوقه تحتنه آلملریله موره سرعسکری ابراهیم پاشا بعد ازین اوراده عسکرینك ذخایر ومهماتنی تدارکده عاجز اولدیغندن وبروقتدنبرو پدری محمد علی پاشا مشارالیه ابراهیم پاشایی مصره جلب ایلمك استدعاسنده بولندیغندن هرنقدر مساعدهٔ سنیه ارزان بیورلمامش ایسه‌ده بالضروره عسکرینی مستصحباً مشارالیه ابراهیم‌پاشا مصره عودت ودرحال موره‌یه برمقدار فرانسزعسکری چیقوب ید اسلامده بولنان برقاچ قلعه‌یی ضبط ایلدکلری خبری وارد اولدی فرانسه وانکلتره دوللری روسیه‌لو ایله متفقاً دونمای همایونی یاقش وعلناً روملره اعانه ایتمکده بولنمش ایسه‌لرده رسماً سلطنت سنیه‌یه اعلان حرب ایتمدکلرندن مقتضای وقت وحال الجاسیله استانبولدن مفارقت ایدن ایلچیلری دعوت اولندیغندن قرق درت سنه‌سی اواخرنده وارد اولدیلر وحقلرنده تکریمات فوق‌العاده اجرا اولنه‌رق ینه موره‌مصلحتی‌مذاکراتنه مباشرت‌قلندی

موسم شتانك تقربی ووارنه‌نك الدن چیقمسی سنبلریله صدر جدید موکب صدارتی شمنی مشتاسنه ایصال ایلسیله برابر فحشیاته انهماکی وخلاف رضای عالی بعض حرکاتی شیوعنه وایفای خدمته مقتدر اوله‌میه‌جغی تحقق ایلدیکنه مبنی‌قرق درت سنه‌سی رجبنده معزول وموره محاربه‌لرنده ابراز شجاعت وتحصیل شهرت ایدن رشید محمد پاشا مقام صدارته موصول اولدی . مسقولونك قفقاسیه اردوسی اناپه وصخوم واخسقه وقارص قلعه‌لرینه استیلا ایتدکدن صکره ارضروم‌اوزرینه یوریمکده اولدیغندن وارضروم‌والیسی

وشرق سرعسکری اولان صدر اسبق غالب پاشا مدافعه‌نك امکانسزلغندن بحثله عقد مصالحه‌نك لزومنی عرض ایلمش ایدوکندن بو کیفیت فتور ورخاوته حمل اولنه‌رق عزل اولنوب اکینلی صالح پاشا شرق سرعسکری نصب اولندی . قرق‌درت سنه‌سی بو فلاکتلرله مرور وقرق بش سنه‌سی موسم حربی حلول ایلدکده تکرار مقاتلاته مباشرت اولنوب بعض محللرده اوفق تفك مظفریتلر ظهور ایتمش ایسه‌ده دشمن برقاچ آیدنبرو تضییق ایتمکده اولدیغی سلستره قلعه‌سنه استیلا وشمنیده اردوی همایونی محاصره ایلدی . شمنینك استحکامات موقعیه‌سی وایچنده اوتوز بیك قدر عسکر بولنمسی جهتلریله ضبط وتسخیری ناقابل اولدیغی مسقولرك معلومی اولدقده شمنی‌یی تحت محاصره‌ده طوتوب دیکر براردویی ادرنه‌یه طوغری سوق ایتملریله بالقانده وقزانلقده مدافعه‌سنه چالیشلدیغی حالده موفق اولنه‌مدیغندن وادرنه شهری استحکاماتدن خالی ایدوکندن قرق بش سنه‌سی صفرینك اواخرنده اول پای تخت قدیم کرفتار دست اعدا ومتعاقباً ارضرومك استیلاسی خبری دخی هویدا اولدی بناءً علیه هرنه صورتله اولورسه اولسون مصالحه‌دن بشقه چاره قالمدیغندن دفتردار صادق افندی ومواليدن امین بك زاده عبدالقادر بك وآمدجی کوسه عاکف افندی مرخص تعیین وادرنه‌یه اعزام اولنمغله قرق بش سنه‌سی ربیع‌الاولی اواسطنده شروط آتیه ایله عقد صلح قلندی .

ادرنه معاهده‌سی نامیله مشهور اولان اشبو معاهده حکمنجه موره حکومتی تصدیق اولندقدن بشقه کاملاً چرکستان و آخسقه قلعه‌لری روسیه‌لویه و افلاق اراضیسنده بولنان قلاع هدم اولنه‌رق امارته ترك قلنمش ومملکتینك وصربیه‌نك امتیازاتی تزیید واحکام والتی ناحیه علاوه‌سیله صربیه حدودی توسیع اولنمشدر تجارت تضميناتی اوله‌رق بریچق وسفر تضمینی اولنه‌رق اون ملیون مجار التونی ویرلمك دخی جمله‌ٔ شرائطدن اولدیغی حالده مؤخراً روسیه ایمپراطوری کمال فتوتندن اوچ ملیونی عفو ایلمشدر .

سلطنت سنیه موره‌یه امتیاز ویرمامك سوداسیله بوقدر مال وجان اضاعه ایلدکدن صکره هم موره‌نك قراللق وجهله تصدیقنه وهمده ضایعات مذکوره‌نك اختیارینه مجبور اولدی اولوقتك اصحاب نفوذندن وسفر طرفلولرندن پرتو پاشا برلایحه‌سنده اکرچه مسقولویه غلبه امید اولنمز لکن بلامحاربه موره قراللغی قبول اولنورایسه یول اولور ویك چوق محللره سرایت ایدر بناءً علیه وسعمزی صرف ایتدکدن صکره بالمجبوریه اختیار ایلر ایسه‌ك دشمن هروقت بوقدر تکلف التزام ایلمز دیمشدر .

بونك محاکمه‌سی اوزون مقالاته محتاج ایسه‌ده طقسان اوچ سنه‌سنده بوقضیه‌نك عینی

مع زیادةً بزم دخی باشمزه کلدیکندن بویله شیلر حکم زمانك اقتضاسنه تابع اولدیغنی اعتراف ایتمك ضروریدر .

احوال بغداد

فصل سابقده ذکر اولندیغی اوزره بغداد ایالتی یوز سنه‌یه قریب زماندنبرو کوله‌منلر النده اولوب بونلر طرف دولت علیه‌یه اطاعت ابراز ایدرلرسه‌ده دولتك حکمی کماینبغی جریان ایتمز ایدی . ایکی‌یوزیکرمی التی تاریخنده مشهور حالت افندی بغدادك مخصصات سنویه‌سی اولان ایکی‌بیك کیسه‌یی تزیید ایتدیرمك وبقایایی تحصیل ایلمك مأموریتیله اعزام اولنوب اولوقت والی بولنان سلیمان پاشا بورالره یناشمدیغندن حالت‌افندی موصله عودت وحائز اولدیغی استقلال ویدنده بولنان فرمانلر موجبنجه بابان پاشالرینی وموصل والیسنی معیتنه بالاستصحاب بغداده رجعت وبالمخابره سلیمان پاشانك قتلیله‌ینه کوله‌منلردن عبداه اغایی مع‌الوزاره والی نصب ایلمش ومؤخراً بیوك سلیمان پاشانك اوغلی سعیدپاشا مقام ولایته انتخاب قلنمش ایسه‌ده سوء اداره‌سی جهتیله پدرینك کوله‌لرندن داود افندی تغلب ایلدیکندن ایالت بغداد مشارالیه داود افندی‌یه بارتبهٔ وزارت توجیه بیورلمشیدی بو ذات فضلادن واصحاب لیاقت واقتداردن اولدیغندن تزیید قوت ومکنته موفق اولوب حتی اوتوزطقوز تاریخنده ایرانلو ایله‌دولت علیه بیننه‌شقاق طاری اولمغله ایرانلولرك شهزاده عباس میرزا ومحمدعلی میرزا معیتلریله ارضروم وبغداد طرفلرینه سوق ایلدیکی ایکی اردونك برنجیسی شرق سرعسکری نصب اولنان جبارزاده جلال‌الدین پاشا عسکرینی پریشان ایلدیکی حالده ایکنجیسنی مشارالیه داود پاشا منهزم ایلمشی اولدیغندن تجدید معاهده خصوصنده منافع کلیه‌سی مشاهده اولنمشیدی سلطنت سنیه عساکر منتظمه ترتیبندن وموره وروسیه سفرلرینك تتابعندنناشی مصارف کلیه‌یه مبتلا اولوب اکرچه بغدادده دخی عساکر نظامیه تشکیل قلنمش ایسه‌ده مخصصات سنویه‌نك تزییدینه بغداد خزینه‌سنك تحملی آشکار ایدوکندن مخصصات قدیمه‌یی اون‌ایکی‌بیك کیسه‌یه ابلاغ ایتدیرمك مأموریتیله دفتردار سابق صادق افندی قرق‌بش‌سنه‌سنده بغداده اعزام قلندی صادق افندینك احوال‌محلیه‌یه لایقیله کسب وقوف ایتمکسزین بغداد والیلکنی داود پاشانك دائره‌سی متخیرانندن بعضیلرینه وعدایلسی کندوسنك سبب اتلافی اولدیغی خبری طرف دولت علیه‌یه منعکس اولدقده بغداد ایالتی حلب‌والیسی لازعلی پاشایه توجیه ومعیتنه عساکر نظامیه وتجارلو سواریسندن مقدار کافی عسکر ترتیب وترفیق اولنه‌رق ارسال اولنمغله وبواوانده بغداد

وحوالیسنده شدتلو برطاعون ظهور ایدرك داود پاشانك قوت ومكنتنی اضاعه ایتمكله
طقسان كون محاصره‌دن صكره بغداد قلعه‌سی فتح وداود پاشا دردست اولنوب استانبوله
كوندرلدی وكوله‌من طائفه‌سندن اكثریسی كرك اثنای محاربه‌ده وكرك بعدالفتح مقتول
اولدیغندن كوله‌من اوجاغی بالكلیه منطفی اولدی داود پاشانك علم وفضلنه حرمةً وتپه‌دلنلی
علی پاشانك قتلی امثالی مثللو وزرانك وباخصوص مصر والیسی محمد علی پاشانك موجب
توحشی اولدیغنه بناءً اعدامنه تصدی اولنمیوب استانبولده اقامه اولنمش ومؤخراً بعض
مناصبده بولندقدنصكره شیخ الحرم ایكن ارتحال دار بقا ایلمشدر .

احوال اشقودره‌لی مصطفی پاشا

اباً عن جدٍ اشقودره والیسی بولنان مصطفی پاشا هنكام سفردودن سرعسكری نصب
اولنوب مسقولونك ادرنه‌یه تخطیسی اوانده معیتنده بولنان اون بش یكرمی بیك قدر ارنبود
عسكریله فلبه‌یه جلب اولنه‌رق بردرجه‌یه‌قدر مصالحه‌ده حسن تأثیری كورلمشیدی
بعدالمصالحه روم‌ایلی ایالتی صدراعظم رشیدپاشا عهده‌سنده‌ابقا وارنبودلغك اصلاحنه مأمور
بیورلمغله صدرمشارالیه‌ایله مصطفی پاشابیننه شقاق مستولی اولدیغندن قرقیدی سنه‌سنده
مشارالیه مصطفی پاشا صورت ظاهره‌ده رشیدپاشا علیهنه وحقیقتده دولت علیه اوزرینه
علم‌افراز طغیان اولوب بوسنه وارنبودلق طرفلرنده‌بولنان امرایی تحریك ایله‌صوفیه‌یه‌قدر
تحت حكمنه آلمشیكن صدر مشارالیه عساكر نظامیه ایله پرلپه‌ده مدافعه ومنهزم ایتمكله
اشقودره قلعه‌سنده تحصن ایلدی و برمدت محصوریت حالنده بولندقدنصكره‌نفسنی تسلیمه
مجبور اولدی . بودخی اصحاب علم‌ومعرفتدن اولوب عینیله داودپاشا كبی مظهرعفوهمایون
اولمش وعصرعبدالمجید خانیده مناصب عدیده‌ده بولنه‌رق شیخ الحرم ایكن‌وفات ایلمشدر .

غرب اوجاقلری وفرانسه‌لونك جزایره استیلاسی

فصل سابقده مسطور اولدیغی اوزره غرب اوجاقلری اوروپا دولتلریله حرب وصلحه
مأذون اولوب تواریخ مختلفه‌ده اوروپالولر جانبندن یالكز جزایر غرب اوزرینه اون‌یدی
دفعه هجوم واقع اولمشیكن ضبطنه‌مقتدر اوله‌مدقلرینه‌مبنی سفن تجاریه‌لرینك تأمینی مقصدیله
برمقدار بدل‌مقطوع اعطا ایدرك صلح اولورلرایدیكه‌بوناپارته كبی برجهانكیر بیله‌بووجهله
عقد مصالحه‌ایلمشدر . حتی مورخ واصف‌افندی سفارتنامه‌سنده یازاركه ایلچیلكله اسپانیاده
بولندیغی اوانده جزایرلولر كلیتلو مبالغ وهدایا اخذ ایدرك اسپانیالولرایله عقد صلح ایلمش
اولملریله جزایر ضابطانندن برقاچ دایی‌ایله مادرید شهرنده ملاقات وسزك مدارتعیشكز

اسپانیا سفائن وسـاحللرینی غارته منحصر ایکن نصل صلحه راضی اولدیکنز دیوسؤال
ایلدیکمده بوصلحك غایتی انجق ایکی سـنه ممتد اوله بیلر وبوکره الدیغمز مبـالغ وهدایا
اغتنـام ایده جکمز اموالدن زیاده‌در دیو جواب ویردکلرینی بیـان وصلحلرینك
مبنی علیهنی وماهیتنی ایضاح ایلمشدر . اشبو جزایر مجاهدلرینك محـاربات بحریه‌ده اولان
ورزش والفتلری ونائل اولدقلری غلبه ومظفریتـلری حیرتده عقول اوله‌جق درجه‌ده
ایدی لکن اوروپاده صنایع حربیه واسلحهٔ ناریه ترقی ایتدکجه اولکی کبی دشمن کمیلرینه
چاتوب رانپه ایلمك قابل اوله‌مدیغندن بازوی همتلرینه فتور کلمشیدی جزایر بکلر بکیسی
حسین پاشا احوال عالمدن بی‌خبر برجاهل جسور وادخار ایلدیکی نقود وفیره‌یه مغروراولمغله
فرانسه تجارسفائننندن ضبط وتسـخیر اولنان کمیلری ودرونلرنده بولنان مال وملاحلری
فرانسه دولتی طلبه آغاز ایلدکده رد وتسلیم ایتمدکدن بشقه فرانسه قونسلوسی حقنده
معاملهٔ بارده دخی اجرا ایلمش اولدیغندن اول امرده فرانسـه دولتی جانب سلطنت سنیه‌یه
عرض شکایت ایلمکله طرف دولت علیه‌دن جزایر والی و امراسنه خطاباً اصدار اولنان
فرمان عالی مأمورمخصوص واسطه‌سیله تسیار ومطلوبات مذکوره‌نك اعاده وتسلیمیله برابر
ترضیه ویرلمسی دخی امر وتذکار اولنمشـیکن والیٔ مشـار الیهك حمق و بلاهتی وامرا
وارکاننك بوبابده مشارکتی اندفاع مضرتی حاصل ایده‌مدی مرویدرکه والیٔ مشار الیه
طرف دولتدن کیدن مأموره قلعه‌نك متانت ورصانتنی وطوپلرینك جسامت وجبه‌خانه‌سنك
کثرتنی ونقود مدخره‌نك وفرتنی تماشا ایتدیروب بوقدر قوت وقدرتله فرانسه‌لویه نصل
سرفرو ایلیه‌یم دیدکده مأمور مومی الیـه بوالتونلر بوجبه‌خانه‌یی طوپلره وضـع ایدوب
آته‌مز دیو جواب ویرمش ایسـه‌ده والیٔ غافل بوالتونلر بنده اولدقجه آدم تدارکنده
زحمت چکلمز دیه‌رك رأی وقرارنده اصرار ایلمشدر . بناءً علیه برفیلو فرانسه دونماسی
ایکی سنه قدر جزایر لیمانی آبلوقه ایله تضییق ایتدکدن صکره قرق یدی سنه‌سی اواسطنده
برفرقه فرانسه عسکری طولون ترسانه‌سندن حرکت وخارج لیمانده قریه‌یه خروج ایدوب
جزایر قلعه‌سنی تحت محاصره‌یه آلدی درون قلعه‌ده آنجق درت بیك قدر ترك عسکری
بولنوب پاشانك امیدوار اولدیغی عربان دخی امداده شتابان اولمامغله بش اون کون ظرفنده
امکان مقاومت بالکلیه مندرس اولدیغندن حسین پاشا کندوسنك وامرانك اموال ذاتیه‌لریله
چیقملرینی مقـاوله ایدرك اموال وفیرهٔ حکومتی و دارالجـاهده اولان جزایر قلعه‌سـنی
فرانسزلره تسلیم ایتدی وبوده بویله کیتدی . مؤخراً قلعهٔ مرقومه‌نك ردی جانب
سلطنت سنیه‌دن فرانسه دولتنه تکلیف اولنمش و بعض مرتبه وعد دخی آلنمش ایسـه‌ده

علت فرنگی کبی التیام پذیر اولەمدی جزایر ملحقاتندن قسطنطنیه قلعەسنی مرکز اتخاذ ایدینان مشایخ عرباندن شیخ عبدالقادر اون بش سنه قدر فرانسزلر ایله اوغراشمش ایسەده بودخی بالآخره نیل مقصددن مأیوس اولمغله فرانسەلویه دخالت وانلرك التماسیله شام شریفه رحلت ایدوب اوراده عازم دارعقبا اولمشدر .

قرەمانلی خاندانندن طرابلس غرب بکلر بکیسی اولان یوسف پاشا فوت اولدقده بیوك اوغلی علی پاشا مقام امارته صاعد اولوب جانب دولت علیەدن دخی تصدیق اولنمش اولدیغی حالده برادرلری عصیانه قیام وطرابلسی محاصرەیه اقدام ایلملریله علی پاشا طرف دولتدن استمداد ایلمش اولمسنه مبنی اللی ایکی سنەسنده برقاچ قطعه سفن حربیه ایله سکز طابور عسکر فریق نجیب پاشایه ترفیقاً ارسال قلنمشیدی . وصوللرنده علی پاشا قلعه قپولرینی آچوب عسکری ایچرویه آلمسی عقبنده نجیب پاشا کندو والیلکنی اعلان وعلی پاشایی بالجمله عیال وتوابعیله استانبوله اعزام ایلدی بوجهتله طرابلس ایالتی طوغریدن طوغرویه حکومت سلطنت سنیەیه کیرمش وعلی پاشانك قرنداشلری مندرس اولمش ایسەده عربانك اطاعته آلنملری ضمننده قپودان دریا طاهر پاشا کوندریلوب برقاچ سنه حرکات عسکریه متمادی اولمشدر . علی پاشا حقنده الطاف سنیه ارزان بیوریلوب اون بیك غروش شهریه تعیین وقوناق تخصیصیله توقیر اولندی لکن بوکیفیت تونس حکومتنك طرف دولتدن توحشنه بادی اولمغله نه نتیجەیی انتاج ایلدیکی بمنه الکریم محلنده توضیح اولنەجقدر .

احوال مصریه

عصر سلیم خان ثالثده قپودان دریا اولان کوچك حسین پاشا فرانسزلرك ید غصبندن مصری تخلیص ایلمك اوزره دوننمای همایون ایله مأمور اولدقده کندوسنه منتسب بولنان قواله چورباجیسی حسین اغایه مکتوب کوندروب برمقتدر ضابط ایله برایکی یوز کزیده عسکر طلب ایلمش اولدیغندن حسین اغا دخی یکنی محمد علی اغایی انتخاب ومعیتنه ترتیب ایتدیکی عسکر ایله ارسال ایتمکله حسین پاشا بونلری دوننمای همایونه بالارکاب صوب مأموریتنه عزیمت ایتمشدی . بعد الفتح آرنبودلقدن ورومایلینك سائر جهتلرندن کیدن طوائف عسکریەنك اکثریسی اوراده قالدقلری مثللو محمدعلی اغا دخی قالمش وکندوسی امی ایسەده درایت و شجاعتله متصف وحکمت حکومته واقف تهدیدینی ایقاعه قادر برضابط متبصر اولمق حسبیله سرچشمەلك یعنی بالجمله باشی بوزوق عسکری سرکردەلرینك رئیسی مقامنه قائم اولمشدر .

سردار اكرمك عودتنده مصر واليسى نصب اولنان خسرو پاشا عساكر نظاميه ترتيبى وقشله بناسيله مشغول اولوب باشى بوزوق عسكرندن مصرى تخليه مقصديله بعض سركردەلره رخصت ويرمش ايسەده كذشته علوفەلرينى اعطايه مقتدر اولەمديغندن باشى بوزوق طاقمى عصيانه قيام ودفتردار جابى افنديى اعدام ايتدكلرندن ماعدا خسرو پاشايى دخى فراره اجبار ايتملريله ميرميراندن ارنبود طاهر پاشا قائممقاملغه انتخاب وجانب سلطنت سنيەدن والى كوندرلمسى عرض محضر ايله استدعا اولندى .

قپودان سيدى على پاشانك برادرى جزايرلى على پاشا مقدما خيلى وقت مصرده اقامت ايدرك احوال مملكته كسب وقوف ايلديكنه وبو اوانده استانبولده بولنديغنه مبنى والى نصب وبحراً ارسال قلنوب آنجق مجازه مأموراً مصره وارد اولان يكيچريلر علوفەطلبيله طاهر پاشايى قتل ايتمش وكولەمن بكلرى دخى على پاشادن سوء قصد توهميله مصرده تقربنده تلف ايتديرمش اولدقلرندن مصر واليلكى خورشيد پاشايه توجيه بيورلدى ومكمل دائرەسى خلقيله قاهرەيه داخل اولدى ذكر اولنان وقعەلر بتون محمدعلى اغانك تصنيعاتى آثارندن اولديغى متيين اولمغله قولايلقله مصردن چيقارلمسى ضمننده خورشيد پاشانك انهاسى اوزرينه جده واليلكى رتبۀ وزارتله محمدعلى اغايه توجيه قلندى ايسەده مشاراليه محمدعلى پاشانك معيتنده بولنان عسكرى طائفەسى ينه عصيانه آغاز وخورشيد پاشايى قلعەده محاصره ايلدكارى خبرى در دولته واصل اولمغين قرناى شهرياريدن صالح بك ارسال وقنغى طرف قوتلو ايسه اكا ويرلمك اوزره برقطعه ابقا وبرقطعه توجيه فرمانى اصدار وتسيار اولندى. محمدعلى پاشا هداياى كليه اعطاسيله ميرمومى اليهى جلب ايتمكله مصرك محمدعلى پاشايه توجيهنى متضمن اولان فرمان ابراز اولنديغندن ايكى يوز اون طقوز تاريخنده ولايت مصر محمدعلى پاشا عهدەسنده تقرر ايلدى .

محمدعلى پاشا شمدىيه قدر كولەمن بكلريله خوش كچينوب اقتضا ايتدكجه واليلر عليهنده آنلرى دخى استعمال ايدر ايدى . زمام اداره يد اقتدارينه كچدكدنصكره بالطبع كولەمنلرك رقيب حكومت اولملرى حقنده اولان مضمرينى اظهار وبعضلرينى قوله آلەرق ديكرلرينى اوروب ازمكه شروع ايلدى . محمدعلى پاشانك كيديشى و مصرى تحصيل ايديشى سلطنت سنيەنك نظر دقتنى جلب ايتمكله ايكى يوز يكرمى برسنەسنده ايالت مصر موسى پاشايه واندن منحل اولان سلانيك وقواله سنجاقلرى محمدعلى پاشايه توجيه اولنوب موسى پاشا قپودان قدرى پاشايه ترفيقاً ودونمای همايونه اركاباً اسكندريەيه كوندرلدى . محمدعلى پاشا اسباب مدافعەنك استحضارينه مسارعتله برابر كندوسنك ابقاسنى متضمن مصر علماسى واشرافى

طرفندن تنظيم ايتديرديكي عرض محضرلرى قپودان پاشايه واستانبوله تقديم وكليتلو مبالغ
وهدايا دخى تسيار ايتكله موسى پاشا سلانيكه ارجاع ومحمدعلى پاشانك بيوك اوغلى ابراهيم
بك كه مشهور ابراهيم پاشادر رهن صورتيله استانبولده اقامت ايتمك شرطيله ايالت مصر
محمدعلى پاشا عهده‌سنده ابقا قلندى . بوخصوص حقنده اركان دولتك مذاكراتنى متضمن
اولان مضبطه خزينهٔ اوراقده محفوظ اولمغله منظور فقير اولمشدر ايكى يوز يكرمى ايكى
سنه‌سنده انكلتره دونماسى استانبول ليماننه ولوج وبش اون كون ظرفنده خروج ايتدكدن
صكره اسكندريه‌يه عزيمت وسكز اون بيك قدر عساكر بريه اخراجيله اسكندريه
ورشيدى ضبط ايتديكى زمانده محمدعلى پاشا كوله‌من بكلريله محاربه اوزره بولنمغله درحال
كوله‌منلر ايله باريشوب بالاتفاق انكليزلر اوزرينه هجوم ايلديلر

وقوعبولان مقاتلاتده انكليزلرك پك چوغى مقتول وبرمقدارى دخى مركزه دوكلكه
مجبور اولمغله دونمالرى رجعت قهقرى‌يه مبتلا اولدى ومحمدعلى پاشا تشريفات پادشاهى ايله
تلطيف بيورلدى بوندنصكره برطرفدن مأمور اولديغى حجاز سفرى تداركاتنه اقدام وبرجانبدن
دخى كوله‌من بكلرينك تنكيلنه نصب نفس اهتمام ايدوب كوله‌منلرى مغلوب واقطار مصريه
حاصلات واداره‌سنه مداخله‌لرينى قطع ايتدكجه حكومتك وقع ونفوذى وواردات واقتدارى
ترقى ايتمكده ايدى نهايت حجازه اردو چيقاره‌جغى كون آلايده بولنمق اوزره مصرده
موجود اولان كوله‌من بكلرينى قلعه‌يه دعوت وترتيب ايتديكى عسكرى بغتةً اوزرلرينه
هجوم ايتديروب برآنده برقاچ يوز امرا وكاشف اتلاف ايتديرديكى مثللو اطراف ونواحيده
بولنانلرك دخى اكثرى اله كچيريلوب قتل واعدام وبرمقدارى افريقا چوللرينه وطرابلس
طرفلرينه فراره اجبار اولندى وكوله‌من اوجاغى بالكليه سوندى وبو دفعه‌ده بيكدن
متجاوز بهادران چراكسه محو ونابود اولدى يوقاروده بيان اولنديغى وجهله حرمين
شريفينى وهابى طائفه‌سندن تخليصه موفق اولمسى بين الاسلام موجب توافرشان وشهرتى
اولمغله برابر مصرك زراعت وعمارتنى تزييد وباخصوص نهر نيلدن اسكندريه‌يه آچديغى
جدول كه محموديه ناميله مشهوردر اقطار مصريه‌نك فوق العاده ثروت وترقيسنى استلزام
ايلديكندن محمدعلى پاشانك موفقيتلرى دللرده داستان اولمغه باشلادى صدر اسبق يوسف
كامل پاشا محمدعلى پاشادن استماعاً روايت ايدر ايدى كه ايالت مصرى اون اوچ بيك كيسه
وارداته بولوب بوواردات ايكنجى سنه‌سى اون سكز بيك كيسه‌يه ترقى ايتمشيكن اوچنجى سنه‌سى
اون بيك كيسه‌يه تنزل ايتمشكه غالبا بونك سببى انكليزلرك اسكندريه ورشيدى ضبط
ايتلرى غائله‌سى اولمشدر . دردنجى سنه اوتوز بشبيك كيسه‌يه چيقوب بعده ترقى ايده ايده

محمد علی پاشانك اواخر ایامنده غیراز برالشام درت یوزبیك کیسه‌ یی تجاوز ایلدیکی محققدر . بو ترقینك برمقداری فیئات مسکوکاتك تقریباً بش مثلی راده‌سنده تزاید ایلمسی قضیه‌سی ایسه‌ده قسم اعظمی کوله‌من بکلرینك مضبوطاتی اولان اراضینك حکومته انتقال ایلسندن وزراعت وتجارتك تکثرندن منبعث اولمشدر .

طرف دولته ویریلان مال مقطوع بالترقی اون ایکی بیك کیسه‌یه بالغ اولمش ایسه‌ده حالاته نسبتله پك جزؤی بولندیغندن ومحمد علی پاشانك عزمی قوی وافکاری بلند ایدوکندن کندوسنه قالان مبالغ کلیه ایله برطرفدن عساکر منتظمه ترتیب وتکثیریله طوپ وتفنك وباروت فابریقه‌لری وترسانه وحوض انشاسی مثللو لوازمات حربیه‌یه اقدام ایدر وبرجانبدن دخی کوله‌لرندن واولاد اهالیدن اوروپایه شاکردان ارسال ایدرك علوم حربیه وفنون ریاضیه‌یه مالك آدم یتشدیرر و آوروپا ارباب معارفندن جلب ایلدیکی اشخاص واسطه‌سیله هم نظامات عسکریه‌سنی اکمال وهمده شکر ومنسوجات فابریقه‌لری انشا ایتدیرمك کبی وسائط تمدن وترقی‌یه اهتمام ایلر ایدی مع مافیه بووجهله دول مستقله‌ده جاری اولان قاعده وآیینه تطبیقاً تدارکات حربیه‌یه مباشرت ایلمسی نزد سلطنت سنیه‌ده قرین جواز اوله‌میه‌جغی طبیعی بولنمسنی درپیش مطالعه ایدرك بونك ازالهٔ تأثیری مقصدیله طرف همایونه ومتنفذان مقربینه وسائر ارکان دولته پیدرپی هدایای کلیه تقدیم ایده‌کلدیکی کبی ممالك محروسه‌نك هرجهتندن حج شریفه کیدن علما ومشایخ واشرافه پاره‌لر وهدیه‌لر ویرر وبعضلرینه کیزلوجه ماهیه وسالیه‌لر تخصیص ایدرك عامهٔ ناسك قلوبنی جلبه بغایت اعتنا ایدر ایدی حتی یوسف کامل پاشادن استماع اولنمشدرکه کمرکجی عثمان پاشانك سلحدار علی اغایه چوق پاره ویره‌کلدیکی وبرکره اوچیوز کیسه بردن تقدیم ایلدیکی بالمناسبه محمد علی پاشانك حضورنده تفوه اولندقده اوچیوز کیسه‌نك لقردیسمی اولور بن سلحدار اغایه بالدفعات آغرلنجه آلتون اعطا ایلدم دیمشدر . رجال دولتعلیه‌دن مشهور حالت افندی وهابی غائله‌سی بتدکدنصکره که تقریباً اوتوز بش تاریخلریدر شام وحلب ویاخود بغداد وموصل ایالتلری برلشدیریله‌رك صورت تلطیفده محمد علی پاشانك بو قدر خدمت وموفقیتی اوزرینه بو وجهله ازعاج اولنمسی لایق شان سلطنت دکلدر دیه‌رك منعنه نصب نفس اهتمام ایلدیکی مرویدر . سرعسکر اسبق سلیمان پاشا مرحوم که سرای همایوندن مخرجدر مصر مسئله‌سنك ظهوری اثناسنده بررسم کونی سرای همایون اغالرینك متحیزانیله برابر برمعتاد حضور همایونده قائم ایکن سلطان محمود خان حضرتلری سلحدار اغانی مؤاخذه‌یه باشلامغله اغالر طشره‌یه چیقمق استدکلرنده صالیویرمیوب وقعهٔ مذکوره‌یی تذکار واغالره خطاباً محمد

علی پاشانك بو درجه‌یه كلمسنك سببی بو احمقدر دیو سلحدار اغانی ارائه ایلش ایدوکنی نقل ایله تأیید روایت ایدر ایدی

استانبولده یکیچریلرك الغاسندن اول محمد علی پاشا مصرده عساکر منتظمه ترتیب وتأسیس ایدوب موره‌ده ابراهیم پاشا معیتنده استخدام ایلمش ومحسناتی دخی کورلمش ایدی روسیه سفری ظهورنده جانب دولت علیه‌دن وقوعبولان طلب اوزرینه اون ایکی بیك عساکر نظامیه وعد وترتیب ایلمشیکن او آرالق مصر آلتونلریتك قیئاتی بر مقدار تنزیل اولنمغله بونی بهانه ایدرك عساکر مرتبه‌یی کوندرمیوب یکرمی بشبیك کیسه قدر اعانهٔ نقدیه ارسالیله اکتفا ایلدی بلا استیذان موره‌دن عسکرینی چکمسی ومسقوسفرینه اعانهٔ عسکریه‌ده بولنمامسی بروقتدنبرو حقنده مضمر اولان شبهه‌یی تأیید ومرکز مطاوعتکاریدن انحرافنی تحقیق ایلمکله روسیه سفرینی بتدکدن وبغداد تسخیری حاصل اولدقدن صکره صدر اسبق سلیم پاشا شام والیسی نصب اولنوب علی‌روایة مصرده برحادثه احداثیله محمد علی پاشانك تنکیلی اسبابنه چالشمق اوزره مأموریت خفیه ویرلمش ایمش ومحمد علی پاشانك ایسه اقچه قوتیله اندرون همایونده و ارکان دولت ایچنده متعدد جاسوسلری اولدیغندن کیفیته کسب اطلاع ایدرك ذکر آتی تشبثاتنه ابتدار ایلدی چونکه محمد علی پاشا یکرمی اوتوز بیك عساکر نظامیه‌یه و قپاق وفرقتین اوله‌رق اون‌بش یکرمی کمی‌یه مالك اولوب اوته‌دنبرو ارزوسی دخی شام وحلب ایالتلرینی حوزهٔ حکومتنه الحاق ایلمك ایدی حتی بو صورت ارکان دولتك مجزومی اولدیغندن وقت سفرده شرق سرعسکری غالب پاشا مذکور ایالتلرك محمد علی پاشایه تفویضیله اناطولی حدودینك محافظه‌سنی عهدهٔ اقتدارینه تودیع ایلمك حکم زمان ایجابندن اولدیغنی یازمش اولدیغندن بوکیفیت غالب پاشا حقنده موجب اغبرار همایون اولمشیدی جزار احمد پاشادن صکره عکا والیسی اولان عبداه پاشا چندسنه مقدم فرمانلی اولدیغی حالده محمدعلی پاشانك توسط وشفاعتیله مظهرعفو پادشاهی اولمشیکن محمدعلی پاشانك عکایه فرارایدن کوله‌لرینی ویرمامسندن طولایی بینلرنده حاصل اولان مخالفت اوزرینه محمدعلی پاشا سوق ایتدیکی عسکر ودونما قوتیله عکایی تضییق وتسخیر ایلیوب عبداه پاشایی استانبوله ارسال ایلدی وبعض وسائط ایله شامده اختلال احداث ایدوب والی بولنان سلیم پاشایی اتلاف ایتدیرمکله شام اهالیسی مؤاخذهٔ دولتی درپیش ملاحظه ایدرك محمد علی پاشایه دخالته مجبور اولدیلر بوبابده نصایح وتهدیدی حاوی اصدار وتسیار اولنان اوامر علیه‌دن برثمره حاصل اولمیوب باخصوص محمد علی پاشانك اشقودره‌لی مصطفی پاشایی عصیانه تشویق ایلدیکی مرکز ثبوته وارمغله طرف

شیخ الاسلامیدن ویریلان فتوای شریفه‌که بالجمله معزول شیخ الاسلاملر ایله صدور علما ومشهور درس خواجه‌لرینك امضالریله دخی توثیق وتصدیق اولنمشدر انك موجب شریفی اوزره محمد علی پاشا ایله عونه‌سنك تدمیری ضمننده ادرنه والیسی اغا حسین پاشا سردار اکرم ومصر والیسی نصب اولنوب معیتنه ترتیب اولنان اوتوز بیك قدر عساکر منتظمه وغیرمنتظمه ایله اعزام قلندی .

عساکر عثمانیه‌نك طلیعه‌سی اولان اینجه بایراقدار اوغلی محمد پاشا معیتنده‌کی باشی بوزوق عسکریله میرلوا بکر پاشا قوماندەسنده بولنان اوچ آلای پیاده ومیرالای عصمت بکك سواری الایی حمص وحورانه واصل اولدقلری کون ابراهیم پاشا یدی الای پیاده وبش الای سواری ایله حمصه داخل اولمغله وسردار اکرم مدیق قلعه‌سنده وجیوش دولتعلیه مذکور ایکی نقطه‌نك ارەسنده واقع اوتوز ساعتلك مسافه‌ده طاقم طاقم کچمکده بولنملریله قاعدۀ حربیه‌یه توفیقاً عسکرك اجماعیله حربه‌مباشرت لازمه‌دن ایکن امرای عسکریه جاهل وحرکات عسکریه‌دن غافل اولدقلرندن قرق سکز سنه‌سی اواخر محرمنده ذکر اولنان طلیعه فرقه‌سی همان جنکه کیریشوب بوزولدیلر بوانهزام کیروده اولان عسکره وسردار اکرمه موجب دهشت وتلاش اوله‌رق اولا حلبی طوتمق ایچون اوجانبه حرکت ثانیاً اسکندرونه کلان مهماتی محافظه ایتمك مطالعه‌سیله اسکندرونه رجعت ایدرك یتمش سکسان ساعتلك مسافه‌نك قطعیله عسکرده تاب وتوان قالمیوب برطرفدن قولرا علتی دخی ضایعات کثیره‌یی موجب اولدیغندن اردی همایونك ایلروطوتاریری قالمدی بناءً علیه سردار اکرم عزل واوجوارده بولنان صدراسبق رؤف پاشا قائممقام ومشارالیه محمد پاشا سرعسکر نصب اولندی . مسقوسفری ختامندن برو ارنبودلق اصلاحیله مشغول اولان صدراعظم رشید محمد پاشا معیتنده بولنان عسکرك برمقداریله استانبوله جلب وابراهیم پاشا اوزرینه مأمور ایدیله‌رك اولکی اردودن دهامکمل براردو ترتیبیله اعزام قلندی ابراهیم پاشا قونیه‌یه کیرمش وموسم شتادخی حلول ایتمش اولدیغندن صدراعظم بهاره‌قدر آق شهرده اقامت وخفیف سواری ایله قونیه‌یی تحت محاصره‌یه الوب مصر ایله مخابراتنی قطع ومحتاج اولدیغی لوازم ومهماتك ورودینی منع ایله تضییق ایتمك افکارنده ایدی .

زیرا اولوقتك حکمنجه قونیه‌نك اطرافنده بولنان والی ومتصرف ومسلملرك بشرالتیشر یوزقدر قپولری خلقی اولدیغندن قریب وبعید بونلری قونیه‌نك اطرافنده دور ایتدیره‌رك ممکن اولان تضییقاتی اجرا ایتدیرمك قابل ایدی لکن سلطان محمود خان حضرتلری حسین پاشا اردوسنك پریشانلغندن پك زیاده متأثر وراحت وآرامی منسلب

اولمغله صبره اقتداری قالمیوب اولوقت مابین همایون مشیری بولنان فراری احمد پاشایی ارسال وبلاافاتة وقت حربه مباشرت اولنمسی قطعیاً امر ایلدی بناءً علیه قرق سکز سنه‌سی رجبنك اواخریله کانون اول اوائلی ایدی که آق شهردن حرکت وقونیه صحراسنه مواصلت اولنوب شدت شتادن ناشی موقع طوتمق واستحکام یاپمق کبی شیلره زمان وامکان مساعد اولمدیغندن همان عسکرك ایاغی توزیله حربه مباشرت قلندی التی ساعت قدرجنکه دوام اولنوب آثار غلبه نمایان اولمش وصدر اعظم قونیه درونته عسکر صوقمق ایله مشغول بولنمشیکن هوا غایت سیسلی اولدیغندن واقشام تقرب ایلدیکندن صدر مشارالیه کندو عسکری اولمق ظنیله دشمن سواریسی ایچنه کیریویرمکله اسیر دوشدی وبونك درحال شیوعی عساکر عثمانیه‌نك رجعتنه بادی اولدی عساکر عثمانیه جیوش مصریه‌نك ایکی قاتی درجه‌سنده ایسه‌ده مصر عسکری هم معلم وهمده فرانسز جنراللرندن اولوب سلیمان پاشا نامیله مشهور اولان برفن حرب ماهرینك ترتیب وپلانی تحتنده اولمغله نائل غلبه اولدیلر .

بو وقعه اوزرینه ایش کسب اهمیت ودهشت ایلدیکندن سلطان محمودخان حضرتلری روسیه ایمپراطورندن استعانه ایلمکله سنهٔ مزبوره ذی القعده‌سی اواسطنده برفرقه روسیه عسکریله برفیلودونما بوغاز ایچنده واقع خنکار اسکله‌سنه وارد اولدی .

وابراهیم پاشا دخی کوتاهیه‌یه کلدی عقب وقعه‌ده طوپخانه مشیری خلیل پاشا وآمدی رشیدبك که صدر اسبق مشهور رشید پاشادر مصره اعزام اولندقلری مثللو روسیه‌لو طرفندن دخی مأمور مخصوص کوندرلمش وانکلتره وفرانسه دولتلری سریعاً ایشه برنتیجه ویرلمز ایسه یك بیوك وقعه‌لرك ظهورینه سبب اوله‌جغنی تفرس ایدرك انلر طرفندن دخی محمدعلی پاشایه اجرای نصایح وتهدیدات اولنمش اولمغله محمدعلی پاشانك عهده‌سنده بولنان مصر وکرید آیالتلرینه الحاقاً شام وحلب وصیدا ایالتلرینك وابراهیم پاشانك عهده‌سنده بولنان جده وایالتنه الحاقاً اطنه ایالتنك توجهیله اصلاح ذات البین اولنمسی قرارلشدیرلدی ورشیدبك استانبوله بعد العوده کوتاهیه‌یه کیدوب ابراهیم پاشایی ارجاع ایلدی .

سرعسکر سابق نامق پاشا که قدمای ارکان دولتدن اولوب وجودیله افتخار اولنور وهر وقتده طوغری یی سویلر برذات اولدیغی جمله‌نك معلومیدر اللی تاریخنده میرلوالق رتبه‌سنی حائز ایکن محمدعلی پاشا حقنده اوروپا دولتلرینك افکارینی یوقلمق ودولت علیه‌یه نافع برصورت استحصال ایلمك اوزره سفارت مخصوصه ایله اوروپایه کوندرلمش وانکلتره‌دن بدأ ایله فرانسه ونمچه وپروسیا وروسیه حکمدارلریله کوریشوب بوبابده استحصال ایلدیکی معلوماتی کلوب سلطان محمودخان حضرتلرینه عرض ایلمشدر مشارالیهدن

شو وجهله مرويدركه محمدعلی پاشا کوندن کونه تزييد قوت وتكثير ثروت ايتمسيله برابر دولت عليه‌نك كرفتار اولديغی مهاجمات خارجيه وداخليه‌دن ناشی اعادۀ اقبال ايتمسنی غيرممكن كبی كورديكندن سلطنت عثمانيه‌يه وارث اوله‌بيلمسنی ذهننده قرارلاشديرمش وبونك مقدماتنی استحضاره نصب نفس اهتمام ايلمشيدی . اوغلی ابراهيم پاشانك موره‌يه مأموريتنده چونكه اولجه عساكر منتظمه ترتيبنه موفق اولمش اولديغندن عصاة رومی تنكيل واستيلا ايلدكلری قلاعی استرداد ايلدی ويالكز طاغلرباشلرنده بعض اشقيا فرقه‌لری قالدی بوحال اوروپالولرك مشهودی اولدقده يونان حكومتنك تأسيسی بين الدول مقرر اولديغندن بوايشدن ال چكمسنی محمدعلی پاشايه تبليغ ايلديلر مشاراليه‌دخی شمديكی حالده كندوسنك اورادن چكلمسی دولت عليه دونمانسنك محاسنه موقوف اولديغنی واولوقت خط رجعت منقطع اولدی اعتذاريله عسكرينی موره‌دن جلب ايده‌بيله‌جكنی تعهد ايتمكله ناوارين وقعه‌سی ظهورو ابراهيم پاشا دخی عسكرينی بالاستصحاب مصره عودت ايلدی بونك اوزرينه روسيه محاربه‌سی آچيلوب اون ايكی بيك عسكر امداد كوندرمك اوزره تعهد ايلمشيكن بعض اعذار واهيه سرديله آنی دخی بدله ربط ايتديردی و ايكی اوچ سنه مرورنده اجرای مافی الضميره قيام ايلدی .

بو روايتی مؤيد اولمق اوزره لطفی افندی تاريخنده مسطور بعض خطوط همايونده (محمد علی موره حقنده اوروپادولتلريله مذاكرات ومقالاته كيرشمش بونه ديمكدر هيچ بروالينك بويله شيلره لياقت و استحقاقی وارميدر) مألنده بعض فقره‌لر واردر لكن نه چاره‌كه اولوقتلرده محمد علی پاشانك بوتصميماتنی احاد ناسه دكل اركان دولتك اكثريسنه آكلاتمق غيرقابل ايدی . چونكه محمد علی پاشا اصحاب خروجك دول قديمه حقنده اختيار ايده‌كلدكلری ابن خلدونده مسطور اولان قاعده و مسلكه تماميله توفيق حركت ايدر ايدی بناءً عليه حكمت بين اولان ذوات محدوده‌دن غيری كافۀ خلق محمدعلی پاشا دولتك صادقی اولوب تنظيم احوال نخبۀ آمالی و مسقودن اخذ انتقام نتيجۀ مقصد مافی البالیدر اعتقادنده ايديلر حتی بوافكارك بقيه‌سندن اوله‌رق لطفی افندی بيله تاريخنده حيف صد حيف كه بعض ارباب نفاق پادشاه آنام ايله بويله بروزير ذی‌قدرتك آره‌لرينی بوزديلر ديو تأسف ايدر .

ارباب نفاقدن مراد خسرو پاشادر چونكه بين الانام مشهور اولديغی اوزره خسرو پاشانك تا مصر واليلكندن برو محمدعلی پاشايه غيظ وخصومتی اولوب دائما عليهنده بولنور ايمش . حالبوكه خسرو پاشانك الی وفاته مصردن موظف اولديغی صكره‌دن

تحقق ایلدی مع مافیه خسرو پاشا مصردن پاره آلمغله سلطنت عثمانیه‌یه اولان صداقت واستقامتنه خلل کلیوب هم پاره آلور وهمده دولت علیه حقنده اولان تصمیمات مضره‌نك اندفاع وازاله‌سنه چالیشور ایدی ظاهرده مصلحت بتمش ایسه‌ده حقیقتده تدارکات وتهیاته دوام اولنمسی ضروری ایدی چونکه ابراهیم پاشا قونیه ایله اطنه‌نك آره‌سنده واقع کولك بوغازینی استحکامات جسیمه ایله ترصین ایدوب مصرده دخی دونمانك تزییدینه اقدام وعساکر نظامیه‌نك تکثیرینه اهتمام اولنمقده و آیالات سائره‌نك مقطوعات معینه‌لرینك اعطاسنده تسامح وخصوصات سائره‌ده مستبدانه معامله قلنمقده ایدی صدراعظم رشیدپاشا کوتاهیه‌ده موقوف ایکن معزول وصدر اسبق رفقی ثابت پاشا صدرصدارته موصول اولوب بش اون کون صکره رشید پاشانك سبیلی تخلیه قلنمغله استانبوله کلمش وایکی یوز اللی سنه‌سی اواسطنده سیواس ایالتی ومؤخراً دیار بکر وخرپوت طرفلرینك اداره‌سی عهده‌سنه تفویض ومعیتنه براردو ترتیبیله صورتا کردستانك اصلاحنه مأمور ایدلمشیدی خیلیجه کردستانده اصلاحاته دخی موفق اولمش ایسه‌ده اساس مأموریتی اولان مصرلو مدافعه‌سنه حاضرلنمقده ایکن اللی ایکی سنه‌سی شعباننده مرتحل دار آخرت اولمغله عهده‌سنده بولنان دیار بکر وسیواس ورقه ایالتلری بارتبهٔ وزارت کوتاهیه فریقی حافظ محمد پاشایه توجیه بیوریلوب اردوی همایونك استکمالنه اعتنا ایدلدی .

پروسیا مارشالی مشهور مولتکه اولوقت خدمت دولت علیه‌ده وحافظ پاشا اردوسنده ایدی آنك رأیی اردوی همایون فرات نهرینی کچمیوب یالکز ارائهٔ سطوت و مهابتیله اکتفا ایدلدیکی حالده آز وقت ایچنده مصرعسکرینك طبیعتیله پریشان اوله‌جغی مرکزنده ایدیسه‌ده طرف همایوندن جنکه مباشرت اولنمسی خصوصنده تأکید وتعجیل بیورلمقده اولوب جتی قرنای شاهانه‌دن محمد علی بك که صکره داماد وصدر اعظم اولمشدر تنفیذ امر پادشاهی ضمننده اعزام اولنمشیدی بنابرین اللی بش سنه‌سی ربیع الاولنده حافظ پاشا اردوی همایونی مستصحباً فرات نهرینی مرور و حلب جوارنده واقع نزیب نام محلده محاربه‌یه آغاز ایدوب سوء تدبیر ثمره‌سیله معسکر عثمانی بوکره دخی رهین انهزام وپریشانی اولدی .

سلطان محمود خان حضرتلری مصر وقوعاتیله خواب وحضوردن مهجور اولدیغندن دفع اندوه وملال قصدیله استعمال ایلدکلری مشروبات شدیده طبع همایونلرینی تغییر ایتمکله چاملیجه‌ده واقع اسما سلطان باغنه نقل بیورمشلر ایدی .

خبر انهزام واصل اولمقسزین اللی بش سنه‌سی ربیع الآخرینك اون طقوزنجی

کونی اللی التی یاشنده وسلطنتنك اوتوز ایکنجی سنه‌سنده مرتحل دار آخرت اولوب وصیتلری موجبنجه دیوان یولنده واقع اسما سلطان سرایی عرصه‌سنه دفن وبعده مکلف تربه بنا قلندی خاقان مرحوم حضرتلری یوز اللی سنه‌دنبرو کلان پادشاهلرك اعظم واعقلیدر هنکام سلطنتلری دولت علیه‌نك اوان انحطاطنه تصادف ایلدیکندن ممالکجه خیلی ضایعات واقع اولمش ایسه‌ده برمدتدنبری طوائف‌ملوك حکمنه کیرمش اولان اعیان ودره بکلرینك ازاله‌سیله حدیقهٔ سلطنتی خار آزاردن تطهیر ایلدی باخصوص بغاة عسکریه‌یی تأدیب وجنود منتظمه تأسیسنه موفق اولملری غیور ومقدم ومصالح دولتك وخدمهٔ سلطنتك دقایق احوالنه واقف تهدیدینی ایقاعه قادر وبالذات ادارهٔ دولته مقتدر برشهریار جلیل المآثر ایدی .

جلوس سلطان عبدالمجید خان حضرتلری

بیوك شهزاده سلطان عبدالمجید خان حضرتلری اورنك عثمانی اولوب صدارت عظمی مجلس والا رئیسی خسروپاشایه ومجلس والا ریاستی سابق‌رؤف پاشایه وسرعسکرلك چندکون اولجه تجارت ناظری نصب‌اولنان خلیل‌پاشایه ونظارت مذکوره سرعسکرلکدن انفصال ایدن سعید پاشایه توجیه بیورلدی . ایرتسی کون نزیب انهزامی خبری و بش اون کون صکره قپودان دریا فوزی احمد پاشانك دونمای همایونی اسکندریه‌یه کوتوروب محمد علی پاشایه تسلیم ایلدیکی پیام غریبی واصل اولدی . چونکه احمد فوزی پاشا معتمد ومؤتمن محمودخانی ایدی . اولوقت کسب اشتهار ایدن روایاته نظراً کویا سلطان محمود خان حضرتلری خلیل پاشا وخسرو پاشادن سلب امنیت ایله بعض مرتبه‌وسوسه‌یه مبتلا اولدقده احمد فوزی پاشا شهزادهٔ جوانبخت حضرتلرینه سوء قصدی درعهده ایتمش ایدوکندن شمدی جلوس همایون وقوعنی وخصماسندن خسرو پاشا وخلیل پاشانك صدراعظم وسرعسکر اولدقلرینی استماع ایله جان‌خوفنه دوشوب بوخیانتی اختیارایتمشدر. شویله‌که دونمای همایون قلعهٔ سلطانیه‌ده ایکن تبدل سلطنت خبری واصل اولدقده احمد پاشا کتخداسی بولنان شریف اغا وانك اوغلی اولوب ریالهٔ همایون اولان عثمان بك که تحول حکم زمان ایله مؤخراً استانبوله کلوب مع‌الوزره بوسنه والیسی اولمشدر. انلرایله بالمذاکره صورت فراری قرارلاشدیردقدن صکره امرای‌بحریه‌یی بعض اقوال ابلهفریبانه ایله اغفال ایده‌رك همان حرکت ومصره طوغری عزیمت ایلدیلر .

دونمای همایونك بووجهله کیدیشی ارکان دولته موجب اندیشه اولمغله مجلس والا کاتبی محسن افندی‌یه بریسی احمد پاشانك ابقاسنی ودیکری قپودانهٔ همایون بولنان مصطفی

پاشانك قپودان دریا لقبنی متضمن ایکی فرمان ویریلوب اولابقا فرمانی اعطا ایله احمد پاشایی اغفال وبعده مصطفی پاشانك مأموریت فرمانی ابراز ایله اجرای مأموریت ایتمسی تعلیم قلنه‌رق مخصوص واپور ایله اعزام قلندی. مومی‌ایله محسن افندی ردوسدن ایلروده دونمای همایونه مواصلت واحمد پاشایه ابقا فرمانی اعطا ایلدکده احمد پاشا فرمانی‌قرائت ایتدیروب محسن افندی‌یی کتخداسی شریف اغایه مسافر ویردی. ومحسن افندی کرك مصطفی پاشا وکرك امرای بحریه ایله ملاقات قپولری مسدود اولدیغنی کوروب شاید تحری اولنور خوفیله مصطفی پاشانك مأموریت فرمانی دکزه آتمغه مجبور اولدی. اکر مصطفی پاشانك قپودان پاشالغی رسماً اعلان وفرمانی دخی طوغریجه کندوسنه اعطا اولنمش اولسیدی احمد پاشانك هیچ برشیئه قادر اوله‌میه‌جغی بدیهی ایکن ارکان دولتك عقلالغی ایشی مشکلاته کرفتار وبالعکس احمد پاشانك ابقا فرمانی تقویهٔ نفوذ واجرای مافی‌الضمیری امرنده تسهیلاتی استلزام ایلدی. خارجیه‌ناظری رشیدپاشا مصر علیهنه دول معظمه ایله عقد اتفاق ایچون ایکی سنه‌دنبرو اوروپاده بولنوب موفق دخی اولمشدی. تبدل سلطنت عقبنده استانبوله کلوب اللی درت سنه‌سنده اجراسی تصمیم اولنمشیکن بالایجاب تأخیراولنان تنظیمات خیریه‌یی اعلان‌واجرا ایتدیردی بوبابده کلخانه‌ده قرائت اولنان خط همایون ایله سنهٔ مزقومه‌ده تنظیماتك ایلرویه تعلیقنی متضمن‌اولافرمان عالی صورتلری دستور نامنده اولان مجموعه‌ده مسطوردر.

مصر محاربهٔ اخیره‌سی

انکلتره و اوستریا و پروسیا وروسیه دولتلریله باعهدنامه عقد اتفاق اولندی. فرانسه دولتی محمد علی پاشانك مجلوبی اولدیغندن قرال بولنان لویی‌فلیپ وخارجیه ناظری کیزو بواتفاقك حاصل اوله‌مامسنه پك چوق اقدام ایتمشلر ایسه‌ده مقتدر اوله‌مدیلر. ومع‌مافیه اتفاق دوله‌داخل اولمدیلرایسه‌ده مصره‌دخی اعانه‌یه جسارت‌ایده‌مدیلر بناءً علیه مصرایالتی بالوراثه وعکاقلعه‌سیله صیدا ایالتی قیدحیات‌ایله محمدعلی‌پاشایه تفویض‌اولنمق اوزره‌شام وحلب وجده کرید واطنه ایالتلرینك ردی ودونمای همایونك اعاده‌سی‌تکلیفیله صدارت‌مستشاری رفعت‌بك مصره کوندریلوب مذاکرات ومخابرات‌طویله‌جریان ایلدیکی‌حالده محمدعلی‌پاشانك ارضاسی قابل اوله‌مدیغندن اللی التی‌سنه‌سی اواسطنده حربه‌مباشرت اولندی.

استانبولدن کوندریلان بر قپاق وبرقاچ قطعه سفن حربیه ونمچه‌لولرك چندقطعه سفینه‌لری انکلتره دونماسیله بالاجتماع مصرو برالشام سواحلی تحت‌ابلوقه‌یه النـدی ومرکز

عسکری اتخاذ اولنان قبریس جزیره‌سنه تقریباً یکرمی بیك‌قدر عساکر عثمانیه سوق اولنوب اردوسرعسکرلکی صدراسبق عزت محمدپاشایه وعسکر قوماندانلغی سرویلی سلیم پاشایه احاله‌قلندی بیروت قلعه‌سی جزؤی محاربه ایله تسخیر اولندقدنصکره ابراهیم پاشا درزی طاغی اتکلرنده چند دفعه‌مقاتله‌یه‌تصدی ایتمش‌ایسه‌ده جمله‌سنده مغلوب اولدیغندن طوتلق راده‌سنده ایکن شامه فرار ایدوب اعتماد ایلدیکی عکاقلعه‌سنك دخی‌اوچ بچق‌ساعت ظرفنده قوهٔ‌بحریه ضربیله فتح اولندیغی استماع ایتدکده ارتق شامده‌دخی آرام‌ایده‌میه‌رك چوللره دوشدی وتعریف اولنمز مضایقه وشدائد ایله آچ عریان مصره طوغری چیقوب کیتدی .

ابراهیم‌پاشا رشیدپاشا وحافظ‌پاشا اردولری‌مثللو جسیم‌قوتلره غلبه‌ایتمشیکن بو کره‌عساکر جزؤیه‌قارشوسنده تحته‌پرده‌قدر مقاومت ایده‌مامسی غریب کورینه‌جکندن بونك اسبابنی تفصیل ایتمك اقتضا ایلدی .

مقدمهٔ بحثده ترقیم اولندیغی‌اوزره محمدعلی پاشا حج شریف ایچون‌مصردن کلوب‌کچن مشایخ‌وخواجه‌لره واشراف‌ممالکه عطیه‌لر وخرجراهلر اعطا ایدرك وقابل‌خطاب‌اولنلرینه دولتك‌اغتشاش احوالندن ومسقوك غلبه‌سندن یانوب‌یاقیله‌رق دین‌ودولته خدمت ارزوسنی اظهار ایده‌کلمکله وبرطرفدن دخی‌کرك استانبول وکرك طشره‌لر اشرافنه خفی‌وجلی پاره‌لر کوندرمکله اویله برتوجه عمومی جلب ایتمشیدیکه اکثر خلق ولایتنه ومؤید من عنداه اولوب‌قریمك‌تخلیصی بونك‌یوزندن اوله‌جغنه اعتماد ایدرلر وحرمینك خوارجدن تطهیرینه موفقیتنی براعت استهلال عد ایدرك مدح‌وستایشیله امرار اوقات‌ایلرلر ایدی . باخصوص مرض جزام کبی عروق انامه سرایت ایتمش اولان یکیچری غیرتکشلکندن وعساکر نظامیه احداثندن وآنك تفرعاتندن اولان بعض معاملاتدن والبسهٔ اجنبیه‌یه میل ورغبت قلنمسندن طولایی کافهٔ انام بیزار اولوب بوشیلرك سببیتنی خسروپاشایه عطف‌ایله‌پادشاهی بو یوللره سوق وترغیب ایدن خسرو پاشادر دیرلر ایدی . حتی محمد علی پاشا ایله خسرو پاشانك فی‌الاصل بینلری بوزوق اولدیغندن محمدعلی‌پاشا بونی سررشته ایدینه‌رك ابلهفریب اولان بومثللو سوزلر ایله اصلاح مزاج دولت‌ضمننده اتفاقه دعوتی متضمن بعض‌والیلره مکتوبلر کوندروب اغفاله چالشمش وبو مکتوبلرك اکثری ولاة طرفندن جانب دولت علیه‌یه تقدیم قلنمشدر . توجه‌عامه شول درجه‌ده ایدیکه حسین پاشا اردوسنه دفتردار نصب واعزام اولنان عظمای رجال دولت‌علیه‌دن طاهر افندی‌عقلادن واصدقای‌دولتدن برذات اولدیغی حالده یولده کیدر ایکن بونه کیفیتدرکه بن جانب سلطنت سنیه‌دن مصر

اوزرینه سوق اولنان اردونك دفترداری اولدیغی حالده کوکلم اوطرفه محب ومتوجهدر
دیو بعض محرملرینه سویلدیکی محققدر . ایشته ابراهیم پاشانك غلبه‌سی توجه عمومینك
کندو طرفنه معطوف اولمسندن وقدومنه هرکسك دیده‌کشای انتظار بولنمسندن منبعثدر.
بو دفعه‌کی پریشانلغی ایسه یدی سکز سنه‌دنبرو زیرادارهسنده بولنان سوریه‌اهالیسنك
انعکاس امید عدالت ایله نه‌یه اوغرادقلرینی اکلاملرندن ناشی کمال نفرتلرندن وطائفهٔ
عسکریسنك روکردانلغندن نشأت ایتمشدر . چونکه حربه مباشرت اولنمسیله برابر جبل
لبنان اهالیسی وعشائر و عربان مصرلو علیهنه قیام ایدوب جنود مصریه دخی فوج فوج
وحتی صادق بك نامنده بر میرالایك تحت قوماندانسنده بولنان الای هیئت مجتمعه‌سیله
اردوی همایونه دخالت ایلدی . بونلرك جمله‌سی دوبریجه‌یه کوندریلوب اوراده اسکان
اولندیلر امرای مصریه‌دن اولوب کذلك طرف دولته دخالت ایتمش اولان کلیسلی محمد
پاشا ومیرآلای صادق بك نقل ایدرلر ایدیکه ابراهیم پاشا درزی طاغندن شامه عودت
واطرافده بولنان عسکرینی جمع ایتدکده کیجه‌لری طاقم طاقم فراره‌اغاز ایلملریله محافظه‌لریچون
قره‌غوللره ضابطان اقامه‌اولنمش اولدیغی حالده فراریلرك اوکی‌النمق شویله طورسون ضابطان
دخی فراره شتاب ایلدکلرندن برقاچ کون ایچنده عساکر مجتمعه‌نك نصفی قالمیوب قالانلرك
دخی کوزلری اویولده اولدیغی مشاهده اولنمغین ابراهیم پاشا بالضروره چوللری طوتوب
مصره طوغری عودته مجبور اولمشدر

عکا قلعه‌سنك تسخیرندن صکره اسکندریه‌نك ضبطی تصمیم قلنمقده‌ایدی لکن محمد
علی پاشا آرتق قوهٔ نقودیه اعمالی زمانی کلمش اولدیغنی تفرس ایدرك انکلتره باش‌وکیلی بولنان
ذاتی دام اطماعه دوشورمش اولدیغندن مصر ایالتی وراثتله توجیه اولنمق صورتنه محمدعلی
پاشا راضی‌اولورایسه ایشك بتورلمسی ضمننده امیراله تعلیمات کلمش واللی‌یدی‌سنه‌سی‌شوالنده
بو بابده محمد علی پاشانك رکاب همایونه استعطافنامه‌سی ورود ایتمش اولمسیله مصر بالتوارث
محمد علی پایه توجیه بیوریله‌رق ایشه ختام ویرلدی ودونمای‌همایون استانبوله واصل اولوب
ایالات مستحصله ولاة عظامه توجیه بیورلدی اولوقت انکلتره ایلچیسی بولنان بونصونبی
بوقرارك علیهنده اولدیغندن مقتضای مأموریتی اوزره رسماً قبولنی باب‌عالی‌یه عرض‌ایدر
وخفیاً انکلتره دولتی محمدعلی پاشانك کلیاً قالدیرلمسنه باعهدنامه بورجلی ایدوکندن قبول
اولنمامسنی اخطار ایلر ایمش لکن هر نصلسه قرار واقع نزد دولتعلیه‌ده قرین تصویب
اولمشدر واقعا مصری حرباً ضبط ایتمك بیوك تکلفاته وکلیتلو تلفاته محتاج اوله‌جغندن
بشقه انکلیزلولر دخی برلکده بولنه‌جغی جهتله ایلروده نه‌رنك کسب ایده‌جکی مطالعه‌سی

جای دقت ایدی بناءً علیه بوقدرله اکتفا مناسب کورلمشدر خارجیه ناظری رشید پاشا مرحومك امتیاز شرائطنی حاوی قامه آلدیغی فرمان عالی مصره ارسال اولندقده محمدعلی پاشا ایکی شرطنك تبدیلی استدعاسیله اعاده ایلمکله بوکا دخی مساعده اولنمق اقتضا ایلدی مذکورشرطلك بریسی وراثت ایالتك اولاد ارشده منحصر اولمسی شرطنك اولاد اکبر شرطنه تبدیلی وایکنجیسی مصرك حاصلاتندن اوچ ربع مصارف محلیه ایچون بالتوقیف ربع دیکرینك خزینهٔ دولته تقدیمی فقره‌سنك دخی سکسان بیك کیسه مقطوعه ربط قلنمسی ایدی مذکور فرمانلر دستورده مسطوردر بوندنصکره مصرك تغیرات احوالی بمنه تعالی جلد آتی‌یه عائد اولمغله بو فصلك تکمله‌سنه شروع اولندی .

بشنجی فصلك تکمله‌سی

سلطنت سنیه بو فصلك حاوی اولدیغی زمانده ضایعات عظیمه‌یه مبتلا اولدی اولا سکسان ایکی سفرینك نتیجه‌سی اوله‌رق اقلیم قریم الدن چیقمغله بوماده ارکان دولت وافراد اسلامیه‌یی دلخون ایلدی چونکه بوندن سکسان سنه مقدم مجارستان دخی حکومت سلطنت سنیه‌دن منفك اولمش ایسه‌ده اورالرده اهل اسلام یالکز قلعه‌لرده ساکن ومسافر صورتنده اولوب کافهٔ اهالیسی خرستیان ایدی قریم ایسه ایکی ملیونه قریب سکنهٔ مؤمنینی حاوی بولندیغندن بوجهتله بالطبع اهل اسلامه زیاده تأثیر ایلمشیدی بناءً علیه قریمك تخلیصی نخبهٔ آمال انام اولوب موقوف علیهنی لایقیله مطالعه وموازنه‌یه دخی صدر اعظم یوسف پاشانك شدت تهالکی مانع اولمغله وانکلیزلر ایسه فرانسه‌لونك روسیه ایمپراطوریچه‌سی نزدلرنده حاصل ایلدکلری اعتباره رغماً سلطنت سنیه‌یی حربه تشویق وترغیب ایده‌کلمریله ایکی یوز ایکی سفری کشاد اولندی لکن بونك نتیجه‌سی اوله‌رق قریمی تخلیص ایده‌لم دیر ایکن اوزی ایالتی اوسته ویرلدی فرانسزلو ایله عقد اتفاق قلنمق حسبیله ایکی یوز یکرمی بر سنه‌سنده ینه روسیه سفری ظهور ایدرك بوکره دخی طوزله نهریله پروت نهری بیننده اولان اراضیٔ وسیعه وقلاع متعدده ضایع ایلدکدن بشقه صرب ملتنه امتیاز ویرلمك مجبوریتی حادث اولدی بوندن صکره روم اختلالی ظهور ایدوب بونك نهایتی دخی هم موره‌نك قراللق اولمسنی وهمده چرکستان وچلدیر ایالتلرینك روسیه‌لویه ترك قلنمسنی وافلاق ایچنده بولنان قلاع خاقانینك امحاسنی وصرب امتیازینك توسیع وتأکیدینی مستلزم اولدی وبونی متعاقب فرانسزلر دخی جزایر غربی استیلا ایلدی .

سلطان محمود خان حضرتلرینک جلوسلرنده ارنبودلغك بر جهتی یانیه والیسی تپه دلنلی علی پاشا وبرجهتی اشقودره والیسی قره محمود پاشا خاندانی تحت ادارەلرنده وسیروز وسلانیك طرفلری سیروزلی اسماعیل بك عهدەسنده ورووم ایلینك سائر بلاد وامصاری اعیان دینیلان متغلبه ضبطلرنده اولدیغی مثللو جزایر غرب اوجاقلری دایلرك وحرمین محترمین وهابی طائفەسنك ید غصبنده ومصر محمد علی پاشا حکمنده وبغداد کولەمن پاشالری وچلدیر وکردستان ایالتلری دخی امرا نامنه اولان بغاة اللرنده ایدی. اناطولینك بوزوق طرفلری جبار زاده وآیدین طرفلری قره عثمان زادەلرده اولوب قصور بلاد وقصباته دره بکلری دنیلان متغلبه مستولی اولمغله والیلر یالکز مرکز ایالت اولان یرلرده اوطورور وبونلره مداهنه ایله جلب منفعت وامرار ایام حکومت ایلرلر ایدی جبار زاده وقره‌عثمان‌زادەلر ایله سیروزی اسماعیل بك هم عظما واشراف اعیاندن وهمده اوامر پادشاهینك اجراسنه مداوم مطاوعتکاراندن اولوب سفرلرده دخی خدمتلری سبق ایتمش اولدیغندن مومی الیهم حقلرنده معاملهٔ تأدیبیه اجراسنه محل اولمامغله خاندانلرینه تعرض اولنمیوب مؤخراً اسماعیل بکك اوغلی یوسف بك وجبار زاده جلال الدین بك وقره عثمان زاده یعقوب اغا رتبهٔ وزارته نائل وتغیر ادارهٔ امور دولت سببیله ایالات عدیدەده والی اولمشلردر وقوعات‌صرەسنده مسطور اولدیغی اوزره بونلرك غیریسی پنجهٔ سطوت محمود خانیده نابود اولوب طوائف ملوك رنکنه کیرمش اولان ممالك دولتعلیه قوهٔ قاهرهٔ پادشاهی ایله هیئت منتظمهٔ سابقەسنه رجعت ایلدی وسلسلهٔ انضباطی قرین انحلال اولان نسخهٔ کبرای سلطنت شیرازه بند انتظام اولدی.

سالف‌الذکر اعیانلر ایله دره بکلری یوز سنەیه قریب زماندنبرو کسب قدرت وتمیز ایلمش اولدقلرندن بونلرك منشائی بروجه آتی تفصیل اولنور: فصول سابقەده مسطور اولدیغی اوزره ولاة ومتصرفین طرفندن برسنجاق ادارەسنه مأمور اولان کسانه متسلم وقضا ادارەسنه مأمور اولانلره ویوده تعبیر اولنور وهر شهر وقصبەده اهالی طرفندن منتخب برده اعیان بولنورایدی ممالکتك ضبط وربطی ولاة ومتصرفین ومتسلم وویودەلره وامور حقوقیه ونرخ ارزاق حکام شرع شریفه عائد اولدیغی مثللو مرتبات امیریەنك ومملکت مصارفی اولان مبالغك توزیع وتحصیلی ودفترلرینك ترتیب وترقیمی خصوصلرنده ولاة وحکام طرفلرندن مخاطب اعیانلر اولمغله اعیان بولنانلر بوایشلری اشراف مملکت ایله بالاجتماع تسویه ایدر ایدیکه اعیانلر اهالینك وکیلی وحکام ایله اهالی ارەسنده واسطه دیمك اولور ایدی اشبو اعیانلر مملکتلرینك اغنیاسندن

واصحاب حیثیت ونفوذدن اولملریله ولاة ومتصرفینه امیدلرندن زیاده منفعت ابراز ایدرك متسلملکی وویوده‌لقلری درعهده ایتمکه باشلادیلر ایچلرندن لیاقت ودرایتی حائز اولانلر هم ولاتی وهمده حکامی خشنود ایتمکله تزیید حشمت وثروت وتأسیس بنیان عصبیت ایدوب وفاتلری وقوعنده یاخداننددن ویا منسوبیننددن برمقتدری انك مقامنه قائم اولور ایدی بونلرك بك وحشی اولنلری چوقلق پایدار اوله‌میوب دور اندیش وحکمت بین اولنلری مملکتی کما ینبغی اداره وولاتی مطیب ایتدکدن بشقه ارکان دولتدن بعضیلرینه کسب انتساب ایدرك وکندوسنی دولته طانتدیروب سفر وحضرده خدمات مقبوله ابراز ایلیه‌رك کوندن کونه توثیق حکومت ایلرلر ایدی سلطنت سنیه عساکر منتظمه ترتیبنه موفق اولدقدن صکره تنظیماتك مقدماتی حکمنده اولان اصلاحات ملکیه دخی یوز کوسترمکه باشلامشیدی شویله‌که والی ومتصرف وویوده‌لرك کیف مایشاء قتل نفوسه مجاسرتلری بافرمان عالی منع اولنوب قصاصاً ویاخود سیاسةً ازاله‌لری مقتضی اولنلر حکام شرعشریفك تحت تصدیقنه المدقجه اجرا قلنمامسی امر اولندی ومخلفات ضبطی فی الاصل نوعما معقول ومشروع بردرجه‌ده یعنی مخلفات واقعه اموال امیریه‌دن مختلس ومدخراولمسی مظنون اولنلر حقنده جاری ایکن صکره‌لری سوءاستعماله واردیغندن میری ایله معامله‌سی اولسون اولمسون وخدمت دولتده بولنسون بولنمسون اغنیادن بریسی فوت اولدقده ورثه‌سنه جزئی برشی ترك اولنه‌رق مصادره قلنور وبعضاً دخی مخلفات ورثه‌یه ترك اولنه‌رق مقطوعه ربط اولنور یعنی برمبلغ معین اخذیله بتریلور ایدی بودخی بافرمان عالی الغا قلندی یکچریلرك الغاسیله انلره متعلق منصب وقلملریعنی یکیچری افندیلکی وسپاه وسلحدار کتابتلری وبونلره مماثل مأموریتلرکه لغو اولنان اوجاقلرك محاسبه جیلکلری دیمکدربونلر دخی الغا اولنوب عساکر منتظمه سرعسکرلکی ومقاطعات ومصرف نظارتلری‌خاصه ونظامیه‌محاسبه جیلکلری مثللو منصبلر احداث‌وماهیه معاشلر تخصیص قلندی فصول سابقه‌ده برنبذه بیان اولدیغی اوزره اوقاف سلاطیندن‌فاتح وسلطان‌سلیم وسلیمان حضراتی‌وقفلرینك اداره‌سی‌صدراعظملره وسلطان‌بایزیدك اداره‌سی شیخ‌الاسلاملره مخصوص اولوب‌قصور اوقاف سلاطین‌ایله‌نسللری‌منقرض‌اولمش‌بعض‌وزرا وامرا وقفلری قرنا وخدمهٔ مخصوصهٔ پادشاهی‌یه چراقلق اوله‌رق توجیه اولنور ایدی بردفعه وقف ترتیب ایدن اصحاب خیرات وقفلرینك شرائطنی تعیین وخیرات ومبراتلرینه صرف اولنه‌جق‌مبانی وخدمه‌سنه ویریله‌جك وظائفی تخصیص ایتدکدنصکره تولیتی‌اولاد واعقابنه ونظارتی صدراعظم وشیخ‌الاسلام ودارالسعاده اغاسی واستانبول قاضیسی مثللو

ارباب مناصبه تفویض ایلمش اولدقلرندن بو نظارتلرك بر مفتشی اولوب تحت نظارتلرنده بولنان اوقافك هرسنه محاسباتنی رؤیت ایتدیرر وشرط واقفك اجرا قلنمدیغی ویاخود خیرات ومبراتك محتاج تعمیر ایدوکی خدمهٔ وقف طرفلرندن ویا محله لیسی جانبندن افاده واشتکا قلنور ایسه متولیلری شرائط اوقافك تمامیٔ ایفاسنه اجبار ایدر ایدی وقتاً بوقت واقفلرك سلاله لری منقرض اولدقده تولیتلری نظارت طرفلرندن مناسب آدملره توجیه ایتدیریلور وارتق اولاد مشروطیتندن چیقمش اولدیغندن بومثللو تولیتلره صدقه تولیتلری اطلاق قلنور ایدیکه توجیه پادشاهی ایله تصرف اولنور برنوع مأموریت دیمکدر استانبول شهری مرور زمان ایله کاملاً دیه جك درجه ده وقفه منقلب اولمغین معاملات بیع وشرانك توثیق واجراسی متولیلرك وجابیلرك اللرنده قالدیغندن انواع فساد وتزویر واقع اولمقده ایدوکنه مبنی ذکر اولنان مناصبك حق نظارتلری برلشدیریله رك اوقاف همایون نظارتی احداث قلندی انجق بوصورتك موافق حال ومصلحت ایدوکی مسلم اولمسیله برابر ناظر اولنلردن بعضیسنك مزاج غصبکارانه سی وبعضیسنك امر مهم حقوقدن بی خبرلکی جهتلریله خزینهٔ اوقاف سؤ استعمالات ایله مالامال ایدی شویله که سلطان محمودخان حضرتلرینك وقفلرینه ایراد بولمق فکریله اسم بی مسما اوله رق کدك ایجاد قلندی بو کدکلرك برصنفی محدود اولوب مثلا استانبولده یوزسکسان قلایجی کدیکی احداث واصنافه بیع اولنمقله بومقداردن زیاده قلایجی دکانی کشاد اولنه مز ایدیکه برنوع انحصار امتیازی دیمك اولور ایدی برصنفی دخی قوندره جی کدیکی مثللو غیر محدود کدکلردر که هرکیم طالب اولور ایسه ویریلورو هیچ کیمسه بلاکدك قوندره جیلق صنعتی اجرا ایده مز ایدیکه بودخی من جهة اوصنعتك ده اجراسنه رخصت دیمك اولور ایدی بو کدکلر اصناف بیننده آلنوب صاتلمقله عادتا مستقفات اوقاف کبی خرج فراغ وانتقال واجارهٔ مقرره اخذ اولنور ایدی مع مافیه بر دکان ویاخود بوستانده برقاچ سنه مستأجراً مقیم اولنلر مال صاحبنك خبری اولمقسزین خزینهٔ اوقافدن بر کدك الوب صکره مال صاحبی مستأجری چیقارمق ویا کرایی تزیید ایتمك مراد ایلدکده مستأجر بنم بوراده کدیکم بولندیغندن مقرر اولان کرادن بشقه بر شی طلب ایتمکه حقك یوقدر دیو دعوایه قیام وتنفیذ مرام ایتمکله اومثللو دکان وبوستان وسائره نك هم وقف قدیم وهمده صاحبلرینك حقلری مصادره اولنمش اولدی .

سوء استعمالاتك برنوعی دخی فراغ وانتقال خرجلرینك ومحلولات معجلاتنك نصفی متولی وجابی وکاتبلره ویریلوب نصف دیکرینك خزینهٔ اوقافده توقیف اولنمسیدر . بو اصولك اتخاذندن مقصد کویا بوپاره لر خزینهٔ اوقافده تجمع ایده جك وهروقفك

خيرات ومبراتی تعميره محتاج اولدقده نقود مترا كمه‌سندن تسويه اولنه‌جق ايدی .
حالبوكه اوقاف خزينه‌سنده متعدد قلملر ويك چوق مأموريتلر احداث اولنمغله بونلره وخارجدن شوكا بوكا معاشلر ومعيناتلر وثواب اعتقاديله نو بنو تحدث ايدن تكيه‌لره طعاميه‌لر وتعيينلر تخصيص وبيكر وبيك بشر يوز كيسه‌لر صرفيله مجدداً وتعميراً تكيه‌لر انشا اولنمغله وقفلرك مبالغ مترا كمه‌لری اضاعه قلندی وخيرات ومبراتك تعميره احتياجلری محله‌لی ومتوليلر طرفلرندن اوقاف نظارتنه خبر ويرلدكجه وقفلرك حاصلات مترا كمه‌سی دفترلرده موجود ايسه‌ده وزنه‌ده مفقود ايدوكندن بالضروره نچوشديريلور اولدی اوقاف خزينه‌سی بوخصوصده مدعی عليه اولديغی حالده حاكملك صفتنی دخی حائز اولمسيله وقفلرك حامیسی اوله‌جق ايكن مخربی اولدی .
تنظيماتك ظهوريله بالجمله سلاطين وسائره اراضیٔ موقوفه‌سی ماليه خزينه‌سی طرفندن ضبط وتعشير اولنوب عندالحساب اراضیٔ موقوفهٔ مزبوره حاصلات عشريه‌سی سنوی قرق درت بيك كيسه‌يه بالغ اولمغله شهريه‌يه بالتقسيم خزينهٔ ماليه‌دن اوقافه اعطا قلنور ايدی . صكره‌لری فؤاد پاشا مرحوم اشبو بدل مقطوعه ماليه‌نك اوقافه ويرديكی پاره‌يه اعانه نامنی ويروب موازنهٔ عموميه‌ده آچيق كوروندكجه تنقيص ايده ايده ربع درجه‌سندن آشاغی تنزيل ايلدی جوامع سائره خيرات سلاطينك ايسه اكثر وارداتلری اراضیٔ موقوفه حاصلاتی اولديغندن وبروجه مشروح بوندن تنزيلات كليه وقوعبولديغندن مصرفلری قارشولقسز قالمق حسبيله بالضروره شونك بونك وقفلری حاصلاتيله اداره اولنملری ايجاب ايلدی بناء عليه پك چوق اصحاب خيراتك مبراتلری خراب ومتروك اولديكه مشهود آنامدر كله‌لم تنظيماتك اجراسيله ادارهٔ امورملكيه‌ده اتخاذ اولنان اصول ادارهٔ جديده‌نك تفصيلاتنه كلخانه وتنظيمات فرمان عاليلرنده بيان اولنان شرائط ايله تنظيمات خيريه اعلان اولندقده حكومت كيفيه‌يه مألوف اولان والی ومتصرف وويوده‌لر وعموماً ملتزملر بونك عليهنده بولنديغی مثللو حكمت حكومتدن غافل ومنافع شخصيه لرينه منهمك بعض ساده دلان اركان دخی طعن وتشنيع ايدرلر وانواع محاذير بسط وبيان ايلرلر ايدی لكن حقيقت حالده قيام ودوام دولت ايچون تنظيمات خيريه‌نك اهم والزم اولديغی كوندن كونه ميدانه چيقدی وتفرعاتی نو بنو اصلاح قلندی بويله امور كليه‌ده كوچك كوچك يا كلشلقلر ضروری اولوب حالبوكه هر شيده نظر واعتبار كلياته راجع اولديغندن بشقه بدايت حالده يولسز كوريلان مواد درجه درجه حسن نتيجه‌يه ايصال قلنمش والآن قلنمقده بولنمشدر .
تنظيماتك اس اساسی امنيت جان ومال وناموس قضيه‌لرندن عبارت اولمغله شرعاً

وقانوناً حكم ترتب ايتمدكجه هيچ كيمسـه حقنده مجازات اولنماسى ومصادراتك بالكليه رفعى ومظنون جنايت اولانلر حقنده جارى اولان اشكنجه مادۀ فجيعه‌سنك تركى متعدد فرمانلرله تنبيه وتأكيد وهرقنغى مأمور اولورايسه اولسون ونه‌رتبه وحيثيتده بولنورسه بولنسون افعال مردودۀ مزبوره‌يه متجاسر اولانلرك مجازات شديده‌يه كرفتار اوله‌جقلرى اعلان واشاعت قلندى زيرا ولاة ومتسلمين شهر وقصبه‌لرده اغنيادن بريسنى كوردكلرى آنده ياقباحت جزؤيه‌يه بناءً وياخود كلياً بى اساس برافترايه ابتناءً قتل ونفى مثللو مجازات شديده‌ايله تهديد ومال واملاكى مصادره وتجريم ايتمكى اعتياد ايدنمشلر ايدى . عصرسابق وكلاسندن اولوب آيدين وادرنه‌وبروسه وسلانيك واليلكلرنده بولنان طاهر پاشاوعاكف پاشا ونافذ پاشا وصدر سابق خسرو پاشا وحسيب پاشا كبى عظما خلاف تنظيمات حركات تهمتيله تحت محاكمه‌يه آلنوب مأمورين سـائره‌يه عبرت كوسترلدى اكرچه بونلر حقنده اولوقتده خارجيه‌ناظرى اولوب تنظيماتك مؤسسى اولان‌ومتكلم وحده بولنان رشيدپاشانك بعض مرتبه‌اعراض شخصيه‌سى مروى وتقويم وقايع نسخه‌لريله نشر اولنان مقالات‌نوعما بونى مؤيد ايسه‌ده تنظيماتك تقررى بومثللو تهديدات وعبرته محتاج ايدى .

تنظيماتك اسـاسلرندن بريسى دخى هر نوع واردات دولتك طوغريدن طوغرى‌يه خزينه‌يه كلوب هردرلو مصـارفك دخى خزينه‌دن اعطا اولنمسى ماده‌سى ايدى . چونكه فصول سابقه‌ده بيان اولنديغى اوزره سلطنت سنيه‌نك اكباشلو وارداتى‌اولان اعشارخاص همايون ومقاطعات ميريه وزعامت وتيمار ومالكانه مقاطعاتى ويوردلق واوجاقلق واوقاف نامليله منقسم اولمغله خاص همايون ضربخـانۀ عامره‌دن ومقاطعات ميريه خزينه طرفندن ولاته ويامتلزمينه الزام وديكرلرى دخى اصحابى جانبندن يابالذات‌تعشير اولنور وياخود الزام قلنورايدى‌تنظيماتك برنجى وايكنجى سنه‌لرى كافۀ‌اعشارورسومات امانةً اداره ايتديرلدى لكن معشرلرك ارتكاباتندن بشـقه ذخائر مدخره‌يى حفظ ايتمك ووقت وزمانيله صاتمق دولت مأمورلرينك يايه‌بيله‌جكى شى اولمديغندن كليتلو خسار نمايان اولمغله تنظيماتدن اول ملتزملرك متجاسر اولدقلرى مظالم وتعدياتك ازاله‌سى‌وقاعدۀ معتدله وجهله استيفاى‌حقوق عشريه قلنمسنى متضمن نظامات وضع وياتأسـيسيله ينه الزام اصولنه رجعت قلندى ماليه ناظرى اسبق صفوتى پاشا مرحومدن مسموع‌فقير اولمشدركه بدايت تنظيماتده درت سنه قدرماليه نظارتنده بولنديغى‌حالده امانتاً اداره اولنان‌سنه‌لرك كار وضررى شويله‌طورسون قاچ غروش حاصلات اولديغى ميدانه چيقارمق ايچون نصب نفس اهتمام ايلمشيكن مقتدر اوله‌ميوب خلقى اولان نافذپاشا مرحومك دخى بوبابده واقع اولان اقدام واهتمامى نتيجه

بخش مطلوب اولمامغله تعیین ماده محکمهٔ کبرایه قالمشدر دیر ایدی

برده وقتیله اراضینک قوهٔ نابتهسنه کوره اونده وطقوزده وسکزده براولهرق تعیین اعشار اولنمش وقیود خاقانیده هر مملکتك مقدار اعشاری ورسومات متنوعهنك کمیت وکیفیتی تحریر قلنمش ایکن بدایت تنظیماتده کار فرما بولنانلرك عدم وقوفلرندن ناشی عشر دیمك اونده بردیمك اولوب طقوز وسکزده براولهرق عشر استحصال اولنان یرلر ملتزملرك غدر وظلمنه اوغرایوب تأسس ایلمش ظنیله اونده بردن زیاده عشر الثماسی مؤکداً امر واعلان قلنمشدر . شیخ الاسلام اسبق رفیق افندی مرحوم یاکلشلقله بویله بر حقوق مشروعه اضاعه اولندی دیو تأسف ایدر ایدی .

مقاطعات امیریهنك غیریسی اولان و اعشاری اصحابنه عائد بولنان اراضی که بروجه بالا خاص همایون ایله مالکانه مقاطعاتی و زعامت و تیمار و اوقاف و یوردلق واوجاقلقناملریله منقسم اولان اراضیدر بونلرك امانةً اداره اولندقلری اوچر سنهلك حاصلاتی بالتثلیث بدل تعیین اولنمق وسنهبسنه جانب خزینهدن اصحابنه ویرلمك اوزره قرارلشدیریلوب اجرا اولندی . انجق بر طاقم ارباب نفوذ اعمال قوهٔ نفوذ ایله طشرهلردن حاصلات واقعهنك بر قاچ مثلنه مضبطهلر کتوروب موجبنجه مالك اولدقلری مقاطعه وزعامتلرینه اضعاف مضاعفی اولهرق بدل تقدیر ایتدیردیلر وهنوزبدله ربطاولنمیان مقاطعات اصحابندن اشترا ایدرك و اولوجهله خلاف واقع مضبطهلر جلب ایلیهرك عشر تعیین ایتدیردکلری پك چوق واقع اولمشدر .

ینه تنظیمات اساسی جملهسندن اولمق اوزرهویرکو نامیله طشرهلرده توزیع اولنان مبالغك سنهبسنه خزینهٔ مالیهیه کوندرلمسی امر اولندی فصول سابقهده تفصیل اولندیغی وجهله ویرکونك ماوضع لهیاولان شیلردن ولاة ومتصرفین حضریه وسفریهلری توزیع دفترلرینی تصدیق ایتدکلریچون حکام شرع شریفه ویریلان خرج امضا وکلوب کیدن مباشرلره اعطا اولنان خدمت مباشریهومسافرخانه مصرفلری کلیاً الغا اولندی چونکهحسب التنظیمات بیوك وکوچك کافهٔ مأمورینه معاش تخصیص قلنمش ایدوکندن جملهسی مصارفات واقعهلرینی معاشلرندن تسویه ایلمك و هیچ کیمسهدن بر آقچه و بر حبه مطالبه و اخذ ایتمامك شروط اعظمندن ایدی و ینه ویرکودن تسویه اولنه کلان حکومت قوناغی و کوپری و قالدیرم مثللو شیلرك مصارفات انشائیه و تعمیریهلری و منزلخانه مصرفلری خزینهٔ جلیلهدن اعطا اولنهجغی اعلان قلندی بناءً علیه هر قضانك محصلی هرسنه توزیع اولنان مبالغك مقدارینی تحقیقه قیام و بعضلری شمدییه قدر بلافرمان توزیع اولنان مبالغی

سلطنت سنیه متجاسرلرندن استرداد ایده‌جکدر دیو وجود مملکتی اغفال ایدرك توزیعات سابقه یکونتی قپاتدیلر واعتقادلرنجه دولته خدمت ایلدیلر. لکن بعض مملکتلرك وجوهی نتیجهٔ مصلحتی درك و تفطن ایلمکله غایت خفیف دفتر تقدیم ایلدیلر.

واقعا توزیعات دفترلری استانبوله کلمك و قومیسیون مخصوصنده بالتدقیق قبولی حاوی فرمان عالی صادر اولمق نظامی اقتضاسندن ایدی لکن ولاة ومتسلم وویوده‌لر خارج از فرمان چوق شیلر علاوه ایدرلر ایدی اشبو دفترلرك موجبنجه هرقضا وقرایه‌ویرکولر تخصیص اولندقدن صکره شهر و قصبه‌لرده واقع املاك تحریر و ارباب تجارتك تمتع مخمنه‌لری درجات وضعیله ترقیم اولنه‌رق آیرو آیرو ویرکولر طرح وتوزیع اولندی. لکن تحریر املاك وتمتعات ماده‌سی امر عظیم ووقوعاتی یورتمك تکلفات متمادیه‌یه موقوف اولدیغندن بوقاعده باشه چیقاریله‌میوب ایکی سنه مرورنده هر شهر وقصبه وکویلرك معین ومخصوص اولان ویرکولری قومشوجه توزیع وتقسیم وبالتحصیل خزینه‌یه تسلیم قانمسی اختیار قلندی یدی سکز سنه بوقاعده جاری اولدقدن صکره الآن مرعی اولان تحریر املاك اصولنه تشبث وسنه بسنه اکمالنه اعتنا قلنمشدرکه الی هذه الآن سعی وغیرت اولنمقده‌در.

کراسته وکندیر وکهرجله مثللو تکالیف عینیه‌ایله مکلف اولان قضالره دخی ویرکولر وضع اولنوب او مثللو لوازمات حربیه‌یی دولت پاره‌سیله مبایعه ایده‌جکدر دینلدیکی کبی بعض کوپری و طریق تعمیر و تنظیمی مقابله‌سنده ویرکودن معاف اولان کویلره دخی ویرکو وضع اولنمش و مکلف اولدقلری شیلرك جانب خزینه‌دن تسویه قلنه‌جغی اعلان قلنمشیدی. برقاچ سنه مرورنده خزینه‌نك تعمیراتی درعهده ایلدیکی شیلرك خراب‌اولمغه باشلادیغندن پیدر پی محللرندن استدعالر کلدکجه پك‌جزئیسی اجرا اولنه‌بیلوب‌ماعدالری استعلاملر ایله و بو سنه خزینه‌نك وقتی یوقدر جوابیله کچشدیریلور اولدی لکن کیتدکجه خرابی تکثر ایدرك خزینه ایسه واردات مقرره‌سیله مصارف دائمه‌سنی اداره‌دن عاجز قالدیغندن اومقوله مملکتك مصارفنی رؤیت ایتمك ایچون شهروقصبه‌لرده بلدیه صندقلری کشاد اولنوب قنطاریه و کیالیه مثللو رسومات متفرقه بوصندقلره ترك اولندی.

فصل سابقده ذکر اولندیغی اوزره ذخیره یتاغی اولان محللردن کیله‌سی یکرمیشر پاره‌فیئات مقطوعه ایله ومبایعات امیریه ذخیره‌سی نامیله ذخایر کلیه مرتب اولوب‌بوذخیره استانبوله کتوریلوب وتعیینات عسکریه و سائره بوندن ایفا اولندقدن صکره بقیه‌سی‌رایج وقته کوره فرونلره توزیع اولنور ایدی. حسب‌التنظیمات بو دخی رفع اولنوب اکمکجی

اصنافنك دیله‌دكلری یردن ذخایر مبایعه ایدرك طوتیلان چاشنی‌یه تطبیقاً تعیین اولنان نرخ ایله صاتملری اعلان قلندی. لغواولنان اشبومبایعات ذخیره‌سنك اداره‌سی ایچون دولتجه مناصب معتبره‌دن اوله‌رق ذخیره ناظری و خزینه كتبه‌سی وار ایدی. آرتق بونلره لزوم قالمیوب فقط وكلالق مناصبندن اولمق و ممالك محروسه‌نك تكثیر زراعتنه چالشمق اوزره زراعت نظارتی احداث اولنمقله معیتنه مستشار و مجلس و مكتوبجی و محاسبه‌جی و كتبه ومأمورین ترتیب وتشكیل اولندی شوراسی غرائبدندركه ایكی اوچ سنه‌ظرفنده نظارت من‌بوره‌ذخیره‌خزینه‌سنده مدخراولان مبالغی معاشات‌مخصصه‌یه ویردكدن‌صكره اكمكجی اصنافندن اولان بقایایی تحصیل و معاشلره توزیعه صرف همت ایدوب بو دخی ختامه رسیده اولدقده غیری ایش قالمدیغندن هیئت نظارت طاغلمشدر .

جزیۀ شرعیه اوروپالولرك الك زیاده كوزلرینـه باتان دیكن اولوب بو اوانده ایسه اوروپالولری خشنود ایده‌جك دولتعلیه‌نك دول متمدنه مسلكنه سلوك ایتدیكنی كوستره‌جك شیلر التزام قلنمقده اولدیغندن درجنك اول علی‌الرؤس جزیه جبایتی الغا وپطریقخانه‌لر معرفتیله عن‌جماعةٍ تحصیلنه قرار ویرلدی لكن تنظیماتك ایكنجی‌سنه‌سنده مؤسس وحامیٔ تنظیمات اولان رشید پاشا موقع اقتداردن ساقط وعزت پاشا صدارته وصفوتی پاشا مالیه‌یه صاعد اولمغله مشیرلك نظامی نامیله تنظیماتك مواد متفرعه‌سی‌اصلاح اولندیغی صرده‌ده جزیه‌نك علی‌الرؤس جبایتی اصولی‌اعاده قلندی زیرا پطریقخانه‌لر دخی عن جماعةٍ استیفای حقوقدن اظهار عجز ایتمشلرایدی بش آلتی سنه صكره‌كه رشید پاشانك كوكب اقبالی تكرار ضیا پاش كمال اولدیغی زماندر ینه عن جماعةٍ تحصیله رجوع اولنوب نهایت قریم محاربه‌سی اواننده صادر اولان اصلاحات فرمانی حكمنجه بدل عسكری‌یه منقلب وصور اجرائیه‌سی برقاچ هیئته متحول اولدیسه‌ده الآن برقرارصحیح وسالم تحتنه وضع اولنه‌مامشدر .

وقعۀ خیریه‌دن صكره اصول ادارۀ دولت تحویل اولنمغه باشلادیغندن اكرچه وكلا ومأمورینه معاشلر تخصیص اولنمقده ایدی حسب‌التنظیمات كافۀ مأمورین و كتبه‌یه ایلقلر تخصیصیله النه‌كلان خرجلری بعضلری كلیاً الغا و بعضلری خزینه‌یه ایراد قید اولندی مقام صدارته یوز بیك ووزرایه یتمش بشر بیك و عظمای رجاله یكرمیشر اوتوزر بیك واوچنجی درجه‌ده بولنان مناصبه اون بشر یكرمیشر بیك غروش وقلملره دخی مقدار كافی معاشلر تخصیص وات اكمك تعیینلری دخی ترتیب و اعطا قلندی

مركز ایالت اولان سنجاقلره بر والی و برمحصل والویۀ ملحقه‌یه امرای عسكریه‌دن برر

ضابطه مأموری و برر محصل وقضالره دخی کذلك برر ضابطه مأموریله برر محصل ومال وتحریرات کاتبلری تعیین اولنوب والیلره یتمش بشر و کافهٔ محصل وضابطه مأمورلرینه یدیشر بیك بشر یوزغروشدن اونر بیك غروشه قدر وکاتبلره بیك بشریوز ایکیشر بیك غروش رادهلرنده معاشلر تخصیص قلندیغی مثللو حکام شرع شریفه و تشکیل اولنان مملکت مجلسلری اعضالرینه وترتیب قلنان ضبطیه وتحصیلدارنفراتنه معاشات متناسبه تعیین قلندی

قدیماً مرتب اولان ایالتلر اکرچه ظاهراً ابقا اولنمش ایسهده قضا محصلنك سنجاق وسنجاق محصلنك مرکز ایالت محصلنه ارتباطی اولمیوب جملهسی مستقل اولمغله بر والی ایله قضا ضابطه مأمورینك وعموماً محصللرك وظیفهجه یکدیکرندن فرقلری یوغیدی بر ایکی سنه قدر بو وجهله اداره اولنوب لکن ترتیب اولنان معاشاتك یکونی وارداتی امحا ایلمش وحتی بعض قضالرك کافهٔ حاصلاتی مصارفنه مقابل کورنمشدر بناءً علیه سالف الذکر مشیرلك نظامی وضع اولنوب بونك حکمی موجبنجه ولاتك الویهٔ ملحقهیه حکمی جاری اولمق قاعدهٔ قدیمهسی اعاده و معیتلرینه برر دفتردار و هر سنجاغه برر قائممقام وقضالره اهالینك ارباب حیثیت و اقتدارندن برر مدیر نصب اولنوب اشبو مدیرلره معاش مقابلی قپو آلتی حاصلات موضوعهسیله اراضی فراغ و انتقال حاصلاتی و ایکی بیك غروشدن اشاغی اولان محلولات معجلاتی تخصیص قلندی حکام شرعشریفه بر موجب نظام اخذ اولنه کلان خرج مواثیق اعاده اولنهرق معاشلری قطع و مجلس اعضالری مملکتلرینك خاندانندن اولهرق خدمتلری فخری اولمق اقتضا ایدهجکندن معاشلری بالکلیه الغا اولندی.

احوال عسکریه

فصول سابقهده تفصیل اولندیغی اوزره دولت علیهنك بدایت ظهورنده ترتیب و تشکیل اولنوب اولوقتلرده اکثر دولده موجود اولمیان عساکر موظفهٔ منتظمهنك ثمرهٔ نظام و انتظاملریله سلاطین عثمانیه حضراتی فتوحات متوالیهیه نائل ودشمنلرینك دفع و تنکیلیله کوکب شان و شهرتلری اوج کماله واصل اولمشیدی عصر سلیمان خاندن صکره ادارهٔ دولت بشقه رنك و هیئته منقلب اولمقدن ناشی موظف و منتظم اولان عساکر عثمانیهنك یعنی یکیچری وسپاهینك دخی انضباط وانتظاملری مختل و مشوش اولدیغندن تحدث ایدن عتوو طغیانلری درجه درجه تزاید ایدرك سلطان عثمان وقعهٔ فجیعهسی مثللو نسیانی نا قابل برمصیبت عظیمهیهقدر منتهی اولدی مؤخراً سلطان مراد رابع وکوپریلی محمد پاشانك سیف سطوتلریله تأدیب و تربیه اولندیلر ایسه ده هیئت منتظمهٔ سابقهلرینه

ارجاعی ممکن اولمدی مع مافیه معایش عسکریه اولان علوفهٔ مخصصه‌نك بیع و شراسنه مساعده اولندقدن صکره مخصصات عسکریه‌نك قسم اعظمی ایرادجیلره منتقل اولمغله جیوش موظفه اطلاقی اسم بی مسمی حکمنه کلوب یکیچریلك فخری بر خدمت دیمك اولدی پیدر پی ممالك دولت علیه استیلای اجانبه کرفتار اولمغه باشلادی .

بناءً علیه احوال سیاسیه‌یه واقف اولان ارکان‌دولت بیننده عساکر منتظمه ترتیبنك لزوم و اهمیتی میدانه چیقوب حتی داماد ابراهیم پاشانك اواخر ایامنده بر مقدار عسکر ترتیب و اسکدار ده بر قشله تنظیم اولنمشیکن بطریق وقعه سنده محو و مندرس اولدیغی شمعدانی زاده تاریخنده مسطوردر عصر محمود خان اولده ینه بوداعیه تجدد ایدوب بعض نظامات ولایحه‌لر قلمه الدیرلمش ایسه‌ده اجراسنه موفق اولنه‌میوب فقط طوبجی خمبره‌جی اوجاقلرینه‌عساکر منتظمه ترتیبنه شبیه نظام ویرلمشدی سلطان مصطفی خان‌ثالث حصر تلری بومقصدك حصولنی پك‌زیاده ارزوایلمش اولدیغی‌حالده یکیچریلرك سرکشلکلرندن خوف اولنه‌رق میدانه کتوریله‌مدیکی محققدر عصر سلطان عبدالحمیدخان اولده صدراعظم اولان خلیل حمید پاشا عاقل فطین وحمیتکار برذات اولمغله عساکر عثمانیه‌نك اصلاحنه تشبث ایدوب اولا سرعت طوبجیلری نامیله اولوقته کوره منتظم ومکمل وقشله نشین اوله‌رق ایکی بیك نفر طوبجی تحریر وخمبره‌جی ولغمجی اوجاقلرینی دخی بردرجه دها تنظیم ایلدی ثانیاً سرحدده بولنان یکیچریلری یوقلمه ایتدیروب کلیتلو محلولات میدانه چیقارمش ومخرب نظامات عسکریه اولان علوفه بیع وشراسنی کلیاً منع ایدرك استانبولده بولنان یکیچریلرك دخی یوقله‌مسنه شروع ایلمش اولمسیله تحدث ایدن قیل وقال خصماسنه سررشتهٔ اعتراض اوله‌رق القاآت مفسدتکارانه ایله بیچاره‌یی قتل واعدام ایتدیردیلر وبقای دولت ایچون اهم‌والزم اولان اویله برتشبث خیرك تأخرندن حاصل اوله‌جق نتایج وخیمه‌یی یادرك ایده‌مدیلر ویاخود اختیار ایلدیلر متأخرین ارکان دولتدن قیوجی مراد پاشا وکوپریلی محمد پاشا سکسان طقسان یاشنده اولدقلری حالده اصلاح مزاج دولت ایچون راحت وحضوری ترك ومدت صدارتلرینی سفرلرده آت اوزرنده وانواع مشاق ومخاطرات ایچنده مرور ایلیشکن تتابع دهور مزاج ابنای زمانی افساد ایلدیکندن مشارالیها مزاج ومشوارنده جوان طبع ویأس وکسلدن عاری ذاتلر واوصاف برکزیده‌یی جامع آدملر یتشدیرمکه مزرعهٔ دولتك قوتی قالمامغله نه‌راغب پاشانك فضل وکمالندن ونه‌ده قوجه یوسف پاشانك امیانه فداکارلغندن برثمرهٔ نافعه حاصل اولمامشدر یوزسکسان‌ایکی‌وایکی یوزایکی سفرلرنده‌اوروپالولرك‌عساکر

منتظمه‌سنه باشی بوزوق حکمنده اولان جیوش اسلامیه‌نك مقابله ایده‌میه‌جکی عامهٔ ارکان دولت نظرنده مرتبهٔ ثبوته واصل اولمش اولمغله سلطان سلیم مرحومك اوائل سلطنتنده نظام جدید نامیله عساکر منتظمه ترتیب وقشله وسائر لوازماتی تتمیم اولنوب تکثیر وتنظیملرینه اقدام وهمت قلنمقده بولنمشدی لکن مدیران سلطنت بوعسکرك یکیچریلرله برابر دوام وبقاسی حیزامکانده اولمدیغنی تفطن ایتمکله وبرقاچ سنه ظرفنده عساکر مرقومه یکیچریلری الغا ایده‌بیله‌جك مرتبه‌یه رسیده اولمغله بغتةً یکیچری اوجاغنك رفعی خصوصنده متفق الکلم بولنمشلر ایسه‌ده سلطان سلیم خان حضرتلرینك حلم وشفقتلری مانع مجاسرت اولدیغندن یکیچریلر فرصتی دوشیروب شهریار مشارالیهك خلعیله ارکان دولتی کشتهٔ شمشیر اعتساف وعساکر منتظمه‌یی دخی محوواتلات ایلدیلر علمدار پاشا وقعه‌سی دخی اشبو مقدمه‌یه تالی اولدی .

بوندن صکره یکیچریلرك کانون عتووطغیانلری لهیب افروز اشتعال اولوب وقعهٔ خیریه‌یه قدر بر اختلال دائمی ایچنده بولندیلر بووجهله امثالی غیرمسبوق صورتده ممتد اولان آزغونلقلری نفرت عامه‌یی مستلزم اولدیغندن وقعهٔ خیریه‌ده پك قولایلقله تنکیل والغالری میسر اولدی نظام جدید عسکرینك یکرمی بیکدن زیاده‌یه واصل اولدیغی تاریخلرده روایت قلنمقده ایسه‌ده بونلرك ساکن اولدقلری سلیمیه قشله‌سی شمدیکی قشله‌نك ثلثی راده‌سنده ولوند چفتلکی دها کوچك اولدیغی اووقتلری مدرك اولنلر متفقاً روایت ایدرلرایدی بوحاله کوره مذکور قشله‌لرك اولمقدار عسکری استیعاب ایده‌میه‌جکی درکار اولدیغنه وقونیه والیسی قاضی پاشا معیتنده وبولی متسلمی احمد آغا رفاقتنده تنظیم قلنمش وقونیه وبولیده انشا اولنان قشله‌لرده اقامه اولنمش اولان نظام جدید دخی ایکی اوچ بیك کشیدن عبارت ایدوکی کذلك مسکنلری دلالتیله میدانده بولندیغنه نظراً یکرمی بیك راده‌سنه وارمق مستبعددر اکثر خلقك مشهود اولان جمعیت عسکریه‌یی اوچ مثلی تخمین واشاعه ایتلری طبایع بشریه اقتضاسندن اولدیغندن بوروایتك دخی اوقبیلدن اولمسی ظن اولنه‌یور بروجه مسطور استانبول وقونیه وبولیدن غیری یرده نظام‌جدید یاپیله‌میوب جبار زاده دخی تعهد ایتمش ایسه‌ده فعله کلمامشدر چونکه جبار زاده عاقبت اندیش برآدم اولدیغندن بوخصوصده جانب سلطنت‌سنیه‌دن وقوعبولان تکلیفی ردایده‌میوب فقط بندبند برلایحه تقدیم ایدرك مألنده امر دولتی اجرا ایده‌جك ایسه‌ده ایشك‌نیك وبدنه متداخل ومسؤلیتنه شریك اولمیه‌جغنی بیان‌ایتمش وصدر عصر بوئنسان لچی بوینوزی ابراهیم پاشا دخی هربندك اوزرینه شرح ویروب تمهیر ایلمشدر بولایحه

منظور فقیر اولوب تاریخه نظراً سلطان سلیم مرحومك اواخر ایام سلطنتی اولمق حسبیله موقع اجرایه کلەمدیکی وقوعات دلالتیله متبیندر .

وقعۀ خیریه نك ایرتسی کونی عساکر منتظمه تحریرینه شروع اولنوب پیدرپی تکثیرینه اقدام قلنمقده اولدیغی حالده ایکی سنه‌یه وارمقسزین روسیه‌سفری ظهور ایدوب عساکر منتظمه ایسه هنوز اوتوز طابوره بالغ اولامشدی حسب القدر مسفولولر مظهر غلبه اوله‌رق ادرنه‌یه قدر پای انداز تجاوز اولملریله استانبولده یکیچری بقیه‌سی وغیر تکشلری اولان اجلاف بومغلوبیتی یکیچریلرك الغاسنه وجیوش منتظمه ترتیبنه عزو واسناد ایدرك انواع قیل وقاله جرأت وبعض مرتبه نمایشه مجاسرت ایتمشلر ایسه‌ده سلطان محمود خان حضرتلری مهیب وغیور برشهریار قوی العزم اولدقلرندن اصلا فتور کتورمیوب لازم کلنلری تأدیب وتأسیس نظامات عسکریه‌یه فوق الغایه اهتمام ایلمکله برطرفدن قشله‌لر وخسته‌خانه‌لر وذبویلر یاپیلور وبرطرفدن عسکرك تکثیریله برابر اوروپادن تعلیمجیلر وخواجه‌لر جلب قلنه‌رق تعلیم وتعلمك اکمالنه چالیشلور ایدی عساکر منتظمۀ موظفه خاصه ومنصوره نامیله ایکی صنفه تقسیم وبعض وزرا معیتلرنده دخی طابورلر تشکیل اولونوب اللی التمش بیك راده لرینه بالغ اولدیغی حالده اللی تاریخنده اناطولی وروم ایالتك ایالات مناسبه‌سنده عساکر ردیفه ترتیب وتحریر اولندی اشبو عساکر ردیفه هرسنجاقده اوچر دردر طابوردن عبارت اولمغله هرایالتك اون اوناکیشر طابور ردیفی حاصل اولوب ولاة عظام بونلرك مشیری وقوماندانی ایدی اهالینك شوق وغیرتلرینی مستلزم اولمق اوزره عساکر مذکوره‌نك بیکباشی وقائمقام ومیرالایه قدر ضابطانی مملکتلرینك اعیان ووجوه زاده‌لرندن ترتیب اولنوب عساکر منصوره‌نك ربع معاشلری ویریلور . وهفته‌ده ایکی کون البسۀ عسکریه‌یی لابس اوله‌رق تعلیم ایدرلر وسائر کونلرده ایشلریله مشغول اولورلر ایدی .

سلطان محمود خان حضرتلری بدایت نظامده اندرون اغالرندن برطابور ترتیب ایدوب تعلیم ایتدیرر وبعضاً بالذات کندوسی قومانده ایلر ایدی سرعسکر خسرو پاشانك اوته‌دنبرو دائره‌سنده یتمش سکسان کوله اکسیك اولمیوب بونلری اوقودور ویازدیرر وبعضیلرینی اوروپایه کوندروب تحصیل فنون ایتدیرر ایدی . نوبنوکشاد اولنان عساکر خاصه ومنصوره طابورلرینه بونلردن ضابطان انتخاب قلنمقده ایسه‌ده فنون حربیه‌یی تعلیم وتعلم ایتدیرمك اس اساس نظام اولدیغی تبین ایتمکله اللی بر سنه‌سی مکتب حربیه انشا وخواجه وشاکردانی ترتیب وتنظیم اولنه‌رق مقتضیات عسکریه اجرا قلندی . یعنی

رديفلر عساكر منصوره‌يه قلب وضابطانى مملكتلرينه ارجاع قلنوب بش سنه خدمت عسكريه‌ده بولندقدن‌صكره رديفه چيقمق نظاماتى وتفرعاتى اعلان وخاصه ودرسعادت وروم ايلى واناطولى وعربستان اردولرى ناميله بش اردو تشكيل اولنوب هر بريسنك سوارى وپياده وطوپچى اوله‌رق اوتوز بيك كشيدن مرتب اولمسى تصويب قلندى . چونكه بدايت نظامدن برو عساكر خاصه ومنصوره‌يه النان نفراتك خدمتلرى مدتى غير معين اولديغندن خلق عسكره كيدن اولادلرينه فوت اولمش نظريله باقرلر وبوجهتله عسكرلكدن كمال مرتبه نفرت كوستررلر ايدى .

وقتيله سلطنت سنيه‌نك صنوف عسكريه‌سندن بر شعبه اولان تيمارلو سواريسى يوز بيكدن متجاوز منتظم و مكمل و امور حربيه‌ده وفن فروسته‌ده ماهر ايالات عسكرى ايكن فصول سابقه‌ده بيان اولنديغى اوزره درجه درجه نظام و انتظاملرى مختل اولديغندن‌وقتاًبوقت اصلاح‌احوال‌لرينه‌اعتنا اولنمش‌وعصرعبدالحميدخان‌اولده‌توجيهاتلرينك اجراسى و بر طرفه مأموريتلرى وقوعنده صورت حركتلرى حقنده نظامات جديده وضع اولنمشيدى. ايكى يوز بش سنه‌سنده اناطولى ايالتنك‌بالجمله سپاهيسى اسماعيل قلعه‌سى محافظه‌سنه مأمور اولدقلرى حالده روسيه‌لو حرباً قلعهٔ مرقومه‌يه مستولى وبك چوق تلفات واقع اولديغندن شهدانك كيفيات و مقدارى تبين ايدنجه‌يه قدر محلول دينيلان تيماراتك توجيه اولنمامسى خصوصنه ارادهٔ سنيه متعلق بيورلمشيكن بعدالمصالحه اصحاب تيمارك اكثريسى حياتده وبلده‌لرنده استراحتده اولديغى نمايان وسفره كلميوب برر صورتله الاى بكلرينى و سائر ضابطلرينى ارضا و اسكات ايلدكلرى عيان اولمغين هم ارباب‌تجارتى بر نوع تأديب وهمده نظام‌جديد ايچون واردات بولمق‌مقصديله تيمارات محلوله جبه‌لولرينه يعنى ملازملرينه توجيه اولنميوب جمله‌سى مقاطعه‌يه تحويل و ميرى‌يه ضبط اولنمق جارى ايدوكى فصول سابقه‌ده اتيان اولنمشدر بناءً عليه زعامت و تيمارلرك مقدارى تنزل ايتمش ايسه‌ده ينه يكرمى اوتوز بيك سپاهى موجود اولديغندن بونلرك عساكر منتظمه هيئتنه قونلسى تصميم و آلايلر ترتيبيله امراى عساكر موظفه‌دن وكندولرندن ضابطلر نصب اولنه‌رق تعليم و تنظيملرينه اعتنا قلندى يدى سكز سنه بويله‌جه مرور ايلدكدن صكره آلتمش‌تاريخنده عساكر ضبطيه وظائفنى ايفا ايلمريچون حكومت‌اداره‌لرينه جلب‌اولنديلر صدر اسبق مترجم محمد رشدى پاشا مرحومدن استماع‌قلنديغنه‌كوره ذكر اولنان‌سپاهيلره سنوى ايكى يوز بيك كيسه‌يه قريب تيمارات بدلاتى اعطا قلنمقده اولديغى حالده لايقيله استفاده اولنه‌مديغى و بو قدر پاره ايله مكمل و منتظم يكرمى بش بيك سوارى اداره

اوله بیله‌جکی تذکر و مطالعه قلندیغندن التمش اوچ سنه‌سی کافهٔ ارباب تیمار باقید حیات نصف بدل تیمار ایله تقاعد ایدلدیلر .

واقعا وزرا و امرانك سوء استعمالاتیله اکثر زعامت و تیمارلر نا اهل وضعفاللرینه نچوب عادتا مأکل حکمنه کیرمش اولدیغندن بونك اصلاحی لازمه‌دن ایدی لکن کلیاً الغا اولمقدن ایسه تحت نظام و انتظامه آلنمسی دها خیرلو اوله‌جغی شمدیکی حالده متفق علیهدر چونکه لسان قانونده صاحب ارض دینیلان سپاهیلر تیمارلری داخلنده بولنان قرانك جدبجد ضابط وحامیسی اولدیغندن اهالی نظرنده قدروحیثیتلری وقوهٔعصبیه‌لری وار ایدی و زراعت و حراثتدن خالی قالمامسی منفعتلری اقتضاسندن ایدوکندن اهالی‌یه اقتضاسنه کوره چفت وتخم ادانه ایدرلر و صو باصمق و بطاقلق حاصل اولمق کبی مانع زراعت حالات وقوعنده اهالی‌یی جمع ایدوب علی قدرالاستطاعه دفع مضرت ایلرلر ایدی . برده بونلرك لوازماتلرندن بولنان اك برنجیسی آت اولدیغندن دائما حیوان یتشدرمکه اعتنا ایده‌کلریله ممالك محروسه‌ده استدیکی قدر حیوان بولنور ایدی که بومادهٔ مهمه یمارلولرك الغاسندن یکرمی یکرمی بش سنه صکره‌لری عساکر نظامیه ایچون ممالك دولت علیه‌ده حیوان بولنه میه‌رق ممالك اجانبه مراجعت اولنمق مجبوریتیله ثابت اولمش واسلافك بومثللو تأسیساتده اولان دقایق ومطالعاتی بونکله دخی تحقق ایلمشدر .

بالاده تسطیر اولندیغی اوزره طوبجی وخمبره‌جی ولغمجی اوجاقلری اللی آلتمش سنه دنبرو فی الجمله نظام وانتظام تحتنه وضع اولنمش ووقعهٔ خیریه‌ده خدمت دولتده بولنمش اولدقلرندن بونلرك الغاسی طرفنه کیدلمیوب اصلاح احوال وتوثیق نظاماتلرینه مباشرت وچورباجی واوسته وسائر یکیچریلره منسوب ناملرله مسمی اولان ضابطلرینه عساکر منتظمه‌یه تطبیقاً یوزباشی وبیکباشی دینلوب طابورلر وآلایلر ترتیب قلندی وجمله‌سی براشدیریلوب طوبخانه مشیرلکی احداث اولندی جلوس عبدالمجید خانیدن صکره حربیه نظارتی که اولعصرك اصطلاحنجه اعمالات لوازم حربیه ایله مکلف ایدی بومأموریت وباروتخانه‌لر نظارتی کاملاً طوبخانه مشیر لکنه علاوه والحاق قلنمشدر .

ترسانهٔ عامره‌نك کدکلو تعبیر اولنور طوبجی وآرمادور نفراتی ایچون جزایرلی حسن پاشا مرحوم قشله‌انشا ایتدیروب علی الدوام ترسانه‌ده توطین ایلمش ونظام جدیده شروع اولندیغی وقت بالجمله قپودان وکمی خواجه‌لرینك وطوبجی ضابطانك وظیفه‌لری تزیید وتنظیم قلنمغله برابر کمیلره مطبخلر انشاسیله عساکر بحریه‌یه چوربا وپلاو ویرلمکه باشلامش ایسه‌ده بنه هرسنه روزحضرده ساحل اولان یرلردن بیراق عسکری تعبیر اولنان

كوكللو عسكرلرى كلوب كميلره بالتقسيم سفر دريا ايفا اولندقدنصكره روزقاسمده مملكتلرينه كيدرلر وبونلره قورى تعيين ويريله كلديكندن كميلرك ايچنده بقال ومنا ودكانلرى آچوب سفينه‌لرك ايچنى چارشو وپازاره دونديررلر ايدى .

آرمادور نفراتنك اكثريسى روم طائفه‌سندن ايكن روم اختلالنده بونلردن سلب امنيت اولنديغندن طرد اولنديلر ايسه‌ده فن دريادە كسب مهارت ايتمش اولملريله‌عصاتك خيليجه ايشلرينه يارادقلرى اول عصرده يتشمش اولان قپودانلردن استماع اولنور ايدى وقعهٔ خيريه‌دن صكره ارتق باياق عسكرى ابطال وعساكر منتظمهٔ بحريه ترتيب اولنوب روملردن ينه نفرات آلنمغه باشلانمش ايسه‌ده جبخانه‌جى كبى مهم ايشلرده واونباشى وچاووشدن بيوك ضابطلكده استخدام اولنمزلر ايدى آلتمش درت تاريخنده ينه ترك اولندى سلطان محمود خان حضرتلرى عساكر منتظمه‌نك ايلروله‌مسنه بالذات اقدام بيوردقلرى مثللو ترسانه‌نك دخى اصلاحنه اهتمام بيورملريله اوروپادن خواجه‌لر ومعمارلر ومهندسلر جلب ايتديروب مكتب بحريه‌يى تشكيل وفنون بحريه‌يى تعليم ايتديردكلرندن ماعدا طلبه‌نك مستعدلرى لوندره‌يه اعزام وانكليز كميلرنده سير وسياحت ايتديريله‌رك علماً وعملاً فن دريادە ماهر ضابط وقپودانلر يتشديرلمكه اعتنا وغيرت قلندى

سفن جسيمه‌نك تعميريچون عصر سليم خانده برحوض ياپلديغى مثللو سلطان محمود وسلطان عبدالمجيد زمان سلطنتلرنده دخى برچوق انشا وترقيات فن بحريه تطبيقاً فابريقه ودستكاهلر ومخزنلر بنا اولنوب ترسانهٔ عامره‌نك كوندن كونه اكمال نواقصنه همت قلندى وسلطان عبدالعزيز خان حضرتلرينك اقدام مجددانه‌لريله اوروپاده وترسانه‌ده اون بش قدر بيوك وكوچك زرهلى سفن حربيه ياپديرلدى ضبط وربط ممالك ومحافظهٔ طرق ومسالك ولاة ايچون ومتسلمين وويوده‌لر كندى بدنلرندن دلى وتفنكجى وسكبان ناملريله عساكر متنوعه استخدام ايدرلر ايدى تنظيماتدن صكره هر ولايتك اقتضاسنه كوره ضبطيه نفراتى واموال اميريه‌نك استيفاسيچون تحصيلدارلر تعيين وصكره‌لرى عساكر منتظمه‌يه تطبيقاً آلايلر وطابورلر وضابطان ترتيب اولنوب الحالة هذه استكمال نظامات وانضباط ادارەلرينه چالشلمقده‌دركه بوكونكى كونده يعنى اوچيوز بر سنهٔ هجريه‌سنده مقدار ضابطان ونفرات اللى بيكى متجاوز ومصارفات واقعه‌لرى ايكى مليون ليرايه قريبدر .

احوال ماليه

سلطان مصطفى خان ثالث حضرتلرى مبالغ كليه ادخار ايتمشيكن سكسان ايكى سفرى اوغورنده استهلاك اولنوب حتى خليل حميد پاشا برهند ايلچيسيله مكالماتده سفر مزبور

ايچون يالكز خزينهٔ دولتدن ايكى يوز بيك كيسه صرف اولنديغنى سويلشدر اول عصرده يلديز التونى دورت دورت بچق غروش رادهلرنده اولمق حسبيله سالف الذكر ايكى يوز بيك كيسه شمديكى حسابه كوره اون ايكى مليون ليرا درجه لرينه بالغ اولور ومذكور سفر ايسه بش سنه ممتد اولديغندن ظاهر حالده بوقدر مصرف آزبرشى كورينور لكن فصل سابق تكملهسنده بيان اولنديغى اوزره سفره مأمور اولان ولاة ومتصرفين حوزهٔ حكومتلرى ايچنده بولنان اهالىيه سفريه ناميله ويركو توزيع و تحصيل ايتدكلرندن ماعدا صيف وشتا ترتيباتى اولهرق هربر مملكتدن تحرير اولنان جيوش اسلاميهنك لوازمات سفريهلرى و التى ايلق علوفه كذلك مملكتلرى اهاليسنه بالتوزيع استحصال اولنه كلمكله وزعامت وتيمار اصحابى دخى ذاتاً ديرلكلرى حاصلاتيله موظف بولنمغله بونلر خزينهٔ دولتدن ويريلان پارهنك خارجندهدر قينارجه مصالحهسندن صكره سلطنت سنيهنك آز وقت ظرفنده ينهحربه مجبور اولهجنى تحقق ايتمك حسبيله دونمانك تكثيرينه وطونه سواحلنده استحكامات انشاسنه و ذخيره ادخارينه اقدام اولنمغله برابر اس اساسى لوازم اولان پاره استحضارينه دخى اعتنا اولنوب ضربخانهٔ عامرهده اوتوز بيك كيسه تهيه ايدلمشيدى ايكى يوزبر سفرى ظهورنده درحال اوتوز بيك كيسه قدر مبالغ دها تدارك اولندى كه جزايرلى حسن پاشانك مصردن كتورديكى و اعانهٔ حربيه اولهرق كندوسنك اعطا ايلديكى يكرمى بيك كيسه ايله حلب جوارنده واقع مقاطعات اميريهنك مالكانه مقاطعاتنه تحويليله طالبلرينه صاتلمسندن حاصل اولمشدر

حساب سالف الذكر اوزره بونلرك مجموعى دخى درت مليون ليرايه قريب برمبلغه بالغ اولور عصر سليم خانيده نظام جديد تنظيمنه شروع اولندقده مصارفنه قارشولق تداركى لازم كلمكله قديم شق ثانى دفترداراننى نظام جديد دفتردارلغنه تحويل ومستقل خزينه تشكيل اولنوب پموق وانفيه و افيون كبى شيلر بدواحد اصولى اوزره تحت انحصاره النهرق و زجريه رسمى ازسرنو تنظيم قلنهرق بونلرك حاصلاتى نظام جديد خزينهسنه ايراد قيد اولندقدن بشقه محلول اولان جسيم مالكانه مقاطعاتى وتيمار وزعامتلر دخى خزينهٔ مرقومه طرفندن ضبط و سائر صورتلرله واردات بولندقجه ضم وعلاوه قلنور ايدى حتى سلطان سليم مرحومك خزينهٔ اوراقده منظور فقير اولان برقطعه خط همايونلرى مقادى (والدهم مرحومهنك خاصلرينى نظام جديد خزينهسنه ويرمكى تصور ايلدم ايسهده والده خاصلرى ايدوكندن وقتيله اخراج قلنور مطالعهسنه مبنى ترسانهده انشا اولنمقده اولان حوض مصارفنه قارشولق تخصيص ايلدم) حكمنى متضمندر كه نظام جديد خزينهسنك توسيعنه نهدرجهلرده اقدام قلنديغى بوندن معلوم اولور

بعض تواريخك روايتنه كوره نظام جديد خزينه‌سى وارداتى يتمش بيك كيسه‌يه رسيده اولمشيكن وقعهٔ معلومه‌ده خزينهٔ مذكوره الغا وواردا تنك بعضلرى دخى ابطال و افنا اولنوب قصورى ايچ خزينه شعبه‌سى اولان ضربخانهٔ عامره خزينه‌سنه نقل اولندى چونكه مرةً بعد اخرى ذكر وتفصيل اولنديغى اوزره دولتك ميرى خزينه‌سى وايچ خزينه ناميله ايكى خزينه‌سى اولوب مصارفات دائمه حكمنده اولان علوفهٔ عسكريه ايله بعض مصارفات متفرقه ميرى خزينه‌سندن رؤيت وتسويه و فضله واردات ايچ خزينه تعبير اولنان اندرون همايون خزينه‌سنه وضع اولنه كلكله سفر ظهورنده وياخود مهم بر مصرف كلى وقوعنده اورادن اخراج واعطا قلنور ايدى

ينه روسيه سفرى ختامندن صكره بيك ايكى يوز يكرمى طقوز سنه‌سندن اوتوز التى سنه سنه قدر واردات مرقومه‌دن خيليجه مبالغ تراكم ايتمش اولديغى حالده روم اختلالنده صرف و استهلاك اولنمشدر قرق بر تاريخنده عساكر منتظمه تنظيم اولنمغله ينه قارشولق تداركى ايچون كرك استانبولده وكرك طشرده واقع جسيمجه شهرلرده رسوم احتسابيه احداث اولنديكه يوميه دكاكين وسائره‌دن عبارت اولوب برنوع پاتنت رسمى ديمك ايدى حتى شامده حادث اولان فتنه وسليم پاشانك اتلافى بونلردن نشأت ايتمشدر برده اناطوليده واقع اون بش قدر سنجاق ولاة ومتصرفينه توجيه اولنميوب متسلم ايله اداره ايتديريله‌رك ولاة و متصرفينه عائد اولان منافع مقاطعات خزينه‌سى كه عساكر نظاميه خزينه‌سى ديمك ايدى اورايه ايراد قيد قلندى

نافذ پاشا مرحومدن استماع اولنديغنه كوره تنظيمات خيريه‌يه قدر معينات مرتبه‌دن بشقه سلطنت سنيه‌نك كافهٔ وارداتى التى يوز بيك كيسه راده‌لرنده اولوب بوقدر پاره ايله روسيه ومصر سفرلرى اداره وروسيه تضميناتى اوله‌رق بشيوز بيك كيسه قدر مبالغ اعطا قلنمش اولديغى حالده عساكر رديفه‌دن ماعدا خاصه ومنصوره وبحريه وطوپجى اولمق اوزره يوز بيكه قريب جيوش موظفه‌نك ويكرمى قدر اوچ انبارلى و قپاق وفرقتين و بر چوق سفن صغيره‌نك معاشات ومصارفاتى كونى كوننه تسويه اولنور ومصارفات معتاده‌دن بشقه فضله اوله‌رق مسقو سفرنده خسار ديده اولان محللر اهاليسنه ايكيشر اوچر بيك كيسه ادانه قلنور ايدى كه تفصيلاتى اسكى تقويم وقايع نسخه‌لرنده مسطوردر بودخى سلطان محمود خان حضرتلرينك كافهٔ مصالح سلطنت سنيه‌يه بالذات نظارت و حسن اداره‌يه اهتماملرى ثمره‌سى ايدى خاقان مشار اليه حضرتلرينك ارتحاللرنده طوپقپو سراى همايوننده واقع شوقيه دائره‌سنده سكسان بيك كيسه‌لك التون و ماليه ومقاطعات اوقاف و ذخيره

خزینه‌لرنده‌دخی مبالغ وفیره مدخر وموجود ایدوکی ینه نافذپاشا مرحومدن استماع قلنمشدر .

تنظیمات خیریه اجراسنده واردات دولت دفعةً برمثلی راده‌سنده ترقی ایتمش ایسه‌ده انك مقابلی اولان مصارفات دخی یکون مصارفاتی او نسبتده قبارتدی و تغییر اصولدن ناشی واردات تأخر ایدرك خزینه‌جه مضایقه حاصل اولدیغندن یوز بیك کیسه‌لك قائمهٔ نقدیه اخراج قلندی که خزینه صورتلری مثللو یازمه ومالیه‌ناظری بولنان صائب پاشانك مهریله ممهور ایدی ایرتسی‌سنه صفوتی‌پاشا مرحوم بالاستقلال مالیه‌ناظری نصب قلنمغله و مشار الیه فن اداره‌ده ماهر و درایت و لیاقتله متصف برذات اولمغله درت سنه قدر ممتد اولان اشبو برنجی نظارتنده سالف‌الذکر قوائم نقدیه‌یی امحا و بدایت تنظیماتده تخصیص اولنان معاشات لاتحصایی تنقیح والغا ایدرك خزینه‌یی برحسن حاله قویدی که معاشات ومصارفات کونی کوننه اعطا اولنوب حتی بعضاً ای باشندن برکون اول عسکرك توزیع معاشاتنه مباشرت قانون ایدی . معمافیه وزرالك یتمش بشر بیك وعظمای رجالك یکرمیشر اوتوزر بیك وطشره دفتردار ومتصرفلرینك اونر اون بشر بیك غروش آیلقلری وار ایدی . تصرفات مشروحه عموم آیلقلردن یوزده شو قدر بوقدر کسمك قاعدهٔ غیر صحیحه سیله اولمیوب لزومسز مأمورلری واهم اولمیان مصارفاتی تنقیح ایله حاصل اولمشیدی .

دولت علیه‌نك داخلاً وخارجاً اصلا دیونی اولمیوب بعض تجاردن مبایعه اولنان اشیانك اثمانی اعطا قلنمق اوزره تجاره تکلیف اولندقجه مصارف نقلیه سندن اجتناباً المقدن استنکاف ایدرلر ونه وقت اقتضا ایدر ایسه اولزمان اخذ ایدرز دیرلر ایدی . مشار الیه التمش برسنه‌سنده ورضا پاشانك انحطاط اقبالنده عزل اولنوب یرینه نافذ پاشا مالیه ناظری اولدی وخزینه‌ده یوز طقسان بیك کیسه اموال‌مدخره بولدی بوندن‌صکره رشیدپاشا دوری ظهور ایدوب امور ملکیه ومالیه وخارجیه‌ده تغیرات کلیه حاصل اولمش اولوب آنجق انلرك تفصیلاتی ونتایج طبیعه‌سی احوال آتیه وقوعاتنه عائددر .

سلطان مصطفی خان ثالث عصرندن سلطان سلیم مرحومك اواخر سلطنتنه‌قدراللی سنه مقداری مدتده بالتدریج سیم مسکوکاتك وزن عیاری تنقیص اولنمغله التونك فیأتی برمثلی ترقی ایلدی یعنی یلدیز التونی درت بچق غروش راده‌لرنده ایکن طقوز اون غروشه‌طوغری فیرلادی . سلطان‌محمودخان حضرتلری زماننده کرك التون وکرك کموش مسکوکاتده تبدلات کثیره واقع اولمغله ابتدای سلطنتلرنده یکرمی‌بش غروش فیأتله‌قطع اولنان محمودیه التونی‌که بربچق درهم ویکرمی ایکی عیارنده ایدی اواخر سلطنتلرنده

یتمش غروشه چیقدی چونکه الکصکره قطع اولنان ممدوحیه التونی یکرمی عیارنده ویارم درهم وزننده اولدیغی حالده یکرمی غروش فیأتله تداخله چیقارلمشدر . سلطان سلیم مرحوم شهزاده ایکن اجداد عظامنك سکه لرینی جمع ایدوب عیارلرنده اولان تفاوتی نظر تأسفله کورر . وکندولری نائل سلطنت اولدقده اصلاحنه عزم وجزم بیوررلر ایمش. حالبوکه جلوس همایونلری اوان سفره تصادف واسوچ دولتنه اعانهٔ حربیه اولەرق ویرلمسی شرط اتفاق اقتضاسندن اولان سکز بیك کیسه‌نك ایفاسی کسب مشکلات ایتمکله بالضروره کموش مسکوکاتك عیاری تنقیص اولندی وبوتدبیر ایله دفعةً برایکی بیك کیسه منفعت کورلدی . سلطان محمودخان حضرتلری دخی بعض سکمغزانك القاآتیله ایچ خزینه‌ده مدخر بولنان نقودی نوبنو احداث اولنان مسکوکاته تبدیل ایتدیره‌رك غروش حسابیله اولان ترقیاتی منفعت صحیحه اعتقاد ایدرلر ایدی . واقعا بوصورت یکیچری علوفه‌سی مثللو معیناتی تنقیص دیمك ایسه‌ده اشیا فیأتنك اوتوز سنه ظرفنده اوچ درت مثلنه ترقیسنی مستلزم اولدی . اوائل سلطنت عبدالمجید خانیده یعنی التمش درت تاریخنده تصحیح سکه اولنوب یوزلك التون ویکرملك مجیدیه واقسامی قطع اولندی . شوراسی جای دقتدرکه سیم مسکوکاتك الك کمعیاری اولان متالك اقسامنك بشالکنده طقسان بش پاره‌لك قدر مالیت اولدیغی حالده اللی سنه‌دن متجاوز التوندن جزؤی فرق ایله تداول ایلدی . یعنی یکرمی برعددبشلکه بریوزلك التون تبدیل اولنور ایدی . بوندن استدلال اولندیغنه کوره برملیون کیسه‌لك قدر نقود مغشوشه قطع اولنمشیکن ممالك عثمانیه‌یه منتشر ومنقسم اولمق ودوائر امیریه‌ده قبول اولنمق وتناسبی مرتبهٔ افراطه واصل اولمامق حسبیله مالیتندن برمثلی زیاده کسب اعتبار ایتمشدر. بوقضیه‌یی مؤخراً قطع اولنان ودرجهٔ افراطه ایصال قلنان باقر مسکوکاتك احداثی تأیید ایلمشدرکه تفصیلاتی احوال آتیه‌یه عائد اولمسیله اولبابده اطناب مقال اولنمدی . فقط اشیانك تزاید فیأتی یالکز تغیر مسکوکاتدن اولمیوب ترقئ طبیعی دخی ظاهر اولدی . چونکه ایکی سنه‌دنبرو مسکوکات برحالده ایکن اشیاده برمثلی دها زیاده ترقی مشهود اولدی . مثلا التمش تاریخیله یتمش تاریخی بیننده بغدایك بهر کیله‌سی سکز وطقوز غروشدن اون بش غروشه ولحم یاز وقیش اعتباریله اوچ غروشدن بش غروشه طوغری ایکن تاریخ تحریر اولنان اوچیوز سنه‌سی خلالنده برمثلی درجه‌سنده ترقی ایتمشدر . التمش سکز وطقوز تاریخلرنده شعیرك کیله‌سی وحطبك چکیسی التیشر غروشه مبایعه اولندیغی خاطر نشان نامق الحروفدر . سکسان بش والتی تاریخلرنده بعض محالسده واردات عشریه برمثلی تزاید ایلدی بودخی اخراجات کمرکنك الغاسیله زراعتك

تکثرندن منبعثدر دنیلوب بعضلری دخی بونی رد ایله فیأت ذخائرك برمثلی ارتمسنی
واردات عشریه‌نك دخی اونسبتده تزایدینی مستلزم اولدی دیو مقابله ایلشدرکه برنجیسی
حساب تخمینی ایکنجیسی حساب بسیطدر . دولتك احوال مالیه‌سی بومرکزده اولوب
ارکان سلطنتك دخی ثروت وسامانلرینی ودارات واحتشام وعلو جنابلرینی ایراد ونمونه
طرزنده بعض واقعات موثوقه‌لرینی ذکر وتعداد ایلمك نوعما فائده‌دن خالی اولمامغله بیانه
مباشرت قلندی : ارکان دولت دنیلان صدر اعظم وشیخ الاسلام وقپودان پاشا واجلهٔ
صدور ووزیر کتخداسی ودفتردار ورئیس کبی عظمای دولتك یالی وقوناق ودائره
صاحبی کتخدا ومهردارلری اولدقدن بشقه اوتوز قرق دانه ملبس ومزین ایچ اغالری
وبر اولقدرده چوقدارلری بولنور واشجی وسایس وقایقجی وسرایدار مثللو
خدمه دخی داخل حساب ایدلدکده بر ایکی یوز کشی یه بالغ اولور ایدی وسائر
دارات واحتشاملری بونسبتده اولوب حتی ابراهیم کتخدا بر دفعه اتلرینك بر مقدارینی
بعض بندکانته اعطا ایتدکدنصکره ارتق التمش آتم قالدی بعد ازین کیمسه‌یه ویرمم
دیدیکنی عاصم افندی مرحوم تاریخنده حکایه ایدر .خلیل حمید پاشایه برهند ایلچیسی
عرض معاونت زمیننده جانب سلطنت سنیه‌یه بشبیك کیسه ویره‌بیله جکلرینی افاده ایلدکده
مشار الیه اولقدر پاره‌یی بن وحاضر بالمجلس اولان قپودان پاشا پدرمز دخی ویره‌بیلور
دیمشدرکه حساب عصره کوره ایکی یوز اللی بیك التون قدر ایدر .وقعهٔ سلیم خانیده
مقتول اولان والده کتخداسی یوسف اغا وابراهیم کتخدا و کیزلی ستمه حاجی ابراهیم
افندینك اکثر اشیای نفیسه‌لری قائممقام موسی پاشا وسائر یغما کرانك دست غصبلرنده
نابدید اولمشیکن مخلفاتلری اوتوز بیك کیسه‌یی تجاوز ایتمشدر بونلرك عطایا وتصدقاتلری
حقنده ایشیدیلان حکایه دخی عقل قبول ایده‌میه‌جك درجه‌لرده مبالغه‌لی ایسه ده
رمضانلرده و سائر اوقاتده فقرا محله‌سی اولان یرلره مخصوص آدملر کوندروب محله
بقال واتمکجی وقصابلرینك ذمت دفترلری رؤیت وفقرا دینلرینی کاملاً اعطا ایتدیرمك
عادات جاریه‌لرندن اولدیغی و محبسلرده اولان مدیونینك وقت وقت بورجلرینی تسویه
ایده‌کلدکلری متوتراً ثابتدر . روایات موثوقه‌دندرکه طوپقپولی صالح افندی شیخ الاسلام
ایکن سلطان مصطفی خان ثالث حضرتلری تبدیلاً خانه‌لرینی تشریف ایدوب اثنای
صحبتده (افندی هر وقت کلمك ایسترم فقط قوناغکز پك اوزاق یرده‌در) دیدکده
جوابنده (بشقه بر قوناق تدارك قابل ایسه‌ده جوارمزده بولنان ومنظور شاهانه‌کز
اولان شو اولرك هیچ بریسنده مطبخ بولنمیوب سایهٔ همایونکزده طعاملری بنده خانه‌کزدن

كيدر وبو جهتله محروميتلرندن احترازاً تبديل مسكن ايده‌ميورم) ديمشدر

كوسه كتخدا ناميله مشهور اولان مصطفى رشيد افندينك چامليجه‌ده واقع كوشكى كه حالا سامى پاشا مرحومك ورثه‌سنده‌در و كوسه كتخدا بناسيدر بر مقدار باغچه‌يى حاوى ايدوكندن بعض بندكانى اتصالنده واقع برباغى مبايعه ايتمك اوزره تشويق واوزومندن استفاده اولنور ديو ترغيب ايلدكده اوزوم وسبزه يتشديرمك زراع اهاليه عائد برشى اولوب انلرك منافعنه اشتراك طبيعى بزه ياقشمز مناسب اولان باغچه‌لر اوزوم كتورمك وبز پاره ايله آلمقدر ديمشدر مع هذا مشار اليه خست و اداره‌يه اعتنا ايله مشهورلردندر

محمد على پاشانك انسلاب شعورى حسبيله اوغلى ابراهيم پاشا مصر واليسى اولوب انجق متعاقباً وفاتى وقوعنه مبنى التمش درت تاريخنده عباس پاشا ايالت مصر ايله كامروا اولمش وعميسنك وبيوك باباسنك مسلكلرينى ترك ايله طرف سلطنت سنيه‌يه ابراز تمحض ايتمشيدى لاجل التشكر اسلامبوله ورودنده وكلا و مأمورينه وحتى قلملره قدر عطيه‌لر اعطا ايلدى ماليه ناظرى بولنان نافذ پاشا كه بودخى خست واداره امور بيتيه ايله معروف وثروت وغنا ايله مشهوردر حصه‌سنه اصابت ايدن بشيوز كيسه‌يى تذكير ماسبق ايله قبولدن استنكاف وصدر عصر اولان رشيد پاشا بوصورت ملتزم اولان مضى ما مضى قضيه‌سنى اخلال ايده‌جكى جهتله قبولنى ابرام والحاح ايتمكله نهايت مشار اليه پاره‌يى المغه مجبور اولديسه‌ده ينه كندوسى وضع يد ايتميوب بعض اصدقا و بندكانـنه تقسيم ايلديكى مشهودات عاجزانه‌مدندر .

فصل سابقده ذكر اولنان مناوبه منصبلرى كه ماليه خزينه‌سنه نظام ويرلدكده جمله‌سى لغو اولنمشدر ازان جمله باش محاسبه‌دنيلان قلم خزينهٔ عامره‌نك اس اساسى اولوب دولتك كافهٔ واردات ومصارفاتى و نظامات وقوانين ماليه‌سى و حتى اندرون همايون و خاص اخور خزينه‌لرنده بولنان مجوهرات وهر نوع اشيا يوقلمه‌ده مقيد ايدى قلم مذكور بر كيسه‌دارك والتى صنفه منقسم اوله‌رق التى خواجه‌نك تحت اداره‌سنده اولوب هر خواجه طوپخانه وترسانه ومطبخ و ذخيره و حرمين خزينه‌لرى مثللو شعبات خزينه‌نك حساباتنه مأمور اولملغه على الدوام واردات ومصارفاتلرينى تدقيق ايدرلر ايدى قنغى خزينه‌دن اولورايسه اولسون اصحاب مطلوبه ويريله‌جك دين صورتلرى مطلقا باش محاسبه‌دن اعطا اولنور و ذكر اولنان شعباتك امنا ومأمورلرى وخزينه كتخداسى وميراخور اغا تبديل اولندقده حسابى رؤيت وقيوديله تطبيق قلنور ايدى

اشته باش محاسبه‌جی دینیلان ذاتکه اکثریا وزیر کتخداسی و دفتردار و رئیس کبی عظما معزول قالدقجه بو منصبی و دفتر امانتنی و نشانجیلغی حائز اولورلر ایدی بو قلمك خواجه‌سی اولوب نادراً خزینه‌یه کلور و اکثریا خانه‌سنده مقیم اولوب کیسه‌دار افندینك کوندردیکی اوراقی‌صح و تمهیر ایدر ایدی مصالح جاریه‌دن النان خرجلردن قلمك شاکردان و کتبه‌سنه توزیع خصوصی اجرا اولندقدن صکره باش محاسبه‌جیلره سنوی یوز یکرمی بیك غروش مقدار حاصلات قالدیغی بعض معروضات قیودندن استنباط اولنمشدر

اشبو قلم دفتردار بولنان ذاتك معیتنده ایسه‌ده خلاف نظام ویا خود مغایر منافع خزینه بر امری صادر اولسه بلا تردد جواب ویریلور ایدی چونکه قلمك حامیسی اولان محاسبه‌جی عظمای دولتدن و بلکه دفترداردن حیثیتلی ذواتدن اولوب دفتردارلر بر وجهله بو قلم اوزرینه اجرای نفوذ ایده‌مزلر ایدی اشبو اصول پك حکیمانه بر شی ایسه‌ده بالالتزامی وضع اولنمشدر یوقسه کیف مااتفق‌می تأسس ایتمشدر بوراسی محل شبهه‌در .

مواد خارجیه

اشبو فصلده بیان اولندیغی اوزره پروسیا و اسوج دولتلریله تجاوزی وتحفظی عقد اتفاق اولنوب بو اوانده واقع اولان ایکی‌یوز ایکی سفرنده اکر پروسیالیلر حربه اشتراك ایتمامشلر ایسه‌ده جسیم بر اردو سوقیله نمچه‌لولری تهدید ایدرك قبل‌السفر معین اولان حدود اوزرینه تجدید معاهده‌یه موفق اولدیلر فقط روسیه حقنده اولان تعهدلرینی (له) تقسیماتندن حصه اخذی منفعتی اوغورنده ترك وفدا ایتدیلر اسوجلولر دولت علیه ایله برابر حربه قیام ایلدیلر ایسه‌ده نه‌چاره‌که برقاچ دفعه مغلوب اولملریله اکمال تعهده قدرتیاب وسلطنت سنیه‌نك عقد مصالحه سنه‌قدر پایدار اوله‌میوب بالضروره بعض فداکارلق اختیاریله مسقولولر ایله تجدید معاهده ایلدیلر دولت‌علیه حسب‌المقاوله اسوجلولره سنوی سکزر بیك کیسه ویرمك تعهدی التنده بولندیغندن خیلیجه پاره ویرمش و بونك مقابلنده اسوج‌دونماسی بحر بالطقده بولنان روسیه دونماسنه غلبه ایلدیکی جهتله روسیه دونماسنك آق دکزه کله‌مامسی منفعتنه دسترس اولمشدر .

ایکی‌یوزاون‌بر تاریخنده سلطان سلیم‌خان حضرتلری فرانسزلرك یاغلی‌باللی سوزلرینه آلدانوب عقد اتفاق ایتمشیکن ایکی سنه مرور ایتمکسزین فرانسزلر بغتةً مصره استیلا ایتملریله سلطنت سنیه دخی انکلتره و روسیه‌لولر ایله اتفاق ایدرك خطهٔ مصریه تخلیص

اوندی چونکه اولوقتلرده انکلیزلر فرانسه‌لولرك دشمن دائمیسی ومسقولر دخی فرانسزلر ایله بوزوشوق اولدیغندن منافع تقابل ایلدی چند سنه مرورنده فرانسه ایمپراطوری بوناپارته ایکنجی دفعه اوله‌رق سلطان سلیمی اغفال وعقد اتفاقی از سرنو استحصال ایلسیله بو کیفیت انکلتره دونمانسنك استانبوله ورودینه وروسیه‌لونك اعلان حرب ایلسنه وبالآخره سلطان سلیمك دوچار فلاکت اولمسنه سبب اولمشیکن فرانسزلر تیلسیت نام شهرده مسقولولر ایله عقد مصالحه ایتدکارنده دولت علیه‌یی براقیویردیلر و دها غربی ممالك عثمانیه‌نك تقسیمی مذاکراتنه کیریشدیلر ایشته فرانسه اتفاقلری دخی بو نتیجه‌یی حاصل ایلدی. بوندن صکره روم اختلالی ظهورنده سلطنت سنیه بر متفق بولمغه موفق اوله‌میوب بالعکس فرانسه و انکلتره و روسیه دولتلری دولت علیه علیهنه عقد اتفاق ایتملریله موره قراللغنك حدوثی منتج اولدی. مصرلولر کوتاهیه‌یه قدر کلملری اوزرینه سلطان محمود خان حضرتلری روسیه‌لولره مراجعته مجبور اولمغله بر فرقه عسکر ایله بر فیلو دونما بکقوزه کلمشیدی یوقاروده اسمی واوصافی مسطور اولان نامق پاشانك تحقیقنه کوره مصر والیسی محمدعلی پاشا صاحب قوت وقدرت اولان ولاة دولت علیه‌یه مکتوبلر کوندروب سلطان محمود خان حضرتلرینه بر طاقم عزویات بسط وبیانیله شهزاده سلطان عبدالمجید خان حضرتلرینی اجلاس ایدرك امور مختلهٔ سلطنت سنیه‌یی یولنه قویمق وبعده بالاتفاق روسیه‌لو اوزرینه هجوم ایله اخذانتقام ایلك دعوای ابلهفریبانه‌سیله اتفاقه دعوت ایلمش و ولاة صادقه طرفلرندن بو مکتوبلر طرف پادشاهی‌یه تقدیم اولنمش اولدیغندن سلطان محمود خان حضرتلری تلاشه دوشمش وحتی روسیه ایمپراطوری نیقوله دخی معاذاله تعالی بویله بر غائلهٔ عظیمه ظهوری احتمالندن توحش ایدرك عرض معاونت ایلمش اولدیغندن سلطان محمود خان حضرتلری دخی حسن تلقی ایدرك مذکور عسکر ودونما بروجه محرر بکقوزه کلمشدر

بعد ازین سلطان محمود خان حضرتلری روسیه ایمپراطوریله متفق حالنده بولنوب بونك علت غائیه‌سی دخی مصر مسئله‌سی اولمغله وبو اتفاق اوروپالولرك وهمنه الویرمامکله بالآخره انکلتره واوستریا وپروسیا وروسیه دولتلری سلطنت سنیه‌ایله مصرلو علیهنه بالاتفاق نتیجهٔ معلومه استحصال قلندی بوفصلك جاری اولدیغی زمانده دولت علیه‌نك احوال خارجیه‌یه دائر معاملاتی بو اساسلره مستند اولوب تفرعاتی ایسه وقوعات صره‌سنده مسطور اولمغله بو قدر اجمال قلندی

اعتذار

بلطفه تعالی اشبو اثر عاجزانهم بوراده ختامه رسیده اولمش ایسه‌ده من غیر حد بعض اخطارات خصوصیه‌نك دخی تذییلیله قصور وخطیئاتك خلوص نیت فقیرانه‌مه بناءً عفوی وبلکه تصحیح وتوثیقی مطالعه‌یه رغبت بیوران اخوان کرامدن مرجودر

اولاً وقایع سابقه‌نك نتیجهٔ منبعثه‌سی اعتباریله بادیٔ نظرده تحسین ویا تقبیح اولنمق طبیعت بشریه ایجابندندر انجق بو بابده تعمیق افکار یعنی قبل الوقوع حکم حال و زمانه قیاساً ایشی نه نظرله کورمك ایجاب ایده‌جکی امثالی دلالتیله ویاخود سائر قرائن ایله تدقیق اولنمق لازمدر مثلا یلدیرم بایزیدخانك تیمورله محاربه‌سی تقبیح اولنوب اوقدر شدت کوسترمملی ایدی دینلور .

یاوز سلطان سلیمك شاه اسماعیل ایله محاربه‌سی تحسین وقوجه ارسلان شویله هجوم ایتدی بویله قیردی کچردی دیه مدح اولنور شمدی بونلرده اولان فرقی تعداد ایده‌لم: برنجیسی تیمور ممالك عثمانیه‌یه کیرمش وسیواسی تخریب ایله شهزاده علاءالدینی اتلاف ایلمشدی شاه‌اسماعیل ایسه کوندردیکی نامه‌لرده پدریکزله بابا اوغل ایدك نه‌ایجاب ایلدیکه اوزریمه هجوم ایده‌یورسکز مقالنی تحریر ایدر ایکنجیسی تیمور ممالك رومی تملك ایتمسی قابل اوله‌میوب بعدالغلبه بیقیلوب کیده‌جکی طبیعی وشاه اسماعیل ایسه ممالك عثمانیه‌یه ملاصق بولندیغندن اکر غالب اولسه اناطولینك اکثر یرلرینی تملك ایده‌بیله‌جکنه نظراً مخاطره‌سی بالنسبه دها قوی ایدی اوچنجیسی یلدیرم‌خان زماننه قدر رایات عثمانیه مغلوبیت کورمه‌یکندن مرارت انهزام هنوز دماغ دولته طوقنمامش اولوب سلطان سلیم زماننده ایسه دها تیمور وقعه‌سی اونودنامش اولمغله اندن عبرتبین اولمق ایجاب ایدرایدی بونلری ایراد ایتمکدن مقصد سلطان سلیمك حرکاتنه‌تعریض‌معناسنی متضمن اولمیوب بویله شیلرده‌حکم عصره کوره حرکت اولنمق ضروریدر

امابعضیسی موجب منفعت وبعضیسی مستلزم مضرت اولور دیرلر بو دخی اوقبیلدندر یوقسه کافهٔ محاذیردن سالم ایش بکلمك محض مضرتدر بناءً علیه یالکز نتیجه‌یه حصر نظر ایلمك طوغری‌اولماز ثانیاً سردارو قپودان‌پاشالرك‌اکثریا امورخیریه‌وفنون‌ِحربیه‌یه‌واقف آدملردن اولمامسی معترضدر حالبوکه سردار اکرم اولنلره کافهٔ مهام دولت مفوض اولدیغندن ایکی صفتی حائز اولمق مقتضی اولوب برنجیسی اصحاب رأی وتدبیردن وایکنجیسی فنزن حربیه‌یه واقف ذواتدن اولمقدر لکن‌هروقتده بوایکی صفتی جامع آدم بولمق قولای

اولمدیغندن برنجی صنفك اربابی ترجیح اولنه کلمشدر چونکه صاحب عقل ودرایت اولان سردارلرهم امور مهمهٔ دولتی اداره ایدر وهمده ارباب حرب اولان وزرا وامرا وغزات اسلام ایله بالاستشاره آرای متنوعه نك معقول وصائبنی فرق وتمییز ایدرك او یوله کیدر ومستفید اولور نته کیم کوپریلی اوغلی فاضل احمدپاشا رتبةً وفعلاً مدرس ایکن یکرمی التی یاشنده وزیر وایکی سنه مرورنده صدر اعظم وسردار اکرم اولوب اون التی سنه مدت صدارتنده فتوحات متوالیه یه مظهر اولمشدر کذلك بالطه جی محمد پاشا موسیقی شناساندن کوزلجه مؤذن نامیله مشهور بربالطه جی ایکن برایکی سنه ظرفنده وزیر ومتعاقباً صدراعظم وسردار اکرم اولوب فتوحات عظیمهٔ معلومه یه نائل وشهید علی پاشا دخی سلاحدارلقدن وزارتله چیقوب نشانجی وقائمقام اولدقدن صکره ایکی اوچ سنه مرورنده صدر اعظم وسردار اکرم اولوب برآیه وارمقسزین کاملاً موره قلاعنی فتحه موفق اولمشدر . عهد محمد خان رابعده وسلطنت احمد خان ثانیده قپودان پاشا اولانلردن مراد پاشا یکیچری اغالغندن وقپلان مصطفی پاشا میراخورلقدن وعموجه زاده حسین پاشا ملکیه دن یتشمش ذاتلر ایکن معیتلرنده بولنان اصحاب فنون بحریه یی حسن استخدامه قادر وتهدیدلرینی[1] ایقاعه مقتدر ذواتدن اولملریله فتوحات فاخرهٔ بحریه یه موفق اولمشلردر عصرمزده دخی بونك مثالی واردرکه مالیه ناظری اوله جق ذاتك مطلقا فن حسابده ماهر اولمسی التزام اولنمیوب اداره ده صاحب لیاقت اولمسی ارانیلور زیرا الك دقیق حساباتی ایکنجی واوچنجی درجه ده بولنان مأمورین یاپه بیلورلر .

ثالثاً خلق بیننده بعض مبالغات وبعضاً دخی هیچ اصلسز برطاقم حکایات تأسس ایتمشدرکه شبهه دن وارسته وقوعات محققه کبی تلقی اولنور مثلا صدراعظملر عزل اولندقده مطلقا بالقخانه یه کوتوریلوب اکثریسی اعدام وبعضیسی نفی اولنورایمش حالبوکه سلطان محمود خان حضرتلرینك اون التی صدراعظملرندن یالکز بندرلی علی پاشا قبریسده وسلطان سلیمك طقوز نفر صدر اعظملرندن یالکز روسجقلی شریف حسین پاشا اردوی همایونده وسلطان عبدالحمید خان اولك اون نفر صدر اعظملرندن خلیل حمید پاشا بوزجه آطه ده وسلطان مصطفی خان ثالثك کذلك طقوز نفر صدر اعظملرندن مصطفی ماهرپاشا مدللوده ویاغلقجی امین پاشا ادرنه ده قتل اولنمشدرکه قرق درت ذاتك ایچندن بشی مقتولدر دها یوقاریلره نظر اولندقجه بعض زمانلرده بردرجه تکثر وبعض اوقاتده بردرجه تنزل ایتدیکی کوریلور هله بدایت دولت علیه دن فاتح زمانه کلنجه یوز اللی سنه یی متجاوز مدتده صدر اعظم قتلی واقع اولمامشدر وقپو آره سنده وسرای همایونك سائر مواقعنده بالاده مسطور

اولان مقتوليندن اول بعض صدر اعظملر اعدام اولنمش ایسه‌ده هیچ بروقتده بالقخانه‌ده
بردانه اولسون قتل واقع اولمامشیکن بو شهرت کاذبه اولقدر تأسس ایتمشدرکه هر کیمه
سویلنسه بدیهیاتی انکاره حمل ایدر وقنغیسی قتل اولنمش دینلسه بریسنی تعیین ایده‌من
صدر اعظملرك حین عزللرنده بالقخانه‌یه ایندیرلملری اکثریا آقدکز اطه‌لرینه کوندریله
کلدکلری جهتله اوران کمی‌یه بندیریلوب اعزام اولنمق مقصدینه مبنی ایدی بو شایعه‌یه
قوت ویرن شی رؤف پاشا مرحومك حکایهٔ مشهوره‌سیدرکه کویا رؤف پاشانك صدارتدن
برنجی عزلنده بالقخانه‌یه ایندیریلوب قتلی تصمیم ولوازماتی احضار اولنمشیکن سلطان
محمود خان حضرتلری رؤف پاشا کنج وکوزل آدمدر قلاوی دخی پك یراشور دیه قتلندن
عفویله نفی ایلمش ایدوکندن پاشای مشارالیهك صکره‌کی صدارتلرنده کوشکلکندن بحث
ایدن محرملرینه شمدی کنجلك وکوزللك قالمدی قلاوی دخی ابطال اولندی جوابیله
حکایهٔ مسطوره‌یی تلمیح وتذکیرایده کلسی قضیه‌سیدر حالبوکه رؤف پاشانك آسایش
حال وآرامش بالندن بشقه ملتزمی اولمیوب هر صدارتنده عصرینك متنفذانه تسلیم زمام
امور ایتمك عادتی اولدیغی عصرینی مدرك اولنلرك معلوملریدر حتی تنظیماتدن صکره دخی
بالدفعات صدراعظم اولمش ومدار اعتذار ایلدیکی خوف اعدام بالکلیه مرفوع ومندرس
بولنمش اولدیغی حالده سرعسکر رضا پاشا ومالیه ناظری صفوتی پاشانك دست اقباللرینه
تسلیم ریش سفید ایله وقتی خوشجه کچورمشدر برده فلاکت اعدامه اوغرایانلر بیوك
بیوك ایشلره تشبث ایدنلردر مثلا بندرلی علی پاشا حالت افندینك ازالهٔ وجودی ایچون
یکیچریلری تحریك ایلمك وشریف حسین پاشا اسماعیلی قلعه‌سنك استیلاسنه سبب اولمق
وخلیل حمید پاشا اصلاح احوال عسکریه کبی امر عظیمه مباشرت ایتمك سببلریله قتل
اولندقلری مثللو یاغلقجی زاده امین پاشا سکسان ایکی سفرنده سرداراکرم اولوب خوتین
محاربه‌سنده عساکر اسلام پریشان اولمغله قاچوب کلان یکیچریلرك بزدشمنی قزل المایه
قدر سوره‌جك ایدك لکن یاغلقجی اوغلی براقمدی دیه‌رك اصل واساسدن عاری اولان
نشریاتلری لاف وکذافدن وجملهٔ مفتریاتدن عبارت اوله‌جغی معلوم ایسه‌ده بالضروره ایشی
اویله اکلامق وطوائف عسکریه‌یی تألیف وتصدیق ایلمك واهمه‌سیله اعدام اولنمشدر حتی
شیخ الاسلاملقدن معزولاً وفات ایدن عمر وحید افندی حفیدی حسام الدین افندی
جدندن روایةً نقل ایدرایدی که بدایت سفرده عسکر اسلامك پریشانلغندن سلطان
مصطفی خان مرحوم بغایت منفعل وبیك‌طقسان سکز سنه‌سنده اولدیغی کبی عسکر بیننده
اختلال ظهور ایدر وهمیله متوهم اولوب کمال اضطراب وحیرتندن ناشی علی الدوام تبدیل

قيافتله كشت وكذار وباالذات تحقيق احوال ايده كلديكندن بر كون وفاده واقع امينه سلطان سراينه كلوب قارشوسنده قوناغى اولان ركاب دفتردارى عمر وحيد افنديى جلب ايله اردونك حالى نصل اوله جق وخزينه ده پاره قالمديغى حالده هر كون پاره ايسترلر ديويانوب ياقلديغى صره ده امين پاشانك دخى قتلنه امر ويرمش اولديغنى افاده ايلدكده عمر وحيد افندى عفوينى استرحامه قيام ايلسى اوزرينه امين پاشا ذاتاً بيتمش وشعورى مختل وبلكه ويريلان امر شمدى يه قدر اجرا قلنمشدر ديمسيله عمر وحيد افندى شديد اللسان برذات اولديغندن امين پاشايى اوچ درت سنه ايچنده مكتوبجيلقدن رئيس ومؤخراً مع الوزاره نشانجى وداماد ومتعاقباً صدراعظم وسردار اكرم نصب بيورمش اولديغكزدن انك ايچون ديوانه اولمقدن بشقه برشى قالمدى ديو جواب ويرمشدر .

مصطفى باهر پاشايه كلنجه مشاراليه اواخر محمود خان اولده اعدام اولنانه دارالسعاده اغاسى بشير اغانك بر كشيده سى ايكن قتل ايتديرمكه ترتيب مقدمات مكر وفريب ايلسيله عموماً اندرون خلقنك خصومتنه مبتلا اولمشيدى سلطان مصطفى ثالثك لابوين برادرى اولوب عصر عثمان خانيده وپاشاى مشار اليهك ايكنجى صدارتنده مغدوراً وفات ايدن شهزاده سلطان محمدك اتلافنه مانع اولمق اقتدارينى حائز اولديغى حالده تقيد ايتامسى تهمتى عزو اولنه رق وخاندان عثمانى يه خيانت ايدنلرك بقاسى جائز دكلدر دينه رك اعدام ايتديرلمشدر وؤف پاشا ايسه بويله اغر ايشلره تشبث شويله طورسون خاطرينه كلسه برقاچ كون اويقوسى قچار وكولكه سندن اوركر برذات اولمسنه نظراً مجازات اعدامدن وجهاً من الوجوه عارى ايدى بو تفصيلدن مقصد التزام راحتدن حاصل اولان تكاسللرى ستر ايچون بويله حكايه لر تصنيع اولنوب سلطنت سنيه نك يار واغيار نظرنده بلا سبب صدر اعظم قتل ايتمك وقلاوى ياقشمق كبى غايت كوچك بر سببله عفو ايلك مثللو حركات كودكمنشانه دن اولديغنى بيان وحقايق احوالى ميدانه قويوب بو قبيلدن حكايات منتشرۀ غير واقعه وغير معقوله يه وجود ويرلمامك ايچون براخطار خالصانه وبيغرضانه در .

افادهٔ مخصوصه‌ده عرض ایتدیکم اوزره اشبو اثر مفیدك دردنجی جلدینی‌شو صورتله طبع و نشر ایتمکه و بناءً علیه وصیت واقعه‌یی یرینه کتیرمکه موفق اولدیغمدن طولایی جناب حقه حمد ایلرم .

ینه او افادهٔ مخصوصه ده بیان اولندیغی وجهله اثرك نسخ منتشره سی قالمامش اولان اوچ اولکی جلدلرینك‌ده صره‌سیله یکیدن طبعی وانشاءالله الرحمن قریباً موقع انتشاره وضعی مقرردر .

دولت عثمانیه‌ده جریان ایدن احوال ووقایعه دائر شمدی‌یه دکین مورخین سالفه طرفندن یازیلن تاریخلر میاننده برقیمت مخصوصه‌یی حائز بولنان (نتایج الوقوعات) ك مضبوطاتی بیك ایکی یوز اللی یدی سنه‌سنه قدر ارلوب او تاریخدن اشبو بیك اوچ یوز یکرمی یدی سنهٔ هجریه‌سی ربیع‌الاخرینك یدنجی کوننده کی جلوس حضرت محمد خان خامسه قدر مرور ایدن یتمش‌ییللق وقوعاتك‌دخی بواثر نافعه ذیل اولمق‌اوزره تحریری جملهٔ تصورات عاجزانه‌مدندر حتی دردست طبع اولوب نیچه حقایقی و معلومات مهمهٔ تاریخیه‌یی محتوی بولنان (سعداه پاشا ـ یاخود مزاردن ندا) نام اثر ناچیزانه‌مك مقدمه‌سنده افاده ایلدیکم کبی اشبو ذیله سلطان عبدالمجید خانك جلوسنه مصادف اولان بیك ایکی یوز اللی بش تاریخندن تا بیك ایکی یوز طقسان بش تاریخنه دکین کذار ایدن قرق‌سنه‌لك وقایعه متدائر پدرم سعید افندی مرحومك قسماً تحریر وقسماً تقریر ایتمش اولدیغی خاطراتنك‌ده علاوه‌سی مصممدر .

مقدمه‌ده کی (افادهٔ مخصوصه) نك صوڭ فقره‌سی که اشبو جلد رابعك بیك یوز سکسان سکز سنه‌سندن بیك ایکی یوز اللی‌یدی سنه‌سنه قدر جریان ایلیان آلتمش‌طقوز ییللق احوالی احتوا ایتدیکنه متعلقدر او فقره‌نك باشنده (آلتنجی بابی تشکیل ایدن) دینیله‌جك ایکن سهواً (بشنجی بابی . . . .) دیو ترتیب ایدلمش اولدیغنك‌ده تصحیحاً بیانه مبادرت قلنمشدر .

محمد غالب

